

**ASKERİ
TARİH BELGELERİ
Dergisi**

OCAK 2015

YIL: 64

SAYI: 134

**Genelkurmay Personel Başkanlığı
Askerî Tarih ve Stratejik Etüt (ATASE) Daire Başkanlığı Yayınları**

**ANKARA
GENELKURMAY BASIMEVİ
2015**

ASKERÎ TARİH BELGELERİ DERGİSİ

Dergi, yılda iki kez yayımlanır. Yerel süreli yayındır.

SAHİBİ

Genelkurmay Personel Başkanlığı
Askerî Tarih ve Stratejik Etüt (ATASE) Daire Başkanlığı adına
Tuğg. Necdet TUNA

SORUMLU MÜDÜR

Tnk. Kur. Alb. Özkan ULUTAŞ

EDİTÖR VE YAYIN KURULU

Per. Alb. Kemal ELLİALTIOĞLU
Öğ. Bnb. Soner TOPALOĞLU
Arş. Uzm. Sehernaz GÜVENBAŞ

YAYINA HAZIRLAYANLAR

Arş. Uzm. Nurcan ASLAN
Arş. Uzm. Nuri BAYRAK
Arş. Uzm. Melike GÜRLER

BELGE ARAŞTIRMA

Arş. Uzm. Nuri BAYRAK

DÜZELTİ

Red. Uzm. Melek ALKA

KAPAK TASARIMI

Mizanpaj Uzm. M. Akif AK

ADRES

Genelkurmay ATASE Daire Başkanlığı 06100 Bakanlıklar/Ankara
Telefon: 0 312 402 23 12 Belgegeçer: 0 312 424 21 31

ISSN: 1300-0241

KKSN: 7610KK0475554

Ankara, Genelkurmay Basımevi, 2015

SUNUŞ

Genelkurmay Askerî Tarih ve Stratejik Etüt (ATASE) Daire Başkanlığı Arşivindeki belgelerden derlenerek hazırlanan Askerî Tarih Belgeleri Dergisi'nin 134'üncü sayısında, Büyük Taarruz'a hazırlık dönemini içeren belgeler ele alınmıştır.

Sakarya Meydan Muharebesi'nden sonra Eskişehir-Afyonkarahisar genel hattında tertiplenen Türk ve Yunan kuvvetleri yeni bir muharebe için yaklaşık bir yıl devam edecek olan bir hazırlık dönemine girmiştir. Genelkurmay Başkanlığı tarafından Batı Cephesi Komutanlığına 15 Ekim 1921 tarihinde taarruz hazırlıklarının en kısa zamanda tamamlanması emri verilmiştir. [Belge No. 7(1)] Ordunun büyük kısmının Afyonkarahisar'ın güneyine intikaliyle gerçekleşmesi planlanan meydan muharebesi öncesinde Türk ordusunun taarruz amacıyla Sandıklı'nın batısında toplanma hareketine "Sad harekâtı" adı verilmiştir. [Belge No. 14, 15(1-3), 21]

Sad harekât planı, hava şartlarının uygun olmaması, hazırlıkların tamamlanamaması ve komutanlar arasındaki fikir ayrılıkları yüzünden uygulanamamakla birlikte; seferber edilen ordunun hazırlıkları bu plan çerçevesinde son hızla devam etmiş ve iâşe, giyecek, silah, cephane, mühimmat ihtiyacı giderilmeye çalışılmıştır. [Belge No. 17, 18, 20, 49]

10 Aralık 1921 tarihinde Batı Cephesi Komutanı İsmet Paşa ile görüşen Başkomutan Gazi Mustafa Kemal Paşa, ordunun mevcut durumu ve hazırlıkları hakkında İsmet Paşa'dan bilgi almış ve görüşmenin sonucunda "Ordu her türlü seyyar ve seri harekâta muktedir olabilecek surette hazırlanmalıdır. Ne suretle taarruz edebileceğimiz taarruz zamanındaki hazırlığımızın derecesine göre tayin olunur. Bununla birlikte siyasi, askerî veya dâhilî durum gereği taarruza mecbur olacağımızı hesap etmelidir. Bundan dolayı şimdiden taarruz için bir şekil tayinine gerek yoktur. Bizim için en uygun şekil taarruz için hazırlanmalıyız ve taarruz isteği ve hazırlıklarımız kesintisiz devam etmeli, bütün ordu mensupları pek yakında taarruz edeceğimiz fikrine göre hazırlanmalıdır. Düşman da taarruz hazırlıklarımızın baskı ve tehdidi altında tutulmalıdır." şeklindeki sözleriyle hazırlıkların genel çerçevesini çizmiştir. [Belge No. 25(1-5)]

9, 10, 11 Şubat 1922 tarihlerinde Genelkurmay Başkanı Fevzi Paşa; Batı Cephesi Komutanı, 1'inci, 2'nci Ordu ve 3'üncü Kolordu Komutanları ile görüşmeler yapmış ve muhtemel Yunan taarruzunun beklendiği mevziler ile buralarda yapılacak tahkimat, menzil hizmetleri ve Türk ordusunun taarruz planı üzerine görüş alışverişinde bulunmuştur. [Belge No. 32(1-17)]

1922 yılının Haziran ayı ortalarında artık taarruza geçme kararını veren¹ Başkomutan Gazi Mustafa Kemal Paşa, hazırlıkları teftiş etmek amacıyla 23 Temmuz 1922'de Akşehir'e cephe karargâhına gitmiş ve burada kolordu komutanlarına taarruz hakkında bilgi vermiştir. 6 Ağustos'ta da Batı

¹ Mustafa Kemal Atatürk; Nutuk, Yay. haz. Zeynep Korkmaz, Atatürk Araştırma Merkezi Yay., Ankara, 2012, s. 449-450.

Cephesi Komutanı İsmet Paşa tarafından ordulara gizli olarak taarruza hazırlık emri verilmiştir. [Belge No. 59(1)]

Cepheden Ankara'ya dönen Gazi Mustafa Kemal Paşa, Hükûmeti, planlanan taarruz hakkında bilgilendirdikten sonra 17/18 Ağustos 1922 gecesi Konya'ya hareket etmiş, 20 Ağustos'ta Akşehir'e varmış [Belge No. 66] ve kısa bir görüşmeden sonra Batı Cephesi Komutanına 26 Ağustos sabahı düşmana taarruz emrini vermiştir. 26 Ağustos 1922 sabahı saat 5.30'da topçu ateşiyle taarruz başlamıştır.

Dergide ana hatlarıyla, yapılan hazırlıklar kapsamında ordunun nakil aracı, silah, cephane ve mühimmat durumu ile bunların ikmali [Belge No. 16(1), 17(1-4), 18, 20(1), 25(1-5), 31(1-4), 40(1-13), 58(1-2)]; bu amaçla Harp Encümeninin teşkili [Belge No. 29], birliklerde taarruz kabiliyetini artırmak, subay ve askerlerin bilgilerini canlı tutmak amacıyla açılan kurslar ve yaptırılan tatbikatlar [Belge No. 26(1), 54, 55], iaşe ve menzil işleri ile geri hizmetlerinin yürütülmesi [Belge No. 22(1), 29, 33, 45, 8(1), 19, 27, 38(1), 43(1-3), 4, 56(1-4), 64(1)]; muhtemel düşman taarruzuna karşı birliklerin konusu ile alınacak tedbirler [Belge No. 6(1-2), 12, 28(1-2), 34(1), 42(1), 47(1-10)], 1'inci Ordunun teşkili [Belge No. 2(1-2), 9], Türk ordusunun taarruz planına yönelik görüşler [Belge No. 11(1), 13, 23(1), 30, 31(1-4), 53, 57(1-3), 59(1-2), 65(1)] ve "K" savunma hattı [Belge No. 46(1-5)] ile ilgili 207 sayfa belge yer almaktadır.

Türk Kurtuluş Savaşı'nı zaferle taçlandıran Büyük Taarruz öncesi hazırlık dönemi belgelerinin ele alındığı Askerî Tarih Belgeleri Dergisi'nin 134'üncü sayısının konu ile ilgili araştırma yapanlara ışık tutacağı inancındayız. Bu vesile ile başta Ulu Önderimiz Mustafa Kemal ATATÜRK olmak üzere Kurtuluş Savaşı'na katılan tüm şehit ve gazilerimizi minnetle anıyoruz.

Necdet TUNA
Tuğgeneral
ATASE Daire Başkanı

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ

İÇİNDEKİLER.....

III

BELGELER

SAYFA
NUMARASI

1. Genelkurmay Başkanlığının Afyon ve Kocaeli mıntıklarındaki duruma dair 3 Ekim 1921 tarihli Harp Raporu..... 1
2. Ali İhsan Paşa'nın Güney Cephesi Komutanı olarak Afyon'daki kuvvetlerin başına atanması hususunda Başkomutanlık ile Batı Cephesi Komutanlığı arasındaki yazışmalar..... 4
3. İki tümenini Akin ve Kırka'ya nakleden Yunan kuvvetlerine karşı alınacak tertibata dair 7 Ekim 1921 tarihli Başkomutanlık Emri..... 10
4. Batı Cephesi Komutanlığının ordunun güneye intikali durumunda komutası ve geri hizmetlerinin ne şekilde yapılacağı hususunda Başkomutanlığa verdiği 7 Ekim 1921 tarihli Rapor..... 13
5. Genelkurmay Başkanlığının Türk ve Yunan kuvvetlerinin Porsuk Çayı'nın kuzey ve güneyi ile Afyon mıntikasındaki hareketlerine dair 9 Ekim 1921 tarihli Harp Raporu..... 15
6. Batı Cephesi'ndeki genel durum ve Birinci Orduya verilecek emir hakkında Batı Cephesi Komutanlığının Başkomutanlığa verdiği 11 Ekim 1921 tarihli Rapor..... 19
7. Kesin sonuçlu bir muharebe için taarruza ne zaman başlanabileceği ve taarruzun ne şekilde yapılacağı hususunda Genelkurmay Başkanlığı ile Batı Cephesi Komutanlığı arasındaki yazışmalar..... 25
8. Dinar Menzil Mıntıka Müfettişliği bölgesinde yeni tedbirler alınması gerektiği hususunda 11 Ekim 1921 tarihli Batı Anadolu Menzil Müfettişliği Emri..... 31
9. Batı Cephesi emrinde teşkil edilen 1'inci Ordu Komutanlığına Ali İhsan Paşa'nın atandığına dair Batı Cephesi Komutanlığının 14 Ekim 1921 tarihli Şifreli Telgrafı.. 34
10. Batı Cephesi Komutanlığının 14 Ekim 1921 tarihli 66 numaralı Cephe Emri..... 36
11. 2'nci Kolordu Komutanlığının Eskişehir-Afyon hattındaki Yunan cephesine yapılacak taarruzun şekline dair Genelkurmay Başkanlığına verdiği 14 Ekim 1921 tarihli Raporu..... 40

12. Ordunun Afyon'un güneyine nakli sırasında muhtemel düşman hareketlerine karşı alınacak tedbirlere dair Batı Cephesi Komutanlığının 1'inci Ordu Komutanlığına verdiği 17 Ekim 1921 tarihli Emir.....	46
13. Genelkurmay Başkanı Fevzi Paşa'nın Afyon bölgesinde yapılması planlanan taarruz hakkındaki görüşlerini Batı Cephesi Komutanlığına bildirdiği 18 Ekim 1921 tarihli Yazısı...	48
14. Ordunun Sandıklı'nın batısındaki toplanma hareketine "Sad" adı verildiğine dair Batı Cephesi Komutanlığının 19 Ekim 1921 tarihli Yazısı.....	52
15. Sad harekâtı için müsait yollar ve konak mahalleri ile 3'üncü Kolordunun nakli hakkında Batı Cephesi Komutanlığı ile 1'inci Ordu ve 3'üncü Kolordu Komutanlıkları arasındaki yazışmalar.....	53
16. Batı Cephesi emrindeki nakil araçlarının durumuna dair Genelkurmay Başkanlığının bilgi isteği ile Batı Cephesi Komutanlığının cevabı.....	61
17. Sad harekâtı için nakliye ve elbise tedarikinde sıkıntılar yaşandığına dair Batı Cephesi Komutanlığının Genelkurmay Başkanlığına gönderdiği şifreli telgraf ile Genelkurmay Başkanlığının bu konudaki 23 Ekim 1921 tarihli Emri.....	67
18. Sad harekâtında kullanılacak tüfek ve toplara ait cephanenin Ulukışla-Konya-Akşehir demir yolu hattına nakline dair 24 Ekim 1921 tarihli Genelkurmay Başkanlığı Emri.....	76
19. Ankara Menzil Müfettişliğinin lağvedilerek bölgesindeki menzil teşkilatının Sevkiyat ve Nakliyat Genel Müdürlüğüne bağlanmasının uygun olduğuna dair Batı Cephesi Komutanlığının Genelkurmay Başkanlığına gönderdiği 24 Ekim 1921 tarihli Telgraf.....	77
20. Batı Cephesi Komutanlığının iaşe, elbise, nakliyat ve menzil yolları hakkında 1'inci Ordu Komutanlığına verdiği 24 Ekim 1921 tarihli Emir.....	79
21. Yunan birliklerinin Şuhut-Sandıklı hattı üzerinden yapacakları bir taarruza karşı alınacak tedbirler hakkında Genelkurmay Başkanlığının 26 Ekim 1921 tarihli Emri.....	84
22. Sad harekâtı için erzak nakliyatında yaşanabilecek sıkıntılara dair 1'inci Ordu Komutanlığının 30 Ekim 1921 tarihli Raporu.....	86

23. Genelkurmay Başkanlığının Eskişehir-Afyon hattına yapılması planlanan taarruzun zaman ve şekline dair 9 Kasım 1921 tarihli Görüşü ile Batı Cephesi Komutanlığının Cevabı.....	90
24. Türkiye Büyük Millet Meclisinde Kazım Karabekir ve İsmet Paşalar aleyhinde yürütülen propagandalara son vermek için gereken her şeyin yapılacağı hakkında Başkomutan Mustafa Kemal Paşa'nın 13 Kasım 1921 tarihli Yazısı.....	96
25. Batı Cephesi Komutanı İsmet Paşa'nın genel durum hakkında 10 Aralık 1921'de Akşehir'de Başkomutan Mustafa Kemal Paşa'ya şifahi olarak verdiği Rapor.....	100
26. Birliklerde taarruz kabiliyetini artırmak amacıyla subay ve erlere yönelik kurslar açıldığı ve manevralar yaptırıldığı hususunda Batı Cephesi Komutanlığının 27 Aralık 1921 tarihli Telgrafı.....	114
27. Batı Anadolu Menzil Müfettişliği Millî Savunma Bakanlığına bağlandığından cephedeki menzil işlerinin ne şekilde yürütüleceği hususunda Batı Anadolu Menzil Müfettişliğinin 29 Aralık 1921 tarihli Emri.....	120
28. 15'inci Tümenin Dinar mıntıkasına alınması hususunda Batı Cephesi Komutanlığının 30 Aralık 1921 tarihli Yazısı ile Başkomutanlığın bu husustaki Emri.....	123
29. Batı Cephesi'nin iaşesini temin için verilen 23 Ocak 1922 tarihli 1 numaralı Başkomutanlık Emri.....	128
30. Düşmanı takip ve taarruzu genişletmek amacıyla demir yollarında alınacak tedbirler hakkında Genelkurmay Başkanlığının 26 Ocak 1922 tarihli Emri.....	133
31. İlbaharda yapılması muhtemel harekât hakkında Batı Cephesi Komutanlığının 1 Şubat 1922 tarihli Yazısı ve Başkomutanlığın bu husustaki Cevabı.....	136
32. Muhtemel harekât hakkında Genelkurmay Başkanı Fevzi Paşa ile Batı Cephesi Komutanı, 1'inci, 2'nci Ordu ve 3'üncü Kolordu Komutanları arasında 9, 10, 11 Şubat 1922 tarihlerinde yapılan görüşmeler.....	145
33. Harekât tedbirleri hakkında Batı Cephesi Komutanlığı tarafından 1'inci ve 2'nci Ordu Komutanlıkları ile Çay ve Dinar Menzil Mıntıka Müfettişliklerine verilen 10 Şubat 1922 tarihli Emir.....	173
34. Harekâtın muhtemel gelişimine göre alınacak tedbirler ve yapılacak hazırlıklar hususunda Batı Cephesi Komutanlığının 17 Şubat 1922 tarihli Değerlendirmesi.....	176

35. Genelkurmay Başkanı Fevzi Paşa'nın Batı Cephesi'ni ziyareti sırasında orduda gördüğü eksik ve ihtiyaçları Millî Savunma Bakanlığına bildirdiği 19 Şubat 1922 tarihli Yazısı..	180
36. Yunan birliklerinin konuşunda meydana gelen değişiklikler ile buna göre alınması gereken tedbirler hususunda Başkomutanlık ile Batı Cephesi Komutanlığı arasındaki yazışmalar.....	184
37. Başkomutan Mustafa Kemal Paşa'nın Batı Cephesi'ni teftiş edeceğine dair 2 Mart 1922 tarihli Emri.....	194
38. 1'inci ve 2'nci Orduların menzil hizmetlerinin ne şekilde düzenleneceği hususunda Batı Cephesi Komutanlığının Genelkurmay Başkanlığına 9 Nisan 1922 tarihli Yazısı.....	196
39. 2'nci Ordu Komutanlığının ordunun taarruz kabiliyetinin artırılması amacıyla yapılacak tertibat hakkında görüş ve önerilerini içeren 29 Nisan 1922 tarihli Yazısı.....	200
40. Tasarlanan taarruzun Haziran ayı içinde yapılabilmesi için silah, cephane ve nakil aracı tedariki ile birliklerin takviyesi hususlarında Genelkurmay Başkanlığı ile Millî Savunma Bakanlığı arasındaki yazışmalar.....	213
41. Batı Cephesi Komutanlığının muharebe hattı ile emniyet hattı arasında kalan köylerin zarar görmemesi için alınması gereken tedbirlere dair 10 Mayıs 1922 tarihli Emri.....	242
42. Genelkurmay Başkanlığının Yunan kuvvetlerinin durumu, ordunun ikmal ve hazırlıklar hususunda verdiği 21 Mayıs 1922 tarihli Emir.....	244
43. 1'inci Ordu Menzil Mıntıka Müfettişliği bölgesindeki nakliye kollarında yapılacak değişikliklere dair 1'inci Ordu Komutanlığının 27 Mayıs 1922 tarihli Emri.....	248
44. 3 Haziran 1922 tarihinde 1'inci Ordu Komutanı Ali İhsan Paşa'nın muhtemel Yunan taarruzu ve ordunun hazırlıkları hususunda yaptığı değerlendirmeler.....	257
45. Millî Savunma Bakanlığının Batı Cephesi'nin iaşesi için mevcut erzak miktarını bildiren 4 Haziran 1922 tarihli Yazısı...	260
46. 1'inci Ordu Harekât Şubesi Müdürlüğünün "K" savunma hattı ile ilgili değerlendirmesi.....	262
47. Kocaeli bölgesinden beklenen bir Yunan taarruzu karşısında ne şekilde hareket edileceğine dair Başkomutanlık, Genelkurmay Başkanlığı ve Batı Cephesi Komutanlığı arasındaki yazışmalar.....	286

48. 1'inci Ordu Komutanlığının 1 Temmuz 1922 tarihli 13 numaralı Ordu Emri.....	309
49. Batı Cephesi Komutanlığının cephenin iase durumuyla ilgili 3 Temmuz 1922 tarihli Emri.....	316
50. Demir yolu hatlarında alınacak tertibata dair Genelkurmay Başkanlığının 7 Temmuz 1922 tarihli Emri.....	318
51. TBMM Başkanı ve Başkomutan Mustafa Kemal Paşa'nın yeni kanun ve mevcut durum gereği istifa edeceğini bildirdiği 10 Temmuz 1922 tarihli Yazısı ile Batı Cephesi Komutanı İsmet Paşa'nın Cevabı.....	321
52. Batı Cephesi Komutanlığı tarafından ordunun ve Yunan birliklerinin durumu ile taarruz hazırlıkları hakkında 1'inci Ordu Komutanı Nurettin Paşa'ya verilen 11 Temmuz 1922 tarihli Bilgi.....	326
53. Genelkurmay Başkanlığının Yunan birliklerinin geri çekilmesi sırasında takibi için nakliyatla ilgili yapılacak hazırlıklara dair 12 Temmuz 1922 tarihli Emri.....	333
54. Akşehir civarında yapılan müstahkem mevki tatbikatı ve sonuçlarına dair Batı Cephesi Komutanlığının 21 Temmuz 1922 tarihli Emri.....	336
55. Batı Cephesi Komutanı İsmet Paşa'nın 2'nci Ordu bölgesindeki birlikleri ziyareti ve yaptırdığı tatbikatlar sonucundaki değerlendirmesi.....	341
56. 1'inci Ordu bölgesinde tasarlanan harekât sırasında geri hizmetlerinin yürütülmesine dair 1'inci Ordu Komutanlığının talimatı.....	344
57. 1'inci Ordu Komutanlığı tarafından hazırlanan taarruz projesi hakkında Batı Cephesi Komutanı İsmet Paşa'nın 31 Temmuz 1922 tarihli Değerlendirmesi.....	353
58. Taarruz harekâtı için 15 Ağustos 1922 tarihine kadar tamamlanacak hazırlıklar hususunda Batı Cephesi Kurmay Başkanlığının 1 Ağustos 1922 tarihli Emri.....	361
59. Batı Cephesi Komutanlığının 6 Ağustos 1922 tarihli Taarruza Hazırlık Emri.....	368
60. Taarruz bölgesindeki toplanma hareketinin Yunanlar tarafından anlaşılması amacıyla alınacak tedbirlere dair 8 Ağustos 1922 tarihli 2'nci Ordu Komutanlığı Emri.....	372
61. Tümenlerde topçu teşkilatında düşünülen değişiklikler hakkında Batı Cephesi Komutanlığının 9 Ağustos 1922 tarihli Şifreli Telgrafı.....	377

62. Afyon'un güneyinde tasarlanan harektta süvari bölüklerinin ne Şekilde kullanılacağına dair 1'inci Ordu Komutanlığının 10 Ağustos 1922 tarihli Şifreli Telgrafı.....	379
63. Batı Cephesi Komutanlığının 13 Ağustos 1922 tarihli 87 numaralı Cephe Emri.....	381
64. Başkomutanlık emrinde bulunan paranın ordunun ihtiyaçlarını karŐılamak üzere Maliye Bakanlığı emrine verildiğine dair 15 Ağustos 1922 tarihli Başkomutanlık Emri.....	383
65. 2'nci Ordu birliklerinin sevk, idare ve geri hizmetleri hakkında Batı Cephesi Komutanlığının 17 Ağustos 1922 tarihli Emri.....	385
66. Konya Menzil Hat Komiserliğinin, Başkomutan Mustafa Kemal Paşa'nın 20 Ağustos 1922 tarihinde Akşehir'de olacağı hakkındaki yazısı.....	389
67. Taarruz harektını gizlemek ve Yunan birliklerini yanılmak amacıyla ne Şekilde hareket edileceğine dair Genelkurmay Başkanlığı İstihbarat Şubesi Müdürlüğünün 21 Ağustos 1922 tarihli Yazısı.....	391
68. Batı Cephesi Komutanlığının 22 Ağustos 1922 tarihli 90 numaralı Cephe Emri.....	395
69. Batı Cephesi Komutanlığının 23 Ağustos 1922 tarihli 91 numaralı Cephe Emri.....	398
70. Taarruzun 26 Ağustos 1922 sabahı baŐlayacađına dair Batı Cephesi Komutanlığının 93 numaralı Cephe Emri.....	403

BELGE NO. 1

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye
Bilâ

Merkez Ordusu K.

3/10/37 Harb Raporu'dur.

1- Kocaeli mıntıkasında 29/9/37'de (Tandır) cenûbundaki Türkmenbaba'da ve Kızılcaören(?) garbında bulunan düşmanla keşif müsâdemâtı oldu. 1/10/37 Yarımca şimâli, Taşköprü, Boz Dağı, Sulukaraağaç, Eğrigöz, Ahurköy hattında düşman keşif kolları bulunduğu, Gündüzler, Danişmend, Sekiviren, Muttalib, Alınca, Keskin, Söğüdonü mıntıkasında cem'an bir fırka kadar kuvveti bulunduğu keşf ve tahakkuk etmiştir. Köylü cenûbundaki bir piyâde bölüğümüze karşı düşmanın bir âlây piyâde ve bir âlây süvârisi 1/10/37 sâat on evvelde taarruz etmiş ve bölük köyün şarkına çekilmiştir. Bu kuvvetin harekât-ı müteâkibesi anlaşılammıştır.

2- 3/10/37'de bir keşif kolumuz Ağapınar şarkında Kara(hü)yük köyüne girmiştir. Düşmanın bugün Çeçengiç ile Cevizli arasında tahkîmât fa'âliyyeti görülmüş ve iki bölük piyâdesi Cevizli'ye girmiştir.

3- Afyon mıntıkasında Çalışlar ile Susuz arasındaki Güzelim Dağı'nda 2/10/37'de fâsılalı topçu âteşi teâtî edilmiştir. ...(?) Yarbasan mıntıkasında 1/10/37 Sarıcaova'ya indiği dünki raporda bildirilen düşman fırkası Bahşayış, Demirli Bey köyü yoluyla hareket ederek 2/10/37 sâat 3.30 sonrada bir kısmıyla Kazlıgöl'de ordu-gâha girmiş kısm-ı a'zamı 2/10/37'de İnanaz'a doğru hareket etmiş ve İnanaz, Çıkırık, Kamartaş (mıntıkasına) gelmiştir. 2/10/37'de ayrıca bir düşman fırkasının Bahşayış, Demirlibeyköy yoluyla hareket ederek sâat 5.30 sonrada Kazlıgöl'e geldiği görülmüştür. Bu sûretle Gazlıgöl(?), Susuz, Afyonkarahisar, Balmahmud mıntıkasındaki düşman kolları dört fırkaya bâliğ olmuştur. Düşman Çıkırık'ın garbından i'tibâren Kazlıgöl'e kadar dîger yolu şarkındaki tepeciği işgal ve tahkîm etmiştir.

Bugün 3/10/37 Kalecik, garbından şimâle ilerileyen kıtaâtımız düşmanın Afyon cenûbundaki ilk mevziini ve Deper köyü istikametinde ilerileyen kuvvetlerimiz mezkûr köyün cenûb sırtlarını işgal etmiş ve muhârebe sâat 7 sonraya kadar devâm etmiştir. Kıtaâtımız düşmanla temasdadır.

4- 3/10/37 bu rapor 4/10/37 sâat 7 evvelde makamâta yazılmışdır.

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Reîsi
Fevzî

BELGE NO. 2

Dakika te'hîr edilemez.
Zâta mahsûsdur.

Ankara
6/Teşrîn-i evvel/37

Garb Cebhesi K.

Orduca harekât-ı ciddiyyeye yeniden başlamak için îcâb eden hâzırlığın on güne kadar hitâm bulacağı ve ordu kısm-ı küllîsiyle Afyon mıntikasında fa'âliyyete geçmek ve Eskişehir'e karşı bir iki fırka terk etmek kabil olacağı tahmîn ve tasavvur edilmektedir.

2- İşbu harekâtda ordunun bir kısım kuvvetine kumanda ettirmek sûretiyle İhsan Paşa'dan a'zamî istifâde etmek şâyân-ı ârzûdur. Bunun için müşârün-ileyhi Cenûb Cebhesi Kumandanı ünvanıyla şimdiden Afyonkarahisar'ındaki kuvvetlerin başına me'mûr etmeği muvâfık mütâlaa ediyoruz. Ordu kısm-ı küllîsi Karahisar'a intikal ettiği takdîrde zât-ı devletleri de karâr-gâhınızı nakl edeceğinizden Karahisar mıntikasında tahaşşüd etmiş olacak kuvvetlerin iki ordu hâlinde münkasım ve Başkumandanlığa merbût olarak sevk ve idâre edilmesi muvâfık görülmektedir.

3- Karâr-ı kat'î vermek için mütâlaanıza muntazırım.

Başkumandan
Mustafa Kemâl

Açdım. / 6 minh.

دینه باقی ماند
دانه کوهه

X

۱۳۱۲/۱۱

اردو و مقام سردار به کلبه پستگاه اردو ایجاب این شافرنک ادله لوله قدر ختم
 بودایی و اردو قسم عدلیه آفرید منقذ بنده قضایه تجرید و اسلحه در قاضی
 بر این روز ترک ایستگنای اولادش تجرید و آهون ایرتله در
 - اسر حطانه اردو کلبه بر قسم قوتله قوتله ایستریکت حوضه اعانه یاسانه
 حکم استعاده ایستگنای اردو در - یونش افرید مش ایستریکت
 قوتله قوتله عدلیه تجرید آفرید قوه حوضه در قوتله با شنه مایور قوتله
 حوضه ایستریکت - اردو قسم کلبه قوه حوضه ایستریکت تصدیق راستدولتی
 قرار کما کما نقل ایستگنای قوه حوضه منقذ بنده حوضه ایستریکت اولاد
 قوتله آفرید اردو حوضه منقسم و یاسانه قوتله قوتله اولاد
 قراره ایستریکت برانته کوهه کله

۲ - قرار قطع و بر شک ایستریکت حوضه

A	۶۶۲
۱	۹۲
۲	۳۹۵۱

اصغر
 حوضه

۲

۱۳۱۲/۱۱
 حوضه

GHAN
 AWASE
 ARSINI

BELGE NO. 2-1

Garb Cebhesi Kumandanı İsmet Paşa Hazretlerine

Cebhe'nin ikiye inkısâmında tasvîr buyurulan müşkilât vâridir. Karahisar'daki kuvvetleri Cebhe emrinde olmak üzere İhsân Paşa'nın kumandasında idâre etmeniz hakkındaki mütâlaalarını ricâ ederim. Ordu kısm-ı küllîsi kâmilen cenûba intikal eylediği hâlde dahi vaz'iyetin münâsebet-dâr kılacağı kuvvetleri müşârün-ileyhin emrinde bulundurmak aksâm-ı sâireye doğrudan doğruya emir vermek mümkün olabilir. Makine başında cevâba muntazırım. / 7 Teşrîn-i evvel 37.

Başkumandan
M. Kemâl

Şifre (...) yazıldı. / 7/10/37
Sâat 12.45 sonra
(İmza)

BELGE NO. 2-2

Makine Başında

Sivrihisar'dan
7/10/37

Başkumandan Mustafa Kemâl Paşa Hazretlerine

Şifre

Karahisar'daki kuvvetlerin Cebhe emrinde olmak üzere İhsân Paşa kumandasında tevhîdi münâsib olur mülâhazasındayım. Ordu kısm-ı küllîsi kâmilen cenûba intikal ettiği takdîrde dahi vaz'iyetin münâsebet-dâr kılacağı kuvvetleri müşârün-ileyhin emrine vermek ve şimâlde kalacak kuvvetleri de ayrı bir grup hâlinde tefrîd(?) etmek sûretiyle Cebhe'nin emr ve kumandasında ordunun müttehiden hareketini tanzîm etmek mümkün olur. Bu vechle bir inkisâmda geri hidemâtı da şimdiye kadar olduğu üzere Cebhece tanzîm ve idâre edilmiş olacağını arz ederim. / 7 Teşrîn-i evvel 37

Garb Cebhesi K.
İsmet

Sâat 2.30 sonra
(İmza)

سورتمه
 ۲۶/۵/۷۷

باسم قوه قضائیه
 شماره

A	4/4478
D	6
F	133499-1

تعمیرات و ترمیمات
 قوه قضائیه
 اداره کل مدیریت و پشتیبانی
 ساختمان شماره ۱
 تهران - خیابان ولیعصر
 پلاک ۱۰۰
 طبقه اول
 دفتر شماره ۱۰۰

تاریخ: ۲۶/۵/۷۷

محل: تهران

موضوع: ...

مهر و امضا: ...

مهر: GRAND ARCHIVE

BELGE NO. 3 (1)

Ankara
7/10/37

Garb Cebhesi Kumandanlığına

C.: 7/10/37 sâat 1 sonra târihli Şifre

Düşmanın 6/Teşrin-i evvelde Akin ve Kırka'ya tahrik ettiği iki fırkasıyla Afyon mıntikasını takviye edeceği ve belki de bu yeni kuvvetlerle mezkûr mıntıkada aleyhimize bir nefice arayacağı hakkındaki mütâlâa-i devletleriyle hem-fikirim. Böyle bir hâlde Afyon Grubunun şimâlden diğer kuvvetlerle takviyesine ve muhârebeyi devâmlı bir meydân muhârebesi şekline kalb etmeğe ceb-hâne vaz'iyet-i hâzırası müsâid olmadığından düşmanın bu tarzda hareketi tahakkuk ettiği hâlde kolayca muhârebeyi kat' edebilmek için şimdiden derînlğine tertîbât ittihâzı muvâfıkdır.

Yalnız bu iki düşman fırkasının Birinci Kolordumuzun cenûba doğru kaymasından müteessiren tedâfûî bir fikir ile Afyon mıntikasına nakl edilmesi de muhtemel olduğundan Birinci Kolordunun muhârebe-i kat'iyeye girişmemek şartıyla (Hüsrevpaşa Hanı-Yapıldak) mıntikasına sürülmesi sûretiyle sevk-ül-ceyşî bir yan te'sîriyle Afyon mıntikasındaki vaz'iyet-i hâzırayı idâme etmek imkânı olacağını da tahmîn ediyorum. Binâen aleyh bugün alınacak haberlere nazaran böyle bir hareketin matlûb netîceyi vereceği kesdirilirse 8/10/37 sabâhı mezkûr Kolordunun ileriye sürülmesini ve aksâm-ı sâirede vaz'iyet-i hâzıranın muhâfazası aksi hâlde bu geceden mutasavver derînlğine tertîbâtın alınması muvâfıkdır. Bu hâlde Sûvâri Grubunun vâsi' mikyâsda akınlara sevk edilebilmek üzere sol cenâh gerisinde cem'ini fâideli görürüm.

2- Bir meydân muhârebesi için muktezî ceb-hânenin Konya hattı üzerine nakline çalışılmaktadır. Maa-mâ-fih bu nakliyyâtın on on beş günden evvel nihâyet bulacağını zann etmiyorum.

M. Kemâl

Kapadım.

7/10

7.30 sonrada makine başında keşide etdirildi. (İmza)

A	4/4478
D	6
F	138/462

برکوه انجمن خیریه نظامی برید و سگله مطبوعه
 در روز شنبه ۱۸/۱۰/۲۷ بجای سگله مطبوعه
 در ایام در ایام ملی و در ایام منور و سگله تبلیغات
 آنسوی موافقت - برکوه سگله مطبوعه و سگله مطبوعه
 در ایام مطبوعه اول و دوم سگله مطبوعه ۴۷۷ شماره
 کربیم

۹ - بیست و چهارمین شماره سگله مطبوعه
 سگله مطبوعه در - برنامہ و سگله مطبوعه اول و دوم سگله مطبوعه

اول ثابت برکوه مطبوعه

قائم

۱۱/۷

کتابخانه

BELGE NO. 4

Gayet aceledir.
Garb Cebhesi

Sivrihisar

Başkumandan Gazî Mustafa Kemâl Paşa Hazretlerine

1- Ordu kısm-ı küllîsini hattâ bütün orduyu Konya şimendüferine istinâd etdirerek cenûba almak cidden musîbdir. Bu sûretle husûle gelecek vaz'-ül-ceyşde şimendüfer hattının şimâlinde bir kısım kuvvetimizle kalarak ve Eskişehir istikametinden bir taarruza karşı bunların cenâhını Emirdağ'a kırmağı da göze alarak ordunun kısm-ı küllîsiyle şimendüfer hattı cenûbundan şimâle doğru taarruzla nefice-i kat'iyye aramak mevzû-i bahs olabilir. Bu vaz'iyetin husûlü için bütün ordunun ceb-hânesi Konya şimendüferi üzerine indirilmiş olmak lâzımdır. Bu hâzırlığın en müsâid ahvâlde bir aydan fazla imtidâd etmesinden endîşe ederim.

2- Kısım-ı küllînin cenûba intikali uzarsa dahi el-yevm Afyon cebhesindekileri bir kumanda altına vermekde fâide vardır. Cebhe ikiye inkisâm edince gerek şimdiden ve gerekse ordu kısm-ı küllîsinin intikalinden sonra bil-cümle geri hidemâtının Başkumandanlık tarafından îfâsı îcâb eder. Cenûb Cebhesi'nin müstenid olacağı Konya mıntıkası hem erzâk ve hem vesâit-i nakliyye i'tibâriyle menba' elidir. Bugün Birinci ve Dördüncü Kolordular dahi Konya'dan beslenmektedir.

Eğer bu menâbi' iki ordu arasında taksîm olunursa ihtiyâcâtı aheng-i umûmîyi muhâfaza ederek tesviye etmekde müşkilât vardır. Ve bu müşkilâtı iktihâm etmek hemen mümkün olmayacağı tecrübe edilmiştir. ...(?)

7 Teşrîn-i evvel 337

Garb Cebhesi Kumandanı
İsmet

Aslına mutâbıktır.
(İmza)

BELGE NO. 5 (1)

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye

Merkez Ordusu Kumandanlığına

9/10/37'ye âid Harb Raporu'dur.

1- Porsuk şimâlinde süvârimiz karşısında Alpagut ve Demirci'ye kadar ilerleyen düşmanın tekrâr yerlerine çekildiği tarassud edilmiştir. Çalcabaşı Tepesi'nde fâsılalı piyâde ve makineli tüfenk âteşi teâtî edilmiştir. Düşmanın Türkmenbağı-Danişmend hattındaki tahkîmâtını takviye etmektedir. Ağapınar ...(?) Bey Çiftliği, Seviş Gökdağ Çiftliği'ndeki hayvânlığın yandıği görülmüş bugün 9/10/37'de Muttalib istikametinde büyük bir yangın müşâhede edilmiştir.

2- Porsuk cenûbunda 8/10/37'de zevâle doğru düşmanın iki piyâde âlâyıyla bir nakliyye kolunun bir bölük süvâri ile bir mikdâr topçusunun Karatokat ve Emirşehir civârından (çıkarak) Kıravdan üzerinden cenûb-i garbîye doğru yürüdüğü görülmüştür. 8/10/37'de Kırgız Dağı şarkında ilerleyen keşif kolumuza düşman piyâde ve makineli tüfenk âteşi açmıştır. Cevizli garbında Hisarlıyas şimâlindeki siperlerde zaîf düşman kıtaâtı görülmüştür. Çengiç'den yapılan tahkikatda düşmanın bu civârda bir fırkası olub kâmilen Seyidgazi ve Yeniköy'e geldiği anlaşılmıştır. Balayas(?) istikametinde görülen keşif kollarımız da düşman bir fırkasının Yukarısöğüd mıntikasında toplanmakta olduğu görülmüştür. 8/10/37'de Yapıldak cenûbunda bulunan düşman fırkası 8/10/37 sâat 2 sonrada Bavurdu istikametinde yürüyüşe devâm ederek bugün 9/10/37'de Bavurdu civârındaki piyâde ve süvâri kıtaâtıyla muhârebeye tutuşmuştur. Nefîcesi ma'lûm değildir.

3- Afyon mıntikasında kıtaâtın 7-8 gecesi düşmanla teması kat' etmek üzere 8/10/37 sâat 1 sonrada düşman Doğanlar, İscekarahisar, Gebeciler(?) hattına karşı ileri harekete ve bir âlây ve bir âlây süvârisinin Güzelim Dağı'ndan İsce(ka)rahisar istikametinde ve bir taburunun Susuzşehir'den Keneciler'e ve bir tabur piyâde ve bir bölük süvârisinin de Çavdarlı'ya doğru ilerlediği tarassud edilmiştir. Bu düşman kuvvetleri İscekarahisar Deresi şarkına geçmemişlerdir. Aynı günde sâat 11 evvelde iki tabur kadar bir düşman kuvvetinin Deper'den Susuz istikametinde yürüyüşde olduğu Afyon cenûbundaki kıtaâtımız tarafından tarassud edilmiştir. Afyon şarkındaki kıtaâtımız İscekarahisar Deresi'ne ilerleyen kuvvetlerinin bugün 9/10/37 kâmilen Güzelim Dağı'na çekildiğini bildirmiş ise de Afyon cenûbundan yapılan tarassudâtda Afyonkarahisar'dan ba'zı kuvvetlerin şarka doğru yanaşdığı tarassud edilmiştir. Savran cenûbu istikametine ilerlediği tarassud edildiği bildirilen düşman kuvvetlerinden bugün yapılan keşif nefîcesinde bir şey' görülememiştir. Düşman Afyon cenûbunda Döğer Kışlacık hattında tahkîmât yapmaktadır. Dün 8/10/37 öğleden sonra Sıçanlı

Ovası'na gelen bir düşman süvâri bölüğü Paşaköy-Sinanpaşa hattına keşif kolları sürmüş ve bugün 9/10/37'de bu keşif kolları geri çekilmiştir.

4- 9/10/37'de sâat beşde makamât-ı mu'tâdeye yazılmışdır.

10/10/37

E. H. Umûmiyye Reîsi
Fevzî

BELGE NO. 6 (1)

Gayet müsta'celdir.
Zâta mahsûsdur.

Garb Cebhesi
11/Teşrîn-i evvel/37

Başkumandanlığa

Garb Cebhesi'nde vaz'iyetin mütâlaasına ve Birinci Orduya verilecek direktifin mâhiyyetine müteallik hulâsa aynen âtîde arz olunmuştur.

1- Evvel-emirde Başkumandanlığın sûret-i umûmiyyede tasvîb buyurmasına intizâr ederim. Son gün gerek tayyâre keşfine ve kıtaât raporlarına nazaran düşman Eskişehir ve Afyon cebhelerinde takrîben mütesâviyen inkisâm etmiş bulunuyor. Bu inkisâma ve ric'atdan şimdiye kadar inkişâf eden hareketine nazaran düşmanın Eskişehir Afyon hattını kat'î olarak müdâfaa ve muhâfaza kararında olduğu kabûl olunur.

2- Maksud-ı aslîmiz ordu kısm-ı küllîsini cenûba nakl etmek ve Konya şimendüferine istinâd eden ve istihsâl edilecek muvaffakiyyât düşmana en müessir olacak olan bu mîntıkada düşmana kat'î bir darbe vurmaktır. Ancak ordunun cenûba naklinden evvel kat'î muhârebe için muktezî ihzârâtın hitâm bulmuş olması lâzımdır. En mühimi ceb-hâne ikmâli olan bu ihzârâtın hitâm bulmuş olması ta'bîriyle top başına iki yüz elli mermînin kıtaâtın yanlarında nakli mümkün olacak sûrette ikmâl edilmiş ve top başına lâ-akall iki yüz elli mermînin de Konya ve Akşehir şimendüferine nakl edilmiş bulunması murâd edilmektedir.

3- İhzârâtın hitâmında Birinci, Dördüncü Kolordularla belki Üçüncü Kolordu Birinci Kolordunun gerisinde şimendüfer hattının cenûb-i garbîsine nakl olunacaktır. Nakil keyfiyyetinin te'mîni için Birinci Kolordunun mümkün olduğu kadar Bayat, Paşadağ, Bozan Dağı hattının garbında bulunması şâyân-ı ehemmiyyettir. Aziziye Bolvadin istikameti kıtaâtın nakli için en kısa ve yegâne müsâid yol olduğu gibi Çay İstasyonu'ndan (bed'an) ile Garbî Anadolu Menziline te'sîs ettiği Bolvadin, Aziziye ve imtidâdı menzil hattı da Birinci ve Dördüncü Kolorduların iâşesi için esâslı menzil hattıdır.

4- İhzârât devri esnâsında hâl-i hâzır vaz'iyeti muhâfaza olunacak ya'nî Kocaeli Grubu ile Üçüncü Kolordu Sakarya kolları arasında, Dördüncü Kolordu Çifteler cenûbunda Belpınar mîntikasında, Birinci Kolordu Aziziye etrâfında bulundurulacaktır. Polatlı'da bulunan On İkinci Fırka Aziziye şimâl-i şarkisinde Vaysal mîntikasına yerleştirilecektir. İhzârât devri esnâsındaki fa'âliyyetimizin hutût-ı umûmiyyesi kolorduların bulunduğu hattı takviye ve tahkîm ve şimâlden Karaköy ve Bilecik istikametlerinde zaîf ve Afyon garbindan kuvvetli sûrette süvârî kolordusu ile düşman gerilerinde akın fa'âliyyetini idâme etmektedir. İhzârâtın hitâmından evvel düşmanın umûmî bir taarruza geçmesi ihtimâli azdır. Bütün düşman ordusunun bugünkü vaz'-ül-ceyşinden ileri hareket vuku' bulacak umûmî bir taarruzuna bugünkü

vaz'iyeti itibâriyle İkinci Kolordu münferiden ma'rûz kalabilir. Bu hâlde Birinci Ordu Keş Dağı-Paşa Dağı-Bozan Dağı hatt-ı umûmîsinde muhârebe-i kat'iyye kabûl edecektir. Şimâldeki kolordular ihzârâtın derecesine göre muhârebe-i kat'iyyeyi buldukları hatda mı yoksa daha şarkda mı kabûl edeceklerse zamânında ayrıca tasrîh ve ta'yîn olunacaktır. Maa-hazâ fırkalarımızın düşman fırkalarıyla başa baş muvaffakiyyetle muhârebe etmekte oldukları sâbit ve ahîren tecrübe edilmiş olduğundan ihbârâtımızın bugünkü hâliyle dahi Yapraklı Çiftliği-Beylikahır-Kaymaz-Belpınar-Aziziye hattında muhârebe-i kat'iyye kabûlüne karâr verilmiştir. Bugün mer'î karâr ve emr budur. Şimâldeki kolordular şarka alındıkları hâlde dahi Birinci Ordu dâimâ Konya şimendüferine istinâd ederek bu şimendüferin tarafeyninde kalacaktır. Bu hâlde şimâldeki kolordular eğer daha şarka alınırsa Birinci Ordunun cenûbunda (ayrı) harekât mıntıkasında kalması muhtemeldir.

Garb Cebhesi Kumandanı
İsmet

Açdım. / 11-12 Teşrîn-i evvel 37
Ekrem

تقدیر

مہم ذل دہائی قلمدار دور اضرائفہ ریجنس کوم عاڈر قطبہ بد بولندوی قطبہ ہی برفہ داہا ترقوی
 بنو ایہ ویکٹر وعات ایرج تصدی و غیر ارا مقدر سے کتا و ذرا مزک و کتا و ذرا مزک پتہ با سید
 مرقبہ محابہ ایقده اولہ قدرتات تر افند آتجہ ابرلسہ اولہ بیزج انبا انزک بکوتکے طالبہ ہی پراہانی
 بقضی نکلک امور تمامانہ - لایہ کلا - عزیزہ وطنی ہی رتقلبہ جنولہ فرار جیشہ - بکوت
 وکی وزار و او بودر - شادہ تہ قلمدار دور مرقہ الموقدر مرقہ ہی رتقلبہ اردو راما فونیش
 مرقہ فونیش استناد ایرک بو ستر ذک طر صیح فالہ جقہ بولک شمالہ و کتا قلمدار دور اگر ارا کتا
 مرقہ الموقدر ریجنس اردو مرقہ جیونہ ا. ی ری حالات منظر سب قاطبہ محمدہ .

آجیم ایڈر قلمدار
 السلام

عربی جہی قلمدارانہ
 عصفہ

A	4-9488
D	5
F	108-1

BELGE NO. 6-2

Şifre

Garb Cebhesi K. İsmet Paşa Hazretlerine

12/Teşrîn-i evvel/37

C./11 Teşrîn-i evvel / Zâta mahsûs şifreye

1- Vaz'iyet-i umûmiyyenin münâkaşası ve Birinci Orduya verilecek ta'lîmât hakkındaki mütâlâa-i devletleri ile hem-fikiriz.

2- Piyâde fırkalarının dûçâr-ı atâlet olmamaları için ara sıra düşmanı ta'cîz edecek teşebbüsâtda bulunmaları ve gerek sağ cenâhda ve gerekse Afyon cebhesinde müteferrik bulunan küçük cüz'-i tâmların müretteb birer firka hâlinde yerleşdirilerek bir kumanda tahtında fa'âliyyete geçirilmeleri münâsib olacağı mütâlâa kılınmaktadır.

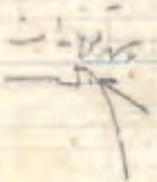
Başkumandan
M. Kemâl

A	4/4478
D	6
F	1152

118-2
 14/10/52
 2.

1 - دعوت شریعت سابقہ و برکتی اور درجہ
 نیت غصہ کی مطالبہ رد و تخریب
 2 - پادہ فرماریہ درجہ و طاقت اور طاقت ایچوم
 آمدہ سے ~~نہیں~~ تیسرا طبقہ حد نشانیہ
 برادری و بعد کرب کا معاہدہ و کرب ایچوم
 تفریق برلانیہ گریہ ہذا تا مرنش بر فرم
 برلندیہ بر فرم ہذا تا مرنش بر فرم
 اور بعد مطالبہ تفریقہ در

BELGE NO. 7

Şifre

Zâta Mahsûs ve Mahrem

Ankara

15/10/37

Garb Cebhesi Kumandanlığına

Kışın hulûlünden evvel kat'î bir darbe vurmak mecbûriyyetinde bulunduğumuz düşmanla henüz Sakarya mağlûbiyyetinin taht-ı te'sîrinde iken ve tamâmiyle iâde-i kuvvet etmeden evvel yeni bir meydân muhârebesi verebilmeliğimiz için istihzârâtımızın en kısa bir zamânda ikmâli ve hitâmıyla birlikde tarafımızdan taarruza geçilmesi lâzımdır. Bi-l-hâssa Akşehir-Eğirdir-Dinar menzillerinin ihzârı muktezîdir.

Düşmanın el-yevm işletmekte olduğu (Eskişehir-Afyon) şimendüfer hattından harekât nokta-i nazarından istifâdesini tahdîd ve müsâvî şerâit altında bir muhârebe verilmesini mümkün kılmak için bu taarruzun ordumuzun hey'et-i umûmiyyesiyle Afyonkarahisar mıntikasında icrâsını münâsib mütâlaa ediyorum. Düşmanın daha bidâyetden i'tibâren İzmir'le muvâsalasını kat' edecek sûrette tevcîhini lüzümlü gördüğüm bu taarruza ne zamân başlayabileceğimizin ve sûret-i icrâsı hakkındaki mütâlaa-i devletlerinin iş'ârını ricâ eder ve mutasavver taarruzda mihver vazîfesini görecek olan Afyon şark ve şark-ı cenûbîsindeki tahkîmâta fevk-al-âde gayret sarf edilmesini ve bu tahkîmâtın sağ cenâhın lüzûmunda Emir Dağ'ına istinâd edecek şekilde kırılmasına atf-ı ehemmiyyet buyurulmasını hâtıraten arz eylerim.

Fevzî

Kapadım. / 15/10/37

(İmza)

BELGE NO. 7-1

Garb
17/10/37
Sâat 1.30 evvel

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Riyâsetine

16 Teşrîn-i evvel 37 târihli emr-i devletlerine cevâb ve Başkumandanlığa ma'rûz arîzaya zeylidir.

1- Ordunun cenûbda tahaşşüdü hitâm buluncaya kadar düşman muntazır ve gayr-i müteharrik kalırsa meydân muhârebesi Karacadağ-İscekarahisar-Kalecik Tepesi-Kılınçarslan Beli-Aşur Dağı-Toklu Sivrisi-Ahad Dağı-Burgaz hattında vuku' bulabilir. Düşmanın şimdîye kadar dört müteferrik âlâyından mâ-adâ on iki fırkası var idi. Ahîren bir âlâyından esîr alınan Beşinci Fırkası da kâmilen gelirse veya gelmiş ise mecmû' kuvveti on üç fırka ve dört âlâydır. Eskişehir'i muhâfaza ettiği hâlde on: on bir fırkası cenûb meydân muhârebesine cem' etmesi muntazardır ve bu kuvvet yüz yirmi kilometrelik bir cebhe için pek az değildir.

2- Bu meydân muhârebesine tarafımızdan beheri üçer fırkalı Üçüncü, Dördüncü, Birinci, İkinci Kolordularla Sekizinci ve Altıncı Fırkaların cem'an on dört piyâde ve üç süvâri fırkası iştirâk edecektir. Menderes mıntıkasında bir müretteb fırka düşmanın perâkende kuvvetlerine tekabül eder. Eskişehir cebhesinde Kırk Yedinci Âlây ile On Yedinci Fırka ve On Altıncı Fırka ve Karâr-gâha tâbî' olarak kalır ve Kocaeli Grubu Geyve'de Müretteb Fırka ve teşkilât-ı sâire ile bulunur. Ordu-yi aslî iki cenâhdan Konya-Çay şimendüferiyle Eğridir-Dinar-Çivril şimendüferine istinâd edecektir. Çay şimendüferinin şimâl ve cenûbunda iki kolordu ve bir süvâri fırkasından mürekkeb bir ordu ile Eğridir-Dinar-Çivril hattına istinâd eden dört kolordudan mürekkeb dîger bir ordu inkisâm-ı tabîî irâe edecektir.

3- Tahaşşüd yürüyüşü şu sûretle olacaktır: On Yedi ve On Altıncı Fırkalara Beylikahır-Kaymaz hattını teslîm ederek ser-best kalacak Üçüncü Kolordu ile Dördüncü ve Birinci Kolordular bugünkü aralıklarını muhâfaza ederek aynı zamânda geceleri Aziziye-Bolvadin-Çay-Çifit(Şuhut) Kasaba-Sandıklı hattı üzerinde yürüyeceklerdir. On iki günlük bir zamân hitâmında ordunun vaz'iyeti ber-vech-i âtî olacaktır. Birinci Kolordu: Sandıklı garbında Koçhisar, Emirhisar, Mirtaz, Hamam mıntıkasında; Dördüncü Kolordu Sandıklı, Çayköy, Kargın, Taşağaç mıntıkasında; Üçüncü Kolordu: Çifit Kasaba, Başören, Akin, Hallac mıntıkasında. Bundan sonra ordunun daha ziyâde cenûba kaydırılmayarak düşmana taarruz etmesi ve-yâhûd ordu sol cenâhının Çivril'e kadar temdîdi düşmanın mukabil tahaşşüdüne tâbidir.

4- Tahaşşüdümüz esnâsında düşmanın bize yapacağı taarruzlara cebhe edecek vaz'iyetdeyiz. Düşmanın bize en muzırr hareketi sür'atle Çivril'den Eğridir'e kadar gelib şimendüfer hattını tahrîb etmesidir. Bu hattı ilk kitaâtla muhâfaza etmeğe çalışacağız. Sakarya'ya doğru düşmanın ileri

hareketi Şimâl Grubu kıtâatı tarafından müteâkıben müdâfaa edilerek nihâyet Sakarya şarkında kat'iyen tevkife çalışılacak ve bu esnâda cenûbdan bir nefce-i kat'iyye alınacaktır.

5- Tahaşşüde başlamak için Akşehir, Eğridir menziline ihzârı ve mevâdd-ı iâşenin keşf ve iddihârı emr olunmuştur. Âcizlerince 21 Teşrîn-i evvel 37 için yürüyüşe başlamak mümkündür. Bu hâlde teferruatlı hesâb henüz alınmadı ise de sahrâ topları başına iki yüz ve kudretliler başına yüz mermî kıtâatda mevcûddur. En mühim mes'ele Yahşihan'a geldiği bildirilen on altı obüs topunun muvâsalatıdır. Bununla vaz'iyet esâsı sûrette salâh bulacaktır. Ulukışla'ya gelecek on bin mermî ve tedricen Kayseri'de ta'dil olunacak on altı bin Rus mermîsine güvenerek intikal edilebilir. İngiliz topları malzeme hâlinde geldiklerinden ve ceb-hâne istifâdesinden dolayı sahrâ topları terk edilerek yerlerine İngilizlerin alınması zarûrîdir. Binâen aleyh İngiliz toplarını almadan yürüyüşe başlamağa imkân yoktur ve bundan dolayı tahaşşüd yürüyüşünün başlaması On Altıncı Fırkanın ve İngiliz toplarının vürûduna muallaktır. Ordu için başka intizâr edilecek esâsı bir şey' yoktur. Yürüyüş esnâsında ya'nî on beş gün zarfında dahi aşağıdaki menzil hatlarının te'sîs edileceğine kaniim.

6- İşbu ma'rûzâtımla berâber başdaki inkisâma göre ihtiyâc olan karâr-gâhlar hakkında ne sûretle muâvenet buyrulacağına irâde buyurulması ma'rûzudur. Sâat 1.30 evvelde yazılmıştır.

Garb Cebhesi K.
İsmet

Ş.1
Harita üzerine irâesi.

BELGE NO. 8 (1)

Şifre

Mahrem ve Zâta Mahsûs

Te'hîri câiz değildir.

Isparta, Burdur, Denizli, Afyonkarahisar Mutasarrıflıklarına, Akşehir ve Dinar
Menzil Mıntıka Müfettişliklerine ve Kalem Riyâsetlerine

Sandıklı mıntıkasında Altıncı Fırkadan başka mühim bir kuvvet nihâyet iki üç güne kadar tahaşşüd edecektir. Dinar Menzil Mıntıka Müfettişliğinin iâşe ve nakliyyât umûru pek hassâs ve nâzik bir devreye girmiş yeniden ciddî ve serîf' tedâbir ittihâzına zarûret hâsıl olmuştur: Denizli, Burdur livâlarıyla Sandıklı, Dinar, Çivril kazâlarının yüzde yirmi vesâit-i nakliyyesi kâmilen Dinar Menzil Mıntıka Müfettişliğine âiddir. Isparta livâsı yüzde yirmi vesâit-i nakliyyeyi kemâ-kân Akşehir'e sevk edecektir.

Tekâlif-i Milliye emirleri mûcibince yüzde yirmi fevkinde olarak mahallerinde kalacak olan vesâit-i nakliyye sâhibleri her ay yüz kilometrelik sa'y-i meccânîyi borçludur. Bi-t-tab' bunların iâşesi cihet-i askeriyeye âiddir. Binâen aleyh Dinar - Sandıklı arasında fazla nakliyyâta mecbûr olan Dinar Menzil Müfettişliği her iki menbaa mürâcaat edecek ve makamât-ı mülkiyyenin ibrâz edeceği himemât-ı mahsûsadan a'zamî istifâde eyleyecektir. Bu husûsda mutasarrıf beylerin büyük bir endîşe ve alâka ile ibrâz-ı himmet buyurmalarını ehemmiyyetle ricâ ederim.

11/10/37

Garbî Anadolu Menzil Müfettişi
(İmza)

Ş./3204 Kapadım./11 minh

Akşehir ve Dinar Menzil Müfettişliklerine, ve Ahz-ı Asker Kalem Riyâsetlerine yazılmıştır.

BELGE NO. 9

1. Şu'be
2550

Kâmilin Şifre

14/10/37

Başkumandanlığa, Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Riyâsetine
Müdâfaa-i Milliyye Vekâletine, Konya Havâlisi Kumandanlığına
1, 2, 3, 4, 5'inci Kolordu K.
Kocaeli Grubu, 6. Fırka Piyâde ve 1. Fırka Sûvâri Kumandanlıklarına
Konya, Ankara Menzil Müfettişliklerine

1- Başkumandanlığın 7/10/37 târihli emir-nâmesi ile Garb Cebhesi dâhilinde Birinci Ordu Kumandanlığı teşkîl ve Ordu Kumandanlığına Alî İhsân Paşa Hazretleri ta'yîn buyurulmuştur.

2- İkinci ve Beşinci Kolordularla Altıncı Fırka ve Denizli ve Aydın mıntikasındaki kıtaât Birinci Ordunun taht-ı emrine verilmiştir.

Alî İhsân Paşa Hazretleri Bolvadin'e muvâsalatdan i'tibâren Birinci Ordunun kumandasını der-uhde buyuracaklardır.

3- Birinci Ordu Garb Cebhesi'ne merbûtdur. Ale-l-umûm menzil müfettişlikleri de şimdilik kâmilin Garb Cebhesi'ne merbût olub kolorduların iâşe ve ikmâli Cebhe tarafından tanzîm olunacaktır.

4- Kolordulara, Kocaeli Grubu, Altıncı Piyâde ve Birinci Sûvâri Fırkaları Kumandanlıklarına, Konya, Ankara Menzil Müfettişliklerine, Konya Havâlisi Kumandanlığına yazılmış ve berây-i ma'lûmât Başkumandanlığa, Müdâfaa-i Milliyye Vekâletine ve Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Riyâsetine 14/10/37 târih ve 2550 numro ile arz edilmiştir.

Garb Cebhesi Kumandanı
İsmet

Aslına mutâbıktır.

1. Şu'be
(İmza)

Evvelâ: 2, 5'inci Kolordularla,
6. Fırkaya şifre edilib çekilecektir.

BELGE NO. 10 (1)

Sivrihisar
14/10/37

Şifre
Telefon

Bolvadin vâsıtasıyla
Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Riyâsetine
Birinci Ordu Kumandanlığına

Cebhe Emri
Numro - 66

1- Düşmanın yeniden bir fırka tahmîn edilen uzun bir yürüyüş kolunun 13/10/37'de Çekürler'den cenûb istikametinde yürüdüğü görülmüştür. Eskişehir civârında eksilmiş olduğu tayyâre keşfiyle görülen Fırkanın bu olması muhtemeldir.

2- Kolordular kendi mıntıkları dâhilinde istikşâfâta ve evvelce emr edilen mıntıklarda tahkîmâta devâm edeceklerdir. Birinci Süvâri Fırkası Cebhe emrinde olarak Seyidgazi-Üçsaray-Türkmen Dağı hattıyla Bavurdu-Kızvıran(?)-Kunduzlu-Eğret hattı arasında istikşâfât yapacaktır.

3- Kolordularla Birinci Ordu arasındaki hatt-ı fâsıl ber-vech-i âftîdir.

a) Kocaeli Grubu ile Üçüncü Kolordu arasında: Mustafabey Çiftliği-Osmaniye-Bozan köyü-Emircek Dağı-Ahırköy hattıdır. Mevâki' Üçüncü Kolorduya âiddir.

b) Üçüncü Kolordu ile Dördüncü Kolordu arasında: Arapören-Ertuğrul Kışlası-Aktaş Köprüsü-Akköprü hattıdır. Mevâki' Dördüncü Kolorduya âiddir.

c) Dördüncü Kolordu ile Birinci Kolordu arasında Akin-Bardakçı-Kadıköy-Kırkpınar-Mehmedköy hattıdır. Mevâki' Dördüncü Kolorduya âiddir.

d) Birinci Kolordu ile Birinci Ordu arasında: Kızvıran-Bavardı(Bavurdu)-Doğlat-Derbend köyü-Küçükbalhan-Çaykışla hattıdır. Mevâki' Birinci Orduya âiddir.

4- 66 numrolu olan işbu Cebhe Emri 14/10/37 sâat 9.00 sonrada Birinci Ordu, Birinci, Üçüncü, Dördüncü Kolordularla, Kocaeli Grubu, Birinci Süvâri Fırkası Kumandanlıklarına yazılmış ve berây-i ma'lûmât Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyyeye arz edilmiştir.

İsmet

Kapadım. 14/minh.
Sâat 9.35 sonra
(İmza)

4. Kolorduda Nöbetçi Zâbiti Abdülkadir Efendi'ye / 14 minh sâat 10.00 sonra

1. Kolordu Nöbetçi Zâbiti Nedîm Efendi'ye / 14 minh

Süvâri 1. Fırka için 1. Kolordu Nöbetçi Zâbiti Nedîm Efendi'ye / 14 minh sâat 10.30 sonra

Süvâri 1. Fırka Yâveri Mehmed Efendi'ye / 14 minh sâat 10.45 sonra

3. Kolordu Ârif Efendi'ye / 14 minh sâat 10.15 sonra

Kocaeli Grubunda Fehmî Efendi'ye / 14 minh

BELGE NO. 11 (1)

Sûret

Akpınar

14/10/37

16/10/37 Vürûdu

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Riyâsetine

Ordunun harekât-ı âtiyesi hakkında ba'zı mütâlaâtımı ber-vech-i zîr arza müsâade-i devletlerini ricâ ederim:

Yunan ordusunun kısm-ı küllîsinin Afyon mıntıkasında bulunması Yunanlılar için hem tedâfûî ve hem taarruzî harekâta en müsâid bir vaz'iyette Yunanlılar müdâfaayı ihzâr zarûretinde kalırlar. Ordusunun kısm-ı a'zâminin Afyon'da müctemi' bulunmasından hem hedef-i siyâsîlerini doğrudan doğruya setr edeceği ve hem de bizim taarruzumuzun istikameti her ne olursa olsun karşı koyabilecek vaz'iyette bulunmuş olursa bu mülâhazaya binâen Yunan ordusu kısm-ı küllîsinin Afyon mıntıkasında tecemmu' etmekte olduğu ve Eskişehir mıntıkasında a'zamî bir kolordu belki daha zaîf bir kuvvet bırakacaklarını tahmîn ediyorum. Bugünkü raporda arz edildiği vechle bir keşif kolumuzun verdiği ma'lûmâta göre bir Yunan firkasının daha şimâlden Afyon mıntıkasına geçmesi bu mütâlaayı te'yîd edecek mâhiyyetdedir. Ordumuzun taarruzu için üç şikk mutasavverdir.

- 1- Eskişehir-Afyon hattındaki Yunan cebhesini cenûbdan ihâta etmek.
- 2- Şimâlden ihâta etmek.
- 3- Merkezden yarmak.

Birinci şikk, taarruzun muvaffakiyyeti hâlinde netîce i'tibârıyla kat'î ve en müsâid olanıdır. Ve bil-akis taarruzun adem-i muvaffakiyyeti hâlinde de ordumuzun kâmilen cenûba atılma ihtimâli karşısında tehlikeli bir harekettir. Muvaffakiyyet emîn görülerek bu tarz hareket tercih olduğu takdirde Afyon, Dumlupınar mıntıkasında mütehaşşid bulunacak Yunan ordusunun en ziyâde vaz'iyet-i merkeziyyesinden istifâde etmek isteyerek Afyon (şarkındaki) kuvvetlerimizi hafif kuvvetlerle tesbît edib cenûba yöneltmek [hareketin] aksini yapmak teşebbüsünde bulunacağı nazar-ı dikkate alınarak Afyon şarkında ancak Konya istikametini setr edebilecek ve her hâlde karşısına kendine muâdil bir kuvvet çekebilecek kadar zaîf bir kuvvet terk ederek tekmiil kuvvetleri cenûba nakl etmek ve bir de düşmanın cenûbdaki kuvvetlerimizin Anadolu'nun dâhili ile muvâsalasını keserek cenûba atabilmek için şimendüfer boyunca muhtemel bir taarruzuna karşı bu istikameti de kapamak her hâlde nazar-ı dikkate alınmalıdır. Bu mütâlaaya nazaran Birinci Kolordunun da cenûba alınması îcâb eder. Bu takdirde düşmanın Eskişehir, Seyidgazi mıntıkasındaki kuvvetleriyle sağ cenâhımızı ihâta edecek sûrette bir taarruz düşünülebilir. Bu taarruz istikameti Emirdağı'nın şarkına kadar tecâvüz edemez. Etdiği takdirde kat' edeceği

mesâfe için geçireceği zamân zarfında bu kuvvetler düşman için istifâdesiz kalmış ve (muhârebe) meydânında bizim tefevvukumuzu te'mîn etmiş olub Emirdağı'nın garbından geldiği takdîrde İkinci Kolordunun ve şimendüfer istikametini setre tahsis edilecek kuvvetlerin müdâfaasına tesâdüf etmiş olur. Şu hâlde netîce, tarafeyn ihâta kuvvetlerinden hangisinin daha çabuk ihrâz-ı zafer ve icrâ'-yı te'sîr edeceğine muallak kalır. Bizim sol cenâhdan ihâtamızın muvaffakiyyeti hâlinde düşmana nisbetle daha çabuk ve daha çok müessirdir.

2- Şimâlden ihâta az müessir ve çok mahzûrlu bir harekettir. Bu ihâta (muvaffak) olsa bile düşmanın küçük kuvvetlerine müteveccihdir. Bu kuvvetleri yine kuvâ-yi asliyye üzerine atacaktır ve neticesizdir. Bu ihâtayı düşman Eskişehir-Seyidgazi mıntikasındaki kuvvetleri geri almakla da te'sîrsiz bırakabilir. Buna mukabil bu maksadla şimâle [alınacak] büyük kuvvetlerimiz cenûba yardım edemeyecek bir vaz'iyete getirilmiş ve Eskişehir mıntikasındaki düşman kuvvetleriyle işgal edilmiş ve bu zamân zarfında Afyon'daki düşman kuvâ-yi külliyyesi bizim cenûbda yalnız kalan kuvvetlerimizi büyük bir fâikiyyetle atacak ve ba'de şimâldeki kuvvetlerini takviye edecek ve muhârebeyi gaib ettiği takdîrde yine Afyon üzerinden çekilerek siyâsî hedefini setr edecek bir vaz'iyette bulunmuş olur.

3- Eskişehir-Seyidgazi ve Afyon cebhelerinden her ikisini tesbît edecek kadar kuvvet terk(inden) sonra kuvâ-yi külliyyeyi merkeze toplamak, bu kuvvetlerle ya şimâldeki düşman kuvvetlerini tesbît ederek Afyon cebhesini şimâlden ihâta edecek sûrette taarruz etmek ve-yâhûd Afyon cebhesindeki düşman kuvvetlerini tesbît ederek Eskişehir-Seyidgazi cebhesini cenûbdan ihâta edecek sûrette taarruz etmek vechle [Kocaeli] Grubu ile daha bir fırkayı Eskişehir-Seyidgazi cebhesinde terk edib Üçüncü Kolorduyu da Sakarya cenûbuna alarak 3, 4, 1. Kolordularla bu taarruzu yapmak. İkinci Kolordu da bi-t-tab' Afyon cebhesini tesbît sûretiyle bu taarruza iştirak edecek. Bu tarz hareketde biz de hatt dâhilinden istifâde vaz'iyeti de bulmuş oluruz. Düşman ise kat'î bir tefevvuk te'mîn edebildiği takdîrde bizi ihâta edebilecek (vaz'iyette) bulunmuş olur. Bu tarz hareketde Afyon'a nisbetle biraz ileride bulunan Eskişehir-Seyidgazi cebhesini sökdürmek nisbeten daha kolay olur ve Eskişehir'den düşman atılırsa Afyon'da kalması müşkil olur. Gerek birinci ve gerekse üçüncü tarz hareketde fâide mahzûr i'tibârıyla muvâzî giderler. Yalnız üçüncünün tatbîki ordunun vaz'iyet-i hâzırasına nazaran daha kolay bir şıkkının tatbîki ise şimâldeki kuvvetleri dolaşdırarak cenûba nakl etmekle, şol kadar ki bu manevra esnâsında bizim için gayr-i müsâid bir vaz'iyetin tahaddüsü ve bu vaz'iyette iken düşmanın bir taarruzu gayr-i vârid add olunamaz. Netîce olarak Afyon cenûbundaki arâzî ve yolların ahvâli de nazar-ı dikkate alınarak merkezden yapılacak taarruzu bugünkü vaz'iyetimize ve Aziziye üzerinden Konya menziline de istifâde olunabileceğine göre de daha sühûletle kabil-i icrâ' ve emniyetli bir hareket olmak i'tibârıyla da muvâfık ve müreccah gördüm. Düşmanın bugünkü vaz'iyeti vechle ve Dumlupınar'da bir grupman yapması da böyle bir taarruz karşısında düşmanın Eskişehir-Afyon hattında

müteaddî bir müdâfaada bulunmakda isrâr etmeyerek bu hattı terk edeceği ve binâen aleyh biz Eskişehir-Seyidgazi cebhesine taarruz edersek düşmanın Afyon-Dumlupınar mıntıkasındaki kuvvetiyle bu cebheyi takviye veya bize karşı taarruz teşebbüsünde bulunmayacağı hissini vermektedir. Eskişehir'den düşman kuvvetinin tardı hâlinde buraya istinâden düşman kısm-ı küllîsine karşı harekât-ı taarruziyyeyi şimâlden temâdî etdirmek aynı sühûlet ve emniyetle mümkündür.

2. K. K. Salâhaddîn Âdil

Şu'be 1

Harita üzerinde bana îzâh edilmesi.

کتابچه تقدیریه ای که در دسترس است...
تعداد اشخاصی که در این کتابچه نام دارند...
تعداد اشخاصی که در این کتابچه نام دارند...

A	124478
D	
F	168

کتابچه تقدیریه...
تعداد اشخاصی که در این کتابچه نام دارند...
تعداد اشخاصی که در این کتابچه نام دارند...

کتابچه تقدیریه...
تعداد اشخاصی که در این کتابچه نام دارند...
تعداد اشخاصی که در این کتابچه نام دارند...

کتابچه تقدیریه...
تعداد اشخاصی که در این کتابچه نام دارند...
تعداد اشخاصی که در این کتابچه نام دارند...

کتابچه تقدیریه...
تعداد اشخاصی که در این کتابچه نام دارند...
تعداد اشخاصی که در این کتابچه نام دارند...

کتابچه تقدیریه...
تعداد اشخاصی که در این کتابچه نام دارند...
تعداد اشخاصی که در این کتابچه نام دارند...

BELGE NO. 12

1. Şu'be
2590
Şifre: Zâta mahsûsdur.

Sivrihisar
17/10/337
Sâ. 1.30 sonra

Birinci Ordu Kumandanlığına

1- Mukarrer olduğu vechle ordu kısm-ı küllîsinin yeni tahaşşüd için pek yakında cenûba tahrîk(in)e başlanılacaktır. Ceb-hâne ikmâlinin mübrem olan kısmı hitâm bulmak üzeredir. Tahaşşüd yürüyüşleri esnâsında düşmanın setr vazîfesini görecek olan İkinci Kolorduya taarruzla bu hareketimizi men'e çalışması muhtemeldir.

Hasmın böyle bir hareketine karşı İkinci Kolordunun mevzâzını sûret-i kat'iyyede müdâfaa etmesi îcâb edecektir. Gerek bu sırada ve gerek ordu kısm-ı küllîsinin Sandıklı havâlîsinde başlayacağı harekât-ı taarruziyye esnâsında İkinci Kolordunun kendi cebhesi istikametinde vâki' olacak düşman taarruzâtını muvaffakiyyetle def' edebilmesi için en nihâyet cenâhı Emir Dağı'na kırmak sûretiyle bir mıntika-i müstahkeme ihzârı ve bunun için tahkîmâta son derecede ehemmiyet vermesi îcâb eder. Bu muhârebât esnâsında İkinci Kolordunun şîmâl cenâhı Karacadağ'a istinâd edebileceği hesâb edilmekte olup daha vâsi' ve kuvvetli ihâtalara karşı ise kolordu müstakillen ittihâz-ı tedâbîre ve Emir Dağı'na kadar kırmağa mecbûr olacaktır. Bundan mâ-adâ ihtiyâten Emir Dağı-Karakuş Dağı ile Hoyran Gölü-Akşehir Gölü arası ve imtidâdı hutût müdâfaasının şimdiden keşf ve ameale taburları ve ahâlî vâsıtasıyla gece ve gündüz çalışarak tahkîm etdirilmesi elzemdir.

2- Ordu kısm-ı küllîsinin cenûba nakliyle inkişâf edecek meydân muhârebesinin Karacadağ-İscekarahisar-Kalecik Tepesi-Kılınçarslan Beli-Aşur Dağı-Toklu Sivrisi-Ahad Dağı-Burgaz hatt-ı umûmîsinde vukuu tahmîn edilebilir. Garb ve cenûbdan bu mevzie giden yolların ve ale-l-umûm harekât sâhasının bu nokta-i nazardan sür'atle ve dikkatli bir sûretde keşf etdirilerek netîcesinin bildirilmesini zât-ı devletlerinden ricâ ederim.

3- Düşmanın tahşîdâtımız esnâsında Çivril'den Dinar istikametine ilerleyerek Dinar-Eğirdir şîmendüfer hattını tahrîb etmek istemesi muhtemeldir. Düşmanın böyle bir hareketi ordunun harekât-ı âtiyesini akamete uğratabilecek derecede mühimdir. Binâen aleyh bu istikametin te'mîn-i müdâfaası için düşman tahşîdine göre Beşinci Kolordunun bir piyâde fırkasıyla takviye edilmesi îcâb edecektir. Dinar mıntikasına tahrîk edilecek olan bu piyâde fırkası yerine lüzûmu hâlinde ordu kısm-ı küllîsinden bir firkanın sür'atle emrinize gönderileceğini arz ederim.

Garb Cebhesi Kumandanı
İsmet

BELGE NO. 13

Şifre
Zâta Mahsûs

Ankara
18/10/37

Garb Cebhesi Kumandanlığına

C.: 17/10/37 sâat 1.30 evvel târihli Şifre

Afyonkarahisar mıntikasında icrâsı mutasavver taarruz hakkındaki mütâlaâtım ber-vech-i âtîdir:

Düşman Eskişehir-Afyon şimendüferinden bil-istifâde mecbûriyyet hâlinde Eskişehir'i dahi fedâ ederek bütün kuvvetlerini Afyon meydân muhârebesine yetiştirebileceğinden bizim de daha bidâyetden itibâren Ankara istikametini açık bırakarak ve Lefke ile Eskişehir mıntikasına yalnız Kocaeli Müretteb Fırkası ve bir iki müteferrik sūvâri âlâyı terkiyle cebhenin mütebâkî kıtaâtını (Afyon şarkı-Çivril) mıntikasında cem' etmemiz fâideli görülmektedir.

Bu sûretle Menderes Müretteb Fırkası hâric olmak üzere cem'an on altı piyâde ve dört sūvâri fırkasından mürekkebe olan ordu yeniden bir kolordu karâr-gâhının teşkilindeki müşkilât dolayısıyla dörder firkalı dört piyâde ve üç firkalı bir sūvâri kolordusuyla bir müstakill sūvâri fırkası hâlinde tertîb olunabildiği gibi ba'zı kolorduların üçer firkalı yapılarak ba'zı firkaların ordu ve cebhe ihtiyâtı olarak münferiden istihdâmları da mümkündür. Uzun zamân taarruz hedefi hakkında düşmanı şübheye düşürmek maksadıyla bidâyetde bir sūvâri fırkasıyla iki kolordudan mürekkebe bir grup (Karacadağ-Mihail-Haçan) hattı gerisinde mütebâkî iki piyâde ve bir sūvâri kolordusundan mürekkebe grupta piyâde kolordularıyla (Sandıklı) ve garbında ve mümkün mertebe tayyâre (keşfini) işkâl için binâlardan istifâde edilecek sûrette ikamet hâlinde ve sūvâri kolordusu ile sol cenâhı (Çivril-Dinar) şimendüfer hattını setr edecek sûrette Kuruçay boyunda cem' edilir ve Altıntaş ve Dumlupınar'a düşmanın her iki cenâhını kavrayacak sûrette bir hareketde, Müretteb Fırka da bu gruba merbût olarak daha cenûbda bulunur.

Bu gruplardan birisi tercihen sol cenâh "Çivril" Grubu Birinci Orduyu teşkil eder.

Diger grup "Afyon Grubu" yeniden bir ordu karâr-gâhı teşkilinin imkânsızlığından dolayı doğrudan doğruya cebhece idâre edilir.

Bu tecemmuu müteâkıb "Çivril" Grubunun piyâde kolordularına düşman kısım-ı küllîsinin en sağ cenâhını çevirebilecek sûrette yeni bir vaz'iyet verilir ve akabinde bu iki kolordu sol cenâh fırkasıyla Uşak'ı istihdâf edecek tarzda taarruza geçirilir. Sūvâri Kolordusu da bidâyetden itibâren düşmanın İzmir'le muvâsalasını kat' edecek sûrette daha açıktan sevk ve teveccüh edilir. Bu esnâda Afyon Grubu vaz'iyetine nazaran istihdâm

olunur. Bu sretle (150) kilometrelik bir cebhede her iki cenhından tehdd edilen düşman aaleb-i ihtiml taarruzla vaz'iyeti ıslaha ve adem-i muvaffakiyyet hlinde Şimendüfer hatlarından birini terke mecbr olur ki bu syede daha bidyetden i'tibren sevk-l-ceyş i'tibriyle düşman için gayr-i msid bir vaz'iyet tahaddüs etmiş olur.

Bu mtlat hakkındaki nokta-i nazar-ı devletlerinin ayrıca iş'rını ric ederim.

Fevz

Kapadım./18 minh. Sat 4.40 evvel
(İmza)

BELGE NO. 14

Şifre
Zâta Mahsûs

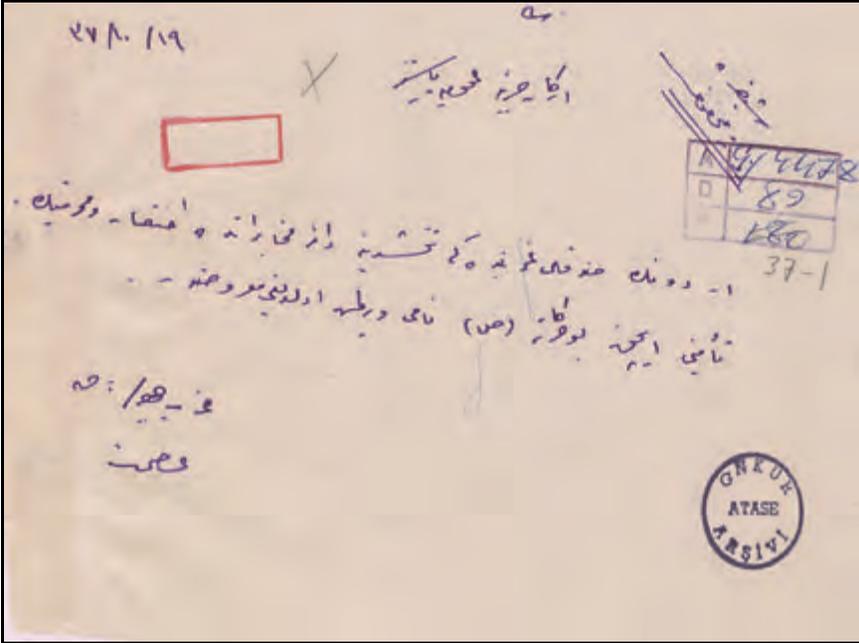
19/10/37

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Riyâsetine

Ordunun Sandıklı garbındaki tahaşşüdüne dâir muhâberâtda ihtisâr ve mahremiyyetin te'mîni için bu harekâta (Sad) nâmı verilmiş olduğu ma'rûzdur.

Garb Cebhesi K.
İsmet

BELGE NO. 14

BELGE NO. 15

Mahrem ve zâta mahsûsdur.
Şifre halli

Garb Cebhesi
18/10/37 Târihi
18-19/10/37 Vusûlü

3. K. K.

14/10/37 târihli mahrem zâta mahsûs ta'limâtta tasavvur edilen tahaşşüd karîb-ül-icrâdır. Mahrem muhâberâtda dahi ihtisâr için bu tahaşşüde [..Sad] hareketi denilecektir. Şimâldeki kolordular cebhelerinde piyâde kıtaâtını şimdiden süvâri ile tebdîl ederek düşmanı yalnız süvâri temasına alışdırmalı ve kış için ihzârâtda bulunulduğu fikrini vermek için mıntikaları dâhilinde şâyialı bir sûretde inşâât işleri ile iştigal etmelidirler. 3'üncü Kolordunun dahi mıntikasında yalnız süvâri bırakılarak bütün kolordu ve 17. Fırka dahi nakl olunacaktır. Bu ta'limât yalnız kolordu kumandanlarınınin zâtına mahsûsdur.

Garb Cebhesi K.
İsmet

۱۶/۱۱/۱۹۱۸
 ۱۸/۱۲/۱۹۱۸
 ۱۹

GNKUR
 ATASE
 ARSIV

محمد زنده معتمد
 ۳۰۰
 بندهای

۱۶/۱۱/۱۹۱۸ تاریخ محمد زنده معتمد بندهای تصویر بدیه محمد قریب الأجراد
 محمد قبا برنده دهنی اختصاراً ایچو بر کجده (ص. ص) قریب بدینه
 مقاله کی قول اردو در جبهه رنده پیاده قطعی بکندیم سواری ایچو بندیل
 ایدو له دهنی بالکزی سواری کما سنه البتیدر ملی و قیسه ایچو
 اختصاراً بولونیلدینی قریب و بر ملک ایچو منطقه ری و اخلنده ساری
 بر صورتده انشا آن اناری ایچو استعمال اینتیدر تپ ای قول
 اردو ملک دهنی منطقه سه بالکزی سواری بر اقیلا رنده بنویم قول اردو
 و قریب لاه دهنی قریب اردو منطقه بولونیلدینی بالکزی قول اردو قریب انترینک
 و بندهای
 زنده معتمد

A	۵
D	24
F	1-2

BELGE NO. 15-1

Garb Cebhesi Kumandanlığı
Harekât Şu'besi
Aded
2628

Karâr-gâh
19-10-37

Zâta mahsûsdur.

Üçüncü Kolordu Kumandanlığına

1- (Sad) için Afyon, Çay, Akşehir, Eğirdir, Dinar, Sandıklı mıntikasındaki şose, araba ve mekârî yollarını gösterir kroki merbûtdur. Yolların hâli krokide îzâh edilmiştir.

2- Akşehir-Yalvaç-Eğirdir yolunun ve Yalvaç, Hüyükli İskele ve Selçukhan arasının ıslahı emr olunmuştur.

3- Hoyran Gölü'nde Hüyükli İskele'den Eğirdir'e kadar bahren de nakliyyât icrâsı kabildir.

4- Eğirdir-Dinar şimendüferi Sundurlu'ya kadar işlemektedir.

5- Birinci Ordu ve 1, 3, 4'üncü Kolordu Kumandanlıklarına arz edilmiştir.

Garb Cebhesi Kumandanı
İsmet

Aslına mutâbıkdır.
Erkân-ı Harbiyye Reîsi
(Âsım)

قربان مہر سی نوماندانفی
حرکان شعبہ سی

عدد

۷۷۸

قرامہ
۱۹-۱۰-۷۷

اوچنی قولار دوقی نذالغنه

- ۱- (من) ایچیه آچییه ، جای ، آقشہ ، آربریہ دینا -
صدقی نطق سہک سوس ، آرایہ و طاری بولارین
کوس - قردگی مرولور - بولارن عالی قردکیده ایننا
ارلسد -
- ۲- آقشہ - یالواج - آربری بولنک و یالواج ، هوکی سک
و سکورہ خانہ آہ نیک اصلاحی امرادونمرد -
- ۳- ہدیابہ کولنہ ہوکی سکورہ آربریہ قد - برادہ
تقیات اجراسی قابلد -
- ۴- آربری - دینا - شمدوزی صوزورلی یہ قدر ایتمکدہ -
- ۵- برنی اردو و ۱ ۲ ۳ ۴ بی قولار دوقی نذالغنه
بہ ایرلسد -

غیب چھی قولاندانی

A	۵
D	۲۴
F	۱-۳

صفت

اصلہ قطاریتہ

ایمانی

Handwritten signature or mark

BELGE NO. 15-2

Garb Cebhesi Kumandanlığı

1. Şu'be

Zâta mahsûsdur.

2632

Sivrihisar

19/10/37

Üçüncü Kolordu Kumandanlığına

1- (Sad) tahaşşüdüne âid tasavvurâtı gösterir bir yürüyüş cedveli melfûfdur.

2- Bu cedvelin tatbîkatına ayrıca verilecek bir emirle başlanacak ve muntazaman devâm ve cereyânı esbâbı şimdiden tedkik ve te'mîn edilecektir.

(Sad) harekâtının cedvelde olduğu gibi bütün kolordular tarafından aynı zamânda ve-yâhûd müteferrik olarak yaptırılması da muhtemeldir.

3- Yürüyüşler kâmilen gece icrâ' edilecek ve gündüzün yollar üzerinde bir ferd, araba ve hayvân bulundurulmayacaktır. Konak mahallerinde dahi tayyâre istikşâfâtına karşı tesettüre tamâmiyle riâyet edilecek ve ez-cümle efrâd ve hayvânâtın kâmilen çatı ve ağaçlıklar altına alınmasına dikkat edilecektir.

4- Yürüyüş yollarının ve konak mahallerinin daha evvelce gönderilen zâbitân vâsıtasıyla dikkatli bir sûrette keşf ve ihzâr ve teferruâtının ta'yîn ve tesbît edilmesi lâzımdır.

5- Esnâ-yi hareketde îâşe tertîbâtı ayrıca bildirilecektir.

6- 1, 3, 4'üncü Kolordulara ve Birinci Ordu Kumandanlığına yazılmıştır.

Garb Cebhesi Kumandanı
İsmet

Aslına mutâbıktır.
Erkân-ı Harbiyye Reîsi
(Âsım)

توبه جیرونی تریانگه

۵۰۰

۱۰ اکتوبر ۱۹۱۹ء

سر عیاض
۲۷/۱۰/۱۹

بازاری محکمہ

۶۶۶

UNION
ATASE
ARSIYI

۱- (ص) غصہ عامہ تصدق کرستہ بریویسیہ جدوگہ ملغونہ۔
 ۲- برجدوگہ تطبیقات آبرجی ویرید جگہ براملہ باشلانہ جیہ دستخطا ووام وجرانیہ اسباب
 شہدینہ نرقیوہ ونامہ ایڈلہ جگہ۔
 (ص) حکایتک جدوگہ اولدیفیگی بتوہ تولا اردولر طرفنہ عین زمانہ ریاضوہ
 سفرہ اولدیرہ یادریسی رہ مکتوبہ۔
 ۳- یوریشلر کامڈیجیہ اجرا ایڈلہ جگہ وکونہ ویزہ برلا ورتندہ بفرہ آراب وجران
 برلنر رقیہ جگہ۔ تونامہ مملاندہ رض طیارہ انگشانا نمارش سترہ قامیلہ
 عایتہ ایڈلہ جگہ رازجہ افرا وجرانانک کامڈی جاقہ و آغا جقدر آلتہ آلمس
 وقت ایڈلہ جگہ۔
 ۴- بر دیسیہ برلننک و موناہ مملرنیک وھا اولجہ کوزدیلمہ ضابطان واسطیہ
 دتلی بر صورتہ کشف و احضار وقرحانک نتیجہ ورتیبہ ایس کوزندہ۔
 ۵- اثنا مکتوبہ اعانتہ ترتیبات آبرجی بیلدی ریڈ جگہ۔
 ۶- ۱۹۱۹ ۱۰ اکتوبر اردولرہ ویرجی اردو تریانگہ بانگشہ۔

توبه جیرونی تریانگه

اصد مطابقتہ

ارکانہ جیرونی

A	
D	24
F	1-5

BELGE NO. 15-3

Kısım 1
Zâta Mahsûs
Şifre

Sivrihisar
19/10/37

Birinci Kolordu Kumandanlığına

Sad-için Aziziye ile Çay arasında harekât-ı askeriyye icrâsına müsâid kaç yol mevcûd bulunduğunun ve Aziziye-Bolvadin-Çay-Pazarağaç arasının iki günde kat' edileceğine nazaran bu yolların vüs'atinde ve takrîben Dişli, Karacaören, Çoğu civârında birer firkalık efrâd ve hayvânâtı kâmilen istîâb ve tayyâre keşfinden setr edebilecek birer konak mahallinin serîan keşf etdirilerek netîcesinin Cebhe'ye bildirilmesi mercûdur.

Garb Cebhesi K.
İsmet

سویس
۲۷/۱۰/۱۹۱۹

A	4/4/78
D	89
F	128

۳۸
بازرسی
کف

برخی قضاوت در جرم بدعت

ص - اجوبه عزیز باید های - سینه طرب علی ابراهیم ساعد
 نامبول موفور بوند بوند و عزیز - بولوار - های - نا - انج
 آ - سده ایکی کوه قلع ای بدله کند تولا بولوار در سینه و تقریباً
 دینک فوره مراد - موقوعه - فر و اولی افر و هیوانی
 کاملاً استیاب و طیاره نشوند سینه سینه در قضاوت محضاً
 کف ای بولوار کج سینه - بدلیس مبود -

عزت
عزت

BELGE NO. 16

E. H. U.
Şifre

Ankara
20 Teşrîn-i evvel/37

Garb Cebhesi Kumandanlığına

1- Cebhe emrinde bulunan menzil ve mıntıka ve hatt kumandanlıkları emrinde bulunan vesâit-i nakliyyeden (ton hesâbıyla) ne mikdârının hangi menzil hatlarında işlediğinin,

2- Ve bunların azîmet ve avdetde ceb-hâne ve mevâdd-ı iâşeden ne taşıdıklarının iş'âr buyurulmasını ricâ ederim.

Fevzî

Kapadım. / 20 minh.
(İmza)

BELGE NO. 16-1

Zâta mahsûsdur.

Garb Cebhesi
21/10/37

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Riyâsetine

C.: 20/10/37 Şifre;

1- Menzillerin ve ordunun emrinde mevcûd vesâit-i nakliyyenin bir kıt'a nizâm-ı harbi ile ton i'tibâriyle kabiliyyet-i nakliyyelerini müş'ir cedvel 21/9/37 ve 3/10136 numrolu arıza ile takdîm edilmiş idi. İşbu cedvele göre Merkez Mıntika Müfettişliğinin beş yüz kûsûr tonluk vesâitinden at arabalarıyla develerden müteşekkil 200 tonluk vesâiti Beylikköprü ile Aziziye arasında ceb-hâne nakliyyâtına tahsîs edilmiştir. Mütebâkî kağını arabaları ile merkebden ibâret vesâitinden şimdiye kadar arabası kırılmak, öküz ölmek sûretiyle otuz beş ton vesâiti elden çıkmıştır. 35 tonluk vesâitine gitdim. Ağırlık ve erzâkları ile hayvânâtın yemlerinin nakli için menzil emrine bırakılmıştır. Mütebâkî 250 tonluk vesâitden 50 tonu ganâim-i harbiyye nakline 50 tonluk vesâiti düşman istilâsına uğramayan köylerden saman ve erzâk ve sâire istihsâlât-ı mahalliyyenin nakline, 20 tonluk vesâiti fırınlara mahrûkat nakline, mütebâkî kalan vesâiti Beylikköprü'den i'tibâren Sivrihisar, Sarıköy'e ordunun mevâdd-ı iâşesini nakle me'mûrdur.

2- Bolu Menzil Mıntika Müfettişliği emrinde müteferrik 250 ton kabiliyyetinde vesâit mevcûd olub Kocaeli kıtaâtının iâşesi ve menâbi'-i mahalliyyenin cenûba naklinde kullanılmaktadır.

3- Ankara Menzil Müfettişliği emrinde 214 ton kabiliyyetde vesâit-i nakliyyesi vardır. Münhasıran Ankara iâşesiyle mükellefdir. Ankara'nın iâşe mevcûdu tenâkus ettiği takdirde bu vesâitin ordu iâşesine tahsîsi kabildir.

4- Beypazarı menzil hattında mevcûd 115 ton vesâitin 60 tonu dört günde bir devr etmek ve bir gün de istirâhat etmek sûretiyle beş gün hesabıyla Mihaliççık noktasına mevâdd-ı iâşe naklinde ve Tekâlîf-i Milliyeye sûretiyle köylerden derc edilen mevâdd-ı iâşenin mutavassıt anbarlara naklinde ve mahrûkat tedârikinde müstahdemdir.

Şimdilik bu hatda mevcûd vesâitin kısm-ı a'zaminin Aziziye mıntikasına nakli der-destdir.

5- Bâlâ hattında mevcûd 70 ton vesâitin kâffesi Sakarya Meydân Muhârebesi'nde ordunun iâşe ve ceb-hâne nakliyyâtıyla meşgul idi. Hâlen istihsâlât-ı dâhiliyyenin Ankara'ya nakliyle meşguldür.

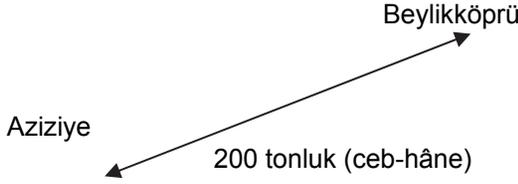
6- Garbî Anadolu menzillerinde mevcûd vesâitin 350 tonu ordunun iâşe nakliyyâtında altı kolluk 140 tonluk vesâitini Koçhisar-Kırşehir-Ankara arasında nakliyyât ile meşgul iken ba'zı noktalarca vaz'-ı yed edilmek ve

ba'zı yerlerde kırılmak sretiyle elden ıkmışdır. İstihşlt-ı mahalliyyede ne kadar vesit kullanıldığı ma'lm değildir.

7- Kağnı arabaları ile at arabalarının kısm-ı küllisi tadrcen açlık ve kırılmak sretiyle ve birçoğunun da Ordu Diresinden hayvnı zaif, arabası çürük gönderilmesinden dolayı elden çıkmağa başlamışdır. Ordu için külliyyetli mikdrda deveye ve ceb-hne nakliyyt için de at arabasına ihtiyaç bulunduğu ma'rzdur. İkml 10592 numroludur.

Garb Cebhesi K. Nmına
sım

şu'be 5

شماره
۴ / ۱ / ۴۱

۱	۲	۳	۴
۱	۲	۳	۴

امتیازات

۴ / ۱ / ۴۱

۱ - نیز لوله و اردو که امر شده معهود و در سابق تقوین به بر طبقه رقم ۱۱۱
طول اعتبار این قائمه تقوین برین شرح صدور ۴۱ / ۹ / ۴۷ و ۱۱۱ / ۱۱۱ / ۱۱۱
این تقوین از پیشه اینه اشو صدره کوره مرکز منطقه مقتضاتک سه بوند کوره طولی
و سابقه آنه آما بر لوله دوه کوره مشکل ... طولی و سابقه تقلید کورین اینه عزیز
اراسته جیا: تقلید کورین اینقدر - سابقه قاعده اینه کوره اینه مرتبه عبارت
و سابقه تقلید کورین اینقدر اولی و اولی دیگر اولی و اولی دیگر اولی و اولی دیگر
اردو تقلید کورین اینقدر سابقه تقلید کورین اینقدر سابقه تقلید کورین اینقدر
تقلید کورین اینقدر سابقه تقلید کورین اینقدر سابقه تقلید کورین اینقدر
تقلید کورین اینقدر سابقه تقلید کورین اینقدر سابقه تقلید کورین اینقدر
استعمال کورین تقلید کورین اینقدر سابقه تقلید کورین اینقدر سابقه تقلید کورین اینقدر
سابقه تقلید کورین اینقدر سابقه تقلید کورین اینقدر سابقه تقلید کورین اینقدر
تقلید کورین اینقدر سابقه تقلید کورین اینقدر سابقه تقلید کورین اینقدر
۲ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۳ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۴ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۵ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۶ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۷ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۸ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۹ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۱۰ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۱۱ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۱۲ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۱۳ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۱۴ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۱۵ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۱۶ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۱۷ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۱۸ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۱۹ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۲۰ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۲۱ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۲۲ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۲۳ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۲۴ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۲۵ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۲۶ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۲۷ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۲۸ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۲۹ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۳۰ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۳۱ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۳۲ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۳۳ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۳۴ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۳۵ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۳۶ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۳۷ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۳۸ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۳۹ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۴۰ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۴۱ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۴۲ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۴۳ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۴۴ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۴۵ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۴۶ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۴۷ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۴۸ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۴۹ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۵۰ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۵۱ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۵۲ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۵۳ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۵۴ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۵۵ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۵۶ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۵۷ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۵۸ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۵۹ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۶۰ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۶۱ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۶۲ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۶۳ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۶۴ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۶۵ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۶۶ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۶۷ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۶۸ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۶۹ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۷۰ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۷۱ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۷۲ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۷۳ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۷۴ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۷۵ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۷۶ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۷۷ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۷۸ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۷۹ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۸۰ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۸۱ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۸۲ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۸۳ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۸۴ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۸۵ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۸۶ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۸۷ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۸۸ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۸۹ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۹۰ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۹۱ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۹۲ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۹۳ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۹۴ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۹۵ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۹۶ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۹۷ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۹۸ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۹۹ - بر طبقه رقم ۱۱۱
۱۰۰ - بر طبقه رقم ۱۱۱

۷ - قافنی ازاباره ایله آیه ازاباره لینه قیو کلیسی تدریجاً آهیلدی و قیو کلیم
 صورتیله دیو چوشله نه اریدو داریه سینه عیباتی قیغه اریا قیو سوردو
 کونکلیقده طولای اولدی عقیقه باشلاقتی - اریدو ایچوم کلیمه بقدر ایه
 دده ب دخیار قیغیله ایچوم نه آیه ازاباره سته اعیان ۲ بولدی قیو سوردو

۱۵۴-۱۶ قیو کلیم / در تانم
 ۱۵۴-۱۶
 ۱۵۴-۱۶
 ۱۵۴-۱۶

کلم

۲۰

۱۵۴
 ۱۵۴
 ۱۵۴

BELGE NO. 17

Makine Başıında

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Riyâsetine Şifre

Sad harekâtı için Birinci Ordu ile ve Garbî Anadolu Menzil Müfettişî'yle arîz ve amîk görüşdük. Ciddî nakliyye müşkilâtı tezâhür etmişdir. Gördüğüm ba'zı kıtaâta nazaran kuvve-i umûmiyyede görülen tüfenk mevcûdunu ya'ni fırka başına üç bin tüfengi daha saflara yedirememişiz. Maa-hazâ hepsine bir çâre-i hall bulmağa çalışılıyor.

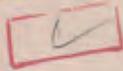
Ancak en mühim mes'ele gayr-i kabil-i mutasavver derecede çıplaklıktır. Antalya'ya gelecek on bin kat hesâba alınamaz. Lâ-akall yüz binden bahs etmek îcâb ediyor. Bunun için de İtalyan ve Fransızlardan aramakla berâber Tekâlif-i Milliyye ve umûmiyye sûretiyle de bir çâre bulmak ihtiyâcındayız. Bütün bu mesâili şifâhen teşrîh ve tedkik etmek üzere Beylikköprü'ye teşrîfinizi istirhâm ederim. Ben bu gece emrinizi alırsam 22 Teşrîn-i evvel akşamı Beylikköprü'de bulunabilirim.

21/Teşrîn-i evvel/37 Sâ. 7.30 sonra

İsmet

A	43/202
B	20
C	40

یا هر چه حدیثه تقدیر ماده باشد

من طرفه ایچیه در کمال و دایه و قوی آهه لو نور تقسینه علیه و حجه
 آهه و سون حدی نقد تکلیف نقد طریقه - آهه و سون نقد قطعه نظر آ
 قوه و حجه ده کوریه نقد مکتوبی بین طرف باشد او سیه نقد ها صنفه
 یه به و سون - آهه حدی حجه طریقه هو بولند مالکله
 آهه انکم شد بی قابل تصور در هر جوره صلا مقصد - انقادیم حد جداره
 بیه فانه صاب آهه مان - لا اول یوزیمکده - سینه ایچیه ایچیه ایچیه
 بولند ایچیه ایچیه و سون آهه آهه آهه آهه آهه آهه آهه آهه آهه آهه
 آهه آهه آهه آهه آهه آهه آهه آهه آهه آهه آهه آهه آهه آهه آهه آهه
 نقد کوریه شغری ایچیه ایچیه - آهه بولند آهه آهه آهه آهه آهه آهه آهه آهه
 کوریه بولند ایچیه - آهه آهه آهه آهه آهه آهه آهه آهه آهه آهه آهه آهه آهه آهه آهه
 ۴۷ / ۱۲۱ / ۱۱ / ۱۲ / ۴۷

صفت

BELGE NO. 17-1

E. H. U.
5. Şu'be

Zâta mahsûsdur.

Ankara
23/Teşrîn-i evvel/37

Müdâfaa-i Milliyye Vekâlet-i Celîlesine

İsmet Paşa Hazretleriyle Beylikköprü'de mülâkî olarak ordunun vaz'iyet-i âtiyesi hakkında görüŐüldü. Ordunun çıplaklığı bâis-i endîşe bir hâlde olduğu anlaŐıldı. Orduya mevdû' vazîfe-i âtiyenin îfâ ve icrâsı için takarrür ve tesbît edilen on mâddenin hemen te'mîn edilmesinin mecbûrî olduğu tahakkuk etdi. Mevâdd-ı mezkûrenin bir sûretini leffen arz ve takdîm ediyorum. Müsâraaten te'mînine irâdelerini hâssaten istihâm ederim efendim.

Fevzî

BELGE NO. 17-2 (3)

1- Kıtâât pek ziyâde çıplak ve yalınayaktır. Bu kış için be-heme-hâl 150 bin kat elbiseye ihtiyâc vardır. Mutasavver harekâtın başlayabilmesi için bir hafta zarfında elli bin takım elbise (kaput, ceket, pantolon, kundura, çorab, çamaşır) verilmesi mecbûrîdir.

2- Mütebâkî efrâd için de hiç olmazsa bir kaput, bir çift çorab ve bir çift çarık i'tâsı elzemdir. Çarık mîfâdının bir ay olarak kabûl edilmesi mecbûrîdir.

3- Cenûbda 6:8 aylık mevâdd-ı îâşe vardır. Fakat bununla berâber 200 bin lira sarfı mecbûrîdir. Bu paranın şimdiden derhâl te'mîn edilmesi lâzımdır.

4- Çay-Çifit arasında bir arabalı müteahhid kolunun işledilmesi mecbûrîdir. Bunun te'mîni için mâhiyye (6.000) liranın sarfı îcâb etmektedir. Bu paranın da derhâl i'tâsı.

5- Sandıklı mıntikasında 60 otomobili işletmek harekât nokta-i nazarından elzemdir. Bu otomobiller için yevmiyye beş bin kilo benzin lâzımdır. Mezkûr benzinin tedârîki ise mâhiyye altmış bin liranın sarfına vâbestedir. Müdâfaa-i Milliyye bu mikdâr benzini te'mîn edemediği takdîrde derhâl tedârik edilmek üzere 15 bin lira avans vermelidir. Ayrıca 15:20 bin bidona ihtiyâc vardır; para verildiği takdîrde te'mîni mümkündür.

6- Piriç, gaz, şeker, çay orduya verilmemektedir. Ordu bu husûsdan dolayı pek çok sıkıntı çekmektedir. Batum'da lüzûmu kadar çay mevcûd olduğundan celbi esbâbı te'mîn edilmelidir. (Benzin ve gaz Batum'dan sahrıncı vapurlarla celb edilmelidir.)

7- Tekâlîf-i Milliyye kanûnlarının yanlış tefsîr edilmesinden dolayı Garbî Anadolu menzil mıntikasında nohud, fasulye, mercimek, patates ... gibi sebze alınamamıştır. Bunların da Tekâlîf-i Milliyyeye tâbî olduğuna dâir Başkumandan imzâsıyla ayrıca bir emrin neşri îcâb etmektedir.

8- Beylik (kilim) için köylü çuvallarından tedârîki mecbûriyyeti vardır. Her köye bu çuvallardan lüzûmu kadarının tarh ve ahzı hakkında Tekâlîf-i Milliyye emrinin neşri.

9- Her köyün elbiselik ve-yâhûd çadırılık kumaşdan 3,5 metre vermesi hakkında Tekâlîf-i Milliyye emri;

Ayrıca; ba'de-mâ her köy ve kasaba orduya vereceği efrâdı iyice ilbâs etdikden sonra göndermelerinin Tekâlîf-i Milliyye ile mecbûrî tutulması;

10- Adana'da ve Maraş'da çadır bezi çoktur. Bu husûsda ayrıca tedâbîr ittihâzı.

BELGE NO. 17-4

Şifre halli

Garb Cebhesi
23/10/37

Birinci Ordu Kumandanlığına

22 Teşrîn-i evvel 37 öğleden sonra Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Reisi ile mülâkat etdim. İhtiyâcâtı takrîr eyledim. Kıtaâtımıza elli bin kat melbûsâtın tevzîini müteâkıb harekete başlanabilmesinin mümkün olacağını kabûl eyledik. Bu bâbda yakında müsbet netâyic tahmîn ediliyor. Mersin'den dahi ümîd mevcûddur. Bir taraftan tedâfûî ikmâle başlanılarak diğer taraftan kıtaâtımızın tanzîmi ile uğraşılarak (Sad) için tasmîmâtın muhâfazasına karâr verilmişdir. Reîs Paşa umûmî sefer-berlik hâlinde ilkbahara kadar orduyu muhâfaza etmek kabil olmayacağı noktasında ve ilk mübrem nevâkısı ikmâl ederek sūr'at-i mümkin ile netîce aramakda(?) bi-l-hâssa isrâr eylemişdir. 50.000 takım melbûsâtı evvel-emirde her fırkanın 3.000 safda tüfeği için tahsîs etmek muvâfık olacağı düşünölmüş olduğunu arz ederim efendim.

Garb Cebhesi K.
İsmet

۸۵ [Red box]

کابل
۲۷/۱/۴۲

رئیس ادارہ ریافت خانہ

۴۴ سرینگر ۲۷ اگست ۱۹۴۱ء
 ملاقات لیزیم، اسیجا جاتی تقریر لیزیم قطعہ نمبر ۱۰۱
 خانہ مولا ساقی توریسی سقاہیہ قزلتہ ماہیگریہ سقاہیہ
 سقاہیہ دلائی قبول الیک سقاہیہ لیزیم سقاہیہ
 تاجی سقاہیہ ایلیو۔ سرینگر رضی اللہ عنہم
 سقاہیہ سقاہیہ الملک سقاہیہ سقاہیہ سقاہیہ
 نظامیہ اور سقاہیہ (ص) ایلیو رضی اللہ عنہم
 تراویحیہ۔ سقاہیہ رضی اللہ عنہم
 الملک لیزیم۔ سقاہیہ سقاہیہ سقاہیہ
 نقطہ سقاہیہ الملک سقاہیہ سقاہیہ
 سقاہیہ سقاہیہ سقاہیہ سقاہیہ
 سقاہیہ سقاہیہ سقاہیہ سقاہیہ
 سقاہیہ سقاہیہ سقاہیہ سقاہیہ
 سقاہیہ سقاہیہ سقاہیہ سقاہیہ

A	۱۱۲
D	۱
F	۱۱۲

رضی اللہ عنہم
رضی اللہ عنہم

Handwritten signature or mark

BELGE NO. 18

Zâta Mahsûs

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye
24/10/37

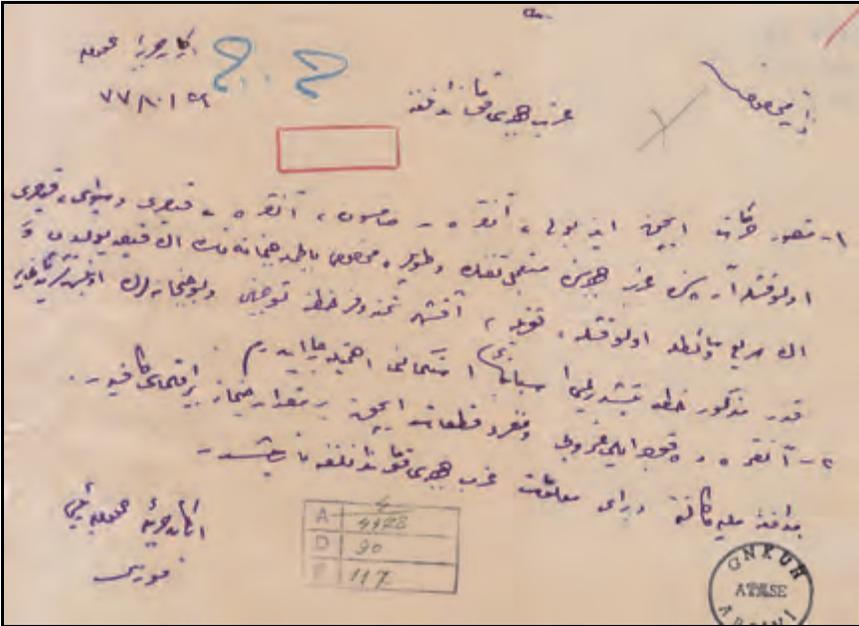
Garb Cebhesi Kumandanlığına

1- Mutasavver harekât için İnebolu, Ankara-Samsun, Ankara-Kayseri ve Sivas, Kayseri, Ulukışla arasında Garb Cebhesi'nde müsta'mel tüfenk ve toplara mahsûs bil-cümle ceb-hânenin en kısa yoldan ve en serî vesâitle Ulukışla, Konya, Akşehir şimendüfer hattına tevcihini ve bu ceb-hânelerin On Beş Teşrin-i sâni'ye kadar mezkûr hatta yetiştirilmesi esbâbının istikmâlini ehemmiyyetle ricâ ederim.

2- Ankara'da Kocaeli Grubu ve münferid kıtaât için bir mikdâr ceb-hâne bırakılması kâfidir. Müdâfaa-i Milliyye Vekâletine ve berây-i ma'lûmât Garb Cebhesi Kumandanlığına yazılmıştır.

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Reîsi
Fevzî

BELGE NO. 18

BELGE NO. 19

Şifre
Zâta Mahsûs

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Riyâsetine

C. 23/10/37 Şifre'ye:

Ankara Menzil Müfettişliğinin lağv edilerek emr ve mıntikasındaki bil-cümle menzil teşkilâtının Sevkıyât ve Nakliyyât Müdüriyyet-i Umûmiyyesine devri muvâfıktır. Ankara Menzil Müfettişi Sadullah Bey'in Sevkıyât ve Nakliyyât Müdüriyyet-i Umûmiyyesine ta'yini münâsib olur. Ancak cenûbdaki menzil teşkilâtı için Ankara Menzil Müfettişliği, Bâlâ, Beypazarı menzil hatları ve Bolu Menzil Mıntika Müfettişliği emrinde bulunan vesâit-i nakliyye ve nokta hey'etleri ve müessesâtı ile Garbî Menzil Müfettişliğinin vesâit-i nakliyyesi takviye edilmek icâb eder.

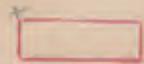
Sevkıyât ve Nakliyyât Müdüriyyet-i Umûmiyyesi emrinde yalnız Ankara'nın ve şimâlde kalacak Kocaeli Müretteb Fırkasıyla Üçüncü Kolordu kıtaâtının iâşesini te'mîn edecek kadar vesâit ve teşkilât kalmalıdır. Ankara'nın iâşe vaz'iyeti ne kadar azalırsa bu mikdârdan da o nisbetde fazla istifâde olunabilir. El-yevm Ankara Menzil Müfettişliği emrinde bulunan hayvân haste-hâneleriyle na'l, mîh ve araba i'mâlât-hâneleri şimdiden cenûba nakl ediliyor.

Garbî Anadolu Menzil Müfettişliğinin tekessür eden vazîfesi için birçok zâbitân ve nakliyye hey'etlerine ihtiyâc vardır. Kesb-i ehemmiyyet eden Polatlı-Sarayönü menzil hattı da Garbî Anadolu Menzil Müfettişliği tarafından te'sîs olunacaktır. Ankara'nın ve şimâlindeki kıtaâtın Levâzımât-ı Umûmiyye ve-yâhûd Nakliyyât-ı Umûmiyye Müdüriyyeti tarafından iâşesi te'mîn olduğu hâlde Ankara Menzil Müfettişliği Karâr-gâhıyla lüzûmsuz birtakım nokta hey'etlerinin de cenûba nakl edilmesi mütâlaasında bulunduğum ma'rûzdur.
24/10/37

Garb Cebhesi Kumandanı
İsmet

بنا بجهت

A	3,224
B	00
C	116

بجهت
بجهت

۲۷/۱۰/۱۳۴۲

آنگاه در وقت مقتضای بعد از این امر و طبق دستور یاد شده در وقت مقتضای
 و تقاضای مدعیان محبوسه در وی توافق - آنگاه در وقت مقتضای بعد از این امر
 و تقاضای مدعیان محبوسه یعنی صاحب اولی - آنگاه در وقت مقتضای بعد از این امر
 آنگاه در وقت مقتضای بالا و جاری کردن نظری و بعد از وقت مقتضای
 این امر اولی - آنگاه بعد از قطع نظری و فوق این بعد از وقت مقتضای
 و آنگاه بعد از قطع این امر -
 سوایه و تقاضای مدعیان محبوسه این امر بعد از قطع و در وقت مقتضای
 در وقت مقتضای بعد از این امر و در وقت مقتضای بعد از این امر - آنگاه و
 شکایت قضایی - آنگاه در وقت مقتضای بعد از این امر - آنگاه و در وقت
 ضد استناد اولی - آنگاه در وقت مقتضای این امر و در وقت مقتضای
 این امر و در وقت مقتضای بعد از این امر - آنگاه و در وقت مقتضای
 غیر آنگاه در وقت مقتضای بعد از این امر و در وقت مقتضای
 ضد این امر و در وقت مقتضای بعد از این امر - آنگاه و در وقت مقتضای
 آنگاه در وقت مقتضای بعد از این امر و در وقت مقتضای
 سفارش شده بود در وقت - ۲۷/۱۰/۱۳۴۲
 غرض از این است که
 عمل شده

BELGE NO. 20 (1)

Şifre Mahlûlü
Zâta mahsûsdur.

Garb Cebhesi
24/10/37

Birinci Ordu Kumandanlığına

Şifâhen olan ma'rûzâtımı tahrîren de arz etmeliğime ve mazhar-ı tasvîb-i devletleri olan husûsât hakkında müsâraaten cevâb î'tâsına müsâade buyurmalarını ricâ ederim:

Mevâdd-ı îâşe:

1- Garbî Menzil Müfettişi Mîr-alây Kâzım Bey'in ifâdesine nazaran cenûbda 100.000 insân ve 35.000 hayvânın sekiz aylık îâşesine kâfi a'şâr ve Tekâlîf-i Milliyeye hâsılâtı olduğu bunun bir buçuk aylığı Dinar mıntikasında ve altı buçuk aylığının da geri mıntikalarda olub Dinar mıntikasına nakli îcâb ettiği anlaşılmaktadır. Menderes cenûbundaki a'şâr-ı nakdiyyeden matlûbâtımız Garbî Menzilce tahakkuk etdirilmektedir. Oradaki mevâdd-ı îâşenin şimendüfer civârındaki mevâdd ile mübâdele esâsı sûret-i umûmiyyede kabûl edilmiştir.

2- Tahaşşüd ve harekât esnâsında ilk devir için Dinar mıntikasındaki bir buçuk aylık mevâdd-ı îâşeye istinâd edebiliriz. Binâen aleyh bu mevâdd şimdiden depo etdirilecektir. Bu mevâdd istihlâk oluncaya kadar Konya hattından her gün yüz ton mevâdd-ı îâşenin muntazaman nakli tanzim olunacaktır.

3- Harekât esnâsında mevâdd-ı îâşece herhangi bir buhrâna ma'rûz kalınmamak ve lede-l-îcâb erzâk mübâyaaâtına tahsîs edilmek üzere 200.000 liralık bir ihtiyât akçesine lüzûm vardır. Bunun derhâl tahsîl ve î'tâsı îcâb eder.

4- Adana Mıntıkası Kumandanlığı Adana'dan geçinmek üzere Niğde menâbii ve bi-l-hâssa arpasının Garb Cebhesi emrine verilmesine ihtiyâc vardır. Bu husûs tasvîb-i devletlerine de iktirân etmiştir.

5- Garbî Anadolu menâtıkında yemeklik mevâddın nohud, fasulye, soğan, mercimek, patates, üzüm, bakla ilh..... Tekâlîf-i Milliyeye tâbi olduğu hakkında Başkumandanlıktan tasrîhen emir verilmesi lâzımdır.

Melbûsât:

6- Askere beylik için Tekâlîf-i Milliyeye olarak yerli dokuma köy çuvalı, her köyden üç buçuk metre kumaş ve çamaşırın tedârik olduğu şekilde boy hırkası, köylü paltosu, sivil paltosu, köylü abâsı, Adana'dan çadır bezi gibi malzemenin fevk-al-âde tedâbîr ile te'minine çalışılması lâzımdır.

7- İhtiyâcımız olan 150.000 takım melbûsâtdan 50.000 tam takım melbûsâtın ordunun eline gelmesi ile harekete başlamak kabûl olunabilir. Bu melbûsât münhasıran saff-ı piyâde efrâdına verilecektir. Bu husûs tarafımdan ta'mîmen de emr olunmuştur. Bu melbûsâta mukabil ...(?) çorab hesab edilmelidir.

Nakliyyât

8- Akşehir'den Eğirdir'e her gün yüz bin insân ve otuz beş bin hayvân için 200 ton mevâdd-ı iâşe nakline lüzûm görülmektedir. Bunun için 1.400 tonluk vesâit-i nakliyye lâzımdır ki el-yevm Menzil Hatt Kumandanı Hamdî Bey'in elindeki vesâite 7.500 devenin ilâvesi hâlinde bu ihtiyâc te'mîn olunabilecektir. Garbî Anadolu Menzili Tekâlif-i Milliyeden şimdîye kadar ne vesâit verildiğini ve daha ne kadar tedârik edilebileceğini tesbîte başlamıştır. Netîcesi ayrıca arz olunacak ve bunun için de bir kanûn teklîf olunacaktır.

Merkez Menzil Mıntika Müfettişliği ile Ankara Menzil Müfettişliğinin vesâiti dâhil-i hesab edilmemiştir.

9- Umûmiyyetle 60 otomobilin muntazaman işledilmesi esâs ittihâz edildi. Bunun 15'i Garbî Anadolu'da, 25'i Cebhe Karâr-gâhında hizmete hâzırdır. 30 otomobilin de şoförleri, manyatoları Garbî Menzilce tedârik edilmektedir.

10- Bu altmış otomobil için her gün 5.000 kilo ve 2 ay için 300 ton benzine ihtiyâc vardır. Bugünkü fiyatla bedeli 120.000 liradır. 90.000 lirayla tedârikine imkân vardır. Eğer Müdâfaa-i Milliyeye benzin tedârik etmedi ise veya etmeyecekse 15.000 lira avans verilmek sûretiyle bunun Garb Menziline te'mînine hemen başlanmak kabildir.

11- Bi-l-hâssa ceb-hâne nakliyyâtında istifâde olunmak üzere Çay, Çift Kasaba arasındaki 60 at arabalık bir nakliyye taahhüdü Garbî Menzil tarafından yapılacaktır. Bunun için mâhiyye 6.000 liraya lüzûm vardır. Bunun serfân taht-ı te'mîne alınmasını ricâ ederim.

Ceb-hâne Nakliyyâtı

12- Eğirdir deposu şimdiden ihzâr ve imlâ' olunacaktır. Nakliyyâtın sa'y-i meccânî ile te'mîni için Konya Vâlisine, Isparta Mutasarrıfına, Garbî Menziline emr verilmiştir. Garbî Menzil Eğirdir'de mahfûz ceb-hânelikler te'sîs edecek, erzâk depoları da burada ihzâr olunacaktır. Bu husûs şifâhen ve tahfîren Garbî Menzile emr olunmuştur.

Menzil Yolları

13- Sultan Dağı yolu karlı mevsimde dahi kapanmamak için [Garbî] Menzil mes'ûldür. Dinar'la Sandıklı arasındaki köprüler Garbî Menzil tarafından ta'mîr ve ıslah olunacaktır. 400 kişilik bir amele kıt'ası teşkîli husûsunda Garbî Menzile müsâade olunmuştur. Çay ile Çift Kasaba arasındaki yollar müsâid olmağa berâber keşf etdirilmektedir. Savran

Gölü'nde iskelelerin ta'mîri motor ve kayıkların tezyîdi Garbî Menzile emr olunmuşdur.

Dinar-Sundurlu şimendüferinden muhârebe meydânına müteveccih muhtelif yolların her birinden araba, otomobil, deve ve mekârî olarak ne gibi vesâitinin kullanılabilecekleri Garbî Menzilce keşf etdirilmekte olup vesâit-i mezkûre bu keşif netîcesine göre tevzî' olunacaktır.

14- Mevâdd-ı muhtelif hakkında îcâb edenlere evâmir-i lâzime i'tâ ve iş'ârı müsterhamdır.

15- Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Riyâsetine ve berây-i ma'lûmât Birinci Ordu K., Garbî Anadolu Menzil Müfettişliğine yazılmışdır.

Garb Cebhesi K.
İsmet

(Sad) dosyasına/25/10/37

11 - ...
 12 - ...
 13 - ...
 14 - ...
 15 - ...
 16 - ...
 17 - ...
 18 - ...
 19 - ...
 20 - ...

[Table with 2 columns and 3 rows]
 A
 D
 F

17/14/59
 (Handwritten signature and notes in red ink)

BELGE NO. 21

Şifre

Ankara
26/10/37

Garb Cebhesi Kumandanlığına

(Sad) harekâtının icrâsı esnâsında düşmanın (Çıfıt Kasaba-Sandıklı) hattı üzerinden icrâ' edeceği bir taarruzu yapabileceği en müessir bir hareket olarak telâkki ediyorum.

Binâen aleyh böyle bir ihtimâle karşı hâzır bulunmak ve düşmana bu cenâhda müdâfaada kalacağımız hissini vermek için (Ağzıkara şimâli-Kamalar Dağı) hattının kuvvetli olarak tahkîminin ve nikat-ı mühimmesinin tel örgüleriyle techîzinin münâsib olacağını arz ederim.

Fevzi

A	4/4478
D	6
F	1344 140

انچه
 ۲۷/۱۰/۲۶

فدریه کتبی

(۵۵) قطب اطراف این دستا (مستقیم - خطی)

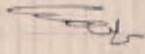
قطب این ایالتی و فدریه کتبی

باید که این مکتوب و مکتوباته فدریه کتبی

بازید برید و احواله فدریه کتبی و دستا برینده مکتوب فدریه

مکتوبه ایچیه اکتی فدریه کتبی (خطی مکتوباته)

مکتوباته فدریه کتبی و فدریه کتبی

۱۰/۱۰/۲۶

BELGE NO. 22 (1)

Birinci Ordu
30/10/337
31 minh vürüdu

Gayet mahremdir.

Garb Cebhesi Kumandanlığına

1- (Sad) için menzilin bi-l-hâssa Dinar ve Sandıklı havâlisinde hazırlanmadığı anlaşılıyor. O havâlîde mevcûdiyyeti der-miyân olunan erzâk, ötede beride dağınık ve toplanmağa muhtâcdır. Demir yolu sâyesinde bir hafta zarfında Dinar'a epeyce arpa ve buğday sevki mümkün ise de değirmen ve fırın mes'elesi düşündürüyor. Oradan gelen sâbık mıntıka müfettişinden aldığım ma'lûmâta nazaran şimdiki değirmenler kâfi değildir.

2- Diğer taraftan Dinar'da toplanacak erzâkı Sandıklı'ya sevk etmek ve hiç olmazsa yetmiş bin insân ve yirmi bin hayvânın yevmî îâşesine kâfi erzâkın Dinar'dan Sandıklı'ya muntazaman sevkini te'mîn eylemek lâzımdır.

3- Çivril ciheti de nazar-ı dikkate alınmak üzere cem'an yüz bin insân ve otuz beş bin hayvânın lâ-akall bir hafta îâşesine kâfi erzâk; Dinar ve şimâline cem' edilmedikce ve Dinar'dan Sandıklı'ya muntazaman sevkîyât fi'len te'mîn edilmedikce kolorduları demir yolundan uzaklaştırmak ve o tarafa sevk etmek, azîm buhrâna sebep olabilir; esâs kıtaâtın o tarafa gidince bir veya iki gün istirâhati müteâkıb hemen ileri harekâta ibtidâr etmeleri lâzımdır. Aksi hâlde baskın te'sîri elde edilemez ve düşman haber alabilir. Şu hâlde kıtaâtın oraya gidince köylerden bi-z-zât erzâk tedârik etmesine imkân veremeyeceğiz ve şimdiye kadar taraf-ı devletlerinden kıtaâta tevzî edilen melbûsât kâmilen kıtaâtca alınıb askere giydirilmemiştir. Akşehir'den verilen elbisenin bir kısmını ancak dün getirib giydirmekte olduklarını gördüm. Beylikköprü'de de birçok şeyler alınamayarak kalmıştır. Bundan sonra Antalya'ya gelerek, celb ve kıtaâta tevzî edilecek elbisenin fi'len ne zamân askerin sırtına giydirileceği muhtâc-ı teemmüldür. O tarafa gittikten sonra celb edib askere giydirmek lâ-akall (...) bir hafta tevakkufa mecbûrdur.

4- Hattâ harekâtın inkişâfı nazar-ı dikkate alınırsa menzilin ancak Sandıklı ve Çivril'e kadar erzâkı getirmesi kâfi değildir. Yeni gelen kolordulara sordum, kıtaâtın elindeki tekmi'l vesâitiyle ancak yirmi kilometre gerilerdeki anbarlardan erzâkı alıb taburlara vermek te'mîn olunacağı görülüyor. Şu hâlde Sandıklı'dan Ceviz Boğazı'na ve Çivril'den-Sivaslı'ya doğru menzil sevkîyâtını temdîd etmek lâzımdır; daha sonra belki yalnız Dinar-Çivril demir yolu ile ve Çivril-Sivaslı-Karabalık Çiftliği-Honasköy menziliyle idâre etmek mümkün olur. Fakat ilk zamânlar için mutlaka iki istikametden temdîde lüzüm vardır. Dağlarda kaç gün uğraşılacağı ve mürûra muvaffakiyyet hâsil olunca Honasköy ve civârında kaç gün muhârebe edileceği ve netîcenin ne olacağı kesdirilemez. Düşmanın

Eskişehir-Afyonkarahisar-Aşur Dağı hattını müdâfaaya muvaffak olmağla berâber ihtiyâtlarını İslamköy cihetine sevke vakit bularak günlerce, belki haftalarca çabalaması gayr-i mümkün add edilemez; şu hâlde İslamköy havâlisindeki kıtaâtımıza günlerce belki haftalarca menzil sevkıyâtı icâb edecektir; binâen aleyh menzilin Sandıklı'ya kadar sevkıyâtı tanzîm etmesi te'mîn edilmekle berâber daha ileriye iki cihetden temdîdi imkânının şimdiden te'mîn ve düşmanın bî-hûde yere nazar-ı dikkati celb edilmemek ve daha yayılma devrinde bir buhrâna ma'rûz kalmamak için etrâfda menzil işleri ikmâl edilmeden şimdiki vaz'iyetin bozulmaması lüzûmunu arz eylerim efendim.

Harekâtın 421 numrosuydur.

Birinci Ordu Kumandanı
Ali İhsân

BELGE NO. 23

Büyük Millet Meclisi
Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Riyâseti
1. Şu'be
7137

Ankara
9/11/37

Garb Cebhesi Kumandanlığına

[Eskişehir-Afyonkarahisar] hattındaki düşman aleyhine icrâsı mutasavver bir taarruza dâir Birinci Ordu Kumandanlığı tarafından kolordu ve fırka kumandanlarına verilen mesâilin cevâblarıyla düşmanın son vaz'iyeti üzerine mütâlaâtım ber-vech-i âtî arz olunur. Mütâlaâtımı taarruzun zamân ve sûret-i icrâsı olmak üzere iki kısma ayıracağım.

1- Zamân-ı icrâsı:

Ordumuzun Yunanlılar aleyhine umûmî bir taarruzu için iki şıkk mutasavverdir. Birincisi hâl-i hâzır eslîha ve ceb-hâne ve geri vaz'iyetini tanzîm ve bi-l-hâssa elbise ve techîzât noksânını tamâmen değilse de kâfî derecede ikmâl eder etmez havaların müsâid anlarından bi-l-istifâde taarruza geçmek, ikincisi taarruzu ilkbahara ta'lîk etmek ve bu müddet esnâsında vaz'iyet-i tedâfüyyede kalarak ta'lîm ve terbiye ile iştilal eylemektir. Ben bunlardan birinci şıkkı esbâb-ı âtiyeden dolayı tercîh etmekteyim.

a- Bir kış muhârebesinde düşmanın muhârebeye sokabileceği on iki piyâde, bir sūvâri fırkasıyla müteferrik âlâyalarının muhârib tüfenk mevcûdu fırkalar vasatî [4.500] tüfenkden cem'an [60.000] tüfenk kabûl olunabilir. Bizim de elimizdeki tüfenklerin kâffesinden istifâde te'mîn edildiği hâlde Cebhe'ye sokabileceğimiz tüfenk adedi aşağı yukarı aynı olduğundan tarafeynin tüfenk ve hatta top adedinde bir tevâzün vardır.

Fakat düşman henüz Sakarya mağlûbiyyetinin az çok taht-ı te'sîrinde olduğundan ma'nevî bir tefevvuka mâlik bulunduğumuz gibi bizim muhârebe zâyiâtımızı ikmâl için elimizde mevcûd oldukca muallem [30.000] kadar ikmâl efrâdına mukabil Yunanlıların hâlen verecekleri zâyiâta karşılık silâh altında muallem kuvveti yokdur. Her ne kadar son def'a [1922] efrâdını silâh altına almışsa da bunlar yakın bir muhârebede nazar-ı i'tibâra alınmağa lâyık değildir.

b- Taarruzun bahara ta'lîki hâlinde geçecek müddet esnâsında düşman ordusu bozuk olan ma'neviyyâtını iâdeye imkân bulabileceği gibi [922] efrâdını da gerilerde mu'tedil menâtıkda ta'lîm ve terbiye ederek ilkbahar muhârebesine muallem bir sûretde iştirâk etdirebilir. Hâl-bu-ki bizim bu zamândan ta'lîm ve terbiye husûsundan istifâdemiz iklimin şedâidi dolayısıyla gayet mahdûd olacağı gibi ikmâl nokta-i nazarından da derece-i istifâdemiz henüz meşkûkdur.

2- Tarz-ı icrâsı:

a- Eskişehir ve Afyon grubları arasına tevcîh edilecek bir taarruz düşmanın menzil hatlarını tehdîd etmedikden mâ-adâ bil-akis bu taarruzu icrâya me'mûr kıtaâtımızın yan ve gerileri düşmanın her iki grubunun tehdîdi altında bulunacağından tehlikeli ve bir netîce va'd etmeyen hareketdir.

b- Eskişehir aleyhine bir taarruz ise gerek îâşe ve gerekse geri hidemâtın tanzîmindeki müşkilât dolayısıyla hemen gayr-i mümkün ve muvaffakiyyet hâlinde istihsâl edilecek netice mahdûddur.

c- Bil-akis taarruz evvelce düşünöldüğü vech ile düşmanın cenûb grubu aleyhine tevcîh edilecek olursa böyle bir taarruzda netîceyi tahkîm edilmiş ve pey-der-pey tel örgüler takviye edilmekte bulunan Afyon cebhesinde aramaktan ziyâde şimâl veya cenûb cenâhlarından birini ihâtada aramak lâzım gelecektir.

Şimâlden ihâta düşmanın Eskişehir Grubunun tehdîdine ma'rûz bulunmasından sarf-ı nazar muvaffakiyyet hâlinde de düşmana Afyon'u terk etdirmekten başka bir netîce vermez.

Bil-akis cenûbdan bir ihâta tehlikesi az ve çiğnenmemiş bir mıntıkada vuku' bulacağından geri hidemâtının tanzîmi daha kolay ve muvaffakiyyet hâlinde netîce-i kat'iyyeli bir hareketdir. Yalnız düşman kendisi için en tehlikeli olan böyle bir hareketi nazar-ı i'tibâra alarak daha şimdiden [Çivril ve Çal] mıntikasını takviye etmiş olduğundan artık (18/10/37) târihli şifrede arz ettiğim vech ile ordu aksâm-ı asliyyesiyle bu cenâhını ihâta etmek imkânı kalmamış ve Banaz Deresi'yle Işıklı'dan geçen dereyi âteş altında köprülerden mürûr etmek müşkilâtı tahaddüs etmiştir. Binâen aleyh mutasavver taarruzda böyle bir ihâtayı bir mikdâr piyâde ile takviye edilecek olan Süvâri Kolordusuna terk ile ordunun sol cenâhını Burgaz ve daha şimâlinde bulundurmamak sûretiyle taarruz-ı aslînin [Dumlupınar-Uşak] hattına tevcîhi ve bu esnâda vaz'iyete nazaran Afyon şark ve cenûbunda bidâyetde hâl-i tedâfüid(e) kalmağı ve yalnız nümâyişk(âr)-âne taarruzlarla iktifâ' eylemeğı muvâfık görmekteyim.

Maa-mâ-fih Afyon cenûbunda hâl-i tedâfüide kalacak grubun düşmanın pek muhtemel görünen [Çıfıt kasaba-Ekinhisar] hattına karşı icrâ' edeceği bir mukabil taarruzu muvaffakiyyetle tarda, Çay istikametindeki bir hareketini de taarruzla men'e kifâyet edecek kadar kuvvetli olması lâzımdır. Fi-l-vâki' bu şekl-i taarruz bir ihâtadan ziyâde netîcede bir cebhe muhârebesine inkılâb edecekse de bu sâyede düşmanın gerek Afyon mıntikasındaki tahkîmâtına çarpmaktan kurtulmuş ve gerekse Banaz Deresi'yle Işıklı'dan geçen dereleri düşman âteşi altında geçmekden ictinâb edilmiş olur. İşte bu sûretle Aşur Dağı'ndan i'tibâren garba doğru takrîben [40-50] kilometrelik bir cebhede 15-20 gün kemâl-i şiddetle devâm edecek bir meydân muhârebesinde düşmanın bi-l-hâssa insân zâyîâtını ikmâl edecek menâbie adem-i mâlikiyyeti yüzünden esnâ-yı muhârebede bizim geri hidemâtımız ve ikmâl husûsumuz hüsn-i sûretle tanzîm edildiğı hâlde

muvaffakiyyetin bizim tarafa tevcîh edeceğine ümidim çokdur. Böyle bir muvaffakiyyetin vereceği netâyic-i askeriyye ve siyâsiyye ise şübhesiz pek büyük olacaktır.

3- Zât-ı devletleri de aynı fikirde iseniz bi-l-hâssa ikinci mâddenin (c) fıkrasının mahremiyyetine halel getirmemek şartıyla geri hidemâtına bu nokta-i nazardan germî verilmesini ve en büyükden en küçüğüne kadar bil-cümle kıtaât kumandanlarının böyle bir taarruza âmâlesini ricâ ederim.

4- Ordunun taarruza geçebilmesi için îcâb eden elbise, techîzât ve sâirenin ikmâli için sarf-ı mesâi edildiğini de bu vesîle ile tekrâr arz ederim.

5- Yalnız Garb Cebhesi Kumandanlığına yazılmışdır.

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Reîsi
Birinci Ferîk
Fevzî

(Sad)

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Riyâsetine

(9/11/37) târih ve 1. Şu'be 7137 numrolu Tahrîrât Cevâbı'dır.

Taarruzun tarz ve zamân-ı icrâsı hakkında husûsât-ı âtiyeyi arz ederim:

Tarz-ı İcrâsı:

1- (18/10/337) târihli şifreli emr-i devletlerinde tercih buyurulan ihâta hareketinde muvaffakiyyet hâlinde te'sîr daha kat'î olacağıında şübhe yoktur. Maa-mâ-fih ışıklı ve Banaz derelerinin âteş altında geçilmesindeki müşkilât ehemmiyyetle nazar-ı dikkati câlib olduğundan bu husûsda mahallinde bi-z-zât tedkikatda bulunduktan sonra Birinci Ordunun Burgaz Dağı şimâlinden veya cenûbundan sevk olunması hakkındaki karârımı arz edeceğim.

Bunun için 23 Teşrîn-i sâni'de Dinar mıntikasına hareket ediyorum.

2- İstihzârâtımız, tasavvurumuzdan batî cereyân etmektedir. Fransa'dan vaktiyle bir semere alıb almayacağımızı da bilmiyorum. Taarruzun zamân-ı icrâsını ta'yîn etmek müteassir bir hâle girmektedir.

22/11/37 sâ. 11.30 sonrada arz edilmiştir.

Garb Cebhesi Kumandanı
İsmet

A	4-4488
D	95
F	5

مقدمه - در اینجا

این سند در خصوص

(ص)

تاریخ ۷۱۲۷ ...
 شماره ...
 موضوع ...

۱- ...
 ...
 ...
 ...

۲- ...
 ...
 ...
 ...

Garb Cebhesi Kumandanı İsmet Paşa Hazretlerine

Meclisde öteden beri rüesâ-yı askeriyeye aleyhinde haff celi ba'zı tezâhürât görülmektedir. Bu cereyânı tevlîd ve idâme etmek isteyenlerden bir kısmının gayesi ale-l-ıtlâk normal şekilde bir hükûmet-i mülkiyenin bütün nüfûzuyla istikrârını görmek vezâif-i harbî hâricindeki husûsâta askerî müdâhalâtın vukuunu men' etmekden ibâretidir. Bu kısmı teşkîl eden a'zâ tedâbir-i fevk-al-âdeyi istilzâm eyleyen devrin geçtiği ve binâen aleyh bütün umûr ve muâmelâtın ahkâm-ı kanûniye dâiresinde yalnız alâka-dâr devâir-i mülkiyye ve adliyyenin fa'âliyyeti ile temeşşiyeti lâzım geldiği kanâatindedirler. Diğer bir kısım a'zâ vardır ki zâhiren bu nazariyenin istitârı altına gizlenerek her vesîle ile da'vâ-yı milliye pîş-dârı olanların nüfûzunu kesr ve esbâb-ı iktidâr ve nâmûsdan bulunan rüesâ-yı askeriyeyi vazîfelerden ib'âd etmek ve bi-n-netîce orduyu doğrudan doğruya Meclisin emrine münkad kılmak bu sûretle memleketin kuvvâ-yi mâddiyye ve ma'neviyyesini kendileri için sevâb add edilen bir istikamete tevcîh eylemek istiyorlar. Bugünkü rüesâ-yı muktediresinden tecerrüd edecek ordunun her hangi bir vazîfe-i vataniyyeyi îfâya sâlih bir keyfiyyet ve kemiyette gaib edeceğinden gaffletle ve yalnız mevhûm bir maksadla sarf-ı mesâil eden bu ikinci kısmın semere-i fa'âliyyeti kendilerince matlûb olan nefîceyi verse hâsıl olacak o za'fiyyet ordunun infisâh-ı tâmmı ve bi-n-netîce vatanın izmihlâl-i tâmmı demek olacağından bütün kuvvet ve kudretimizle bu fikr ile mücâdele edilmektedir. Ve bu mücâdelede kemâl-i şiddetle devâm olunacak memleketin harâbisini müntic olmak mâhiyyetinde bulunan bu cereyânı tevkif için îcâb eden her şey yapılacaktır. Maa-mâ-fih mebhûs-i akalliyetin Meclisde mücib-i tehlike bir kuvvet yapmaması şimdilik muhtemel demektir. Son zamânda Nûreddîn Paşa Hazretlerinin Merkez Ordusu Kumandanlığından infisâlini îcâb etdiren esbâb hakkında arz-ı ma'lûmât etmek için zikrini fâideli gördüğüm îzâhât-ı ânifeden sonra müşârûn-ileyhin bu muâmeleye ma'rûz kalmasının en kuvvetli sebebinin her dürlü muâmelâtta umûmî bir şikâyete meydân vermiş olmasında bulduğumu ilâve etmek isterim. Maa-mâ-fih Nûreddîn Paşa Hazretleri hakkında şikâyet edilen mevâddan büyük bir kısmının dakik bir tedkikden sonra kendisi için mücib-i töhmet olmayacağına şübhem yokdur. Öteden beri muâmelât keyfiyyetinden ve ihtilâsâtından bahs edilen Nihâd Paşa dahi Meclisde müzâkereye mahall kalmadan vazîfesinden alınmış ve Ankara'ya hareketi teblîg edilmiştir. Meclisin ekseriyyet-i azîmesi ve hüsn-i niyyetle müteharrik tabakası bu iki zâtın vazîfelerinden uzaklaştırılmalarıyla tatmîn edilmiş olmağla berâber ordunun başındaki bütün zevâta hücûm etmek isteyen ve bu miyânda Şark Cebhesi Kumandanı Kâzım Karabekir ve Garb Cebhesi Kumandanı İsmet Paşalar hazerâtına kadar taarruzlarını teşmîl eylemek karârında bulunanlar ve her gün bu maksadları için vesîle ve fırsat bekleyenlerin de mevcûdiyyeti

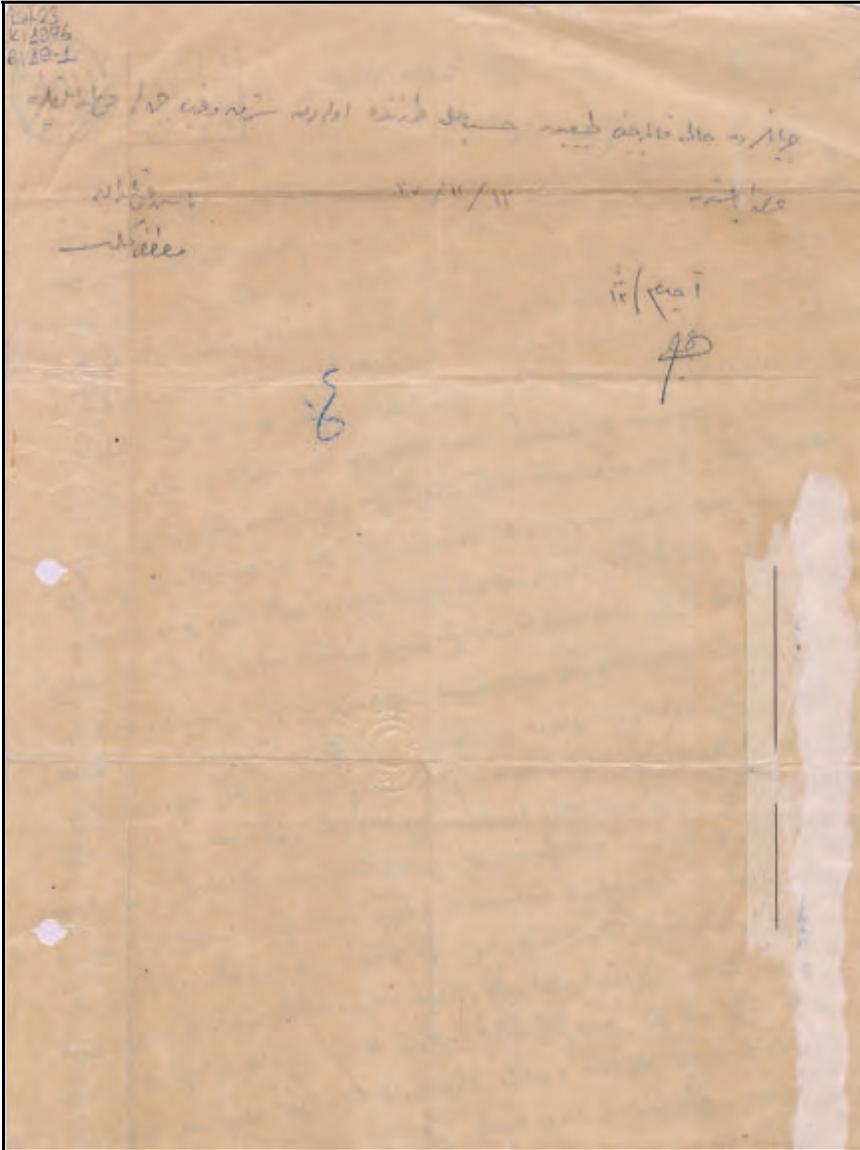
anlaşılmaktadır. Böyle bir teşebbüs vukuunda biz de arzû ettikleri netîceye vusûllerini men' için mümkün olan her şeyi yapmak Meclis ekseriyetinin fikr-i selîmine karşı mes'elenin vahâmet-i kat'iyyesini anlatmak Meclisde hakikati karşıya bırakmamak karârındayız. Dâhiliyye Vekîli Fethi Beyefendi memleketin teşkilât ve kuvâ-yi mülkiyyesini emniyyet ve asâyiş-i mülkiyyenin idâmesini kâfil olacak bir şekilde ta'mîr ve tarsîn ile meşguldürler. Vezâif-i mülkiyye ile memleket te'mîn-i huzûr mümkün olduğu takdîrde orduların yalnız cebheleriyle meşgul olmalarındaki fâide azîm olduğu gibi Meclis ekseriyetinin de temâyülâtını tatmîn kâfi geleceğinden bu takdîrde mevzû'-i bahs menfî cereyânlardan hâlî kalmayacağı tabîidir. Hasb-i hâl tarzında olarak Şark ve Garb Cebheler Kumandanlıklarına arz edilmiştir.

13/11/37

Başkumandan
Mustafa Kemâl

Açdım./13 minh
(İmza)

BELGE NO. 24a

BELGE NO. 25 (1-5)

Garb Cebhesi Kumandanlığı
Erkân-ı Harbiyesi
1. Şu'be

Akşehir
10/Kânûn-ı evvel/37
7:11 sonra

Garb Cebhesi Kumandanı İsmet Paşa Hazretlerinin Başkumandan Paşa Hazretlerine şifâhî takrîrleri not sûretiyle alınmıştır.

Sûret-i umûmiyyede vaz'iyet hakkında ma'rûzâtta bulunacağım:

Son mülâkatdan sonra vaz'iyetde esâslı bir tebeddül olmamıştır. Ordunun tahaşşüd ve harekâtı için kabûl edilen esâs îâşe ve ikmâl nokta-nazarından kolay olan Afyon-Konya şimendüfer hattının tarafeyninde toplanmak ve aynı zamânda Sakarya mıntıkasından da istifâde etmek idi. Bu sebeble şimâlde 3 kolordu ve 16, 17'nci Firkaları bırakarak üç kolorduyu cenûba aldık. Son zamânda 16, 17'nci Firkaları da yine aynı sebeplerle cenûba aldık. Sûret-i umûmiyyede 16 piyâde firkalık kuvvetin 12 fırkasıyla şimendüfer hattı tarafeynindeki mıntıkada bulunuyoruz.

Dinar şimendüferine istinâd eden Denizli mıntıkasında 5'inci Kolordu 14'üncü Piyâde Fırkası vardır. Son zamânlarda bir iki def'a keşif taarruzu yaptık. 11'inci ve 7'nci Yunan Firkalarını cenûba geçmiş biliyorduk. 7'nci Fırkanın cenûba hareketini elde ettiğimiz vesâikle öğrendik. Fakat 11'inci Fırkanın cenûba geçdiği teeyyüd etmedi. 10'uncu Fırkayı Eskişehir şarkında karşımızda bulduk. Çal mıntıkasında mühim bir taarruz yaptık. Düşman mukabil taarruz yaptı. Serköprü mevziini kısmen muhâfaza ettik. Şimdi müdâfaa-i kat'iyye için nehri önümüze almak muvâfık olacaktır. Bu fikri orduya teblîg eyledim. Kuvvetlerimizin hâl-i hâzır tahaşşüdü tasavvur edilen harekât için ilk tecemmudur. Bu sûretle düşman tarafından yapılması muhtemel harekâta da iyi cevâb verecek bir vaz'iyetdeyiz.

Düşman harekâtında mühim bir tebeddül yoktur. Düşman teşrîn-i evvel ortasından i'tibâren bize tâbi' olarak kuvvetlerini cenûba nakl etdi. Aleyhine vuku' bulacak herhangi bir ihtimâl taarruza karşı düşman hassâs görünüyor. Düşmanın üç fırkasıyla şimâlde ve Eskişehir mıntıkasında diğer dokuz fırka ve müstakill âlâylarıyla cenûbda Afyon ve Uşak mıntıkasında olduğunu kabûl ediyoruz. 11'inci Fırkanın cenûba indiği hakkında propaganda yapılmıştır. El-yevm bu fırka kısmen Bilecik mıntıkasında kabûl ediliyor. Maa-mâ-fih bunu da cenûbda kullanabilir. Dinar mıntıkasında düşmanın bir fırkasını kabûl ediyoruz. Dördüncü Fırkanın da Menderes mıntıkasında olduğu hakkında İzmir'den bazı istihbârât vardır. Ben buna az ihtimâl veriyorum. Düşmanın bütün kuvveti Afyon ve Uşak mıntıkasındadır. Tarz-ı tahaşşüdüyle intizâr ve elâstiki bir vaz'iyetde add olunabilir. Ordu-yi aslîyi şimendüfer hattında Çay noktasından kısa hatlarla menzil vesâitiyle ve kısmen orduların ve kitaâtın vesâiti ile îâşe ediyoruz. 3'üncü Kolordunun

vaz'iyeti daha çok mübâyaayı îcâb ettiriyor. Dinar mıntıkasında îâşe husûsunda Tekâlîfden istifâde ediyoruz.

Sakarya Muhârebesi'nden sonra ordumuzun ikmâlinde mühim bir fark hâsıl oldu. Sûret-i umûmiyyede kuvvetimiz bugün (133.000) nefer (66.000) tüfenk Menzil ve sâire ile (150.000) neferlik bir kuvvet add olunur. Sakarya Muhârebesi'ne girdiğimiz zamân mecmû' kuvvetimiz (120.000) idi. Arada (30.000) kişilik bir fark vardır. Bu fark nedir? Sakarya Muhârebesi'nde orduyu (60.000) tüfenk hesâb etdik. Fakat bu saff kuvveti değildir. (60) bin tüfenk çıkarmak için menzil kuvvetleriyle berâber (150) bin nefer olmak lâzımdır. Sakarya Muhârebesi'nde ikmâl efrâdı perâkende gelmiş ve sarf olmuştur. Hakikî saff kuvveti [50:55] bin tüfenkdi. Şimdiki kuvvetimize göre [10:15] bin tüfenk gibi esâslı bir fark vardır.

Buna mukabil düşman kuvvetini [162.000] kabûl ediyoruz. Bunun [120.000]'i ki seyyâr ordudur. Binâen aleyh düşmanın top, makineli tüfenk adedi fazla olmak üzere safda tüfenk kuvveti takrîben müsâvî iki ordu add edilebilir. Saff tüfenği her fırkada 3 bindir. Fırkalarımız 8:10 toplu ve 40 makineli tüfenkdir. Düşmanın 12 fırkası, ayrıca müstakill âlâyları ve menzil âlâyları vardır. Beher fırkanın silâh kuvvetini (4.500) hesâb ediyoruz. Düşmana muâdil olmamız fırkalarımızın adedinin çokluğudur. Şâyed bölüklere 30:40 kişi zamm edersek bu doğrudan doğruya saff efrâdı olacak ve fırka ededinin çokluğunu tefevvuk olarak gösterecektir.

Kıymet husûsunda bir şey' söylemek isterim:

Bizim ordunun kıymetinin arttığı kanâatindeyim. Sevk ve idâre husûsunda ufak, büyük kitaât tatbikat yapmışlardır. Yunan muhârebelerini görmeyen kitaât hemen asgarî bir hâldedir. Yalnız yeni gelen 12, 16'ncı Fırkalar vardır. Dîgerleri muhârebenin safahâtını görmüşlerdir.

Techîzât i'tibâriyle de umûmî bir şey' arz edeceğim:

Vaz'iyetimiz hâzırlık devresi add olunabilir. Bu hâzırlıklar techîzât, ceb-hâne ve menzil hâzırlığıdır. Ordunun muhtâc olduğu techîzâtın bugün ancak yarısı elimize geçmiştir. Başkumandan Paşa Hazretleri –Ne yapalım safahâtı kâmilen biliyorsunuz beceremiyoruz. Para olduğu hâlde yapılamadı. Bunun için pratik bir çâre düşünülmesi lâzımdır.

Ceb-hâne-Bir meydân muhârebesi için takrîben piyâdede tüfenk başına (270) fişenk hesâb ediyoruz. Sakarya Muhârebesi'nde de takrîben iki yüze yakın sarf edilmişti. Top başına (750) atım istiyoruz. Sakarya'da (500) sarf edilmişti. Makinelilerde beher tüfenk için (13.000) hesâb ediyoruz. Bunlar Sakarya'da (5:10) bin sarf etmişlerdi. Taarruza karâr veren hareketin ikmâline kadar âteşi idâre etmek mecbûriyyetindedir. Bir kıt'a düşman yakında âteşsiz intizâr vaz'iyetinde kalamaz. Binâen aleyh erkam emniyetli olan mikdâr asgarîdir. Şimdi elimizde tüfenk başına (200), makineli tüfenk başına (5.000), top başına (348) mermî vardır. Bunun takrîben sülûsü henüz elimizde değildir. Gerilerdedir. Kâmilen Konya hattına nakl için (15:20)

günlük bir zamân geçecektir. Görülüyor ki hepsi bir araya geldiği hâlde yine i'tinâ ile muhâfaza olunacak bir ceb-hâne mikdârı göstermektedir.

Başkumandan Paşa Hazretleri “Muhârebe verirken düşünmemek için kısa bir hesâb ile ne lâzım?” buyurdular. Bizim için piyâde tüfengi ve makineli tüfenk ve top başına hesâb edilen tertîb kadar bir tertîb daha isterim. Esâsen bir sefer için 8 meydân muhârebesi hesâb etmelidir. Maa-hazâ bu fazla bir hesâb olabilir. 4:8 kabûl edilebilir. Refs Paşa Hazretleri: Ceb-hânenin mikdârı bizim gibi da'vâ ta'kîb edenler için zarûrî hâlde sarf olunur.” Emniyetle sarf etmek için hiç olmazsa üç misli olmalıdır. Bir hareketin bahş edeceği kavâide karşı elde diğer âtımlar olursa bir âtım sarf olunabilir. Bu nokta-i nazardan ceb-hâne hesâbı yapılmaması takarrür etdirildi.

Menzil: Kabiliyyet nokta-i nazarından esâslı bir fark vardır. Temmuzda on kilometre uzaklaşacak bir vaz'iyette değildim. Tahrîb edilmiş bir mintikada şimendüfere istinâd ederek hareket etdim. Hâlen vesâit-i nakliyyemiz kolorduların kol ve katarları ve menzil vesâiti terakki etmiştir. Mecmûu (2.000) tonluk bir vesâit-i nakliyyemiz vardır. Bunun umûmî olarak (1.000) tonu kolorduların vesâitidir. Bunu bir şimendüferimizin müntehâ noktasından i'tibâren arzen ordu cebhesini te'mîn edecek vesâit add ediyorum. Bundan fazla olarak şimendüfer hattına istinâden menzilin vesâitini de a'zamî (40) kilometrelik bir ileri hareket için hesâb ediyoruz. Şimendüfer hattı Çobanlar'a temdîd edilirse Afyon'un gerisindeki sırtlara kadar kifâyet edecektir. Ondan sonra yeniden şimendüfer yapılarak ileri gitmek lâzımdır. Dinar'dan cebhaya, Sandıklı'ya kadar olan mesâfe 70 kilometredir. Bütün menzil vesâitiyle yarısında kalır. Bunun için daha (2.000) ton vesâit lâzım. Bunun bin tonu müteharrik olarak ceb-hâne taşıyıcı.

Tekâlîf-i Milliyeden alacağımız %20'lerden takrîben (1.300) tonluk vesâit alacağımız vardır. Henüz alınmadı. Az çok durduruldu. Çamur mâni' olmamak üzere müsâid bir mevsimde yine mühim bir menzil hattı alınabilecektir.

Deve ve otomobil hesâbı yapırdım. (3.000) deve mübâyaa edilecek olursa bunları Akşehir-Eğirdir Gölü arasına tahsîs edeceğiz. Dinar'dan şimâle de (60) otomobil hesâb etmişdik.

Başkumandan Paşa Hazretleri “3.000 deve mübâyaa edilecek olursa vaz'iyete ne dereceye kadar mânevra kabiliyyeti verecektir?” buyurdular.

İlk hedef şimendüferi tutmak ya'nî bir meydân muhârebesi safhasıdır. (3.000) deveyi Akşehir'e ve (60) otomobili garba alarak vaz'iyeti daha bir günlük ileriye götürürüz. (40) kilometre (60) kilometre olur. El-yevm bu iki vâsıta gayr-i mevcûddur.

İstitrâd:

Başkumandan Paşa Hazretleri -3.000 devenin mübâyaaasına hükûmet karâr vermişdi buyurdular.- Böyle bir karâr yoktu. Mübâyaa veya ücretle istihdâm şıkları hakkında münâkaşa yapılıyordu. Hey'et-i Vekîle orduda

develere bakılamaz. En iyi çâre develerin devecilerle getirilmesini ve ücret verilmesini münâsib görmüşler. Biz bunu kabûl edemeyiz. Bunun üzerine Başkumandanlıktan deve mübâyaaı hakkında âtîdeki emir verildi.

“Orduda bulunan devecileri deve hâtırı için te’cîl etmek kollarda istihdâm etmek gibi bir usûl kabûl edilemez. Binâen aleyh Garb Cebhesi’nin eşedd-i ihtiyâcı olan (3.000) devenin tesbît edilen menâtıkda mübâyaa sûretiyle tedâriki elzemedir. Peşîn para vermek imkânı olmadığı takdirde guruşlu mazbata ile alınacaktır. Bu husûsun serfan te’mîni için bil-cümle alâka-dârânın derhâl işe başlaması ve nefîcenin bildirilmesi...”

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Riyâsetine, Müdâfaa-i Milliyye, Mâliyye, Dâhiliyye Vekâletlerine ve Garb Cebhesi Kumandanlığına yazıldı.”

520 ton da benzinin mübâyaa edilmiş, bu benzinler İnebolu-Samsun limanlarında teslim edilecek. Antalya’da da vardır. Bizim için 300 ton benzin kâfi gelecek. Binâen aleyh İnebolu ve Samsun’daki benzinlerin Mersin’e nakli daha muvâfık olacak, Antalya’dakileri ordu menzil vesâitiyle nakl eder.

Bunun üzerine Başkumandanlıktan Müdâfaa-i Milliyye Vekâletine “Karadeniz sâhilindeki limanlara gelecek benzinlerin Mersin’e nakli için emir verildi.”

Vesâit miyânında şimendüferden de bahs etmek istiyorum. Konya şimendüferi bizi yarıda bırakacak bir tehlike gösterdi. İâşe için her gün bir şimendüferin gelmesi mübremdir. Bunun odun ve kömürü Fatsa’dan Zonguldak’dan almağa çalışılıyor. Maa-hazâ bu teşebbüsât kanâat-bahş olamıyor. Herhangi bir günde trenin gelmemesi îâşeyi sekte-dâr edebilir. Kar kapatır, odun biter, vagon azdır. Bu gibi mesâile karşı elimde odun istoku bulundurmamak istiyorum. Şimdi Bolu Şimendüfer İdâresi der-uhde etdi. Biz de yardım ediyoruz. Her hâlde şimendüferin emniyetle işlenmesini de arz etmek lâzımdır.

Başkumandan Paşa Hazretleri- Bugünkü vaz’iyyetde şimendüferin son noktası Kumrallı’dır. Şimendüferi her gün işletmekle berâber ve hiç olmazsa birkaç günlük iddihârât lâzımdır. Bunu nasıl te’mîn edeceksiniz? Bunu mübâyaa ile te’mîn edeceğiz. Şimendüferin fazla vagonu yokdur. Adana’dan alınması için yazıldı. 60 vagon istiyoruz. Kömür alınıyorsa Pozanti’dan odun nakli mündefi’ olacağından yetmiş vagona bundan istifâde edeceğiz. Adana mintikasından samanları da balya hâline koyarak nakl edeceğiz.

Ba’zı umûmî esâsalar arz etmek istiyorum:

Sefer nokta-i nazarından bizim ordu ile Yunan ordusu arasındaki fark Yunanistan’ın kuvve-i askeriyyesi şöyle tahmîn olunuyor. İşgal menâtıkı da dâhil olmak üzere asker aldığı nüfûs 4,5 milyondur. Bunun yüzde onu (450) bin eder. (50) bin Harb-i Umûmî ve Anadolu Harbi’ndeki zâyiâta çıkarırsak (400) bin kalır. Bir senelik kur’a efrâdı mikdâr-ı vasatîsi (20) bindir. (13) seneliği silâh altında olduğuna göre (260) bin kişi eder. Bunun yüzde onunu firâr, adem-i icâbet ve sâireye düşerek (234) bin kişilik bir seyyâr ordu eder.

Bundan on beş bin polis ve jandarma tefrîk edersek (162) bin Asya-yı Sugrâ Ordusu ve mütebâkî (57.000) kişi de Trakya, Makedonya, Epir ve Eski Yunanistan'daki kuvvet olur. Bundan başka silâhına alınmayan dokuz senelik efrâd vardır. Bu da takrîben yüz bin kişilik bir kuvvettir. Düşman 13 senelik efrâd silâhında bulunduruyor. Biz yirmi senelik efrâd silâhına aldık. Aradaki fark Harb-i Umûmî zâyîâtına atf olunabilir. Bu silâhına aldığımız 20 sınıf bize (150) bin efrâd verdi. Daha (250) bin olmak lâzımdır ki bu elde yokdur. Firârları az çok mâl add ediyorum. Bunlardan istifâde edebiliriz. Bununla berâber sefer için kısmen şark, Adana mıntıkası ve İstanbul'dan istifâde ederek efrâd bulmak lâzımdır. Bununla lâ-akall düşmanın henüz silâhına alınmayan yüz binini bulmak muktezîdir. Garb Cebhesi ahz-ı asker menâtıkını tevsî ile Harput, Malatya, Ayıntab, Maraş, Adana, Lazistan'dan efrâd almalıdır. İstanbul'dan bir kanûnla istifâde mes'alesi de düşünülecek bir noktadır.

Başkumandan Paşa Hazretleri- Biz Yunan seferini netîce-i kat'iyyeye îsâl edinceye kadar silâhında bulunduracağımız seyyâr ordu kuvveti ne kadar olacaktır?

Yunanlıların 12 fırkası vardır. Bundan başka dört müstakill âlây ve 3:5 menzil âlâyı vardır. Yunanlıları Anadolu'dan çıkarmak için müsâvât-ı adediyye olan yerde kıymetle tefevvuk etmek lâzımdır. Bugünkü kuvvet itibâriyle müsâvât-ı adediyye kabûl ediyoruz. Hakikatde değildir. Şimdi ideâlim: Bizim fırkalarından beherini Yunan fırkalarına muâdil tutmaktır. Eğer bu sûretle 18 piyâde fırkamız olursa hâsıl olacak tefevvuk esâslı bir iş için lüzümlü bir mikdârdır. Eğer Kocaeli ve Çal'daki 18, 14'üncü Fırkaları saymazsak düşmanın 12 fırkasına karşı benim 16 fırkam vardır. Bu dört fırkayı diğerlerine kalb edib 12'ye karşı 12 ile bulmak bir kâr değildir. Bu dört fırkayı lağv etmekle, topçular, makineliler, sıhhiyye aaleb-i ihtimâl diğerlerini takviye edeceğinden kâr etmeyeceğim. Yedi bin ikmâl neferi kazanacağım diye dört fırkayı lağv edeceğim. Fırka lağvına mütemâyil değilim. Bu fırkalarından ayrı bir kolordu da teşkil etmiyoruz. Bizim ve orduların ihtiyâtı olmak üzere idâre edeceğiz. Süvârimiz kolordu hâlinedir. 3 fırkadan ikisi kuvvetlidir. (1422) Üçüncü Fırka biraz zaîfdir. Dörder âlâylı fırkalarından tebdil edilecek bir şey görmüyorum. Süvâri için söylenecek söz dâhil ve hâricde te'sîr yapan süvârimizin tefevvukunu muhâfaza etmektir. Tezyîd için müzâheretleri vererek bölükleri (150)'şer yapacağız. Esâslı bir nokta olan zâbit ihtiyâcının telâfisi için İstanbul'da daha kabil-i istifâde çok zâbit bulunduğu kanâati vardır. Bunları celb ederiz. Bu husûs Başkumandanlıkça da tensîb buyurularak mülâzım ve yüzbaşı rütbesindeki zâbitânın İstanbul'dan celbi Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyyeye yazıldı.

Bunların bir mes'ele olarak tekrâr düşünülmesi karâr-gîr oldu.

Firâr istatistikleri hakkında ma'lûmât vermek istiyorum: Temmuzda muhârebe dolayısıyla (30) bin firâr vardı. Ağustosda (4.400)'e tenezzül etti. Eylülde (13.000) idi ki bu da Sakarya Muhârebesi'nin müşkil günlerine tesâdüf ediyordu. Teşrîn-i evvelde (6.000) ve Teşrîn-i sâinde (3.400) bu

ayda fazla te'sir yapıyor. Ay nihâyetine kadar (3.400) olacaktır. Büyük bir hareket olmadı. Sebebe belki kış olabilir. Firârîler hep silâhlı olsa gayr-i kabil-i tahammüldür. Verilen emirlerin ta'kîbi dolayısıyla bu firâr azalmıştır. Firâr ve bakaya mes'elesini bütün vekâletler üzerine düşdüğü hâlde iktihâm edilmesini mümkün bir mes'ele add ediyorum. İstiklâl Mahkemeleri firâr için fâideli olmamıştır. Gerideki ta'kîbât mühimdir. Mesâil-i esâsiyyeden olmak üzere bir de mes'ele-i mâliyye vardır. Şimdiye kadar biz yalnız maâş için para alıyoruz. Tekâlîf-i Milliyeden aynen aldığımız vesâitle iâşe oluyorduk. Bununla berâber diğer mübâyaa edilecek malzeme vardır. Bir ay sonra ordunun iâşesi de mübâyaa ve paraya istinâd edecektir. Mübâyaa için (3,5) milyon lira lâzımdır. Bu mevâdd-ı iâşeyi kısmen hatt boyunda mevcûd malzemeyi uzaktaki malzeme ile mübâdele ederek bulacağız. Bunu Mart nihâyetine kadar hesâb ediyoruz. Mersin yolu açılırsa mübâdele mes'elesi zorlaşacağından (500) bin liralık mübâyaaı âcilen yapalım.

Ordunun muhassasâtı zâbitân ve efrâd maâşî mâhiyye (833.000) liradır. Bunun (437.000) lirası efrâd maâşîdir. Bu istihkaktır. Bunu kesemem. (500.000) lira da iâşe parası isterim. Şu hâlde (1.300.000) lira her ay isterim.

Başkumandan Paşa Hazretleri: Sefer-berlik zammını yalnız seyyâr orduya vererek diğerlerinden ilga' husûsunu buyurdular. Bunun için Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye, Müdâfaa-i Milliyeye ve Mâliyye Vekâletlerinin mütâlaası soruldu. Bu yüzden edilecek müsâvî istifâdenin ne olacağı istendi. Aynı zamânda efrâda yarım lira ve zâbitâna zamsız birer maâş verebilmek için (420.000) liraya eşedd-i ihtiyâc olduğundan bunun kaç güne kadar verilebileceği Mâliyye Vekâletinden soruldu.

Muallak Mesâil:

Mübâdeleyi Mâliyye Vekâleti doğrudan doğruya ben yapacağım diyor. Teehhür oluyor. Buna bir sebep yokdu. Mâliyyenin müdâhalesi hizmet nokta-i nazarından bizim için mücib-i itminândır. Mücib-i endîşe olan sür'atle işe ehemmiyet vermemeleridir. Bunun te'mîni iktizâ ediyor. Bunun için Başkumandanlıktan Mâliyye Vekâletine yazıldı.

Sayd-i mâhî Mes'elesi:

Ordunun et ihtiyâcını kısmen te'mîn için göllerden balık tutduracağız. Hâl-bu-ki Mâliyye Vekâleti bunun Düyûn-ı Umûmiyyeye ve dolayısıyla Mâliyyeye âdiyyetinden bahs ediyor. İşe bir karâr vermek lâzımdır. Buna dâir Başkumandanlıktan Cebhe'ye ve bir sûreti Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye ve Mâliyye Vekâletlerine olmak üzere âtîdeki emir verildi. "Garb Cebhesi mıntikasındaki göller ve denizlerden sayd-i mâhî yaparak ordunun et ihtiyâcını tehvîn edecektir."

Dinar Mıntikasından Arpa İhrâcâtı:

Bu ihrâcâtı men' etmek fikri yoksa biz mübâyaa edelim.

Başkumandan Paşa Hazretleri: Dinar'daki erzâk sâhillere kaçırıldığı cihetle mübâyaa için emrindeki (300) bin liranın Garb Cebhesi'ne verilmesini, kânûn-ı evvel on beşine kadar verilmesi lâzım gelen (200) bin lira için de ihzârâtta bulunulmasını Mâliyye Vekâletine emr buyurdular.

Firârîler Hakkında Ma'rûzât:

Firâr edenlerin âileleri teb'îd ediliyor. Bu sûretle firâr azalmıştır. Fakat Cebhe'nin icrââtı muhtelif makamâtdan ta'vîk ve ihlâl edilmektedir. Hattâ bundan dolayı bir jandarma zâbiti İstiklâl Mahkemesine verilmiş ve tecziye edilmiştir. Bunlar ta'kîbâta darbe oluyor. Cebhece yapılan muâmele muvâfık görüldüğü takdîrde bunun Başkumandanlık emri olarak bir def'a daha tebliğini arz ederim. Bu husûs da tensîb buyurularak İstiklâl Mahkemelerine ve Hey'et-i Vekîleye yazıldı. Ve jandarma zâbitinin evrâkı da Başkumandanlıkça ta'kîb buyurulmak üzere alındı. Başkumandan Paşa Hazretleri Denizli'de müstahfaz teşkîlâtı hakkında sordular. Buna Birinci Ordu Kumandanı emir vermişti. Bu emri ben re'sen vermezdim. Fakat verilmiş olduğu için şimdi semeresini ta'kîb ediyorum. Bir de endîşe ve heyecâna sebep olmak gibi bir mahzûra meydân açıp açmayacağına dikkat ediyorum. Başkumandan Paşa Hazretleri bunun üzerine bu mahzûrun hâsıl olmuş bulunduğunu ve binâen aleyh bu teşkîlâtın derhâl ilgası husûsunu emr buyurdular.

Sevk ve İdâre İçin Karâr: Büyük bir meydân muhârebesini kendi ârzûmuzla da'vet etmek için bir sebep mevcûd olmadığı ve elimizde bil-ihyâr sarfına karâr verilecek mikdârda vesâit mevcûd ve müstahzar bulunmadığı kabûl olundu. Buna nazaran taarruz için noksânlarımızı ikmâl edinceye kadar kısm-ı küllîmizin Çay şimendüferi tarafeynindeki vaz'iyetini muhâfaza edeceğiz. Bu vaz'iyette îâşe en kolay bir sûrette te'mîn edilebilir. Aynı zamanda mühim istikametleri ve muvâsala hatlarını muhâfaza etmiş oluyoruz.

Ceb-hâne vaz'iyetimize ve menzil hâzırlığına nazaran bu kış zarfında büyük kuvvetlerle Dinar'a istinâden bir hareket yapılabilmesini mümkün görmüyorum. Evvel-emirde bir taarruz için muktezî ceb-hâne elimize geçmemiştir. Bidâyetde Konya hattına gelecek olan bu ceb-hâneyi Akşehir'den Eğirdir'e nakl için muktezî develer de tedârik olunamamıştır. Dinar'dan Sandıklı'ya nakliyyât için otomobil benzini de henüz vâsıl olmamıştır. Elimizdeki ceb-hâne şimendüfer hattı tarafeynindeki kolorduların ihtiyâcına bile kâfi değil iken bunları şimdiden Eğirdir'e nakle başlamak muvâfık olamaz. Çünkü bir düşman taarruzunda muhtâc olacağımız bu ceb-hâneyi muhârebe esnâsında Çay mıntıkasına yetiştirmek kabil olamaz.

Şu hâlde şimdilik Eğirdir'e yalnız 5'inci Kolordu ile Altıncı Fırka için muktezî ceb-hâne nakl olunacaktır. Binâen aleyh mutasavver (Sad) harekâtının icrâsı için şimdiden kat'î bir şey' söylenemez. Cebhe yakınına kadar aramızda bir şimendüfer hattı ve şoseler bulunduğuna göre Afyon çıkıntısına şimâl ve cenûbdan bir taarruz icrâsı dâire-i imkân dâhilindedir.

Şimendüfer hattı Kumrallı'ya kadar ta'mîr edilmiştir. Bir aya kadar Çobanlar'a kadar ta'mîr edebileceğimizi ümîd ediyoruz. Hâlen elimizdeki tekmi'l vesâit-i nakliyye cem' edilebildiği hâlde bizi son şimendüfer noktasından ancak kırk kilometre ileriye götürebilir. Ya'nî Balmahmud'a taarruz edebiliriz. Maa-mâ-fih ceb-hâne nakliyyâtı için ihtiyâten eldeki altmış otomobili de işletmeğe mecbûruz.

Başkumandan Paşa Hazretleri bunun üzerine "Ordu her dürlü seyyâr ve serî" harekâta muktedir olabilecek sûrette hâzırlanmalıdır. Ne sûretle taarruz edebileceğimiz taarruz zamânındaki hâzırlığımızın derecesine göre ta'yîn olunur. Maa-hazâ vaz'iyet-i siyâsiyye, askeriyye veya dâhiliyye ilcâsıyla da taarruza mecbûr olacağımızı hesâb etmelidir. Binâen aleyh şimdiden taarruz için bir şekil ta'yînine hâcet yoktur. Bizim için en müsâid şekil taarruz için hâzırlanmalıyız ve taarruz ârzû ve hâzırlıklarımız bilâ-inkitâ' devâm etmeli, bütûn ordu mensûbîni pek yakında taarruz edeceğimize göre hâzırlanmalıdır. Düşman da taarruz hâzırlıklarımızın taht-ı tazyîk ve tehâdînde tutulmalıdır." buyurdular.

Bunu müteâkıb İsmet Paşa Hazretleri: Düşmanın siyâsî bir te'sîr icrâsı emeliyle kısm-ı küllimizin uzak bulunduğu mühim ba'zı menâtika mevziî taarruzlar icrâsı hakkında alınan haberlerden bahs ederek Dinar'a Birinci Ordudan bir fırkanın gönderilmesine mütemâyil olduklarını maa-mâ-fih bunun en büyük mahzûru fırkanın Çivril veya Denizli cebhelerinde düşmanın ehemmiyyetsiz taarruzlarında tâlî cebhede muhârebeye tutuşması ve şimâlde vuku' bulacak ciddî taarruzlara yetişememesidir.

Bunun üzerine vaz'iyet esâslı bir sûrette münâkaşa olunarak düşmanın zaîf kıtaâtla Dinar'a yapacağı bir taarruzun 5'inci Kolordu tarafından tard olunması lâzım geleceği ve düşmanın kuvvetli kıtaâtla Dinar istikametinde yapacağı bir taarruzda ya şimâl veya cenûbda taarruzî hareket mecbûriyyetinde bulunduğumuz kabul olundu. Bu hâlde Dinar'a ilerileyecek düşman kıtaâtı aleyhine yapılacak taarruz ahvâle göre tekmi'l Birinci Ordu ve-yâhûd bir kolordu tarafından yapılabileceğinden ve fırkanın Dinar'da bulunması bir fâide te'mîn edemeyeceğinden münferiden ezilmemesi için îzâm edilmemesi tercih ve takrîr olundu.

15-Kânûn-ı evvel-337
Garb Cebhesi Erkân-ı Harbiyye Reîsi
Âsım

BELGE NO. 26

1. Şu'be 2. Kısım

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Riyâsetine = Şifre

Akşehir

27/12/37

C. 20/12/37 Tele

1- Topçu zâbitânının amelî ve nazarî ma'lûmâtının tezyîdi maksadı ile Üçüncü Kolorduda on gün, Dördüncü Kolorduda yirmi gün devâm etmek üzere topçu kumandanlarının nezâreti altında birer kurs güşâd edilmiş. Üçüncü Kolordunun tederîsâtı hitâma ermiştir. Bundan başka umûmî olarak topçu zâbitânının ta'lîm ve tederîsi için Konya Topçu Mûfettiş-i Umûmîsinin nezâreti altında bir kurs güşâd edilmiş olub tederîsâta başlanmıştır.

2- Akşehir'de makineli tüfenk zâbitânı için on beş gün devâm etmek üzere bir kurs açılmış. Birinci kurs (27/12/37)'de hitâma ermiştir. Bu kursa makineli tüfenk kumandanları ile fırka makineli tüfenk zâbitleri ve her firkadan ayrıca birer zâbit iştirâk etmiştir. (25/Eylül/37)'de tüfenkbaşı ve nişancılar için Makineli Tüfenk Depo Bölüğünde bir buçuk aylık bir kurs devresi güşâd edilmiş, yetişmiş olan tüfenkbaşı ve nişancılar bu def'a kıtaâta tevzî' olunmuştur. (14/10/37)'de her taburda dört tüfenkli bir makineli tüfenk bölüğüne kifâyet edecek derecede numro neferâtının ihzârı için firkalarda makineli tüfenk ta'lîm-gâhları ihdâs edilmiştir. Efrâd yetiştirilmektedir. (22/11/37)'de her piyâde ve süvâri bölüğünde Fransız hafif otomatik tüfenkleri kullanılabilir üzere 24 neferin ihzârı için bir haftalık devre-i ta'lîmiyyeler açılmış ve bu efrâdın ihzârına başlanmıştır. (2/12/37)'de Cebhe'den gönderilen altı haftalık makineli tüfenk ta'lîm ve terbiye programı mûcibince efrâdın yetiştirilmesine çalışılmaktadır.

3- Piyâde kıtaâtının kabiliyyet-i taarruziyyesini yükseltmek maksadıyla münferid terbiyeye bi-l-hâssa i'tinâ edilmekte ve hiç endâht etmeyen efrâda Osmânî, Alman tüfenkleri için onar ve diğer cins tüfenkler için otuzar fişenk endâht etdirilmektedir.

4- Müfreze kıtaâtları ve fırka mânevralarıyla daha büyük mikyâsda mânevralar bilâ-fâsıla her tarafda yapılmaktadır.

5- Kış devri münâsebetiyle ta'lîm ve terbiye için yeniden güşâd edilecek kurslar için de ayrıca arz-ı ma'lûmât edilecektir efendim.

Garb Cebhesi Kumandanı
İsmet

BELGE NO. 26-1

Garb Cebhesi Kumandanlığı
Harekât Şu'besi
Aded
3296

(...)
31/12/37

Kış esnâsında ordunun ta'lîm ve terbiye nokta-i nazarından tekemmül etdirilmesi için fevk-âl-âde sarf-ı mesâî etmek mecbûriyyetindeyiz. Cebhe Kumandanlığından verilecek esâslı ve umûmî nikat-ı nazar ber-vech-i zîr tafsîl olunmuştur.

1- Yunan ordusunu mağlûb ederek Anadolu'dan çıkarmak istiklâl seferinin hall ve hitâmı için bir tek çâre olduğuna kumandan, zâbit ve asker ve ahâlî hepimizin kanâatini muhâfaza ve tenmiye etmek lâzımdır. Mâzîde dūçâr olduğumuz müşkilât ve mahrûmiyyet ile aslâ kabil-i kıyâs olmamakla berâber hâlen dahi her husûsda nevâkımız vardır ve olacaktır. Bundan mâ-adâ dâhil ve hâricde her nev'î teşebbüsât ve tahrîkât-ı siyâsiyye devâm edecektir ki bunların hedef-i yegânesi Yunan seferinin halli için ânı mağlûb etmekden başka bir vâsita var imiş kanâtini orduya ilka' etmektir. Bütün bu te'sîrâta karşı Yunan ordusuna taarruz ederek kıymet ve ta'lîm ve terbiye tefevvukuyla ânı mağlûb etmeği ordumuzun lâ-yetezelzel yegâne akidesi olarak muhâfaza etmek ve buna göre kış mevsiminden en büyük istifâde ile çıkmak gayemiz olacaktır.

2- Kış esnâsında vesâit-i nakliyyemizin muhâfazası bir mes'ele-i siyâsiyyedir. Bugünkü hareket ve nakliyyât kabiliyyetimizi muhâfaza ederek kışı çıkarmak muvaffakiyyât-ı âtiye için ihmâl kabul etmeyen bir şartdır.

3- En küçükden en büyüğe kadar taarruz nokta-i nazarından ta'lîm ve terbiye matlûbdur. Müstahzar ve müstahkem ve tel örgülü mevâzîa karşı taarruz etmek ta'lîm ve terbiyemizin mühim bir kısmını işgal etmelidir. Hâzırlanmış bir düşmana taarruzda ufak kıtaât için dahi topçuyu teşrîk etmek dâimâ ârzû olunmalıdır.

4- Sunûf-ı muhtelifenin ve bi-l-hâssa büyük kıtaâtın taarruz nokta-i nazarından sevk ve idâresi ta'lîm edilmek lâzımdır. Kaideten her fırka mânevrasıyla daha büyük mânevralardan Cebhe karâr-gâhına kabl-el-vuku' ma'lûmât verilecektir.

5- Mart evâsıtına kadar hesâb olunacak bir devre zarfında küçük zâbit ve zâbit ve ümerânın hemen kâffesi nazârî ve amelî kurslardan geçirilmelidir. Kursların tertîbinde esâslı bir nokta mutlaka istifâdeli olması ve bî-hûde yere bir tek gün kursda vakit geçirilmemelidir. Gösterilecek bir şey' yoksa hemen kursa nihâyet verilmeli ve kurs için mutlaka öğretebilecek bir hey'et-i ta'lîmiyye te'mîn olunmalıdır. Küçük zâbitân yetişdirmek için âlâylerde birer küçük zâbit kursu ve zâbit vekilleri ve dîger bölük zâbitânı için firkalarda birer

zâbitân kursu, sunûf-ı muhtelif e ümerâsı için kolordularda birer ümerâ kursu sûretiyle tertîb mümkündür. Sûvâri ve topçu kursları lâzımdır. Kurslarda düşmanın ve bizim usûl-i taarruz ve müdâfaamızdan bahs olunmalı ve tahkîmât hakkında da tatbîkî ve amelî olarak tedrîsât yapılmalıdır. Ordular dâhilinde(?) kursların ne sûretle tertîb olunduğundan sür'at-i mümkün ile Cebhe'ye ma'lûmât verilecektir.

6- Cebhe tarafından Konya'da Topçu Müfettiş-i Umûmîsinin İdâresi altında bir topçu kursu açılmıştır. Bir ay devâm etmek üzere iki devre yapılacaktır. Bütün topçu ümerâ ve zâbitânının iki devrede kursa sevk edilmesi şâyân-ı ârzûdur. Kursların son haftasında büyük kumandanların da bulunması te'mîn edilmek musammemdir.

7- Makineli tüfenk zâbitân ve efrâdının ta'lîm ve terbiyesini tezyîd için âlâylarda ve fırkalarda 14/10/37 târih ve 25 numrolu ve 22/11/37 târih ve 160 numrolu ve 28/12/37 târih ve 306 numrolu emirlere nazaran kurslara ve ta'lîme devâm olunacaktır. Bundan mâ-adâ kolordular(da) on beş gün devâm etmek üzere birer makineli tüfenk zâbitân kursu tertîb olunacaktır. Cebhe karâr-gâhında da 15/1/38 târihinde zâbitâna mahsûs makineli tüfenk kursunun ikinci devresi açılacak ve on beş gün devâm edecektir. Cebhe'de açılacak olan bu kursdan gaye kol ve fırka makineli tüfenk muallimlerini yetiştirmek, orduda ta'lîm ve terbiyeyi yek-nesak kılmaktır. Bunun için her piyâde fırkasından iki ve her sûvâri fırkasından bir zâbit gönderilecektir. Zâbitânın 14/1/38'de Akşehir'de bulunacak vechle tahrîki lâzımdır.

8- Birinci, İkinci Ordu, Üçüncü Kolordu, Kocaeli Grubu Kumandanlıklarına yazıldı.

Garb Cebhesi Kumandanı

BELGE NO. 27

1. Şu'be Harekât

29/12/337

Menzil Şuabâtına

1- Garbî Anadolu Menzil Müfettişliği müstakillen Müdâfaa-i Milliyye Vekâlet-i Celîlesine rabt edilmiş olup Garb Cebhesi emrinde ve mıntika-i harbiyyesi dâhilinde Dinar ve Akşehir Mıntika Müfettişliklerini ihtivâ etmek üzere ayrıca bir menzil müfettişliği teşkil olunacaktır. Bu teşkilât yapıncaya kadar Akşehir, Dinar Mıntika Müfettişlikleri doğrudan doğruya Garb Cebhesi'ne merbût olarak îfâ-yi vazîfe edeceklerdir. Garb Cebhesi'nin mıntika-i harbiyyesi cenûben Afyon livâsı ve Konya vilâyetinin Akşehir kazâsı, Isparta, Burdur, Denizli, Muğla, Aydın livâlarıdır. Garbî Anadolu Menzil Müfettişliğinin mıntika-i mes'ûlesi bu hattın şarkındadır. Ilgın kazâsıyla Antalya livâsı dâhilindeki teşkilât mıntikamız dâhilindedir.

2- Garbî Anadolu Menzil Müfettişliğinin esâs vazîfesi istihsâl ve tedârike âid olup Garb Cebhesi menzili işletme, nakliyyât ve tevziât ve vesâit-i nakliyyenin muhâfaza ve sıyâneti vazîfesini almıştır. Menzil şuabâtının vezâifi şu çerçeve dâhilinde bâkîdir. Ceb-hâne hidemâtıyla vezâif-i sıhhiyye ve baytâriyye, yevmî efrâd ve erzâk sevkıyât ve nakliyyâtı hakkında Garb Cebhesi Kumandanlığına her gün verilmekte olan raporlar kemâ-kân Cebhe Kumandanlığına ve birer sûreti de Müdâfaa-i Milliyye Vekâlet-i Celîlesine arz edilecektir.

3- 31/12/337 akşamına kadar şuabât malzeme, vesâit-i nakliyye, erzâk anbarları mevcûduyla menzilin kadrosu dâhilindeki yeni kuvve-i umûmiyyeyi tanzîm ve Müdâfaa-i Milliyye Vekâletine arz edilmek üzere imzâ' etdireceklerdir.

4- Bu emir menzil şuabâtına verilmiştir.

Garbî Anadolu Menzil Müfettişi

Yazıldı./ 29 minh
(İmza)

BELGE NO. 28 (1)

Garb Cebhesi
30/12/37

Başkumandan Gazî Mustafa Kemâl Paşa Hazretlerine

Çay-Dinar yolu üzerinde Tatarlı mıntıkasında bulunan On Beşinci Fırka Dinar menâbiinden sevk olunan mevâdd ile îâşe edilmekte ve mahrûkatını Çivril şarkında Akdağ'dan tedârik etmektedir. Birinci ve Dördüncü Kolordular mıntıklarında saman buhrânı mevcûd ve saman ihtiyâcının gerilerden şimendüferle te'mîni gayr-i kabil olduğundan bu müşkilâtın telâffisi için On Beşinci Fırkanın Dinar şarkında Karaköy yazılı olan Karakuyu mıntikasına naklini Birinci Ordu teklîf etmektedir. Bu takdîrde On Beşinci Fırka daha sühûletle îâşe olunacağı gibi Karadullu mıntıkasında bulunan Yirmi Üçüncü Fırkanın saman menâbii tevessü' edecek ve bu firkanın da Dinar menâbiinden îâşesine imkân hâsil olacağından Konya şimendüferine ve Menzile Çay'dan yukarıya teveccüh etmekte olan vezâif tahallûf edecektir. Akşehir'de huzûr-ı sâmilinde düşmanın Dinar istikametinde mühim kuvvetlerle teşebbüs edeceği bir taarruzda bidâyetde düşmana bir muvaffakiyyet fırsatı vermemek için zaîf kuvvetlerle muhârebe etmemek ve vaz'iyetin îcâb etdireceği kuvvetlerle taarruzî hareket takarrür etmişti. Bugün de aynı karâr ve tarz-ı hareketi muhâfaza ediyoruz. İâşe mülâhazasına mebnî On Beşinci Fırkanın Dinar mıntikasına nakli gerek bu firkanın ve gerekse ordunun îâşe vaz'iyeti müsâid bir şekle ifrâğ edeceğinden bu teklîfi tervîc etmekdeyim. Bu takdîrde bir düşman taarruzunda münferiden muhârebeye girmemesi ve ufak düşman fa'âliyyetlerinde müdâhalesine mâni' olacak tedâbîrin ittihâz kılınacağını arz ederim. Bu bâbdaki re'y-i sâmileri müste'zendir.

Garb Cebhesi Kumandanı
İsmet

31 minh.

Fevzî Paşa Hazretlerine
İâşe mülâhazasıyla bu karâra
muvâfakat olunabilir. Mütâlaa-i devletleri.
M. Kemâl

F=4

خزیدگی
۲۷/۱۰/۲۰

باسمه تعالی ان شاء الله تعالی

چهارمین و پنجمین روزی از این ماه منقذ شده برضای آنکه بقیه وقت و دنیا
 شایسته آن سرمد او نشان بداد ایله آنکه ای کلمه و کور تا جوی پل شسته اولون
 ایشک ائیکده و... برنجی در دردی تولا دورل شفته از حمان بران مهور و حمان
 ایشک جلد کزیدن کند و زله تا من غیبه قایل اولونجه بدو کلونق تلو ایله
 اولونقی و قرمق و نیار شسته قنده قور کوی یا ییل اولان قور کوی منطقه تقاضا
 برنجی اوردو تکیف ائیکده و... بد تقصیرده اولونقی حمان لکله ایله ایله
 کج قور دلو منطقه برضای ایدر اوچی و قورمق حمان لکله ایله ایله
 ذب قورمق و نیار شایسته ایله ایله ایله ایله ایله ایله ایله ایله ایله ایله
 و شله جاییه نیر قاییه قورمق ائیکده اولان و شله ایله ایله ایله ایله ایله
 آقشده عطف سیدرک شسته و نیار شایسته ایله ایله ایله ایله ایله ایله ایله
 ایله ایله ایله ایله ایله ایله ایله ایله ایله ایله ایله ایله ایله ایله ایله
 قورمق ایله ایله ایله ایله ایله ایله ایله ایله ایله ایله ایله ایله ایله ایله
 قورمق ایله ایله ایله ایله
 ایله ایله ایله ایله ایله ایله ایله ایله ایله ایله ایله ایله ایله ایله ایله

و گرنه این دولت است و این مصلحت است که از این ایام به بعد به تفکیک
تاریخ اینکده هم به تقدیر ده بر وجه نقد شده سفارشات نماید
کند و من و اوضاع دیگر ضابطه در این مصلحت را فراموش نماید
اما از نقد جناب هم به این بود که ای سید که است و نقد

محمد علی
۱۳۰۲

فردی که می خواند
عماد

فردی که می خواند
عماد
ملاحظه شد به وقت
مواقف است
سید علی دولتی

۲۱
۱۳۰۲

BELGE NO. 28-2

Şifre

Ankara
1/1/38

Garb Cebhesi Kumandanlığına

C. 30/12/37 târihli Şifre

On Beşinci Piyâde Fırkasının iâşe mülâhazâtı dolayısıyla Dinar şarkına alınması muvâfıktır efendim.

Başkumandan
Mustafa Kemâl

Telefonla ve Yâver Muzaffer Bey vâsıtasıyla
muvâfakat ve imzâları alınmıştır.

1/1/38

Şemseddîn Beyefendi'nin emriyle kapanmıştır./2 minh (İmza)
Mülâzım-ı evvel İrfân Efendi'ye yazılmıştır.

BELGE NO. 29

Ankara

23/1/38

25 Vürûdu nısf-ül-leyl
Telgraf-hânedede
İbtidâ' sâati nısf-ül-leyl
İntihâsı sâ. 1,35 evvel

Zâta mahsûsdur.

Garb Cebhesi Kumandanlığına

23/1/38 ve 44 numroludur.

Başkumandanlık Emri Numro: 1

Garb Cebhesi'nin iâşesi için Müdâfaa-i Milliye Vekâletince ittihâz edilip birer sûreti Mâliyye Vekâleti ile Garb Cebhesi Kumandanlığına verilen 29/12/37 ve 3061 numrolu mukarrerât kemâ-kân esâs olmak üzere tedâbir-i âtiye derhâl mevki'-i tatbîke vaz' olunacaktır.

1- Şereflikoçhisar - Aksaray - Niğde - Dinar - Burdur - Denizli - Bolu - İzmid - Sivrihisar ve Konya'da birer komisyon teşekkül etmiştir.

2- Her komisyon mahallin en büyük âmir-i mülkîsinin ve Konya'daki bi-z-zât vâlf paşanın riyâseti altında mahallin en büyük askerî âmiri ile meclis-i idâre ve belediye müştereken intihâb edecekleri bir a'zâ mahallin en büyük me'mûrundan mürekkeb olarak teşekkül edecek Konya'daki komisyona cihet-i askeriyyeden ahz-ı asker hey'eti ve Koçhisar'daki komisyona Müdâfaa-i Milliye Merkez Mübâyaât Komisyonu reîsi iştirâk edecekdir. Komisyonlara lüzûmu kadar kâtib cihet-i mülkiyye ve askeriyyeden ta'yîn olunacaktır.

3- Mâliyye Vekâleti 23/1/38'den i'tibâren ber-vech-i âtî mebâliği hiçbir teehhüre dūçâr etmeksizin te'diye edecekdir.

a- Haftada yüz elli bin lira Konya Komisyonu emrine. Bu paranın 130 bin lirasıyla buğday ve arpa, 20 bin lirasıyla etlik ve kuru sebze mübâyaa olunacak ayrıca on beş gün zarfında yine komisyon emrine daha fazla buğday ve arpa mübâyaaasını te'minen bir def'aya mahsûs olarak 100 bin lira verecekdir.

b- Haftada Dinar-Burdur-Denizli komisyonları emrine onar bin lira te'diye edecek ve bu para ile yalnız arpa, buğday mübâyaa olunacaktır. Bolu ve İzmid mübâyaa komisyonlarının mübâyaa edecekleri evvelce takarrür etdirilen beşer yüz bin kilo arpanın mübâyaaası ve grubun noksân kalacak ekmeçlik ve yemlik mübâyaaası için Mâliyye ayrıca para tahsîs edecekdir.

c- Yine haftada Mâliyye Sivrihisar mıntıkası grubunda bulunan dağınık arpa ve buğdayın mübâyaa ve askerî anbarlara iddihârı için 8 bin lira etlik ve

samân mübâyaası için 2 bin lira Sivrihisar ve Eskişehir Mübâyaa Komisyonu emrine tahsîs edecek ve ayrıca ihtiyât tedârikâtı te'mîn için Ankara Merkez Mübâyaa Komisyonu emrine haftada 4 bin lira tahsîs edecektir.

d- Koçhisar-Aksaray-Niğde komisyonları emrine Mâliyye def'aten 50'şer bin lira tesviye edecek ve müteâkiben bu komisyonlara ne kadar para vereceği ile verilen para yapılan mübâyaât ve nakliyyâta göre bu tesbît Müdâfaa-i Milliyye Vekâletine âid olacak ve Vekâlet-i müşârün-ileyhâdan iş'âr vukû' buldukca Mâliyye te'diyât-ı müteâkibeyi derhâl taht-ı (te'mîne) alacaktır ve Mâliyye Vekâleti muntazaman 60 bin lirayı Garb Cebhesi emrine verecek ve Cebhe bu para ile münâsîb göreceği ordular mıntikası dâhilinde samân (etlik) ekmeçlik ve yemlik mübâyaa edecektir.

e- İstasyonlarda tesellüm edilecek erzâkın teslîmi için Levâzımât-ı Umûmiyye emrine mevzûât te'mînen derhâl verilecektir.

4- Bi-l-umûm mübâyaât nakden te'diyâtla yapılacak [s.y.t.] iddihârât ve nakliyyât ber-vech-i âttir.

a- Bolu ve İzmîd komisyonlarıyla Kocaeli Grubunun mübâyaâtı mezkûr grub kumandanlığının irâe edeceği mahallerde 3061 numrolu mukarrerâta tevfiķan (toplanacaktır).

b- Eskişehir Komisyonunun tedârikâtı grub kumandanının irâe edeceği mevâkide toplanacaktır.

c- Konya-Burdur-Dinar-Denizli komisyonlarının tedârikâtı en yakın şimendüfer hattıyla askerî anbarına derhâl teslîm edilecektir.

d- Koçhisar-Aksaray-Niğde komisyonlarının tedârikâtı esâs Sarayönü-Konya-Ereğli ve Ulukışla istasyonlarında askerî anbarlara teslîm edilecektir. İcâb ederse mezkûr komisyonlar yakınlık i'tibârıyla en yakın istasyonlara da teslîmât yapılabilir, bu takdîrde teslîm edecekleri istasyonları derhâl Garbî Anadolu Menzil Müfettişliğine ihbâr edecektir.

5- Bu emirle teşekkül eden komisyonlar bi-l-hâssa nakliyyâtı te'mîn etmekden sûret-i kat'iyyede mes'ûldürler. Tedârik etdikleri erzâk mutlaka şimendüfer hatt boylarında Kocaeli-Sivrihisar grupları için grub kumandanlarının göstereceği mevâkiden en kısa bir zamân zarfında cihet-i askeriyeye teslîm edilmiş bulunmalıdır.

6- Koçhisar-Aksaray-Niğde komisyonları yevmiye lâ-akall on bin [ton] zahîreyi Konya hattı boyunda teslîme mecbûrdurlar. Her komisyonun hatt boyunda teslîm edeceği on beşer ton zahîreden mutlaka dakik yapılması lâzımdır.

7- İstasyonlarda erzâk cihet-i askeriyeye tarafından mevzûâtsiz olarak teslîm edilecek ve köylü mevzûâtı derhâl mevrûduna iâde olunacaktır.

8- Komisyonların mübâyaa edecekleri zahîrenin istasyonlara nakline vesâit-i nakliyyesi olan bi-l-umûm ahâlî mecbûrî olarak iştirâk etdirilecek ve

sûret-i iştirâk komisyonlar tarafından tesbît olunacaktır. Vesâit-i nakliyesi olmayan ashâb-ı servet ve ticâretin dahi bu vazîfeye iştirâkîni komisyonlar sûret-i münâsibede te'mîn edeceklerdir. Ücret-i nakliyye mahallî râyicine göre komisyonlar tarafından tesbît edilecek ve nâkillere komisyonlar tarafından peşinen üçüncü mâddede verildiği tasrîh edilen mebâliğden te'diye yapılacaktır. Mübâyaa olunan zahâirin vesâitsizlik yüzünden ötede beride tûl müddet kalmamasını te'mîn için komisyonlar mübâyaaalarını vesâit-i nakliyye tedârikiyle tev'em bir sûretde yapacaklardır.

9- Mâliyye Vekâleti kuru sebze mübâyaaası için Adana Muhâsebeciliği emrine 30.000 lira verecek ve muhâsebeci ile Adana Mübâyaa Komisyonunun müştereken alacakları kuru sebze sür'at-i mümkinine ile Konya'ya nakl edilecektir.

10- Mübâyaaât ve nakliyyâtta kat'iyyen adaletsizlik yapılmamasından ve ücretlerin muntazaman te'diye edilmesinden komisyonlar mes'ûldür.

11- Koçhisar ve Aksaray komisyonları vesâit-i nakliyye ve mübâyaaât husûsunda Kırşehir Mutasarrıflığından muâvenet talep edebilirler. Bu talebi alan Mutasarrıflık ve Kırşehir Hatt K. bütün kuvvetleriyle yardıma mecbûrdurlar.

12- Komisyonlar mübâyaaât ve nakliyyât işlerine mıntıkları dâhilindeki bi-l-umûm me'mûrîn-i mülkiyye ahz-ı asker şûabâtı ve menzil teşkîlâtı yardımıyla mükellefdir.

13- Yemlik arpa bulunmayan mevâkide mübâyaa komisyonları arpa yerine yulaf, burçak, mısır, fiy, çavdar bunlar da bulunmazsa arpa kadar buğday mübâyaa edebilirler.

14- Mübâyaaât ve iddihârâtın harekât-ı askeriyye ile mütevâziyen icrâsını te'mîn için Garb Cebhesi Kumandanlığı mıntıkası dâhilindeki komisyonlara Kocaeli Kumandanlığı Bolu ve İzmid komisyonlarıyla Garbî Anadolu Menzil Müfettişliği mıntıkası dâhilindeki komisyonlar te'sîs-i muhâbere etmelidirler ve Levâzımât-ı Umûmiyye 15'inci mâdde mucibince rapor verecek olan bu komisyonlardan Dinar-Burdur-Denizli-Eskişehir komisyonları bu raporların birer sûretini Garb Cebhesi'ne, Bolu-İzmid komisyonları raporların birer sûretini Kocaeli Kumandanlığına, Koçhisar-Aksaray-Niğde-Konya komisyonları raporlarının bir sûretini Garbî Menzil Müfettişliğine vermelidirler.

15- Bu emirle teşekkül eden komisyonlar her gün ber-vech-i âtî tarzda üç mâddeli raporu Levâzımât-ı Umûmiyyeye vereceklerdir.

- 1- 24 sâat zarfındaki mübâyaaât.
- 2- İstasyonlar ve iskelelere yapılan sevkıyât.
- 3- Ertesi güne devreden kendi anbar mevcûdu.

16- Mâliyye Vekâletinin komisyonlar emrine te'diye edeceği paraların sühûlet-i nakl ve tevzîni te'mîn için Mâliyye Vekâleti Osmanlı Bankası merkezine ve İktisâd Vekâleti Zirâat Bankalarına ta'lîmât-ı kat'iyye vererek halkda paranın te'diye edilemeyeceği zehâbını hâsil etmemek için komisyonlar merkezlerindeki Osmânî ve Zirâat Bankalarıyla te'sîs-i temass ederek te'diye muâmelâtını ve paraların muhtelif merâkize naklini sūr'at ve kat'iyyetle te'mîn edeceklerdir.

17- Bu ta'lîmâtın tatbîkatında terâhî gösteren, nakliyyâtda batî davranan me'mûrîn-i mülkiyye ve askeriyye ile kendisinden mübâyaa edilecek zahîre ve istihdâm olunabilecek vesâit-i nakliyye bulunduğu hâlde bunları ketm edenler derhâl İstiklâl Mahkemesine tevdi olunacaklardır.

18- Bu emrin alındığı târih ve sâat telgrafla Levâzımât-ı Umûmiyyeye bildirilecektir.

19- 23/1/38 1 numrolu olan bu emir Mâliyye, İktisâd, Müdâfaa-i Milliyye, Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye, Dâhiliyye ve Nâfia Vekâletleriyle Garb Cebhesi ve Kocaeli Grubu Kumandanlıklarına, Garbî Anadolu Menzil Müfettişliğine, Bolu Menzil Mıntıka Müfettişliğine, Konya Vilâyetine, Eskişehir, Aksaray, Niğde, Burdur, Denizli, Dinar, İzmid, Bolu Mutasarrıflıklarına, 4. K., 5. K. Ahz-ı Asker Hey'etleri Riyâsetlerine, Koçhisar Kaim-makamlığına, Denizli, Burdur, Dinar, Aksaray, Niğde, Eskişehir, İzmid, Bolu Ahz-ı Asker Kalemi Riyâsetlerine, Ankara, Konya İstiklâl Mahkemelerine zâta mahsûs ve mahrem olarak yazılmışdır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisi
Başkumandan
Mustafa Kemâl

Açdım./25 minh
Sâ. 3.45 evvel
Ziyâ

Aslına mutâbıktır./30 minh
7. Şu'be Harb Cerîdesine me'mûr
Yüzbaşı
(İmza)

BELGE NO. 30

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye

26/1/38

Garb Cebhesi Kumandanlığına

1- Düşmanın gerek kendi ihtiyârıyla gerekse ordumuzun taarruz ve ta'kîbi netîcesinde ric'ata mecbûr olması hâlinde i'mâlât-ı sînâiyyesi ve tüneller kesîr olduğundan dolayı tarafımızdan sür'atle ta'mîr edilemeyecek olan Afyon-Uşak-Alaşehir hattını esâslı bir sûretde tahrîb edeceği binâen aleyh düşmanı ta'kîb ve taarruzumuzu tevsî' edebilmek için elimizde kalacak yegâne vâsıtanın bizi İzmir'e 200 kilometreye kadar yaklaşılabilecek olan Dinar-Denizli şimendüfer hattı olabileceği kabûl olunabilir. Bu hatdan istifâde için de husûsât-ı âtiyenin tedkik ve icrâsı fevk-âl-âde hâiz-i ehemmiyettir.

a) Çay-Dinar İstasyonları arasındaki boşluğun bidâyetde otomobiller bir de sahrâ dekovil güzer-gâhı için tesviye ve tanzîmi ve bunun ne kadar zamânda yapılabileceği.

b) Takrîben 110 kilometre kadar olan bu boşluğun bir dekoville rabtı için muktezî ray ve malzemesinin ihzâr ve tedâriki.

c) Dinar-Denizli hattının kabiliyyet-i nakliyyesinin yevmiye 600 tona iblâğını hâtıra.

d) Dekovil için makine ve vagonlar Toros'da mevcûddur. Yalnız Toros ve Amanos'dan bu maksad için ne kadar dekovil celb olunabileceğinin tedkikine ihtiyâc vardır. Noksân kalacak kısmın Fransa veya İtalya'dan mübâyaa veya celbi de düşünülebilir.

2- Dinar-Denizli hattında cem'an 6 makine ile 150 vagon vardır. Bu kısımda trenler on beş vagon cerr edebilir. Ancak makinelerinden 4 dânesi bozuk ve muhtâc-ı ta'mîrdir. Yevmiye 600 tonluk nakliyyâta vefâ edecektir. Malzeme-i muharrike ve müteharrikenin tezyîdine ihtiyâc vardır. Bunun için de düşmanın hîn-i ric'atinde Sarayköy-Aydın demir yolu kısmının bir kısım mevâdd-ı muharrike ve müteharrikesiyle birlikde ve mümkün mertebe tahrîb edilmesine mâni' olacak sûretde bir baskınla ele geçirilmesi vârid-i hâtır olabilir. Bu hâlde tahrîb edilmiş Menderes Köprüsü'yle tarafımızdan sökülmüş olan Sarayköy-Çeltikçiköy arasındaki şimendüfer inkitâı nazar-ı dikkate alınmak lâzımdır. Başka bir sûret-i halde Konya hattındaki Demir yol İdâresinin bütün ta'mîrci ustaları ve vesâiti ve malzeme-i ta'mîriyyesiyle Dinar hattındaki bozuk makinelerin serfî ve emîn bir sûretde ta'mîri mümkün olub olamayacağı gösterilebilir. Sarayköy-Aydın hattının baskınla elde edilmesi ve sûret-i icrâsı hakkındaki mütâlaa-i devletlerinin iş'ârını ve mevâdd-ı sâirenin tedkikat-ı devletleri netîcesinde mümkün ve kabil-i icrâ'

olduğu tezâhür ederse icrââta el birliğiyle başlanmak ve çalışılmak üzere ayrıca bildirilmesini ricâ ederim.

2440 numroludur.

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Reîsi
Fevzî

Açdım. 27 minh.
Sâ. 10 evvel
İrfân

BELGE NO. 31 (1)

1. Şu'be
686

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Riyâsetine Şifre Zâta mahsûsdur.

Âtiyen vukuu muhtemel harekât-ı harbiyye hakkında mütâlaâtımı ber-vech-i âtfi hulâsa ediyorum:

1- Düşman el-yevm Eskişehir ve Afyonkarahisar mıntıkasında yek-dîgerinden ayrı birer grup hâlinde ve dörder fırkadan ibâret takrîben müsâvî kuvvetde bulunmaktadır. Düşmanın dört fırkalık bir ihtiyât grubu Dumlupınar-Uşak mıntıkasında Çal'a kadar uzanmış bir hâldedir. Bu vaz'iyette düşman el-yevm ordu-yi aslîmiz tarafından cebheden ve cenâhlardan icrâsı muhtemel harekâta karşı kuvvetli cebheler üzerinde bulunmaktadır. Kuvvetlerimizin tekâsûfüne göre düşman ordusu merkez sıkletini tahvîl edebilir.

2- Buna karşı bizim almamız îcâb eden vaz'-ül-ceyş bilâ-intizâr taarruzu tasmîm etdiğimiz hâlde taarruz istikametine tâbi' olur. Meselâ şimdiye kadar olduğu gibi (Sad) şeklinde yapacağımız bir taarruz için düşmanın Eskişehir Grubunu gayet zaîf kuvvetlerle işgal etmek ve düşmanın Eskişehir'den Ankara'ya doğru vuku' bulacak bir ileri hareketinin zararlarını göze aldirmek mümkündür. Şimdiye kadar bu maksad ta'kîb olunarak şimâldeki kuvvetlerimiz azaltılmıştır.

3- Bugün düşman taarruzlarına müdâfaa etmek karârındayız. İlkbaharda dahi istasyonu almak mümkün olmaması ve evvel-emirde düşmanın taarruzuna intizâr mecbûriyyetinde bulunulması ihtimâl dâhilindedir.

Bu hâlde düşman tarafından icrâsı muhtemel bu kuvvet harekâta karşı metîn ve emîn cebheler üzerinde ikmâl nokta-i nazarından hâzırlıklı bulunmamız îcâb eder.

4- Baharda vuku' bulacak umûmî bir düşman taarruzuna karşı müdâfaa vaz'-ül-ceyşinde düşmanın Eskişehir Grubu karşısında bizim dahi mütenâsib bir grubumuz bulunmak îcâb eder. Bu grubun Sarıköy şimendüferine istinâd ederek Porsuk Suyu tarafeyninde bulunması ve dâimâ Ankara istikametinde kalması lâzımdır. Bunun düşman tarafından olduğu gibi şimendüferle takviye olunamaması en mühim mahzûr ise de buna karşı düşman şimâle nisbetsiz derecede fâik kuvvet ayırırsa iki grup arasından ve-yâhûd Afyon cebhesinden taarruza kalkarak muvâzeneyi te'mîn etmekden başka çâre yoktur.

Kocaeli Grubunun da gelmesiyle Şimâl Grubunu dört fırka bir kuvvet tasavvur ediyorum.

5- Böyle bir vaz'-ül-ceyşe karşı iki grup hâlinde ve ordu-yi aslî cenûbunda olmak üzere kuvvetlerimiz Sakarya'nın şimâl koluyla Hoyran Gölü arasında bulunacaktır.

Düşman cenûbda bulunan kısm-ı küllîye karşı nefice-i kat'iyye elde etmek için bunu cebheden zorlayarak Göller mintikasına tıkmağa çalışıyorken bir cenâhının ihâtasını da arayacaktır.

Bavurdu şimâlinde kalacak boş arâzî ihâta istikametlerini muhtevîdir.

Düşman Eskişehir'den ileri hareketle Şimâl Grubumuzu Sakarya'ya kadar sürerek Sakarya cenûb kolu ve Aziziye arasından tasavvur edilebildiği kadar vâsi' ihâta düşünebilir. Buna karşı tasavvur ettiğimiz vaz'-ül-ceyşe göre muhârebe meydânını takrîben şöyle tasavvur ediyorum.

Şimâl Grubu Dağcılar-Beylikahır-Kaymaz-Muttalib hatt-ı umûmîsi, Cenûb Grubu Aziziye şimâlinde Karaağaç-Bozçal-Bayat garbı-Paşa Dağı-Kızılkilise-Bazlar-Çobankaya-Aşağı Kaşıkara garbı.

6- Bozçal ve şarkındaki aralığından gelecek bir düşman ihâtasına karşı Beşinci Kolordudan mâ-adâ lâ-akall bir kolordu olan cebhe ihtiyâtları ve tedâfûî bir sûrette kullanılacaktır.

7- Bu tarz müşâhede ile hem-fikir olup olmadığının iş'ârını istihâm ederim.

Tasvîb buyurulduğu hâlde üç dört fırkalık bir kuvvetin Sarıköy'den iâsesi ve bunun şimdiden te'mîn ve teemmül buyurulması îcâb eder. İskân şerâiti müsâade etdikçe sağ cenâha bu kuvvetleri toplayacağım. Bu grup artık bir orduya rabt olunmayarak ilâ-nihâye cebheye merbût olur.

8- Emir Dağı şimâl ve şarkındaki arâzî şöyledir:

Emir Dağı hatt-ı bâlâsı harîtada görüldüğü gibi hitâm bulmaz. Karapınar şimâlinde Akşehir Gölü'nün şimâl ucuna kadar sukutu fakat bir cebhe olmak üzere uzanır. Emir Dağı yazısından i'tibâren dîger bir hatt-ı bâlâ takrîben Çaykışla-Hacıyusufoğlu-Örenköy şimâli istikametinde imtidâd eder. Ve bu hatt Piribeyli-Aliçomak-Seyfiören-Akgöl'e müntehî bir hatt ile münâsebet-dârdır. Bu mevzi' geriye doğru dalgalar yaparak Bayat kolu ve Kurşunludağ gibi iki parça hâlde nokta-i istifâdeler vücûda getirir.

Bayat kolu ve Kurşunludağ'dan sonra cenûba doğru arâzî harîtadaki gibi takrîben düzdür. Sırası Bağirsakdere, Ayritepeköy noktalarından geçen bir cebhe hakikatde mevcûddur ki garba doğru bir boğazı atlayarak Emir Dağı pâyelerine münâsebet peydâ edebilir.

Hulâsa: Harîta üzerinde görüldüğü gibi Akşehir Gölü'nün şimâl ucundan yolu ta'kîben şimâle Bayat koluna giden ovalara hâkim ayrı bir cebhe yokdur. 1/Şubat/338

Şifre Kalemî 932 numroludur.

Garb Cebhesi Kumandanı
İsmet

BELGE NO. 31-2 (3-4)

Zâta Mahsûs

3/2/38

Garb Cebhesi Kumandanlığına
Şifre

C.: 1/2/38 Şifre Kalemî 932 numrolu Şifre'ye

İlkbaharda vukuu muhtemel harekât-ı harbiyye hakkındaki mütâlaâtım ber-vech-i âtîdir:

1- Evvelce takarrür eden (Sad) hareketinin icrâsı fikrinde musirriz. Mevsim ve düşman vaz'iyeti bu hareketin mukarrer sûret-i icrâiyyesinde cüz'î küllî ta'dîlât vukuuna sebebiyet verebilir.

Harekete mübâşeret zamânını ise istihzârâtımızın derecesi ta'yîn edecektir ki bu hâzırlığın başlıcası (Akşehir-Örkenes-Eğirdir) yolu üzerinde ve Eğirdir'den i'tibâren garba (Eğirdir-Çivril) veya (Eğirdir-Denizli) hattı üzerinde cebhe kitaâtının yevmî ihtiyâcâtına tamâmiyle tekabül edecek bir nakliyyât kabiliyeti istihsâl edebilmekdir.

Fakat bizim (Sad) hareketine başlamamızdan evvel düşmanın bir taarruzuna uğramamız da müsteb'ad olmadığından şimdilik düşmanın muhtelif sûrette vuku' bulacak taarruzlarına karşı da hâzırlıklı bulunmamız ve kitaâtımızı ona nazaran ta'biye etmemiz husûsunda zât-ı devletleriyle hem-fikirim. Yalnız taarruz için oldukça hâzırlanmış bulunduğumuz bir vaz'iyette düşmanın mühim bir kuvvetle Ankara istikametinde devâmlı bir hareketini muhtemel görmediğimden ve-yâhûd vuku' bulsa da bunda büyük bir mahzûr tasavvur etmediğimden tedâfûî bir maksadla ittihâz olunacak grupmanda dahi Sakarya mıntikasında hâlen mevcûd kuvvetlerle iktifâ edilmesi ve ordumuzun henüz tamâmen emniyyet etmediği dağınık vaz'iyetlerden ictinâb edilmesi mütâlaasındayım. Konya istikamet-i umûmiyyesinde hattın tarafeyninden inkişâf edecek ciddî bir düşman taarruzuna mukabele için tarafımızdan tutulacak hatta gelince: Bu hattın mümkün mertebe kısa olması taraf-dârıyım. Binâen aleyh bu nokta-i nazardan harîta üzerinden (125) kilometre imtidâdında olan Karaağaç-Bozçal-Paşa Dağı-Kumrallı-Bazlar-Uzunpınar-Hoyran Gölü hattına Çaykışla cenûbundan i'tibâren (85) kilometre imtidâdında olan (Emir Dağı-Çay-Hoyran Gölü) hattını tercih ederim ki bu hattın sol cenâhı Hoyran Gölü'ne müstenid olduğu gibi sağ cenâhını da daha vâsi' bir ihâtaya karşı ya Hisar köyü-Vaysal şarkındaki sırtlar üzerinden Fettahoğlu Köprüsü'nden Sakarya'ya ve-yâhûd Örenköy-Piribeyli üzerinden Küçükhasan civârında Akgöl'e istinâd ettirmek mümkündür. Bunun daha açığından bir ihâtaya ma'rûz kalacağımızı tahmîn etmiyorum ve böyle bir ihâtayı bizden ziyâde düşman için tehlikeli telâkki ediyorum. Binâen aleyh (Bozçal-Paşa Dağı-Uzunpınar) hattının tahkîmine devâmla berâber asıl tahkîmât kuvvetinin ve tel örgülerinin Emir Dağı ve imtidâdı hattına sarfı ve kitaâtın bir düşman taarruzunda bu hatlardan

herhangi birini işgal ve müdâfaaya müsâid olacak ve bil-akıs düşmana hangi hattın tarafımızdan müdâfaa edileceği hakkında bir fikir vermeyecek sûrette ikame edilmesi mütâlaasındayım.

Ordu-yi aslî Emir Dağı ve imtidâdı hattını müdâfaa ettiği hâlde Porsuk tarafındaki grup da fâik kuvvetlerin ciddî taarruzunda esâs mukavemeti Mihaliç-Sarıköy-Sivrihisar şarkı ve Fettahoğlu Köprüsü hattında icrâ' eder ve ancak mecbûriyyet-i kat'iyye hâlinde Sakarya gerisine çekilir. Kezâ böyle bir meydân muhârebesinin esnâ-yi cereyânında süvâri kısm-ı küllisi bidâyetde Konya ve bil'âhire belki Ankara hattına müsteniden ordu-yi aslî sağ cenâhında kalarak hem iki grup arasını setr ve müdâfaa ve hem de ihâtasının inkişâfı hâlinde düşman gerilerinde müessir olur.

2- Şu hâlde ber-vech-i âtfi mevâdd hakkındaki mütâlaa ve cevâb-ı devletlerinin iş'ârını ricâ ederim.

a) Karaağaç-Bozçal-Bazlar ve imtidâdı hattı ne gibi esbâb dolayısıyla Emir Dağı hattına tercih edilmektedir.

b) Emir Dağı hattı esâs hatt-ı müdâfaa intihâb edildiği hâlde bunun sağ cenâhının Vaysal şarkından Fetihoğlu Köprüsü'ne mi yoksa Piribeyli üzerinden Akgöl'e mi temdîdi müreccahdır.

c) Bi-l-hâssa (Sad) harekâtı için hâiz-i ehemmiyyet olan ve mecbûriyyet-i kat'iyye hâlinde tutulacak olan Akşehir mevziinin sağ cenâhını Ayritepeköy cenûbu-Turgud-Haranlar üzerinden Yayla cenûbunda harîtada mevcûd sırtlara temdîd mümkün değil midir. Ve arâzî üzerinde kabil-i müdâfaa böyle bir mevzi' mevcûd değil midir.

Fevzî

Kapadım./3 minh
İmza

Sivrihisar'da Râsim Efendi'ye/4 minh
Sâ. 3.30 Sâdık

X2

I

28/1/2

دریچه سی قوا برانسته

A	4282
G	42
F	26-2

Beste

۱- ادرجه تقریباً به (حد) حرکت اجزای گذشته بدون هیچ گونه حرکت
 بدون اجزای گذشته حرکتی که تغییرات وقوعه پیدا کرده باشد.

کوتاه باقی ماندن برای این استخوان حرکت در هر دو جهت قدیم و جدید داشته
 باشد (آفتاب - ادرجه - آردور) بوی او زنده (الودور - شیرینی)

دیبا (آردور) - درازگی (در) او زنده که قطعات بوی اجزای تازه تمام
 ایدیه ملک - قطعات قابله اجزاء ایدیه بماند.

قطعه نیم (حد) حرکت با آنجا مانده اول حرکت بر قطعه اول مانده
 اول حرکت - تغییرات حرکت مختلف صورت گرفته وقوع بولجوه تغییرات قاشده
 مافوقه بولجوه و قطعاتی او را نظراً تغییرات اجزای مختلف زمان وقوعه
 تمام بماند تغییرات او درجه ها قرارند بولجوه بر و تغییرات
 هم بر خلاف آنچه مشاهده و دانای بر حرکت خود کور و دیده و با خود وقوعه
 بونده بولجوه بر گذر - تعدادی دیده و تغییرات وقوعه آنجا از اجزای غیره
 وقوعه تغییرات بینه ها را بوجود آورده است اینها اجزای داود و
تعدادی از اجزای اینها تعدادی از اجزای اینها تعدادی از اجزای اینها
 می باشد و در هر قطعه تغییرات خود را در هر جهت بر مینماید تغییرات
 حرکتی است - با هر یک بر قطعه تقریباً حرکت او زنده (۱۰۰) تغییرات است
 اوله قرص - بولجوه - یا شامه - قرص - بازر - او زنده -
 در هر دو لای حفره حفره حفره اجزاء (۱۰) تغییرات است او زنده

A	4282
D	42
F	26-3

111

- ابراهیم قلم اولی خط مضافه انتخاب این کتابخانه ملاحظه فرمایند
 در این کتابخانه نیز این کتاب در دسترس است و در صورت
 احتیاج به آن میسر خواهد بود.
 - خانم (ص) کتابخانه خانم الهیبت اولاد و مجربیت قطعاً
 طبعاً در اولاد آتیه بوفیق مبالغه خواهد بود این کتاب در دسترس
 خواهد بود - خانم اولاد اولاد با این کتابخانه خواهد بود
 در صورت احتیاج به آن میسر خواهد بود. در این کتابخانه قابل ملاحظه
 خواهد بود.

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

سرکاره
 شماره
 1/2

BELGE NO. 32 (1-17)

9, 10, 11/2/38'de

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Reîsi Fevzî Paşa Hazretlerinin 3. Kolordu,

1, 2'nci Ordu ve Cebhe Kumandanlarına Müzâkerât-ı Şifâhiyyesi

Üçüncü Kolordu:

1- Mevâzi':

a- (Köylü-Örencik-Uyuztepe-Akköprü-Karakaya Derbendi-Yaverviran-Aktaş-Körhasan-Belpınar-Kadıköy-Bağlıca-Beyköy garbı) mevziinde;

İkinci Ordu sağ cenâhı Bayat Çayı gerisine alınmak sûretiyle Üçüncü Kolordu ile irtibât peydâ edebilir. Yalnız hâkim olan Bozçal Tepesi'ni terk etmek lâzım gelir. Maa-mâ-fih Bozçal'ın bu hatdan mesâfesi (8:10) kilometreden uzaktır ve cebhe de Porsuk'dan itibâren 90 kilometre imtidâdındadır. 41 ve 1'inci Fırkalar bulunulan hatdaki muhârebeye yetişemezler.

b- Kadıkuyusu'ndan Bağlıca'ya giden 41. Fırka mevzii müdâfaaya ziyâdesiyle sâlihdir. Fakat şimâlden ihâtaya ma'rûz olduğundan sağ cenâhı geri kırılmış ve Bayat Çayı'na kadar olan sâha da taşlık ve kayalık olduğundan siperler duvar hâlinde yapılmıştır.

c- Vaysal gerisindeki mevzi' müdâfaaya gayet sâlihdir. Fakat Aziziye ve Bolvadin'in terki lâzım geldiği gibi Bolvadin şimâl-i şarkîsinden Türkmen köyüne kadar olan sâhada birkaç patika mevcûd ve bunların hâricinde hareket gayr-i mümkündür.

d- Her dürlü ihtimâlâta karşı gelmesi sebebiyle (Vaysal-Bayat Çayı) gerisindeki hattın en iyi bir hatt olduğu anlaşılmıştır.

2- Kolordunun Harekâtı:

a- Kolordu, bugünkü vaz'iyette olursa bir düşman taarruzunda el-yevm bulunulan hatda müdâfaa edemez.

b- Kolordu, bugünkü dağınıklık içinde hiçbir yerde muhârebe edemez. Kolorduya daha mahdûd mıntika ve vazîfe verilmelidir. Bunun için de ya Sakarya cenûbunu başka kıt'aya vererek kolordu toplanmalı ve-yâhûd Sakarya şimâlini başkasına vererek cenûbuyla İkinci Ordu arası kolorduya verilmelidir.

c- Seyidgazi'ye istinâden 3:4 fırka ile cenûb-i şarkîye doğru ilerileyecek düşmana karşı Belpınar ve daha geride bulunan Ablak mevzileri pek yakın ve ileride olduğundan ve Aziziye gerisinde alınacak bir mevziin de gerisinde mânevra sâhası olmadığından her ikisi arasında Burhanlar'dan geçen (Batık) mevzii intihâb edilmiştir. Bu mevziin sağ cenâhı müstenid olduğu gibi ihâtaya karşı da kırılabilir. Müdâfaaya da sâlihdir ve hattın gerisinde yol vaz'iyeti mânevrayı mümkün kıldığı gibi Çandır ve Fettahoğlu

Köprüsü'nde arâzînin vaz'iyetinden de bil-istifâde Serköprü mevzii yapılabilir.

ç- Kolordu daha bir fırka ile takviye edilirse Porsuk ile Sakarya cenûb kolu arası muhâfaza edebilir.

d- Kolorduya Porsuk ile Sakarya arasının müdâfaası verilirse 4500 tüfenkli üç fırka ile düşmanın 3:4 fırkasına karşı müdâfaası mümkündür ve bu hâlde 61. Piyâde Âlâyı, 33. Sûvâri Âlâyı Porsuk şimalinde, diğer üç fırka Porsuk ile Sakarya cenûb kolu arasında kalır.

e- Kolordu, tarz-ı müdâfaada mevziin 3:4 nokta-i istinâdına birer âlây tahsis ettikten sonra mütebâkî kuvvetleri ihtiyâtda tutarak mukabil taarruzla netîceyi almak esâsını muhâfaza edecektir.

f- Düşman fazla top ve ceb-hâne getirdiği ve dört fırka ile taarruz ettiği hâlde dahi takviye edilen üç fırka ile Sakarya'nın cenûb kolu şimalindeki sâhanın müdâfaası kuvvetle me'mûl ve mümkündür.

g- 61'inci Fırkanın hâlen bulunduğu mevzide kuvvetli tutulursa Belpınar mevzii gayet iyi bir mevzidir. Aksi hâlde mezkûr mevzii ileri mevzi' olarak tutmaktan başka çâre yoktur.

ğ- Düşmanın Porsuk cenûbundan ve Sakarya'nın cenûb kolunun tarafeyninden cem'an beş fırka ile ilerilemesine karşı en müsâid tarz-ı hareket 61. Fırkayı tadrîcen Sakarya'nın cenûb koluna almaktır. Yalnız bu hareket (3) günde olabilecektir.

ı- Kolordu, Sakarya ile 2. Ordu arasında kabûl edilecek olursa ilerideki iki hattı ileri mevzi' olarak işgal ve müdâfaa-i kat'iyeyi (Ablak) hattında kabûl etmek lüzûmu hâsıl olacaktır. Fakat bu hattın sol cenâhında kayalık bir mıntika vardır ki ileriye çıkmıştır ve sûret-i mahsûsada tahkîmi lâzımdır. Aynı zamânda bu hattın sol cenâhını Bozçal üzerinden Bayat Deresi gerisine rabt etmek kabil değildir. Yalnız bu çıkıntının gerisinde ikinci bir hattın intihâbı belki mümkündür.

İkinci Ordu:

Fevzî Paşa- Düşman taarruzu nerelerden bekleniyor?

Şevkî Paşa- Bugünkü düşman vaz'iyetinde düşmanın taarruz istikameti belli ve muayyen değildir. Bu mevsimde düşman bir taarruza karâr verirse her hâlde daha evvel vaz'-ül-ceyşini tebdîl eder. Netîce-i kat'iyeli muhârebeye girişeceğini ümîd etmiyoruz. Fakat mevsim müsâid gider ve böyle devâm ederse mart evâsıtından sonra böyle bir muhârebeye girişebilir.

Düşman kabiliyyetini olduğu gibi kabûl ederek esâs taarruzu İkinci Ordu ile Üçüncü Kolordu arasından tevcîh edeceğini ve bu esnâda menâtik-ı sâirede asgarî kuvvet terk edeceğini ümîd ediyoruz.

Bu sâyede düşman ordumuzu cenûba atarak Ankara istikametini tamâmiyle açmak ister.

Mâdem ki düşmanın Akarçay'ın şimâlinde ciddi bir taarruzunu bekliyoruz. Buna nazaran Garb Cebhesi de vaz'-ül-ceyşini tebdil etmelidir.

Bunun için İkinci Ordunun (Keşir Dağı(?)-Emir Dağı) hatt-ı bâlâsı cenûbundaki kısmını Birinci Orduya vermek ve emrine beş piyâde fırkası terk ederek mütebâkî kıtaâtı 2. Ordu emrinde mezkûr hattın şimâlinde kullanacak vechle ta'biye etmektir. (Bavurdu-Hüsrevpaşa Hanı-Çifteler-Çandır-Piribeyli) mıntikasında toplamak.

Bunun için de iâşe mes'elesini hall etmek lâzımdır. Buna çâre bulamazsak cebhe sağ cenâhı Emir Dağı'nın hatt-ı bâlâsını ta'kîben şarka kırmağı düşünüyorsa da ordu bu fikri kabûl etmemekdedir. Zirâ kendimizi torbaya sokarız. Ta'biye nokta-i nazarından da Emir Dağı büyük kıtaâtın sevk ve idâresine müsâid değildir. Bir taraftan dîğer tarafa giden belli başlı yollar yokdur.

Bu vaz'-ül-ceyşi aldıktan sonra bir düşman taarruzuna ma'rûz kalırsak bu muhârebeyi o ândaki tarafeyn vaz'iyetine göre tedâfü'i ve taarruzu kabûl edeceğiz.

Fevzî Paşa- Buna nazaran tahkîmâtınız var mıdır?

Şevkî Paşa- Henüz yokdur. Esâsen bu mıntıkada arâzî düzlük ve ovalıktır. Maa-mâ-fih böyle hatlar keşfine çalışmaktayız. Kezâ düşman taarruz etmeyib de bir taarruza geçmek istersek bunu da kolay olmak ve adem-i muvaffakiyyet hâlinde fenâ bir vaz'iyete düşmemek için yine aynı istikametde (Döğer-Gazlıgöl) hattına tevcîh etmek niyetindeyiz.

Fevzî Paşa- Böyle bir hareket için geri hidemâtını nasıl düşünüyorsunuz?

Şevkî Paşa- Bunun için

- 1- Biçer-Çandır-Bolvadin
- 2- Polatlı-Çavuşçuköy
- 3- Aziziye-Çeltik-Karadağ-Tuzlugöl şimâli
- 4- Bolvadin-Akşehir Gölü şimâli

Fevzî Paşa- Düşmanın Eskişehir Grubuna karşı ne yapacaksınız?

Şevkî Paşa- 11. Fırka ile 61. Fırkayı Sakarya şimâlinde terk, ba'de taarruza me'mûr kıtaâtın iki fırkalı sağ cenâh kolunu bidâyetde Eskişehir Grubuna karşı tarassuda me'mûr etmektir.

Fevzî Paşa- Ya düşman Akşehir istikametinde taarruza geçerse?

Şevkî Paşa- Düşmanın Akarçay şimâlinde taarruzunu beklemem. Zirâ ordumuzun pek çabuk te'sirine ma'rûz kalır. Bunun için Akarçay'ın cenûbundan taarruza geçeceğini kabûl etmek isterim. Bu hâlde de Birinci Ordu cebhesinde şimdi bulunulan ve onun gerisinde daha kuvvetli olan

Efesultan hattı, daha gerisinde daha kuvvetli Karakuş Dağı hattı vardır. Ve burada da muvaffak olsa dahi Sultan Dağı şimâl kısmını ayırdığından biz netîceyi daha evvel alırız. Muvaffak olmazsak da kısm-ı küllîmiz kolaylıkla tehlikeden kurtarılabilir.

Fevzî Paşa- Bu hareketin en büyük mahzûru düşmanın müteaddid menzillere bizim yalnız bir menzile mâlikiyetimizdir.

Düşman emîn menziller üzerinde bizim çekilmemiz hâricindedir. Hâl-bu-ki cenâh tehlikesinden biz daha çok mütehassis olmakdayız. Böyle bir taarruzda düşman bizim sağ cenâhımızdaki tarassud kuvvetine taarruz ederse muvaffak olmasa dahi kıtaâtımızın ma'nevîyeti üzerine te'sîr eder. Bundan başka hareket imkânı üzerine müessis olmak lâzım gelir. Bizi bu vaz'iyete getiren bi-l-hâssa îâşe vaz'iyetidir. Bu vaz'iyet hiç olmazsa Ağustos'a kadar devâm eder. Bunun için Ankara istikametinde bir ordunun geçinmesini te'mîn edecek bir menzil te'sîsi olsa olsa %5'dir.

Düşmanın Ankara istikametinde hareketi olsa olsa biraz siyâsî te'sîri hâizdir. Düşman Ankara istikametinde hâl-i hâzırda büyük bir kuvvetle gidemez ve istilâsı da geriden ve yandan gelen birkaç fırka ile tıkanabilir ve düşman da fazla istilâ edemez.

Şevkî Paşa- Düşman şimdi büyük bir istilâya ve Ankara istikametine büyük kuvvet ayırmağa muktedir değildir. Fakat ordumuzu mağlûb ettikten sonra zamânla bu kabiliyeti kolaylıkla alabilir.

Fevzî Paşa- Adana Fransızlar elinde iken bizim Konya istikametinde atılmamız tehlikeli idi. Fakat şimdi Konya hattı elimizde oldukça o tehlike yoktur. Hâl-bu-ki düşmanın Akşehir Gölü şarkından yapacağı bir ihâtaya karşı her zamân biz kısm-ı küllîmizi karşısına çıkarabiliriz ve böyle bir muhârebeye mağlûb da olsak kısm-ı küllîmiz Konya hattını elden çıkarmaz. Sol cenâhdaki kısm-ı cüz'î de Sultan Dağları'nın şimâl ve cenûbundan büyük konaklar kat' ederek kendisini kurtarabilir. Bundan başka şimdiye kadarki tecâribe nazaran hangi ordu şimendüfer yakınında muhârebe verirse o muvaffak olmak isti'dadını hâizdir.

Maa-mâ-fih düşman bu vâsi' menzille ve çöl harekâtı yaparak muvaffakiyet kazansa bile bunu bir netîce istihsâline kadar temdîd edebileceğini zann etmem. Bizim taarruzumuza gelince, bunu mümkün mertebe müsâvî şerâit altında cereyân ettirmek için bir şimendüfere istinâd ettirmeliğimiz lâzımdır. Eskişehir istikametinde bir taarruz hâzırlığı esnâsında haber alır ve tel örgüsüyle mücehhez bir cebhaya çatmak mecbûriyetindeyiz. Afyon istikametinde de hattın tarafeyninden bir taarruz yapabiliriz. Fakat bu mıntıkada düşman müstahkem birkaç hatta mâlik olduğundan taarruzdan evvel buna nazaran hâzır olmamız lâzımdır. Bunun için kâfi malzeme ve ceb-hâneyi hâzırlarsak ne a'lâ. Hâzırlayamazsak bu hareketi yapmamak lâzımdır.

Buna mukabil (Denizli-Eğirdir-Akşehir) hattını yevmiye (600) ton kabiliyyetine iblâğ edebilirsek Alaşehir istikametinde bir taarruz yaparız. Böyle bir taarruzda düşmanın gerisini kat' edeceğimizden düşman bize ya (Dinar) veya Akşehir istikametinde taarruz etmek mecbûriyyetindedir. Buna nazaran tahkîmât yapmamız lâzımdır. Böyle bir taarruzda muvaffak olamazsak Konya'yı yine tutabiliriz. Düşman da Anadolu'yu istilâ edemez.

Şevkî Paşa- Edib edemeyeceği bizim düşeceğimiz mağlûbiyyet ve vaz'iyete tâbidir. Ben Konya'yı tutabileceğimizi zann etmem.

Aslına mutâbıktır. (İmza)

11/2/38

Birinci Ordu:

Fevzî Paşa- Düşmanın taarruzunu nereden bekliyorsunuz?

İhsân Paşa-

a) Birinci şekildeki gibi. Bu hâlde birkaç fırka ile (Akşehir Gölü-Hoyran Gölü) hattına çekilmeli, mütebâkî kuvvetlerle Akşehir Gölü şarkında tedâfûî bir muhârebe kabûl etmeli ve bunun için de 3. Kolordu şimdiden İkinci Ordu emrine verilmeli. 2. Kolordu bulunduğu mahalde, Sûvârî Kolordusu da Ilgın havâlisinde cebhe ihtiyâtına alınmalı.

b) 2'nci şekildeki gibi. Bu hâlde 2. Ordu, 4. Ko. ve 3. Ko. ile (Emir Dağı-Çoğu-Paşa Dağı) hattını müdâfaa eder. Mütebâkî kuvvetlerle Birinci Ordu Akarçay'ın cenûbundan (Afyon-Hasanbeli) hattına karşı taarruz eder. Çünkü burada karşımızda düşman 3:4 fırka bulunduracaktır. Kezâ düşman tahkîmât nokta-i nazarından bu mıntıkada (Deper)'e kadar kuvvetlidir. Garbında zaîftir. Deper köyünden Sinir köyüne kadar olan mıntıkada taarruzda muvaffak olabiliriz. Haçanbeli ve civârındakileri cenâhlarından sökdürülebilir. Burada gerimizde (3) şose vardır. Bu fâide başka hiçbir yerde yoktur. Diğer bir fâidesi de bu sâhada iâşe menâbii bulabiliriz.

En muhtemel şekli, bu 3'üncü şekli telâkki ediyorum. Bu daha ziyâde istilâ maksadıyla olur. Buna karşı yine cenûbdan mukabil taarruzla (cevâb) vermek lâzımdır. Eğer çok kuvvetini Akarçay cenûbuna geçirmişse bidâyetde müdâfaa edeceğiz. Aksi hâlde bidâyetden i'tibâren mukabil taarruza geçmekdir.

Fevzî Paşa- Biz taarruz etmek istersek ne yapmalıyız?

İhsân Paşa- O hâlde hâzırlandıktan sonra (Afyon-Balmahmud) hattına taarruz etmek ve bunun için de şimâlde fedâ-kârlık edib çok kuvveti taarruz sâhasında toplamak lâzımdır.

Dumlupınar mıntikasındaki düşman kolordusu ya Ahur Dağı'nın şimâlinde yâhûd cenûbdan Sandıklı istikametinde mukabil taarruza geçer.

Sandıklı istikametinde geçerse ayrı ayrı mağlûb edilmek tehlikesine ma'rûzdur. Şimâlınden hareket ederse daha akıllıca hareket eder ve bu hâlde de garba karşı müdâfaada kalarak evvelâ Afyon Grubunu müteâkıben Dumlupınar Grubunu mağlûb etmeğe çalışılır. Süvâri Kolordusu da Ceviz Boğazı'na tevcîh edilir.

İkinci Ordu da karşısındaki düşmanı tesbît ve sağ cenâhıyla taarruz etmek sûretiyle yardım edebilir. Yalnız fazla kuvvetlerini Birinci Orduya vermesi icâb eder.

Fevzî Paşa- Düşman (Dumlupınar-Afyon hattı) şimâli sırtlarına çekilirse ne yapacağız?

İhsân Paşa- Afyon'u aldıktan sonra müdâfaada kalırız. Çünkü nefce-i kat'iyeli bir muhârebeyi bugünkü kuvvet ve hâzırlıkla yapamayız. Fazla tefevvuk lâzımdır.

Fevzî Paşa- Düşman bulunduğu vaz'iyeti ve kuvveti muhâfaza eder, biz de fırkalarımızı aşağı yukarı Yunan fırkaları kuvvetine iblâğ eder, merkezden Şark Ordusundan (2) fırka daha getirir ve geri hidemâtımızı otomobillerle te'mîn edebilirsek o zamân ne yapmalıyız?

İhsân Paşa- O zamân mevsim ve menzil müşkilâtı kalkmak şartıyla (Sad) hareketine döneriz ve o zamân Akarçay'ın tarafeyninde bir ordu bulundururuz ve bu ordunun fazla kuvvetini sol cenâhında bulundururuz. Diğer ordu (Çivril) üzerinden Uşak istikametine taarruza geçer.

Fevzî Paşa- Biz (Sad) hareketini yaparken düşman Akşehir istikamet-i umûmiyyesinde taarruza geçerse ne yaparız?

İhsân Paşa- Karşısındaki kuvvet bidâyetde (Paşa Dağı-Hoyran Gölü) hattını müdâfaa eder. Mukavemet edemeyeceğini anlarsa Akşehir hattına çekilir. Bunun için geri hidemâtını (Akşehir-Örkenes-Eğirdir) üzerinden yapmalıdır.

İlk kısmında otomobil işler. Diğer kısmında dekovil ferş edilir. Arâzî buna müsâiddir.

Fevzî Paşa- Tel örgülerimizi nerede te'sis etmeliyiz?

İhsân Paşa- (Çoğu-Paşa Dağı-Kızılkilise-Hoyran Gölü) hattında.

Fevzî Paşa- Afyon'a cenûbdan yapılacak taarruzu Uşak istikametinde bir taarruz... tevhîd(?) edebilir miyiz?

İhsân Paşa- Mevsim müsâid ve geri hidemâtı te'mîn edilebildiği hâlde Sandıklı Ovası'nda toplayacağımız kuvvetlerle bidâyetde Afyon istikametinde nümâyiş yaparak düşmanı mezkûr mıntıkaya çekdikden sonra, diğer bir kısım kuvvetle Ceviz Boğazı'ndan taarruza geçebiliriz.

Fevzî Paşa- Sarayköy üzerinden bir hareket mümkün müdür?

İhsân Paşa- Geri hidemâtı tanzîm edilirse müdâfaaya tahsîs edilen kuvveti (Akşehir-Hoyran Gölü) hattına ve Haçan civârındaki Karabalık civârına çekmek lâzımdır. Diğer bütün kuvvet Çal'ın garbına hareket eder. Yalnız bunda bu kuvvetler geri hizmeti (Dinar-Denizli) hattına yükletmek lâzımdır ki buna hattın kabiliyeti yokdur.

Fevzî Paşa- Düşman tahribât yaparak (Miln) hattına çekilmeğe karâr verirse ...(?) hattını malzemesi ile birlikde ele geçirebilir miyiz?

İhsân Paşa- Düşman çekilirse o vakit bunu yapabiliriz. Fakat bugün ...(?) ve büyük bir meydân muhârebesini intâc eder.

Aslına mutâbıkdır. (İmza)

Garb Cebhesi:

İstihkâm Müfettişi Bey'in takrîri:

Hâlen İkinci Ordu cebhesinin sağ cenâhı kuvvetli ise de açıkdadır ve ön tarafı ormanlıdır. Sol cenâhı da zaîfdir. Kezâ, mevcûd iki hattın da ön hattı müdâfaaya sâlih değildir.

Mevcûd hatt arâzî nokta-i nazarından Manastır Tepesi üzerinden Çaltı(?) üzerinden Bozçal-Bayat Boğazı-Emir Dağı'na istinâd etmelidir.

İsmet Paşa- Bozçal'dan Eski Aligel garbindan geçen sırtlardan hatt-ı müdâfaamızın geçmesi için Sakarya şimâlinde kuvvetli bir gruba ihtiyâcımız vardır ve geri hizmeti nokta-i nazarından pek ileridedir. Bundan başka bu kısımda arâzî müdâfaa nokta-i nazarından derinliğine müdâfaaya sâlih değildir. Binâen aleyh bu hattı tutamayız.

Şükrî Bey- Emir Dağı'nın (Çoğu-Bolvadin) şosesiyle (Karabağ-Çaykışla) yolları arasındaki sâhada şimâlden cenûba yol yokdur. Maa-mâ-fih şimâl eteklerinde arzânî ester ve mekârî yolları vardır. Çaykışla'dan i'tibâren şarka doğru olan kısmın her yerinde şimâlden cenûba araba yolları vardır.

Karâr:

1- (Aşağı Kaşıkara-Kızılkilise-Bey Dağı-Bayat-Emir Dağı pâyeleri-Akgöl) hattını muhârebe-i kat'iyye sâhası olarak hâzırlamak ve (gerisinde) (Hoyran Gölü-Çay-Emir Dağı) hattını ve daha gerisinde (Akdağ-Akşehir Gölü-Bağırsakdere-Ilgın) hattını ihzâr etmek.

2- 3. Kolordu kısm-ı küllisiyle Sakarya'nın cenûb kolu cenûbunda kalarak geri çekildikçe kısm-ı küllîye iltihâk etdirmek.

3- Polatlı'da toplanacak erzâkın çoğunu Yahşihan'da toplamak.

Aslına mutâbıkdır. (İmza)

3- Muhâvere:

Tahkîm kuvvetimizi nereye sarf etmelidir?

Ârif Bey- 61. Fırka cebhesinde artık bulunulan hattın takviyesinden ziyâde çekileceği istikametlerdeki nikat-ı istinâdiyyenin tahkîmine başlanmalıdır. Kolordu diğer iki fırkasıyla Sakarya cenûbunda ta'yîn edilecek esâs hatt-ı müdâfaayı kuvvetli olarak diğerlerini hafif sûrette tahkîme başlar.

Vaysal gerisindeki hattı da cebhe ihtiyâtları tahkîm eder.

61. Fırka bulunulan mıntıkada kalmalı fakat buna mukabil az zamânda takviye olunabilmeliğimiz için başka bir fırka Aziziye havâlisine getirilmeli daha doğrusu Vaysal hattının tahkîmine me'mûr edilmelidir.

Fevzî Paşa- Şu hâlde bu münâkaşât netîcesinde bir taarruzda kısm-ı küllîmizin sağ cenâhını Sakarya cenûbunda (Akdağ)'a istinâd ettireceğiz. Sol cenâhı Hoyran'a dayanırsa imtidâdı kaç kilometre olur?

Ârif Bey- (140) kilometredir. Fakat bunun (40) kilometreyi mütecâviz kısmı tasarruf edilecektir.

Fevzî Paşa- Fakat bu aynı zamânda orduyu ikiye ayırdığı için bir mahzûrdur.

Tahkîmât kuvvetimizi ve tel örgülerimizi nereye sarf etmeliyiz?

Ârif Bey- İntihâb edeceğimiz mevzi' o sûretle olmalıdır ki gerisinde müteselsil hutût-ı müdâfaa bulunabilsin.

(Bayat kolu-Emir Dağı-Hoyran Gölü) hattının müdâfaa-i kat'iyye hattı olarak intihâbı muvâfık olur. Bunun sağ cenâhı gerisinde Akşehir Gölü'nün şimâl-i şarkîsindeki sırtlar ve daha ileride Sakarya'da kendiliğinden bir mâni' vardır ve bu mâni' ileride bir muhârebe kabûlünü mümkün kılar.

Fevzî Paşa- Düşman taarruz etmezse ne yapacağız?

Ârif Bey- Geri vesâitimiz ikmâl edilmek şartıyla karşımızdaki düşmana taarruz ederiz. Bunun için de en muvâfık Porsuk'a şimâlden taarruz etmektir. Daha şimâlden de akıncılarla ta'ciz ederiz. Porsuk cenûbundaki Onuncu Fırkayı da bir fırka ile tesbît ederiz.

Fevzî Paşa- Düşman şimendüferle takviye ederse ne yapacaksınız?

Ârif Bey- Cenûbdan diğer kıtaâtımız fa'âliyyete geçerek karşısındaki kuvveti tesbît etmelidir.

Fevzî Paşa- Eskişehir ve hattâ Bursa'yı aldık. Netîce-i kat'iyye elde edilebilir mi?

Ârif Bey- Hayır.

Fevzî Paşa- O hâlde netîce-i kat'iyyeyi nasıl almamız? Ve bu hareket öyle olsun ki düşmanı siperlerinden çekelim ve muhârebe açık sahrâda cereyân etsin.

Ârif Bey- Ceb-hânemiz hesâbsız atılacak bir râddeye gelinceye kadar hâl-i tedâfüde kalmağa mecbûruz.

Fevzî Paşa- Sakarya Muhârebesi'ndekinin iki üç misli ceb-hâneye mâlikiz. İkmâl efrâdımız da var. Fakat tel örgüsü ile takviye edilmiş bir cebheye çatacak vesâite mâlik değiliz.

Ârif Bey- Ya Çal veya Bozdağ cenâhından birkaç fırka ile taarruz ederiz. Üzerimize kuvvet celb etdikden sonra Afyon cebhesinde ordu kısm-ı küllîsiyle taarruza geçeriz.

Fevzî Paşa- Bu mümkün değildir ve mahzûrludur. Biz öyle bir hareket yapalım ki her düşmanı tahkîmât hâricinde muhârebeye icbâr edelim. Hem de netîce-i kat'iyeli olsun ve bizim için de mahzûru az olsun.

Ârif Bey- O hâlde (Sad) hareketini yaparız.

Fevzî Paşa- Bakalım mümkün mü?

Çal mıntıkasından (Sad) hareketini yaparken düşman Sandıklı'dan cenûba doğru bir taarruza geçerse o hâlde bizim tahkîm ettiğimiz hatt ne olacaktır.

Ârif Bey- O hâlde hattı garb-i cenûbîye (Çal)'a doğru almalıyız. Fakat o zamân hatt pek uzar.

Fevzî Paşa- Sen ne dersin Şemseddîn Bey?

Şemseddîn Bey- Bence (Sad) hareketine başlamak için asgarî birkaç aya ihtiyâcımız vardır. Bu zamân zarfında düşmanın taarruzuna mukabeleyi düşünmeliyiz ve bunun için ilk evvelâ Emir Dağı-Hoyran Gölü hattını takviye etmemiz lâzımdır. Bunu hâzırladıktan sonra (Sad) istihzârâtı zamânında ikinci iş olarak Çal'a doğru bir tahkîmât hattı vücûda getiririz. Esâsen bu hattın esâsı hâlen Birinci Ordunun fırkaları tarafından tahkîm edilmiştir. Âtiyen yalnız takviye ve tevsî' etmek icâb edecektir.

Fevzî Paşa- Şu hâlde (Sad) hareketi için üç esâs meydâna çıkar.

Birincisi- Her nev' istihzârât.

İkincisi- Dar bir müdâfaa hattı vücûda getirmek ki bu hatt Emir Dağı-Hoyran Gölü hattıdır.

Üçüncüsü- (Sad) hareketine geçmeden ileride dîger bir hatt (Çal'a doğru) meydâna getirmektir.

Biz (Sad) hareketinin tahkîmâtını yaparken düşman mezkûr tahkîmâtdaki kıtaâtımıza çarparsa ne yapacağız?

Ârif Bey- (Sad) hâzırlığı yapmamışsak muhârebeyi kabûl etmeyerek (Emir Dağı-Hoyran Gölü) hattına çekilmeliğimiz lâzımdır. Hâzırlığı yapmışsak o zamân bulunduğumuz hatda muhârebeyi kabûl eder ve (Sad) hareketine geçeriz.

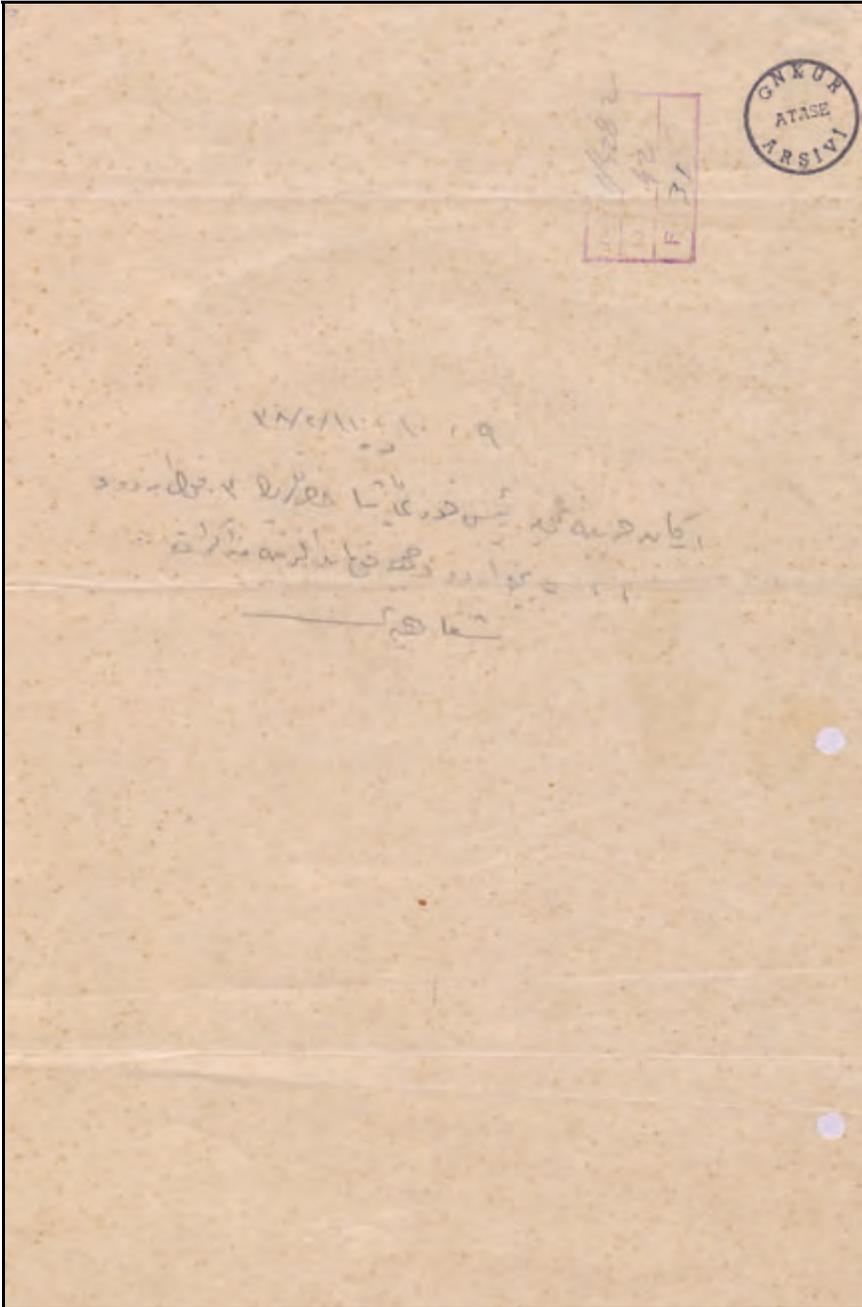
Fevzî Paşa- Şu hâlde (Sad) hareketi ne olur? Yalnız evvelce bir kısım kuvvetimiz iyice müstahkem bir mevzide bulunacağı yerde bu defâ bütün kuvvetimiz ihtimâl sahrâ muhârebesi yapacaktır.

Netfice: Esâs hatt-ı müdâfaa olarak (Hoyran Gölü-Emir Dağı-Akdağ) hattı olarak intihâb edecek ve burası bütün kuvvetimizle tahkîm edilecektir. Yalnız bu hattın sağ cenâhı gerisinde Sakarya mâniî olduğu için yalnız mezkûr mıntıkadaki tel örgüleri daha geride bulunan Bayat kolundaki mevzie sarf edilecektir.

Ârif Bey- Sağ cenâhda 61. Âlây ile Sûvâri Âlâyımız vardır. 61. Âlâydan Porsuk cenûbunda istifâde edemeyeceğim. Bunun için 61. Âlâyı Porsuk Vâdîsi'ne almak istiyorum. Yerine Sûvâri Âlâyını göndermek istiyorum.

Fevzî Paşa- 61. Âlây bu mıntıkada buldukça karşısında kuvvet tesbît eder ve Kocaeli Grubunun mezkûr mıntıkaya alınmasını teshîl eder.

Aslına mutâbıktır.
(İmza)

1111
42
37-4

(5)

ایمانی اردو

دو قسمی ہوا ہے ایک جو
پوشاک کے لئے ہے۔ دوسری جو
پیشہ ورانہ ہے۔ اور دوسری جو
پیشہ ورانہ ہے۔ اور دوسری جو
پیشہ ورانہ ہے۔ اور دوسری جو

کریٹیکل ہے۔
دوسری قومی اور مذہبی کی جگہ
ارٹھوڈوکس ہے۔ اور دوسری جو
ارٹھوڈوکس ہے۔ اور دوسری جو
ارٹھوڈوکس ہے۔ اور دوسری جو

ماریٹل ہے۔ اور دوسری جو
ماریٹل ہے۔ اور دوسری جو
ماریٹل ہے۔ اور دوسری جو
ماریٹل ہے۔ اور دوسری جو

ماریٹل ہے۔ اور دوسری جو
ماریٹل ہے۔ اور دوسری جو
ماریٹل ہے۔ اور دوسری جو
ماریٹل ہے۔ اور دوسری جو

ماریٹل ہے۔ اور دوسری جو
ماریٹل ہے۔ اور دوسری جو
ماریٹل ہے۔ اور دوسری جو
ماریٹل ہے۔ اور دوسری جو

21-2

ایجاب معالی لفرقه محمدیہ

لاہور - ایجاب معالی لفرقه محمدیہ - ایجاب معالی لفرقه محمدیہ
ایجاب معالی لفرقه محمدیہ - ایجاب معالی لفرقه محمدیہ
ایجاب معالی لفرقه محمدیہ - ایجاب معالی لفرقه محمدیہ

ایجاب معالی لفرقه محمدیہ - ایجاب معالی لفرقه محمدیہ
ایجاب معالی لفرقه محمدیہ - ایجاب معالی لفرقه محمدیہ

ایجاب معالی لفرقه محمدیہ - ایجاب معالی لفرقه محمدیہ
ایجاب معالی لفرقه محمدیہ - ایجاب معالی لفرقه محمدیہ
ایجاب معالی لفرقه محمدیہ - ایجاب معالی لفرقه محمدیہ

ایجاب معالی لفرقه محمدیہ - ایجاب معالی لفرقه محمدیہ
ایجاب معالی لفرقه محمدیہ - ایجاب معالی لفرقه محمدیہ

ایجاب معالی لفرقه محمدیہ - ایجاب معالی لفرقه محمدیہ
ایجاب معالی لفرقه محمدیہ - ایجاب معالی لفرقه محمدیہ
ایجاب معالی لفرقه محمدیہ - ایجاب معالی لفرقه محمدیہ

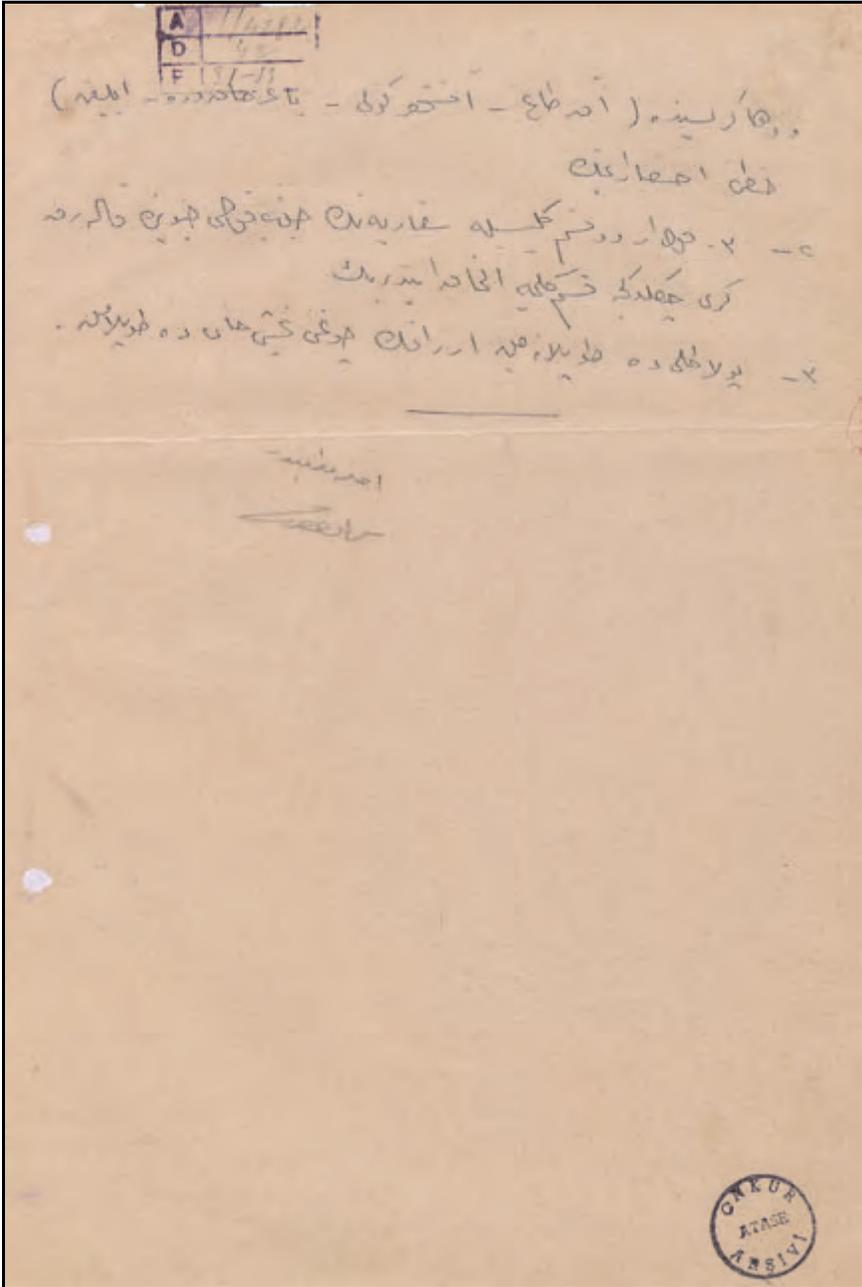
ایجاب معالی لفرقه محمدیہ - ایجاب معالی لفرقه محمدیہ
ایجاب معالی لفرقه محمدیہ - ایجاب معالی لفرقه محمدیہ
ایجاب معالی لفرقه محمدیہ - ایجاب معالی لفرقه محمدیہ

A	
D	
F	31-11

توقفتا - برای کوه باد - در هر وقت منتهی
 اما بیایا - که خدمت بطور ایستاده بر رویه به کسی بدهد توئی (انضم)
 در برآید توئی (عقبه و حاجان در آید و با این کار به
 بیایا لا - در - که بر رویه وقت حاله عن وقت
 ایستاده - فلک بویسه بویسه که خدمت (در بار - در توئی)
 خط بر کف دست و - در هر یکا حفظ قایم بویسه -
 توقفتا - رکنه در بیان با به در (بایه) خط منتهی در در - با به
 خطی مار در سر آله بر کله الیه که به ایستاده -
 اما بیایا - رکنه جلوه - او در وقت بویسه یا بویسه - . حفظ بویسه
 بویسه بر مبداه مبادیه ایستاده - .

امتیاز
 [Signature]

31-17
 41
 42

دورگاتا - (من) جا ورتو با عايتو ميا يي جو ايدون (ايراضي -
 هورا نه کوي) خط جانشان لارو. جا ورتو با عايتو
 اور با نه بولندون قطره جا بهي جو ايدون (دو ص) فله
 گه رز

دورگاتا - سجالده (من) فله نه ايدون. فله اوله خرم فونز ايجو
 بر فله اوله فله روه. بورغه فونز جو احوال جا
 ميا يي با عايتو

دورگاتا - ايا سا خط مد فله اوله روه (هورا نه کوي - ايراضي -
 ايراضي) خط روه احوال ايدون و پورسي فونز جو ايدون
 ايدون فله. فله بورغه خط جانشان لارو
 ايراضي ايجو فله مذکور فله ده کي ايدون فله
 بورغه با ايات فونز جا بورغه خط جانشان لارو

دورگاتا - صاع جاحده کي ايه - وار سا روه وارو. کي ده بورغه
 جو ايدون ايه ايه فونز. بورغه ايجو کي بورغه
 وار نه ايه فونز. بورغه وار سا روه کي فونز ايه فونز
 کي بورغه ده فونز فونز فونز فونز فونز فونز
 فونز مذکور فله نه ايه فونز فونز

ايراضي

ONKUR
 ATAGE
 ARSI

BELGE NO. 33

Garb Cebhesi Kumandanlığı
7. Şu'be 2. Kısım
Aded

Akşehir
10/2/38

1- Muhtemel harekât-ı harbiyyeye karşı ber-vech-i âtî istihzârât ikmâl edilmelidir:

- a- Efrâd üzerinde iki günlük demirbaş erzâk.
- b- Kıtaât büyük ağırlıklarında bir günlük ale-l-âde erzâk.
- c- Fırka erzâk kollarında bir günlük “ “ “
- ç- Kolordu anbarlarında iki günlük “ “ “

2- Hatt-ı aslî ilerisinde bulunan fırkalar bunlardan başka yevmî iâşeleriçün anbarlarında yalnız üçer günlük mevâdd-ı iâşe bulunduracaklar ve el-yevm fazlaları varsa derhâl ordularca ta'yîn edilecek geri anbarlara nakl edilecektir. Şu hâlde hatt-ı aslînin ilerisindeki fırkalar nezdinde demirbaş ve ihtiyât olmak üzere yedi günlük mevâdd-ı iâşe bulunacak ve kat'iyyen fazla bulundurulmayacaktır.

3- Gerilerde mühim mikdârda dakik iddihârâtına lüzûm vardır. Bunun için ordular mıntıklarında bulunan bütün yerli değirmenlerinden a'zamî istifâde ederek gerilerdeki iddihârâtı teshîl etmelidirler. Dinar, Denizli, Burdur Mübâyaa Komisyonlarınca tedârik edilecek buğdaylar derhâl dakika tahvîl etdirilerek sarfiyyât-ı yevmiyyeden fazla kalacak dakik ve yemlik “Aşağı Kaşıkara” ve “Geneli” anbarlarına sevk edilmek üzere Eğirdir'e gönderilmelidir. Mübâyaa komisyonları ma'rifetiyle mübâyaa edilecek hubûbât tûl müddet anbarlarında bırakılmayarak dâimâ Eğirdir'e nakl etdirilmelidir.

4- Dinar mıntikasındaki iddihârât için kabûl edilen esâs şudur:

- a- “Geneli”de bir kolordu için on günlük mevâdd-ı iâşe
 - b- “Aşağı Kaşıkara”da “ “ on beş günlük “ “
 - c- “Eğirdir”de iki fırka “ on beş günlük “ “
 - ç- “Akarım”da bir kolordu için on günlük mevâdd-ı iâşe. }
- } Birinci Ordu
tarafından
Çay Menzil
Mıntika Müfettişliği
tarafından

5- Çay mıntikasındaki iddihârât şöyledir:

- a- “Çoğu”da bir kolordu için on günlük
- b- “Özburun” “ “ “ “ “

c- "Bolvadin" " " " beş günlük

6- Akarım, Geneli, Aşağı Kaşıkara, Hüyük, Çoğu, Özbekun'daki fırınlar yevmiye yirmişer bin ekmek i'mâl edebilecek bir hâle ifrâğ ve muktezî odun şimdiden tedârik ve Bolvadin'deki fırınların kâffesinden îcâbında istifâde edilmelidir.

7- Yalvaç Hatt Kumandanlığı bir ân evvel te'sîs ve Geneli, Aşağı Kaşıkara, Yalvaç ve sâir noktalar ile Eğirdir Gölü'nde nakliyyât te'mîn ve tanzîm edilmelidir.

8- Geri menâtıkdaki iddihârât ve fırınlar Cebhece tertîb ve tanzîm edilmektedir.

9- Yapılan işler hakkında her beş günde bir kere ma'lûmât verilmesini ricâ ederim.

10- Levâzımın numrosuyla Birinci, İkinci Ordulara, Dinar ve Çay Mıntika Müfettişliklerine yazılmışdır.

Garb Cebhesi Kumandanı
İsmet

A	4978
D	1
F	66

1- ...
 2- ...
 3- ...
 4- ...
 5- ...
 6- ...
 7- ...
 8- ...
 9- ...
 10- ...

- آ - ...
- ب - ...
- ج - ...
- د - ...
- ه - ...
- و - ...
- ز - ...
- ح - ...
- ط - ...
- ث - ...

1- ...
 2- ...
 3- ...
 4- ...
 5- ...
 6- ...
 7- ...
 8- ...
 9- ...
 10- ...

BELGE NO. 34 (1)

Zâta mahsûsdur.

Akşehir
17/2/38

Birinci Ordu Kumandanlığına

Eğer bizden evvel düşman umûmî taarruza kıyâm ederse harekât-ı umûmiyyenin ne sûretle inkişâf edebileceğine dâir ordulara mütâlaât sorulmuş ve bu bâbda arz ve amîk müdâvele-i efkâr edilmiştir. Keşif ve istihzârât işlerini teshîl etmek için harekât-ı umûmiyyenin muhtemel olan inkişâfâtı husûsunda cebhe kumandanlığının tasavvurât (ve mukarrerâtını) ber-vech-i âtî tebliğ ediyorum:

1- Mevsimin tarafeyn için umûmî harekâta imkân te'mîn etmesine kadar düşmanın Beylikköprü istikametinde bir taarruzuna karşı tarafımızdan ittihâzı lâzım gelen tedâbîr (81) numrolu Cebhe Emri'nde tasrîh olunmuştur. Düşmanın böyle bir hareketi siyâsî bir te'sîr istihsâline ma'tûf olmakla berâber şarka ve cenûba doğru umûmî bir taarruz için Ankara hattını ta'mîr etmek gibi istihzârâtı istihdâf edebilir.

2- Mevsimin müsâadesine kadar ihzârâtımızı ikmâl edib düşmandan evvel harekât-ı taarruziyyeye başlamak hakkındaki kararımız bâkîdir.

3- Mevsimin müsâadesiyle berâber vesâit ve ihzârâtımız ikmâl edilmeden evvel bütün düşman ordusunun bir taarruzu hâlinde düşmanın cebhe taarruzlarını nefîce-i kat'iyye te'mîn edebilecek vâsî bir ihâta ile mezc etmeğe teşebbüs etmesi aaleb-i ihtimâldir. Böyle bir ihâta için müessir olduğu kadar geniş arâzî ve istikametler daha ziyâde şimâlde vâkidir. İhâtanın Aziziye mevkiine veya Pîrîbeyli havâlisine kadar imtidâdı mümkündür. Bu takdîrde düşmanın umûmî taarruzunu evvel-emirde kabûl edeceğimiz muhârebe-i kat'iyye hatt-ı umûmîsi ber-vech-i âtîdir:

Hoyran Gölü-Araslı-Çobankaya-Karakuş Dağı-Gözsüz Dağı-Kızılkilise-Sürlüdede Tepeleri- (buraya kadar Birinci Orduca zâten şimdiye kadar bu sûretle takrîr ve ihzâr olunmuştur.)

Bundan sonra Kocakır Tepesi (Hamidiye şarkında)-Paşa Dağı-Bey Dağı-Çoğu-Çaykışla-Pîrîbeyli cenûbu-Küçük Hasan cenûbu-Akgöl ve imtidâdıdır.

İşbu muhârebe-i kat'iyye hatt-ı umûmîsini muhtasaran ifâde etmek için ba'de-mâ buna (K) hattı denilecektir. Kuvvetlerimizin (K) hattı üzerinde ne sûretle taksîm ve tevzî' olunacağı düşman harekâtına tâbidir.

Cebhe Kumandanlığınca Garb Cebhesi'nin bütün kuvvetlerini (K) hattına cem' edebilmek esâs kabûl olunmuştur.

4- (K) hattının Pîrîbeyli'den i'tibâren şark tarafı Üçüncü Kolordu ve garb tarafı İkinci Ordu tarafından keşf etdirilecek ve bi-l-hâssa mevziin

gerisindeki ittisâlât keşf ve ta'yîn olunacak, kâfi derecede yollar ihzâr edilecektir.

Mevziin Çaykışla ile (Aziziye-Bolvadin) şosesi arasındaki kısmı, gerisindeki muvâsala nokta-i nazarından bi-l-hâssa tedkike ve ihzârâta muhtâcdır. Esâslı noktalarda imkân nisbetinde tahkîmât icrâsı da düşünölmelidir.

5- Cebhe'nin istihzârâtı cümlesinden olmak üzere Aşağı Ağzıaçık'da mevâdd-ı îâşe iddihârı ve Azari İstasyonu'ndan i'tibâren şimâle doğru dekovil hattı inşâsı Yasyan İstasyonu'ndan sâhile kadar şimendüfer şu'besi ve gölde kayık işledilerek ayrıca bir muvâsala te'sîsi ve bu mîntıkada muhâbere şebekesinin tevsîi gibi ameliyyâta başlanmıştır.

6- Birinci, İkinci Ordu, Üçüncü Kolordu Kumandanlıklarına tahrîrât, Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Riyâsetine berây-i ma'lûmât şifreli telgraf ile 17/2/38'de zâta mahsûs olarak yazılmıştır. Vusûlü bildirilecektir.

Garb Cebhesi Kumandanı
İsmet

Vürûdu: 18/2/338
8 sonra

BELGE NO. 35 (1)

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Riyâseti
5. Şu'be
Aded
1059

Ankara
19/2/38

Müdâfaa-i Milliyye Vekâlet-i Celflesine

Cebhe'yi ziyâretim esnâsında görülen mühim noksân ve ihtiyâclar ber-vech-i zîr arz ve netîcesinin iş'ârı istîrhâm olunur.

1- Tayyâre ve otomobiller için benzin, vakum ve gres yağına ihtiyâc vardır. Mezkûr yağlar Mersin tarîkiyle Cebhe'ye sevk edilmelidir.

2- Polatlı ile Kantarlı'daki mühimmâtın ehemmiyyet ve müsta'celiyyetine binâen Sarayönü'ne tesrî'-i nakilleri lâzımdır.

3- Polatlı'da hayvânsız 75 at arabası mevcûddur. Şu sırada Cebhe'nin vesâit-i nakliyyeye eşedd-i ihtiyâcı bulunmasına mebnî Ankara havâlîsinden mezkûr arabalara muktezî hayvânâtın tedâriki ve Ankara havâlîsinden Cebhe nâmına tedârik edilecek bil-cümle hayvânâtın Polatlı'da Cebhe hayvân istasyonuna teslîmi için emr buyurulması.

4- Kıtaâtda koşum takımı ve muytâbiyye, semer (bi-l-hâssa merkeb semeri) ihtiyâcı pek fazladır. Pek ziyâde ehemmiyyeti hâiz olan bu ihtiyâcın dâhil veya hâricden te'mînine pek ziyâde atf-ı ehemmiyyet olunması lâzımdır.

5- Muhârebenin mühim bir âmil-i muvaffakıyyeti olan muhâberenin ve bi-l-hâssa piyâde ile topçu hatlarının irtibâtını te'mîn için beher bataryaya mevcûda ilâveten beşer kilometre daha kablo ve telefon makinesi it'tâsının esâs olarak ta'kîb ve intâcı zarûrîdir.

6- Lâşenin bir buhrâna daha ma'rûz bırakılmaması için haftada muayyen yerlere verilmesi Başkumandanlık emri iktizâsından olan muayyen paranın tehhûre meydân bırakmadan muntazaman te'diyesinin ehemmiyyetle ta'kîbi îcâb etmektedir.

7- Mersin tarîkiyle gelmesinde bir tehlike melhûz ve bi-l-hâssa harb kaçağı olmayan mevâdın uzun müddet yollarda kalmaması ve vesâit-i nakliyyenin işgal edilmemesi için mezkûr tarikle getirilmesi muvâfık olacaktır.

8- Cebhe'nin umûmiyyetle 2.280 binek, 750 top koşumu, 1.875 araba koşumu, 3.726 mekârî olmak üzere 8.630 hayvân ile 512 arabaya ihtiyâcı vardır. Cebhe emrindeki Dinar, Çay menzillerinin ihtiyâcâtı bu hesâbdan hâricdir.

9- Hayvânâtın sârî hastalıklarına karşı beher fırka için birer (enjektör = şırınga)nın it'tâsı pek mühimdir.

10- Makineli tüfenk ihtiyacı:

a) Beher piyâde taburunda 6, beher süvâri âlâyında 4 ağır makineli tüfenk hesabıyla on sekiz piyâde ve üç süvâri fırkası için daha 126 ağır makineli tüfenkle; beher piyâde bölüğünde 6, beher süvâri bölüğünde 2 hafif makineli tüfenk hesabıyla daha 1.920 hafif makineli tüfenge ihtiyâc vardır.

b) Makineli tüfenk şeridleri pek noksândır. Tüfenk başına ancak 8 aded vardır. Bunların hiç olmazsa 16'ya iblâğı için daha 5.000 aded şeride ihtiyâc vardır.

c) İmlâ' âletleri kezâ noksândır.

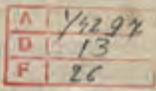
ç) Makineli tüfenklerin yedek namluları noksândır. İmkân dâhilinde bunun ikmâli mühimdir.

11- Âlât ve edevât-ı istihkâmiyyeden 40.000 kazma küreğe ihtiyâc vardır.

12- Husûsât-ı sâireyi Cebhe'de iken şifre ile ricâ etmişdim. Bunların da ehemmiyetle ta'kîb ve intâcına emir buyurulmasını ayrıca ricâ ederim.

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Reîsi
Fevzî

1009

۹۸/۱/۹۹
 ۹۸/۱/۹۹

۱- بیماری ...
 ۲- بیماری ...
 ۳- بیماری ...
 ۴- بیماری ...
 ۵- بیماری ...
 ۶- بیماری ...
 ۷- بیماری ...
 ۸- بیماری ...
 ۹- بیماری ...

Y 4287
12
F 26-1

تاریخ تصدق امانی :

- ۱- بر پایه ضمیمه ۱ بر روی آئینده ۳ آفریناری تصدق مسافه اوسه بر پایه تاریخ بر روی ترمز میگویم. ذات ۱۳۶۲ آفریناری تصدق بر پایه ضمیمه ۳ بر روی آئینده ۳ خفیه تاری تصدق مسافه ذات ۱۳۶۰ خفیه تاری تصدق مسافه ذات ۱۳۶۰ -
- ۲- تاری تصدق ترمز بر پایه تصدق - تصدق با سینه و خانه آ عد و در - بر پایه تاریخ و تاریخ ۱۳ به مبلغ ۱۰۰۰۰ ذات ۱۳۶۰ عد و ترمز مسافه بر پایه -
- ۳- اموالی که تصدق -
- ۴- تاری تصدق بر پایه نامهای تصدق - اسامی و نامها بر پایه تاریخ -
- ۵- تاریخ تصدق -
- ۶- تاریخ تصدق -
- ۷- تاریخ تصدق -
- ۸- تاریخ تصدق -
- ۹- تاریخ تصدق -

د.ع

با مهر و تاریخ
تصدیق

از روی تاریخ آفرینده - با مهر

د.ع
د.د
د.د
د.د
د.د

تاریخ تصدق
تاریخ تصدق
تاریخ تصدق

BELGE NO. 36 (1)

Ankara
20-2-38

Şifre
Makine Başında

Garb Cebhesi Kumandanlığına

Alınan haberler hulâsasından düşman vaz'-ül-ceyşinde son günlerde vukua gelen tebeddülâtın taarruzdan ziyâde tedâfûî bir maksadla icrâ' edilmiş olduğu zann edilmektedir. Maa-mâ-fih ordumuzun daha fazla kuvvetlenmesine meydân vermeden askerî olmakdan ziyâde siyâsî netîce elde etmek maksadıyla düşmanın bi-l-hâssa Ankara istikametinde şimdiden bir taarruzu da müsteb'id değildir. Böyle bir taarruz hâlinde kuvâ-yi muhârebemizin ba'zı aksâmını Sakarya gerisinde toplamağa çalışarak kısm-ı küllîsiyle İkinci Ordunun geri hareketi îcâb etdiren (K) hattı gerisinde düşman taarruzuna intizâr etmeği ve-yâhûd kuvvetleri parça parça Sakarya muhârebe meydânına yetiştirmeği düşmanın istihdâf ettiği maksadı emniyetle men'e kâfî bir tedbîr add etmiyorum. Hâl-bu-ki vaz'iyet-i umûmiyye i'tibârıyla böyle bir taarruzda düşmana muvaffakiyyet vermemek mecbûriyyetinden başka herhangi bir harekete karşı yalnız mukabele değil bil-akis düşmanı tamâmen mağlûb etmeği de göz önünde bulundurmamız lâzım geldiğinden (Eskişehir-Ağapınar-Seyidgazi) mıntikasında düşmanın kuvvetli bir grubu buldukça bu grubun şarka ser-bestî-i hareketini yan ve gerilerine taarruz sûretiyle men' edecek kuvvetli bir grubumuzun da Aziziye havâlisinde bulunmasını elzem görmekdeyim. Binâen aleyh (K) hattında keşfiyyât ve imkân derecesinde istihzârâta devâm etmekle berâber İkinci Kolordunun bu maksadla şimdiden Aziziye mıntikasına alınmasını ve Beşinci Sûvâri Kolordusunun da bu hareketde kullanılabilir bir mahalle serîan getirilmesini ricâ ederim.

Geri hidemâtı bi-l-hâssa ceb-hâne nakliyyâtı buna nazaran serîan tanzîm ve harekâtımıza büyük bir ser-bestî bahş edecek olan Azariköy-Piribeyli dekovili sür'at-i mümkinine ile ikmâl edilmelidir.

Bundan başka 18'inci Fırkanın şimdiden muhârebe meydânına vakt ü zamânıyla yetişebilecek bir mahalde cem'i ancak bu mahallin düşmanın İzmit'e doğru hareketini men' edecek sûrette intihâbı ve bir düşman taarruzunda 14'üncü Piyâde Fırkası aksâmından netîce-i kat'iyye sâhasında istifâde edilmesi ve ale-l-umûm kuvvetlerin parça parça bir düşman taarruzuna uğradılmakdan vikayesi için esâslı tedâbîr ittihâzı lüzûmunu arz ederim.

Başkumandan
Mustafa Kemâl

Başkumandan Paşa'ya telefonla arz edilmiş
ve muvâfakatı istihsâl edilmiştir.

(İmza)

A	9822
D	93
F	1206

تودنه باقی ۱۸ نفری زودنک شدمه بخاره مبدانه وقت و زمانه
 تودنه باقی ۱۸ نفری زودنک شدمه بخاره مبدانه وقت و زمانه
 تودنه باقی ۱۸ نفری زودنک شدمه بخاره مبدانه وقت و زمانه
 تودنه باقی ۱۸ نفری زودنک شدمه بخاره مبدانه وقت و زمانه
 تودنه باقی ۱۸ نفری زودنک شدمه بخاره مبدانه وقت و زمانه

باسمه توانانه
 سعید کمال

[Handwritten signature]

باسمه توانانه
 سعید کمال

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

BELGE NO. 36-2

Garb Cebhesi
21-2-38
22-2-38 Sâ. 9 evvel vusûlü

Aceledir.

Başkumandanlığa
Şifre

Berây-i tedkikat Piribeyle'de iken 20-21/2/38 târihli Başkumandanlık emrini aldım. Mümkün olduğu kadar ileride muhârebe-i kat'iyye kabûl etmeğe mâni'-i aslî menzil müşkilâtıdır. Seyyâr harekâtı mümkün kılmak için Bayat kolunda ve Çoğu'da ve daha İkinci Ordunun bazı nikatında iddihârât yapmağa çalışıyorum. Bu iddihârât olursa mühim kıtaâtımızı ileri sevk ettiğimiz zamânlar lâşe mahallinde hâzır ve bütün vesâit ceb-hâne nakliyyâtına münhâsır olacaktır. Bu iddihârât olmadan evvel Aziziye ve civârında mühim kuvvet bulundurulması bütün vesâitimizle dahi mümkün olacağından şübheliyim. Bu hâlde harekât-ı kat'iyye zamânına kadar ceb-hânece bir hâzırlık mümkün değildir. Lâşe için mahallinde mübâyaa keyfiyeti bir fırka için dahi son zamânlarda darlaşmış idi. Bu vâsıta ile bir imkân bulmağı yarın bi-z-zât tedkik ve netîcesini arz edecek Sûvâri Kolordusu yoldadır.

On Dördüncü Piyâde Fırkası karşısındaki İkinci Fırkanın hareketine sebep olmamak için şimdilik tutuluyor. On Sekizinci Fırka düşmanın İzmit hareketine ihtimâl azalması veya bunun ehemmiyeti kalması hâlinde der-akab tahrîke hâzırdır. Yâverliğin 21-2-38 târih ve 301 numroludur.

Garb Cebhesi Kumandanı
İsmet

Aslına mutâbıktır.
Yüzbaşı
(İmza)

154-21
 K:1095
 G:109-1

دست درختی باره زوجه فاجعه و استناده
 طبعه سبب ایستادگی سید علی کونکلی -
 ادبانه زوجه زنده اریست عدم اعلان المهر
 و با سینه اکتیفا قلم صحت و محض شکره ما چاره -
 باد ایستادگی - - - - -
 عرب. جبهه قریبی
 مع

احمد بن محمد
 نویسنده

BELGE NO. 36-3

Şifre

Acele Harb Telgrafı

Ankara

22/2/38

Garb Cebhesi Kumandanlığına

C.: 21/2/38 târih ve Yâverliğin 301 numrolu Şifresi'ne

On Birinci Yunan Fırkası hâric olduğu hâlde dahi hâlen (Eskişehir-Seyidgazi-Döğeri) mıntıkasında bulunan düşman kıtaâtı bizim de mülâhazât-ı sâireye tercihan Aziziye mıntıkasında şimdiden kuvvetli bir grup bulundurmamızı istilzâm etmektedir.

Binâen aleyh İkinci Kolordunun hemen mezkûr mıntıkaya tahrîkini ve buna nazaran yeni kumanda vaz'iyetinin tanzîmi ve iş'ârını ricâ ve bu tertîb ve tedbîre çok ehemmiyyet verdiğimi arz ederim.

Başkumandan

M. Kemâl

Kapadım. / 22 minh.

انچه
۷۷/۹/۷۷

A	۹۷۸۸
D	۷۷
F	۷۷-۱

انچه
مجلس شورای

۲ : ۷۷/۹/۷۷ تاریخ - بار کله ۷۰۱ فزوری سوره

ارده برقی بومان خنده سی هاج اولدی حاکم وخی هانولا سینه - عانی
- درگ (منطقه سی بولمان رشحه قطعی بریم مجلس شورای خیزه منطقه

سیدیه قومی بر خرون بولنده نری استقام ائنده دور

بنا و عید ایچی قولا رونک همان نکر - منطقه خریکی و بوکانظر

بی قوتان ارضیتک تئنه راشدای جا ~~...~~ و بو توبه و تدبیر

حورن اجهت ویر دیکر له ادریم

مجلس
شورای

۷۷/۹/۷۷
۷۷
۷۷

BELGE NO. 36-4

24/2/38

Garb Cebhesi Kumandanlığına

Şifre

Son alınan vaz'iyeti düşman nazarından setr etmek ve düşmana Afyon ve Çal mıntikasından bir hareket yapacağımız hissini vermek üzere Afyon'dan Menderes'e kadar olan bütün Cebhe'de mütemâdî keşf ve baskın fa'âliyyeti ibrâzını ricâ ederim.

Başkumandan
Mustafa Kemâl

Başkumandan Paşa'ya telefonla arz edilmiştir.
4 minh (İmza)

Şifre
Harb Telgrafı

Garb Cebhesi Kumandanlığına

1- Uzun bir müddet Garb Cebhesi'nde kalmak üzere 6-Mart-38 akşamı yâverlerim ve maiyyet müfrezelerinin bir kısmıyla Ankara'dan hareket edeceğim. Nezd-i devletlerinde misâfir olarak kalacağım. Bu müddet zarfında Cebhe'yi gezmek istiyor ve bu teftiş için şöyle bir program tasavvur ediyorum.

a- 7/Mart/38'de Sivrihisar'a 3'üncü Kolordu nezdine gitmek ba'de Kolordu Kumandanıyla birlikde 61'inci Fırkayı görmek.

b- Müteâkıben Aziziye'de zât-ı devletlerine ve İkinci Ordu Kumandanına mülâkî olmak ve birlikde o civârdaki kıtaâtı mümkün mertebe görmek.

c- İkinci Ordunun mütebâkî cebhesini gezmek.

d- Birinci Orduya giderek mezkûr ordu cebhesini gezmek.

e- Müteâkıb seyâhatimizi vaz'iyete nazaran takarrür ettirmek.

2- Zât-ı devletlerinin ve Şevkî Paşa Hazretlerinin Aziziye'de bulunacağınız zamânı Sivrihisar'dan ayrıca bildireceğim.

3- Bu teftiş için daha münâsib bir program düşünülüyorsa iş'ârını ricâ ederim.

Başkumandan
Mustafa Kemâl

Kapadım. / 3 minh

۲۸/۱/۷۰

A	4282
D	42
F	53

غریبی قوتی خاندان

مردمان

T

- ۱- از زوجه بر مدت غریبی سده قلمه از زوجه ۶- ماه - ۷۸- آقامی باورم و
 سینه ~~...~~ جصله افقه و نه هر وقت اید به جام. نزد و دلگنده سا فراد زوجه
 خا رجف بودن طرفه کھی زنک این بود دیوقینه ایچنه شویله بر دقتم
 - تصور -
 ۲۸/۱/۷۰
- ۲- ۷/۱/۷۰ ده بوجاره ۷۰ خیمه ای دو زوجه لیمک بعده خا - دو
 قوتی خاندان برکنده الای زوجه کورمک
- ۳- ساقیا کز زوجه ده زان و دلگنده و ایکنه - دو قوتی خاندان ملاقی الی
 درکنده ارجاروه کی قطعی کله مرتبه کورمک
- ۴- ایکنه اوردنک بیاچی کھی سن کزمنک
- ۵- برکنه - دو یه کیده ک مذکور اورد کھی سن کزمنک
- ۶- ساقیا کز زوجه ده صینه نظر نظر اید کورمک
- ۷- زان و دلگندک و شوی یا سا هر کندی کز زوجه ده بیا حقه زان کورمک
 ایرتایله بیره جام
- ۸- دیوقینه ایچنه ده کانا سب بر دقتم و شویله ایکنه ای جانیم

باسمه حق خاندان
Mice

مردمان
قادم

۲۸/۱/۷۰

BELGE NO. 38 (1)

Sûret

Garb Cebhesi Erkân-ı Harbiyesi
3. Şu'be
7641

9/4/38

Erkân-ı Harbiye-i Umûmiye Riyâsetine

Ordumuzun vaz'iyet-i ahîresi dolayısıyla her iki ordunun menzil hidemâtı 15 Nisan 38 târihinden i'tibâren ber-vech-i âtî tanzîm ve ta'dîl olunacaktır:

1- Çay Menzil Mıntıka Müfettişliği tekmîl vesâiti ile İkinci Ordu emrine verilmiştir. Bu Menzil Müfettişliğinin geri hudûdu Fettahoğlu Köprüsü'nden i'tibâren Piribeyli (hâric)-Akşehir Gölü garb cenûbu köşesi-Akarçay'dır. Bu hattın garbindaki bil-cümle nakliyyâtın tanzîm ve idâresi Çay Menzil Mıntıka Müfettişliğine âiddir. Bunun karâr-gâhının mahallini İkinci Ordu münâsib bir yere tebdîl edecektir. Birinci Ordunun Çay İstasyonu ile Akarım ve Kumrallı arasındaki nakliyyâtı için Birinci Orduca Dinar menziline tasarruf edilecek vesâit tahsîs edilecek ve İkinci Ordu menzili bu kısımda çalıştırdığı vesâitini şimâle alacaktır. Dinar menziline Cebhe tarafından ayrıca takviyesi nokta-i nazarından Birinci Ordunun müsta'cilen muhtâc olacağı muâvenetin derecesi der-akab Cebhe'ye bildirilecektir.

2- Çay Nokta Kumandanlığı: Doğrudan doğruya Cebhe'ye merbût olarak ordular arasında tevzî' vezâifiyle mükellefdir. Burada el-yevm mevcûd olan müessesât ve teşkilât kâmilen Nokta emrinde kalacaktır.

3- Akşehir Hatt Kumandanlığı kemâ-fi-s-sâbık Cebhe emrindedir. Vazîfesi değişmemiştir.

4- Ordular yeni menzil vaz'iyetine nazaran gerek hatt ve gerekse nokta ve anbarlarda yapacakları ta'dîlât ve buralara tahsîs edecekleri vesâit ve yapmak istedikleri iddihârât hakkında Cebhe'yi haber-dâr edeceklerdir.

İkinci Ordu Biçer-Sivrihisar-Çandır-Aziziye-Bolvadin hattıyla bu hatta geriden müttehid ve îcâba göre orduca te'sîs olunacak olan Piribeyli-Vaysal-Çandır ve Piribeyli-Payamlı-Aziziye hatları üzerinde ârzû edilen mahallerde anbarlar te'sîs edecek ve buralara lüzûmu olan mevâdd-ı îâşe ve mühimmâtı gerek Çay'dan ve gerek Piribeyli mıntıkasında Cebhe'nin umûmî müddeharlarından celb ve iddihâr edecektir. Bundan mâ-adâ İkinci Ordu îcâbında Üçüncü Kolordunun Beylikköprü-Mülk-Sivrihisar üzerinden îâşesini de ayrıca teemmül edecek ve bu kolordu için nerelerde ne mikdâr iddihârât yapılması lâzım geleceğini Cebhe'ye bildirecektir.

5- Ordular menzillerin mevcûd vesâitini Cebhe'nin ma'lûmâtı olmaksızın tebdîle me'zûn değillerdir.

6- Ordular ile Cebhe emrindeki kolordulara ve ay Menziline, Garbî Anadolu Menziline, Akşehir Menzil Hatt Kumandanlığına yazılmış ve berây-i ma'lûmât Müdâfaa-i Milliyye ve Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Riyâsetine arz edilmiştir.

Garb Cebhesi K.
İsmet

Aslı Beşinci Şu'bededir.
(İmza)

1	2082
2	27
3	81

Handwritten notes and a signature, possibly 'W. A. S.', are visible at the top of the page.

Main body of handwritten text in Arabic script, consisting of several paragraphs and a list of items.

1 - ...
 2 - ...
 3 - ...
 4 - ...
 5 - ...
 6 - ...
 7 - ...
 8 - ...
 9 - ...
 10 - ...

جميع مكاتبتهم بمرور كذا...
 وقد نزلوا اوتوا...
 المستطاب...
 ارفاق...
 - است...
 - است...
 ق...

A	9282
B	22
C	81-1

ع...
 ع...

10/11/20

GHKUR
 ATASE
 ARSIV

BELGE NO. 39

Garb Cebhesi Kumandanlığı
Harekât Şu'besi
Aded
1425

Karâr-gâh
1/Mayıs/38

Zâta mahsûsdur.

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Riyâsetine

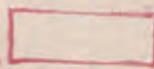
Ordunun seyyâr ve taarruz ve müdâfaaya muktedir bir hâle ifrâğı için İkinci Ordu Kumandanlığının teklîfâtını hâvî tezkire sûreti leffen arz ve takdîm kılınmıştır.

Garb Cebhesi Kumandanı
İsmet

6/5/38 Ş.1

Beşinci Şu'be de okusun.

تاریخ
۱ / ۱ / ۶۸

عرب جہزی قوتاندانی
جہان شہری
ذاتہ قصص

اربابہ عربیہ محمودیہ پائیند

اردونک سار و نعرود و مدافعیہ مقدر حالہ
افزای اکیوہ آلیان اردو قوتاندانیکنک تکلیفاتی حاوی
تداره صورتی لفا عرود و تقدیم قلمند.

عرب جہزی قوتاندانی

عست

A	1982
D	5
F	19

K 1020

91
۲۵۶۲
۲۷/۰/۶

نشریہ و ترویجی

نشریہ
۲۷/۰/۶

BELGE NO. 39-1 (2-4)

Garb Cebhesi İkinci Ordu Kumandanlığı
Harekât
1181

Bolvadin
29/4/38

Garb Cebhesi Kumandanlığına

Birinci Ordu Kumandanlığının zât-ı sâmililerine 23/Nîsân/38 târih ve Harekât/3157 numro ile takdîm ettiği ve bir sûretini de İkinci Orduya gönderdiği muhtıraya dâir mütâlaât-ı âciz-ânemi ber-vech-i âtî arz ediyorum:

1- Birinci Ordunun dost ve düşman ordularına âid yaptığı hesâbât ve mukayesât ile İkinci Ordunun bir sûreti merbût hesâbât ve mukayesâtı arasında mühim bir fark yoktur. Bunlara nazaran düşman bize makineli tüfenk, otomatik ve topçuca hiss olunacak derecede fâik olmakla berâber sûret-i umûmiyyede karşımızdaki düşman ordusunun bize nazaran fâikiyyet-i adediyyesi azîm ve gayr-i kabil-i telâfi sayılamaz. Düşmanın asıl tehlikesi ânın keyfiyyet ve kıymetce olan fâikiyyetidir. Bugün bizi düşman ordusu karşısında âtil ve âciz bırakan esbâb ve avâmil bu sûretle görülüyor ki, bizim âna nazaran adedce pek mâ-dûn bir vaz'iyette bulunuşumuzdan olmayıb mahzâ teşkilâtımızın mübteni(?) olduğu mikyâs ve esâslar dolayısıyla ordumuzun bir taarruz ordusundan ziyâde ancak müdâfaaya ve o da gayr-i emîn bir sûrette, elverişli bir hâlde olmasındandır. Taarruza muktedir olan bir ordu müdâfaayı da en iyi bir sûrette yapabilir.

2- Şu son günlerin bize yeniden siyâset sâhasında öğrettiği şeyler dahi isbât ediyor ki: Müteaddid ve kuvvetli düşmanlarımız bize sulhü istediğimiz tarz ve şekilde vermeyeceklerdir. O hâlde bize nâfi' bir sulhü ancak kendi kuvvetlerimizle istihsâl edebileceğimiz kanâati, rehberimiz olmalıdır. Bunun hâricinde her bir ihtimâl ancak bir hayâldir. Ve hayâl peşinde koşdukca bir daha telâfisi gayr-i mümkün olan kıymetli zamânlarımızı gaib edeceğimizden endişedeyim.

3- Maksud-ı siyâsîmizin istihsâli için en mühim ve en esâslı çâre bugünkü ordumuzu bir taarruz ordusu hâline koyarak ve bütün vesâit ve kuvvetlerimizi cem' ederek düşmana kat'î bir darbe indirmektir. Bunun husûlû için ordumuz mühim ıslâhât ve ta'dîlâta muhtâcdır. Bunların kısm-ı âzâmasını muhtelif fırsatlardan istifâde ederek arzdan geri kalmadım ise de bu münâsebetle de nazar-ı tasvîb-i devletlerine âtîdeki esâslı nikatı arz etmeği vecibeden add etdim. Elimizdeki ordunun en mühim ve esâslı noksânları ber-vech-i âtî hülâsa edilebilir:

- a)- Zâbit noksânı
- b)- Vesâit-i nakliyye noksânı
- c)- Mühimmât noksânı
- ç)- Silâh noksânı

d)- Mevâdd-ı îâşe noksânı

e)- Menzil teşkilâtı noksânı

4- Ordunun zâbitân kadrosu adeden ikmâl olunmuş gibidir. Fakat şâyân-ı teşekkür olan bu nefice, henüz maksada tamâmen kâfi add olunamaz. Çünkü kemmiyetce tamâm olan hey'et-i zâbitân, keyfiyetce pek noksândır. Bunu îzâh için ordudaki küçük rütbeli zâbitânın takrîben yüzde altmışının nâ-kâfi ihtiyât zâbitânı olduğunu zikr etmek kâfidir. Bu sebeble küçük cüz'-i tâmlarda taarruz için lâzım olan iyi bir sevk ve idâre aslâ yoktur. Büyük cüz'-i tamların hâli de küçüklerden pek farklı değildir. Biz de adedi pek ender olan iyi âlây ve fırka kumandanları bu vâsi' teşkilâtın içinde gaib olmuş gibidirler. Binâen aleyh büyük veya küçük cüz'-i tâmlarda kumanda hey'etini mutlaka ayıklamak ve ıslâh etmek mecbûriyetindeyiz. Hâl-bu-ki bugün işe yarayan hey'et-i zâbitân nâmına varımızı ve yokumuzu Cebhe'ye sokmuş gibiyiz. O derecede ki bir meydân muhârebesini müteâkıb zâbitân ikmâl mes'elesi bizi elim bir sûrette düşündürüyor. Ve Cebhe'den zâbitân almak gibi tehlikeli tedbirlere sevk ediyor. O hâlde bu husûsda ne yapmalıyız suâlinin cevâbına gelince, buna teşkilâtımızı küçültmeliyiz cevâbından daha mantıkî ve daha fennî bir cevâb î'tâsının mümkün olamayacağı î'tikadındayım.

5- Ordu gayr-ı müteharrikdir. Kolordularımız menzil noktasından nihâyet bir konak uzaklaşabilecek bir hâledirler. Ordunun birlikte taşıyabileceği erzâk ve mühimmât cidden lâ-şeydir. Bu hâl ile ordu yerinde mihlanıb kalmağa mahkûmdur. Bi-z-zât Sakarya Meydân Muhârebesi gösterdi ki böyle bir ordu ile ne serî' ve devâmlı bir hareket ve ne de bir ta'kîb icrâsı mümkün değildir. Acaba bunun sebebi sırf vesâitsizlik midir? Bence bugün elde mevcûd vesâit hüsn-i idâre edilmek ve teşkilâtımızı ona göre ölçmek şartıyla kısmen kâfi gelebilecektir. Bu husûsu def'âtle arz ettiğimden dolayı tekrâr şerh ve tafsîl etmekden sarf-ı nazar ediyorum.

6- Bugün deniyor ki top başına Cebhe'de takrîben 750'şer mermî ihzâr edilmiş ve bir o kadar da mermî gerilerde hâzırlanmıştır. İşbu gerilerde bulunan mermîlerin yerlerini bilememekle berâber eğer bunlar bir meydân muhârebesine vaktinde yetişebilecek bir bu'd ve kurbiyyetde iseler demek oluyor ki elimizde top başına 1.500 mermî vardır. Bu mermî adedi insânca birçok fedâ-kârlıklara mâl olmak şartıyla düşmanın bir taarruzu meh-mâ-emken def'e kâfi add olunuyorsa da bir taarruzu muvaffakiyyetle ve kat'iyetle başa çıkarabilmek nokta-i nazarından gayr-i kâfidir. Piyâde mermisine gelince, bugün bütün orduda tüfenk başına 220 mermî gayr-i kâfidir. Bi-z-zât Anadolu muhârebâtı da göstermiştir ki, neferin üzerinde tüfenk başına 110 mermî ve muhârebe ağırlıklarındaki 50 fişenk bir günlük şiddetli muhârebe için bile kâfi gelmemektedir. Ve zâten asgarî bir hesâb ile bugün neferin üzerinde ve taburun muhârebe ağırlığında 210 fişenk hâzır bulunması muhârebenin ilk devresini idâre için bir zarûret-i fenniyedir. Orduya taarruz kudreti verebilmek için en mühim bir şart, ona bol mühimmât vermekdir. Bunsuz nefice-i kat'iyeli bir harb mümkün değildir.

Bu sebeble mühimmât noksânını telâfi etmek en mühim ve en muazzam bir işimizdir. Bunu başa çıkarmanın mutlaka bir çâresi bulunmak îcâb ediyor. Ve bunun için her dürlü fedâ-kârlığı ihtiyârdan geri durmamalıyız. Çünkü her gaib etmekde olduğumuz bir günün bize bâdî olduğu iktisâdî ve umûmî yıkım, nazar-ı dikkate alınırca düşmana bir gün evvel darbe-i kat'iyeye indirmek için ihtiyâr edeceğimiz en büyük fedâ-kârlıklar bile anın yanında hiç kalır. Karşı karşıya âtil duran muhâsım her iki ordunun devâm ededuran bu hâl-i intizârdan zarar veya fâideleri mukayese olunur ise zann ederim ki Türklerin en çok gaib etmekde olduklarına bilâ-tereddüd hükm olunur. En zengin aksâm-ı arâzimiz düşman işgali altında mahv ve harâbiye doğru en serî bir seyr ile gitmekte olmalarından sarf-ı nazar, ordu ve harb gerimizdeki memleketlere en ağır yükleri tahmîl etmektedir. Günden güne yıpranan ve vesâiti tükenen bizler bir an evvel işi bitirmek mecbûriyyetini bugün kısmen sırtımızdan geçinmekte olan Yunan'dan daha ziyâde hissetmeliyiz.

7- Silâh mevcûdumuz da henüz kâfi olmakdan pek uzaktır. Bugün 7.000 mevcûdlu firkalarımızda yalnız 3.000 muhârib tüfengin bulunuşu bu noksânı sarâhaten ifhâm etmektedir. Eğer teşkilâtımızı tahdîd ve tenkis eyler ve silâh mevcûd-ı hâzırımıza bir az daha ilâve eylemenin çâresini bulursak mevcûd efrâdımız kâfi gelebilecek ve piyâde silâhınca düşmana hiç olmazsa müsâvât hâsil etmek mümkün olabilecektir. Top adedi ve top adedinin tezyîdi, top mühimmâtınca bugünkü noksân ve ihtiyâcımız bâkî kaldıkca bi-t-tab' mevzû-i bahs olamaz. Az topçu, çok mühimmât herhâlde çok topçu az mühimmâta tercih olunmak lâzımdır. Ve top adedinin tezyîdiyse ancak bol mühimmât te'mîninden sonra kabil-i kabûldür. Çünkü topu tezyîd eylemek aynı zamânda sâir ihtiyâcâtı tezyîd eyleyecektir.

8- Ordunun bugün emîn denebilecek bir îâşe üss-ül-harekesi mefkuddur. Şu hâl-i tevakkufda bile hiss etmekde olduğumuz pek ağır îâşe müşkilâtı yarın melhûz olan herhangi bir muhârebe veya hareket halinde (o kadar) büyüyecektir ki, artık şaşırılmamak mümkün olamayacaktır. Ordunun sağ cenâhı, dâhil-i memlekete bir şimendüfer hattı ile mevsûl iken Ankara'dan îâşe olunamamasını nasıl tefsîr edeceğimi bilemiyorum. Ordunun merkezi geriye doğru her dürlü menzil istinâdından mahrûmdur. En güvendiğimiz Konya îâşe üssü dahi bugün işlememektedir. Bu hâl ile bir muhârebe ve hareket hâlinde nerelere istinâd edeceğimiz henüz mechûl ve karanlıktır. Ordunun bütün aksâmının gerilerinde iddihârât lâzımdır ki ordu bunlara istinâden vazifesinin îcâbına göre hareket edebilsin ve dâima beslenebilsin. Bu sebeble bu îâşe işlerinin yolunda cereyânı esbâbının istikmâlini ehemmiyyet-i mahsûsa ile arz ederim.

9- Bugün menzilce za'f ve kudretsizliğimizin en büyük delili, Çay istasyonundan ancak Çoğu'ya güç hâl ile uzatabilmeliğimizdir. Taarruz için en son şimendüfer istasyonlarından ve Piribeyli ve havâlisinde teşkil olunacak bir îâşe üss-ül-harekesinden yüzlerce kilometre garba uzanabilecek ve bilâ-tevakkuf muhârebe edecek ve yürüyecek olan ordunun

pîşinden erzâk ve mühimmât yetişdirecek bir menzile ihtiyâc-ı fevk-al-âde mevcûddur. Böyle bir menzil için vesâit bulmak mes'elesi yine diyebilirim ki teşkilâtımızı azaltmak ve tahdîd etmek şartıyla bir emr-i muhâl değildir. Bugün memleketin her nesi var ise hemen orduya verilmiş ve orduya girmiş sayılabilir. Vâsi' teşkilâtın yediği ve isrâf ettiği vesâit tasarruf edilirse pek çok işler yapılabileceği kanâatindeyim.

Ber-vech-i bâlâ mütâlaât ve ma'rûzâtımın hulâsası şudur: Bugün elimizde mevcûd insân ve hayvân, esliha ve mühimmâta hâricden daha pek az şeyler ilâve etmek ve fakat teşkilâtımızı ehemmiyetli bir sûrette tenkis ve tahdîd eylemek şartıyla bugünkü vâsi' ve fakat âtil ordumuzu kudretli ve müteharrik bir taarruz ordusu hâline kalb etmek mümkündür. Ve buna muvaffak olunca ve ahvâl-i iâşe ve menzil tertîbâtımızı da ıslâh eyleyince siyâseten de serbestî-i hareketimizi elde etmiş ve ancak o zamân bize nâfi' bir sulhü te'mîn etmiş oluruz efendim.

1/5/38

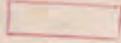
Aslına mutâbıktır.
Cebhe Ş.1 Müdîri
(İmza)

İkinci Ordu Kumandanı
Mîr-livâ
(Şevkî)

وزارت کجوری ایالتی اردو تھانہ

تاریخ
۲۸/۹/۵۸

A	482
B	5
F	9-1

۱۱۸۱

خبر کجوری و تھانہ احمد

بخدمت و احترام حضرت سیدنا سیدنا حضرت مولانا محمد رفیع صاحب مدظلہ العالی
 اعلیٰ درجہ کے سرکاری ملازمین کے لئے ایک نئی صورت اختیار کی جا رہی ہے۔
 ۱۔ جو کجوری تھانہ کے سرکار کے ملازمین کے لئے ایک نئی صورت اختیار کی جا رہی ہے۔
 ۲۔ جو کجوری تھانہ کے سرکار کے ملازمین کے لئے ایک نئی صورت اختیار کی جا رہی ہے۔
 ۳۔ جو کجوری تھانہ کے سرکار کے ملازمین کے لئے ایک نئی صورت اختیار کی جا رہی ہے۔
 ۴۔ جو کجوری تھانہ کے سرکار کے ملازمین کے لئے ایک نئی صورت اختیار کی جا رہی ہے۔
 ۵۔ جو کجوری تھانہ کے سرکار کے ملازمین کے لئے ایک نئی صورت اختیار کی جا رہی ہے۔
 ۶۔ جو کجوری تھانہ کے سرکار کے ملازمین کے لئے ایک نئی صورت اختیار کی جا رہی ہے۔
 ۷۔ جو کجوری تھانہ کے سرکار کے ملازمین کے لئے ایک نئی صورت اختیار کی جا رہی ہے۔
 ۸۔ جو کجوری تھانہ کے سرکار کے ملازمین کے لئے ایک نئی صورت اختیار کی جا رہی ہے۔
 ۹۔ جو کجوری تھانہ کے سرکار کے ملازمین کے لئے ایک نئی صورت اختیار کی جا رہی ہے۔
 ۱۰۔ جو کجوری تھانہ کے سرکار کے ملازمین کے لئے ایک نئی صورت اختیار کی جا رہی ہے۔

(۶)

مؤلفه نثری صفت وقد شرفدارت و سیوت و لیلی ایجا ایستاسیو سده آخته میفرموده بود چو حال ایله
 او را تا بلنگاز - مقصود اینجی لایق صورت شمه و فراسا سیرلارته بدیری لیلی و مؤلوسده و شکل
 اولمز همه یا عاشراسی ایتمولسند دیم نولمز ایله نزه فر بار بار ایله عقیق و عود و قوه سده ایله و عفت
 بریزدیم عفت اولار - و دونه ییشینه ارا عده و صحت شیدر بره عفت بریزم اهدیا چو خوی لغاده
 معجز بود - بولم برترق ایچموند و ساقط بولم شندی یا ویر بیلام که تشکیل و خوی آلمقده و خند
 ا عقیق ترطیب ازم حالی دقلد - بولمده مصلحت صحرانی یا ارا و صحرانی ساره و بر جسمه اوردور کرم
 سایدیلوبور - واسع تشکیل و عفت بیدارکی اوستورق ایتمک و ساقط عفت ایچور سایدیلوبور حلا سید
 یا بیلد بیل عقیق شفا قندم چ
 بریزم مالو مطابعات و صحرانی عفت حلاوی شود - بولمده املزده مصلو را قنده و صحرانی اوستور
 و صحرانی خا صحرانی و صحرانی اوستور حلاوی و عفت تشکیل و خوی اوستور بر صحرانی عفت
 و خنده ترطیب بولمکه واسع و عفت حلاوی اوستور حلاوی و عفت حلاوی اوستور حلاوی اوستور حلاوی
 عفت حلاوی حلاوی اوستور حلاوی اوستور حلاوی اوستور حلاوی اوستور حلاوی اوستور حلاوی اوستور حلاوی
 در سوس اوستور حلاوی اوستور حلاوی اوستور حلاوی اوستور حلاوی اوستور حلاوی اوستور حلاوی اوستور حلاوی

ایلمایا و دوقومانه ای
 برلوا
 استوحض

اصطفی مطابعات
 همیشه بود
 و غیره

A	4282
D	5
F	18-4

K. 1020

BELGE NO. 39-5

Muhârib Piyâde

- 180 bir bölük
540 bir tabur
1.620 bir âlây
4.860 üç âlâylı bir fırka
5.000 ...(?) bir fırka

Otomatik

- 8 bir bölük
24 bir tabur
72 bir âlây
216 bir fırka

Makineli Tüfenk

- 8 bir tabur
24 bir âlây
72 bir fırka

Müstakill Âlâylar

Bir âlây= (1.620 muhârib asker+36 otomatik+12 makineli tüfenk) kabûl edersek

Müstakill âlây= 18, 31, 32, 47, 48, 49, 54, 55, 57, (58 veya 56) ki cem'an on âlây var.

Bunların yekûnu= (16.200 muhârib asker+360 otomatik+120 makineli)

Bir fırkada: (5.000 muhârib piyâde+216 otomatik+72 m.t.)

Fırka numroları: 1, 2, 3, 4, 5, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 15= Cem'an on iki fırka

12 firkanın yekûnu:

(60.000 muhârib piyâde+2.592 otomatik+864 m.t)

Umûm fırkalar müstakill âlâylar dâhil olduğu hâlde Yunan ordusu mevcûd-ı umûmîsi:

(76.200 muhârib piyâde+2.952 otomatik+984 m.t.+352 top)

Bir süvâri fırkası: Dört âlâylı=Yirmi bölük (Beher bölük 100 atlı hesabıyla): 2.000 kılınc/40 otomatik

Topçu: Umûm topçu kuvveti: (Süvâri Fırkasınıki dâhil) müsbet ve muayyen olan nizâm-ı harbe göre

156 cebel+140 sahra+56 ağır= 352

Fakat bil'âhire vukû' bulan perâkende sevkıyâtla bu mevcûddan daha fazla 4, 5 bataryanın Cebhe'yi berây-i takviye sevk edildiği haber alınmıştır.

1/5/38

Aslına mutâbıktır.
Cebhe Ş.1 Müdîri
(İmza)

5. Şu'be
66

Müdâfaa-i Milliye Vekâlet-i Celîlesine

Ordunun haziran içinde bir taarruza geçmesi için ne gibi şeylerin ikmâl ve ihzârı lâzım geleceğine dâir Garb Cebhesi Kumandanlığının 27/Nisan/38 târihiyle Başkumandanlığa takdîm ettiği rapor hulâsaten ber-vech-i âtîdir:

1- Piyâde bölüklerini 150'şer tüfenge çıkarmak için Cebhe depolarındaki ve 10, 12'nci Fırkalardaki 15.000 kûsûr tüfenkden başka daha 9.000 tüfenk istiyor.

2)- a- Ağır makineli tüfenkleri düşmanınkine adeden muâdil kılmak için taburlarda dördere, ayrıca piyâde âlâyalarına da 6'şar tüfenkli birer bölük ilâvesi için el-yevm Cebhe'de mevcûd 660 tüfenge ilâveten 420 tüfenk istiyor.

b- Hafif makineli tüfenk: Beher piyâde bölüğüne 6'şar hafif vermek için Cebhe'de mevcûd 563 tüfenge ilâveten 2.750 tüfenk daha.

3)- Top: El-yevm Cebhe'de mevcûd 266 topa ilâveten Ankara'da ve yollarda ve depolarda Cebhe'ye müretteb 72 topun mayıs gagesine kadar Cebhe'ye yetiştirilmesi.

4)- Efrâd: Bâlâdaki üç mâddede mezkûr esliha ve malzemenin teşkil ve isti'mâli için Cebhe'ye, Cebhe depolarından ve geriden verilmesi lâzım gelen cem'an 24.000 kûsûr tüfenk için 28.000 nefer; 420 ağır makineli tüfenk için 8.750 nefer, 2.750 hafif makineli tüfenk için 11.100 nefer, 72 top için 2.970 ki cem'an daha 50.820 nefer.

5- Ceb-hâne: a) Piyâde ceb-hânesi tüfenk başına (500), ağır makineli (10.000), hafif makineli (5.000) fişenge iblâğ için 9.000 Osmânlı, 650 İngiliz, 5.500 Alman, 1.500 manliher, 1.500 Rus ki cem'an 18.150 sandık piyâde fişengi.

Topların ceb-hânesini top başına 1.000 mermîye çıkarmak için daha 43.000 mermî ve yeniden Cebhe'ye gidecek 72 top için de 72.000 mermî ki cem'an 816 ton fişenk ve 1.886 ton top mermîsinin mühim bir kısmının cenûba nakli lâzım.

6)- Vesâit-i nakliyye: a) Kıtaâtın esâs kadrolarını ikmâl için 5.000 ilâve edilecek 24.800 tüfenk, 420 ağır, 2.750 hafif makineli tüfenk ve 72 top için de 5.847 ki cem'an 15.847 hayvân daha.

b) Menziller için: 2.000 tonluk daha vesâit lâzım. Bunun için 250 lastik tekerlekli kamyon tedâriki.

7- Bu matlûbâtdan ne kadar zamânda ne verebiliriz? Bu husûsdaki mütâlaalarının âcilen iş'ârını ricâ ederim.

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Reîsi
Fevzî

BELGE NO. 40-1 (2)

Müdâfaa-i Milliye Vekâleti
Ordu Dâiresi
1. Şu'be
9498

Ankara
15/5/38

Zât-ı sâmilere mahsûsdur.

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Riyâset-i Celîlesine

1 NüshaTop Listesi

5/5/38 târih ve 5. Şu'be 65/2935 numrolu tahrîrât-ı sâmilere cevâbıdır:

1- Cebhe depolarında ve 10, 21'inci Fırkalarda mevcûd piyâde tüfenginden başka Cebhe'nin lüzûm gösterdiği 9.000 tüfenk ber-vech-i âtî kabil-i te'mîn bulunuyor:

1.200	Rus	} Onuncu Fırka emrindeki kuvvetlerde mevcûd olub bir ay zarfında kabil-i tebdîl ve sevkdir. Bu tüfenkler Onuncu Fırkanın fazla âlâyı nezdinde olub buradan muaddel martın gönderilib tebdîl sûretiyle alınacaktır.
700	Manliher	
514	İngiliz	
1.700	Mavzer	[Fransızların ikinci parti olarak verdikleri tüfenkler miyânında gelib Cebhe'ye tahsîs olunmuştur. Der-dest-i sevkdir.] Fransızların verdikleri silâhlardan ayrıca 2.200 Alman tüfengi mevcûd ise de ceb-hâne azlığından dolayı Cebhe'ye tahsîs edilememektedir.
200	Muhtelif	[Müdâfaa-i Milliye depolarından bu bir iki hafta zarfında kabil-i sevk bulunan.]
4.314		
2.929	Mavzer	[Mekanizmaları Ankara'da hâzır olub tüfenkleri iki ay zarfında El-cezîre ve Şark'dan der-dest-i celbdir.]
2.000	Mavzer	[Mekanizmaları iki ay zarfında i'mâl ve ikmâl olunabilecektir.]
9.243		

Fakat Cebhe'nin, Cebhe depolarında mevcûd olduğunu bahs eylediği tüfenkler eğerçi ceb-hânesi bulunamamakda olan 6.000 Alman tüfenginden ibâret ise bunların ceb-hânesinin daha uzun müddet ikmâlî imkânı görülememekte olduğundan bu tüfenklerin yerine de başka tüfenk tedârîki îcâb ediyor. Ancak buna mukabil şimdilik Avrupa'dan vürûduna intizâr olunan mütevâlî siparişlerimize hasr-ı ümîd eylemekden başka bir menba'-ı te'mîn görülememektedir.

2- Tabur makineli bölüklerinin dörder tüfenge iblâğı için çalışılmaktadır. Bu maksad için Ankara'dan 79 ağır makineli tüfenk verilmiş, 21 makineli tüfengin de karîben irsâli me'mûl bulunmuştur. Ancak beher âlâya ayrıca altışar makineli tüfenk i'tâsına şimdilik imkân yoktur.

3- 1.500 aded Fransız otomatik tüfengi der-dest-i mübâyaadır. Vürûdunda Cebhe'ye verilecektir. Mâlîyece para te'mîn edilirse mütebâkî hafif makineli de tedârik edilebilir.

4- İngiliz, Manliher, Rus ceb-hânesi hemen kabil-i i'tâdır. Osmânî ceb-hânesinden 6.500 ve Alman ceb-hânesinden ise ancak 700 sandık kabil-i sevk ve i'tâdır.

5- 18/3/38 târihinde Garb Cebhesi'ne bildirilmiş olan 72 topdan 29'u Cebhe'ye ve 18'i topçu depo âlâylarına olmak üzere 47 adedi gönderilmiştir. Mütebâkî 25 topa ilâveten daha 24 top ki cem'an 49 topu da haziran nihâyetine kadar vermek mümkündür ki şu sûretle 72'ye bedel 96 top verilmiş olacaktır. İşbu topların listeleri merbûtdur.

6- Cebhe nizâm-ı harbindeki toplar için top başına 750 âtim ceb-hâne Cebhe'ye sevk edilmiştir. Yeniden i'tâ edilen topların hisseleri der-dest-i sevkdir.

Fakat: Topçu depo âlâylarında mevcûd her top başına 750, hem Cebhe'de ve hem de depolarda bulunan toplar için de top başına ayrıca 300 âtim ceb-hâne de Konya'da iddihâr edilmektedir ki bunlarla tertîbât, top başına bin değil 1.050'ye bâliğ oluyor demektir.

Ayrıca ihtiyât olarak top başına 450 âtim da Ankara'da ihzâr olunmaktadır.

Gerek bu tertîbâtın ve gerekse 21. Fırkadaki toplar için de top başına 1.000 âtimin başkaca tefrîk ve ihzârı esâsâtı kabûl edilmiş ve icrâsına da başlanmıştır. Yalnız bu tertîbâtın ikmâli kabiliyyet-i nakliyyeye tâbidir.

7- Ceb-hânesi hemen kabil-i tedârik olub Cebhe depolarında bulunan dokuz bin tüfenk ile Müdâfaa-i Millîyece kabil-i ihzâr dokuz bin iki yüz kırk üç tüfenk ki cem'an 18.243 piyâde tüfengi ve 100 ağır makineli tüfenk, 1.500 hafif makineli ve 72 top için:

31.970 nefere ihtiyâc olduğu bil-hesâb anlaşılmıştır. Bu ihtiyâcın ber-vech-i âfî menâbiden te'mîni mümkün olabilecektir:

a- 10. Fırka, 21. Fırka ve Adana'dan gelecek kitaât mevcûdu	11.000
b- Depo kitaâtındaki 316'lı efrâd	12.000
c- Haziran nihâyetine kadar ahzı-ı asker menâtikından Cebhe'ye sevk edilecek efrâd [tahmînî]	6.000
ç- Gerilerden kadro tenkihâtıyla tasarruf edilecek efrâd [tahmînî]	2.500
d- Müretteb Taburun efrâdı	<u>500</u>
	32.000

8- Hayvânât ihtiyâcı dahi bil-hesâb (10.890)'a bâliğ olmuştur. Mümkün olabilen mikdârı ber-vech-i âtfî menâbiden ikmâl edilebilecektir:

a- 10. Fırka, 21. Fırka ve Adana kıtaâtından	3.000
b- Mübâyaa bakıyyesi	<u>3.000</u>
	6.000

21/4/38 târih ve 5. Şu'be 43/2614 numrolu iş'âr-ı sâmilere vechle; Rusların vereceklerini va'd etdikleri beş yüz ve General Fronze'den ricâ edilen 5.000 hayvânın haziran nihâyetine kadar celbi mümkün olur ve Fransızların va'd etmiş oldukları hayvânâtdan bakıyye kalan 1.300 kadar hayvân dahi müddet-i ma'rûza zarfında yetişirse ihtiyâcın hayli tenâkus etmiş olacağı me'mûldür. Fakat ta'kîbât-ı mütemâdiyeye rağmen beş yüz hayvândan fi'lî ve beş bin hayvândan da va'dî bir eser henüz zuhûr etmemiştir. Mâliyyeden para tedârik edildiği sûretde menâtik-ı hâriciyyeden mübâyaa ile daha 500:1.000 hayvân tedâriki kabil olabileceği arz olunur.

9- Bir buçuk tonluk yüz kamyonet ile beş ta'mîr kamyonu için mukavele akd edilmiş ve akreditif yatırılmak üzere bulunmuştur. İki ay zarfında tamâmen teslîm edilmek üzere kısım kısım Mersin'e gelecek ve 25 adedden ibâret ilk partisi 17 Mayıs'da Marsilya'dan vapura tahmîl edilecektir. Mütebâkî 150 kamyon için de mukavele akd edilmiş ise de parası te'mîn edilemediği için fesh edilmiştir. Para tedârik olunabilirse bunların tedâriğine de çalıılacaktır.

10- Bir muhârebe vukuunda zâyîatı doldurabilmek için 317 tevellüdü efrâdın yetiştirilmek üzere bir ân evvel depolara getirilmesi lâzımdır. Hâl-bu-ki 316'lı efrâd sevk olunmadıkça bunların celb ve ta'lîmine imkân görülememektedir. Bunun için de 316 tevellüdü efrâdın derhâl kıtaâta tevzîi îcâb eder. Bu hâle göre mevcûd piyâde depo âlâyalarının kabiliyyet-i a'zamıyyesi 25.200 neferdir. Sakarya Muhârebesi'nin verdiği tecrübeye nazaran bir muhârebe zâyîatının ikmâli için ancak vasatî 40.000 nefere ihtiyâc olduğu anlaşılmıştır. Depoların bu mikdâra iblâğı için 3.600 mevcûd depoya daha dört piyâde depo âlâyına ihtiyâc vardır.

Onuncu Fırka emrinde dört piyâde ve dört süvâri âlâyı mevcûddur. Bir piyâde ve bir süvâri âlâyının mevcûd efrâdı diğer âlâyılara verilerek ve güzîde zâbitân ile takviye edilerek Süvâri Âlâyının Amasya'da Piyâde Âlâyının da Çorum'da depo hâline getirilmesi mümkün ise de diğer üç piyâde depo âlâyının teşkiline imkân yoktur. Bu husûs ancak teşkilât-ı mevcûdenin depoya kalbi sûretiyle mümkün olabilecektir. Hangi âlâyaların depoya kalbi muvâfık olacağı hakkındaki mütâlaaları müsterhamdır.

Müdâfaa-i Milliyye Vekîli
(İmza)

BELGE NO. 40-3 (4-7)

E. H. U.
5. Şu'be
Gayet aceledir.
Zâta mahsûsdur.
3331

Ankara
18/Mayıs/38

Müdâfaa-i Milliye Vekâlet-i Celflesine

27/Nisan/38 târihli Tahrîrât-ı Devletlerine Cevâb'dır:

Haziran içinde ordumuzun düşmana taarruz etmek iktidârında bulunmasını esâs olarak kabûl etmek husûsundaki mütâlaanızla hem-fikirim. Ancak taarruz için ihzâr ve ikmâline lüzûm gösterilen ihtiyâcâtın zamân, sûret ve derece-i te'mîni hakkındaki mâddelere dâir ber-vech-i âtî husûsâtı arz ediyorum.

1- Piyâde tüfengini ikmâl için Müdâfaa-i Milliyece tedârikine lüzûm gösterilen 9.000 tüfengi Müdâfaa-i Milliye Şark ve El-cezîre cebhelerinden celb edeceği tüfenklerle iki ay zarfında ikmâl edebilecektir.

2- Ağır makineli tüfenk mikdârı Cebhe'dekilerle berâber 810 adede iblâğ edilebilecektir. Bununla el-yevm mevcûd piyâde taburlarıyla sūvâri âlâyaları dörder tüfenkli birer bölüğe mâlik olabilecektir. Ba'de-mâ elimize makineli tüfenk geçdikçe piyâde âlâyalarına altışar tüfenkli birer bölük vermekden ise taburlardaki bölükleri altışara iblâğ etmeği daha muvâfık buluyorum. Bu sûret Harb-i Umûmî'nin son tecâribine daha ziyâde uygun düşeceği gibi yeniden bölük teşkiline hasr edilecek zâbit, efrâd ve hayvândan iktisâdı te'mîn etmiş olacaktır.

3- Hafif makineli tüfenk ikmâli için Fransa'dan 1.500 tüfenk mübâyaa olunmak üzeredir. Bunun ne kadar zamân sonra memleketimize gelebileceği hakkında kat'î bir şey söylenemez. Bunların vürûdu hâlinde 15 piyâde ve 3 sūvâri firkasının bölükleri dörder tüfenge çıkarılabilir. Bakıyyesi de mütebâkî 3 piyâde firkasına tevzî edilir. Bunların da dörder tüfenge iblâğına çalışırız.

4- Top ikmâli: Müdâfaa-i Milliye Vekâletinin 18/3/38 târihinde Cebhe'ye tertîb edildiğini makam-ı devletlerine bildirdiği 72 topdan şimdiye kadar 29 adedi Cebhe'ye, 18 adedi topçu depo âlâyalarına olmak üzere cem'an 47'si gönderilmiş ve mütebâkî 25 topa ilâveten daha 24 ki merbût liste vechle cem'an 49 top daha gönderilebilecektir. Bu sûretle Cebhe'deki topların mikdârı 362'ye bâliğ olabilecektir.

5- Ceb-hâne

a) Piyâde Ceb-hânesi:

İngiliz, manliher, Rus ceb-hânesi hemen tamâmen verilebilecektir. Osmânlı 8 ve Alman 1 milyon fişenk verilebilecektir. Müdâfaa-i Milliyece Alman ceb-hânesi tedârikine çalışılıyor.

b) Top Mermîsi:

Cebhe nizâm-ı harbindeki toplar için top başına 750 mermî Cebhe'ye sevk edilmiştir. Yeniden Cebhe'ye gönderilen topların hisseleri de sevk edilmek üzeredir. Konya Topçu Depo Âlâyındaki topların ceb-hânesi top başına 750 atıma iblâğ edilmekte; gerek Cebhe'de, gerek depolardaki toplar için de top başına daha 3'er yüz mermî Konya'da iddihâr olunmaktadır ki top başına 1.050 eder. Bunun imkân nisbetinde çabuk ihzâr ve sevkine Müdâfaa-i Milliyyece çalışılmaktadır.

6- Efrâd:

İstenilen esliha ve malzeme tamâmen ikmâl edildiği hâle göre ihtiyaç gösterilen 50.000 nefere mukabil 10, 21'inci Fırkalarla Adana'dan 11.000, depo âlâylarındaki 316'lı 12.000, dört aylık istatistiklere göre Mayıs zarfında Cebhe'ye iltihâkı mümkün 7.000 ki cem'an 30.000 nefer kabil-i tedârik ve i'tâdır. Fakat Cebhe'nin Mayıs bidâyetinde efrâd mevcûdu 181.000 olduğuna göre bu mevcûddaki bir ordu ile 85.000 ilâ 90.000 tûfengi ve buna muktezî ağır ve hafif makineli tûfengi ve topu âmil kılmak ve bu sûretle Cebhe-i harbde müsta'mel tûfenk adedinin 58.000'den 74.000'e çıkarmak mümkün gibi görülmektedir.

Çünkü 337 senesi seferî kadrosuna göre:

Efrâd ve ceb-hâne kolları dâhil olduğu hâlde:

Bir piyâde fırkası kesrsiz 9.300

Bir süvâri fırkası 3.300 ettiğine ve her kolorduya ve her orduya

Birer topçu taburu ilâve edildiğine göre:

18 piyâde, 3 süvâri fırkası, 5 kolordu, 3 ordu karâr-gâhı, 5 kolordu ve 3 ordu topçu taburu dâhil olduğu hâlde umûm ordunun,

Efrâd yekûnu kesrsiz 188.000'dir.

Menzillerin mevcûdu da 12.000

200.000

Cebhe'nin hâlen mevcûdu 181.000 olduğuna göre

Daha 19.000 nefer ister.

Dört aylık istatistiklere göre Mayıs zarfında daha 7.000 neferin iltihâkını da kabûl edebiliriz ki o zamân ancak 12.000 nefere ihtiyaç kalır.

Bu hesâbât: Taburlara 6'şar a. m. t.

Bölüklere 4'er h. m. t.

Fırkalara 16'şar top verildiğine göredir.

7- Vesâit-i Nakliyye:

a) Kıtaât Vesâit-i Nakliyyesi;

Lüzûm gösterilen esliha ve malzemenin tamâmen tedâriki hâlinde bunlar için gösterilen 15.000 hayvân ihtiyâcına mukabil:

10 ve 21'inci Fırkalarla Adana kıtaâtından	3.000
Mübâyaa bakıyesinden	3.000 ki cem'an
	6.000 hayvân

tedârik edilebilir.

Sevkiyât ve Nakliyyât Müdüriyyetince müteahhid kolları teşkil ve tedârik edildikçe mîrî vesâiti Cebhe'ye tahsis edeceğinden 4.000 kadar da oradan verilebilir ki cem'an 10.000 hayvân verilebileceği tahmîn olunuyor. Mütebâkîsinin matlûb malzeme ve esliha ele geçtikçe tadrîcen tedârikine çalışılır.

b) Menzil Vesâiti:

2.000 tonluk ihtiyâc için istenilen 250 lastik tekerlekli kamyonu mukabil 100 kamyon için Müdâfaa-i Milliyyece akd-i mukavele edilmiş ve iki ay zarfında teslîmi meşrût bulunmuştur. Mütebâkî 150 kamyonun tedârikine parası te'mîn edilince tevessül edilecektir. Ancak bunlara bel bağlayamayız. Konya'daki yük otomobillerinin de ta'mîr ve ıslahıyla istifâde edilmesine çalışılmalıdır.

8- Cebhe arkasında Belpınar-Batık-Aziziye-Çoğu-Özburun ve Akarım gibi mevâkide iddihâr edilecek erzâk için beş yüz bin lira te'mîn edilmiştir.

9- Dekovil:

Derince ve Trabzon'daki dekovil malzemesinin denizden Mersin tarafıyla celbine Müdâfaa-i Milliyyece teşebbüs edilmiştir.

Demir Yolları Müdüriyyeti de otuz kilometrelik dekovil malzemesi mübâyaaasına teşebbüs etmiştir. Bunların ta'kîb ve intâcı alâka-dârâna teblîg edilmiştir.

Netîce ve Hulâsa:

a) Piyâde fırkalarının ba'zılarının lağvı sûretiyle diğer fırkaların takviyesini şimdilik muvâfık bulmuyorum. Çünkü lüzûm hâsıl olunca yeniden teşkilât yapmak müşkil olduğu gibi bu teşkilâtı az zamânda kabil-i istifâde bir hâle getirmek de mümkün olamaz.

b) Bunun için piyâde ve süvâri fırkaları hâricinde kalan ve muhâfazası mutlaka elzem olmayan gerek piyâde ve gerek süvâri âlây, tabur, bölük gibi müteferrik teşkilâtın lağvı sûretiyle tasarruf edilecek ve gerilerden alınacak kuvvetlerle bidâyetde on beş piyâde fırkasının daha sonra mütebâkî 3 piyâde fırkasının takviyesini:

c) Kolordu ve Cebhe svri bölüklerinin lağı sretiyle de svri frkalarının takviyesini muvfık bulduğumu arz eylerim.

d) Cevben Garb Cebhesi'ne ve bery-i ma'lmt re'sen Mdfaa-i Milliyye Vekletine yazılmışdır.

Başkumandan Nmına
Erkn-ı Harbiyye-i Ummiyye Reisi
Birinci Ferik
Fevzi

Vrdu 23/minh

BELGE NO. 40-8 (9-10)

Mahrem

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Riyâsetine

Tahrîren

18 Mayıs 38 târih ve 5. Şu'be 3331 numrolu Emr-i Devletlerine

1- 27 Nisan 38 târihli arızamda 9.000 olarak tesbît olunan tüfenk ihtiyâcı aynı arızamın birinci maddesinde mevcûd gösterilen tüfenklerden istifâde şartına muallak idi. Hâl-bu-ki gönderilecek olan bir milyon Alman ceb-hânesiyle sırf 18 ve 41'inci Fırkaların ceb-hânesi tüfenk başına takrîben dört yüze iblâğ olunabilecektir. Binâen aleyh Cebhe'de mevcûd 5.000 Alman tüfenginden ceb-hâne verilmedikce istifâde kabil olmayacaktır. Bundan mâ-adâ Yirmi Birinci Fırkanın tüfenk mevcûdu 2.500 olmayıb 2.100 olduğu anlaşılımış ve Onuncu Fırkadan mutasavver 3.000 tüfenklik kuvvet hakkında hiçbir ma'lûmât alınamamışdır. Adana'dan gelen 30 ve 59'uncu Âlâyların tanzîm ve takviyesi ve istihkâm bölüklerinin teslîhi için mevcûd muaddel Martin tüfenklerinin bir kısmı ve İngiliz tüfenkleri kâmilten sarf olunmuş ve buna mukabil Adana'dan gelen ve kısmen Cebhe'den alınanlarla tüfenk mevcûdu tezâyüd etmişdir. Halen Cebhe'de mevcûd tüfenk mikdârı ber-vech-i âtîdir:

2.000	Muaddel Martin
200	İngiliz
<u>2.100</u>	<u>21. Fırka Osmânlı tüfenkleri</u>
<u>364</u>	<u>Rus tüfengi</u>
4.664	Yekûn
<u>13.000</u>	Alman tüfengi
17.664	

Şu hâlde piyâde bölükleri tüfenk mevcûdunun tezyîdi için bâlâdaki 13.000 Alman tüfengine muktezî lâ-akall beş milyon Alman fişengi tedârik olunabildiği hâlde Müdâfaa-i Milliyyece tedârik olunacak tüfenk mikdârı yedi bine tenezzül eder. Alman ceb-hânesi bulunamadığı takdîrde ceb-hânesiyle birlikde dîger cins yirmi bin silâha lüzûm vardır.

2- Efrâd:

Kabil-i tedârik ve i'tâ olduğu iş'âr buyurulan 30.000 neferden 11.000'i 10, 21'inci Fırkalarla Adana'dan tertîb edilmekte ve 7.000 neferin de Mayıs zarfında Cebhe'ye iltihâkı mümkün görülmektedir. Hâl-bu-ki 10, 21'inci Fırkalarla Adana'dan 11.000 nefer elde edilebileceği meşkûkdur. Çünkü: Bütün teşkilâtıyla berâber 21'inci Fırkanın mevcûdu 3.188 nefer ki bunun ancak 1.900 neferi piyâdedir. Adana'dan ise ahîren Cebhe emrine bir

istihkâm bölüğü, bir muhâbere, bir ekmekci takımı, bir seyyâr haste-hâne ve bir sıhhiyye bölüğüyle lağv olunacak ba'zı kollar efrâdı verileceği bildirilmiş ve bunların da cem'an 350 nefer mevcûdunda oldukları anlaşılmalıdır. Onuncu Firkadan gelecek efrâd ve hayvânât mikdârı da henüz taayyün etmemiştir. Bunun efrâd ve hayvânât mikdârının iş'arı müsterhamdır. Mayıs zarfında iltihâk edecek yedi bin neferin nısfı esâsen kıt'a mâli efrâddır.

Ordunun tesbît buyurulan kadrosuna gelince: Fi-l-hakika;

18 piyâde fırkası	167.400
3 süvâri fırkası	9.900
5 kolordu karâr-gâhı	5.750 [K. karâr-gâhı, telgraf bölüğü, telsiz, topçu taburu, köprücü bölüğü, seyyâr haste-hâne, süvâri bölüğü, istihkâm bölüğü, sıhhiyye nakliyye müfrezesi cem'an 1.150 nefer]
3 ordu karâr-gâhı	4.500 [Topçu taburları dâhil]
	187.550 cem'an kesrsiz 188.000 nefer ederse de

Hâlen Cebhe'de bâlâda teşkilât-ı esâsiyyeden mâ-adâ:

Üçüncü Süvâri Fırkası	1.236
33. Âlây Süvâri	350
36. Âlây Süvâri	450
29. Âlây Süvâri	434
Cebhe Süvâri Müfrezesi	329
Tayyâre Bölüğü	200
Kolordu ceb-hâne ve erzâk kolları	3.500
Altı amele taburu	4.500
Çivril Müfrezesi	200
Sarayköy Müfrezesi	200
Çal Müfrezesi	200
Aydın Müfrezesi	500
İzmit Müstakill Bölüğü	150
Yalova Müstakill Bölüğü	150
61. Âlây Piyâde	1.549
59. Âlây Piyâde	1.180
İstihkâm Depo Taburu	685

Topçu Depo Taburu	578
Makinele Depo Bölüğü	<u>148</u>
vardır ki cem'an	16.663 nefer tutar.
Süvâri kıtaâtı tenzîl olundukda:	<u>1.563</u>
	15.100

Âcizleri de evvel-emirde muhârebe fırkalarının takviyesi ve müteferrik teşkilâtın lağvı tarafdarıyım. Maa-mâ-fih bâlâdaki teşkilâtdan yalnız süvâri kıtaâtının lağv ve elde edilecek efrâdla süvâri kolordusunun takviye olunabileceği ve dîger teşkilâtın ikmâl olunabildiği hâlde aynen ibkâsı fâideli olacağı mütâlaasındayım. Buna nazaran efrâd ihtiyâcı 34.000 nefere bâliğ olur.

Süvâri kıtaâtından kolordu süvâri bölükleri, Cebhe müfrezesi Müretteb Fırkayı teşkil etdiklerinden vazîfenin hitâmında lağv olunacaklardır. 33'üncü ve 29'uncu ve 36'ncı Âlâyaların lağvı hakkında ayrıca ma'rûzâtda bulunulacaktır.

20/Mayıs/1338

Garb Cebhesi Kumandanı

188.000
15.000
203.000
12.000
215.000

A	6-4129
B	71
F	19-6

ارباب دولت محترمین

۱۱ یان ۴۸ آید ۵۰۰۰ لیرا اردو لکریه

۱- ۱۸ یان ۴۸ آید ۵۰۰۰ لیرا اردو لکریه
 احتیاج عین خریدنه برنده سدر ~~۵۰۰۰~~
 استغاره ~~۵۰۰۰~~ شیشه معادن ایسه. حالیکه هرجه کندی
 اردو بریلجه آلامه جیانه سینه ۱۸ و الامه زوره لکه جیانه نقد بینه
 تقریباً دنده یوزده اربع کدر. نال علیه جیانه موجود ۵۰۰۰
 آلامه نقدیه جیانه وریلکجه استغاره قابل اولمیه جقدر. برده بعدا کیرن
 برقریره نقد نقدله مهورن ۵۰۰ اربعیه ۵۰۰۰ اربعیه اولمیه اولمیه و
 اوشن توره تصور ۵۰۰۰ نقلن کدره نقد و جیجه برعلیهن آلامه سدر.
 آلامه کله ۴۰ و ۵۹ قی اولمیه شلیم نقدیه و استقام یوزده
 تیلیه ایچره/مهورن سدرک مایه ~~۵۰۰۰~~ نقلن برخصه ~~۵۰۰۰~~ و ایشن نقلن کلاماً
 سوا اولمیه وریلکجه آلامه کله وقتاً جیانه آلامه نقد نقد مهورن
 ترا ایشنه - - - - - حالاً جیانه موجود نقدله مهورن روم آیدر :

سدرک مایه	۵۰۰
ایشن	۴۰۰
نقلن برخصه	۴۰۰
<hr/>	
مهورن نقد	۶۶۴
یا	۶۶۴
آلامه نقد	۱۳۰۰۰
<hr/>	
	۱۷,۶۶۴

شوقده بیاوه بلوکلن نقدله مهورن سدرک مایه بلوکلن کلاماً
 آلامه نقدله نقدله لواتل بیه میلجه آلامه ششک تارن اری بیلکجه
 ساندله جیانه لک اراجه نقدله مهورن سدرک مایه بلوکلن کلاماً
 بولم مدین نقدله جیانه سینه برکده وکی جیانه بیکر بیه صلاحه لازم وارده.

مخبران و ادارہ مدبر ذوالینہ تھوین و کتبہ منقولہ تھیلاکت
 بندہ طرفہ ص ۱۰ - جو ہے سبب بالارہ کی تھیلاکتہ بالارہ سوارہ تھیلاکت
 نقد و ادب ایڈمک ازارلہ سوارہ تھیلاکتہ تقریبہ اولیہ قیاد
 رتہ تھیلاکتہ ضیا القیاس نامہ لکھ اوارہ تھیلاکتہ سیدیم . عیون تھیلاکتہ

ازارہ اجبا جہ ۶۶۱۰۰۰ تھیلاکتہ بالارہ اولور
 سوارہ تھیلاکتہ تھیلاکتہ سوارہ تھیلاکتہ تھیلاکتہ تھیلاکتہ تھیلاکتہ تھیلاکتہ

ذکیفنا تھیلاکتہ تھیلاکتہ تھیلاکتہ تھیلاکتہ تھیلاکتہ تھیلاکتہ
 ۶۶۱۰۰۰ تھیلاکتہ تھیلاکتہ تھیلاکتہ تھیلاکتہ تھیلاکتہ تھیلاکتہ
 تھیلاکتہ تھیلاکتہ تھیلاکتہ تھیلاکتہ تھیلاکتہ تھیلاکتہ

A	۶-۶۶۶۸
B	۶۶
F	۱۶-۸

۱۶۶۸/۱۰/۱۰

~~تھیلاکتہ تھیلاکتہ تھیلاکتہ~~

تھیلاکتہ تھیلاکتہ

تھیلاکتہ تھیلاکتہ

۱۸۸,۰۰۰ -
 ۱۵,۰۰۰ -

 ۱۷۳,۰۰۰
 ۱۰,۰۰۰ -

 ۱۸۳,۰۰۰

BELGE NO. 40-11 (12-13)

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Müdâfaa-i Milliyye Vekâleti
Ordu Dâiresi
Şu'be 1 Kısım 1
Aded
10801

Ankara
8/6/38

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Riyâset-i Celîlesine

Başkumandanlığın 18/Mayıs/38 târih ve Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye 5. Şu'be/3331 numro ile cevâben Garb Cebhesi Kumandanlığına ve re'sen Müdâfaa-i Milliyye Vekâletine yazılan tahrîrâtda mevzû'-i bahs mevâdd hakkında şimdiye kadar yapılanlar ile haziran nihâyetine kadar ikmâli mukarrer bulunanlar ber-vech-i âtf arz olunur:

1- [9.000] dokuz bin tûfenge bedel:

2.210 Adana'dan kıtaâtla birlikde Cebhe emrine girmiştir.

1.382 Mayıs zarfında [427] Osmânlı, [170] Alman, [340] Manliher, [364] Rus, [81] İngiliz Ankara'dan sevk edilmiştir.

621/4.213 Fransızlardan alınıb Adana'dan Cebhe'ye sevk edilen ki cem'an [4.213] tûfenk Cebhe'ye teslîm edilmiştir.

5.261 [1.200] Rus, [700] Manliher, [514] İngiliz Samsun civârından, [600] aded küçük çaplı mavzer Şark, El-cezîre cebhelerinden çıkıp yolda bulunan [2.247] Mavzer ki

9.474 [5.261] tûfenk haziran ayı zarfında Cebhe'ye sevk ve teslîm edilecektir.

Şu sûretle Cebhe'nin istediği tûfenk temîn edilmekte olduğundan kadrolarında tûfenk bulunmayan kıtaâta tûfenk verilmemek şartıyla bölüklerin 150'şer tûfenge iblâğı sûretiyle teşkilâtın tanzîmi taht-ı imkâna girmiştir.

2- Cebhe'nin evvelce mevcûdu olan 660 ağır makineli tûfenge ilâveten daha dört yüz yirmi tûfengin tedârikindeki adem-i imkân Başkumandanlıkça da takdîr buyurularak mevcûdun 810 adede iblâğı emr ve kabûl buyurulmuşdu. Binâen aleyh Cebhe'nin 8/5/38 târihli makineli tûfenk kuvvesinde 680 ve kuvveye dâhil olmayarak 32 ki cem'an 712 ağır makineli tûfenk mevcûd olub mayıs ve haziran ayı zarfında Ankara'dan gönderilen 58 ve 21. Fırkada mütebâkî 40 tûfenkle Cebhe mevcûdu 810 adede iblâğ edilmiştir. Fırkalar teşkilâtını tanzîm için 6 Osmânlı, 4 Rus ve 2 İngiliz tûfengi daha gönderilecektir. 10'uncu Fırka ile de 4 ağır makineli tûfenk gelecektir. Binâen aleyh Cebhe'nin makineli tûfenk mikdârı 826'ya bâliğ olacaktır ki Başkumandanlıkça kabûl edilmiş olan mikdârı 16 kadar tecâvüz

etdirilmiş oluyor. Henüz ta'dîlâtı ikmâl edilemeyen 20 kadar tüfenk temmuz ayı nısf-ı evvelinde Cebhe'ye irsâl edilebilecektir.

3- [1.500] hafif makineli tüfengin 500 adedi 1/6/38'de Marsilya'dan hareket etmiştir. Mütebâkisinin 15 gün zarfında tahrîki ve binâen aleyh cümlesinin haziran nihâyetine kadar Cebhe'ye teslimi me'mûl-i kavîdir.

4- Taleb buyurulan 72 topa mukabil depo âlâyalarına verilenler dâhil-i hesâb edilmemek şartıyla 13/5/38 târihine kadar 29 ve 23/5/38 târihine kadar da 14 ki cem'an 43 top verilmiştir. Daha 9 top hâzır olub me'mûrlarına teslim ediliyor. 4 Rus topu Ankara Kumandanlığı emrinde müşekkel olarak hâzırdır. Haziran zarfında [4 Rus sahrâ havânı, bir 15 sa. obüs Almanı ve 6 kudretli, 4 Rus cebel, bir 10,5 sa. sahrâ obüs, 2 Erhard cebel] mütebâkî topların ikmâli de me'mûl ve mukarrerdir.

Yirmi Birinci Fırka ile iltihâk eden 12 top ve Onuncu Fırka ile iltihâk edecek olan 6 ser' cebel topu bu hesâblardan hâricdir. Şu tafsilâta ilâveten arz olunur ki 18/3/38 târihinde 72 top taahhüd olunduğu zamân Cebhe mevcûdu 244 top idi. Bu hâlde bâlâdaki tafsilâta nazaran haziran nihâyetine kadar Cebhe mevcûdu 334 adedine bâliğ olacaktır. Depo kıtaâtındaki toplar da bu hesâbdan hâricdir. Bu sûretle Başkumandanlığın ma'rûz emirlerindeki mikdâr ikmâl edilmiş olacaktır. Bundan başka şehr-i âtî zarfında ihzâr edilecek muhtelif-ül cins başka toplarımız da vardır.

5- Ceb-hâne:

a- İngiliz, Manliher, Rus ceb-hânesiyle hafif makineli tüfenklere muktezî Fransız ceb-hânesi matlûb mikdârda verilmiştir. Osmânlı ceb-hânesinin Cebhe'de mevcûd olanlarla berâber 18 milyona ve Alman ceb-hânesinin haziran nihâyetine kadar beş milyona iblâğı mukarrerdir.

b- Top ceb-hânesi ise matlûb mikdâra iblâğ edilmiş ve pek cüz'î olarak kalan noksânın sevki de der-dest olunmuştur.

6- Başkumandanlık tahrîrâtının altıncı maddesi mücibince müretteb kıtaât dahi dâhil olduğu hâlde Garb Cebhesi efrâd îâşe mevcûdu hadd-i mukarrere iblâğ edilmiş olduğu kuvvelerden anlaşılmalıdır. Binâen aleyh 4/6/38 târih ve 10.572 numrolu Şifre ile bildirilen bûdce mevcûdu dâhilinde teşkilât-ı mukarrerenin tanzîm ve tatbîke efrâd cihetiyle de bir mâni' mevcûd değildir.

7- a- Mayıs ayı zarfında [1.217] re's hayvân ile ve yüz otuz beş araba sevk edilmiş olub bu mikdâra Yirmi Birinci Fırka ile [1.273] hayvân ve 119 arabaya mâlik Onuncu Firkanın ve 269 hayvâna mâlik Adana'dan Cebhe'ye müretteb kıtaât hayvânâtının ilâvesiyle 4.167 re'se ve dört yüz yirmi arabaya iblâğ edilmiş oluyor. Hayvânât mevcûdundan 420 arabanın 840 hayvânı tenzîl edilmediği sûrette 3.327 re's hayvândan başka ma'-koşum 420 araba Cebhe'ye mâl edilmiş oluyor ki mecmûu beş bin yedi re's hayvân i'tibârındadır. Daha bin hayvânın haziran ayı zarfında mürettebât-ı bakayâsından Cebhe'ye itâsı mümkündür. Bundan başka Sevkiyât ve

Nakliyyat Müdüriyyet-i Umûmiyyesinden 300 aded dört tekerlekli ma'-koşum hayvânı öküz arabası teslim edildiği gibi [250] adedi Bolu'dan, yüz ellisi Ankara'dan, ellisi Konya'dan olmak üzere 450 ma'-koşum öküz arabası ile yirmi beş ma'-koşum çift atlı araba ve altı yüz yirmi beş merkeb tertîb edilerek der-dest-i sevk bulunmuştur. Bu mikdâr vesâit-i nakliyye [3.825] re's hayvân mukabilidir. Müteahhid kollarının ziyâdece inkişâfı hâlinde Sevkıyât ve Nakliyyât Müdüriyyet-i Umûmiyyesi vesâitinden daha bir kısmın tertîb ve sevki mukarrerdir. Ayrıca yirmi otomobil gönderilmiştir. Üç otomobil dahi der-dest-i tahrîkdir. Başkaca mevcûddan on otomobilin daha i'tâsına çalışılmaktadır.

b- Menzil vesâitine mahsûben sipâriş edilmiş olan lastik tekerlekli [100] aded kamyonların ilk kafilesi olan iki ta'mir kamyonu ile 27 aded kamyon Mersin'e 3 Haziran 38 târihinde vâsıl olmuştur. Mütebâkîsinin de haziran nihâyetine kadar gelmesi me'mûl-i kavîdir.

8- Ordunun harekât-ı taarruziyyeye ihzârı için Garb Cebhesi'nden lüzûm gösterilen mevâddın bâlâda tafsilân arz edildiği vechle ikmâlinden sonra harekât-ı taarruziyyenin devâmı esnâsında dahi lâzım olacağı teemmül edilebilen ve ordunun mütemâdiyen takviyesiyle hizmet edebilecek olan mevâddın tedârik ve ihzârına da çalışılmaktadır. Ordu menzillerinin geri menzili ile sûret-i irtibâtı şimdiden ta'yîn ve tesbît buyurulabilmek için Sevkıyât ve Nakliyyât Müdür-i Umûmîsi Mir-alây Sadullah Bey karar-gâh-ı devletlerine gönderilmiştir. Mûmâ-ileyh mevâdd-ı sâlifenin tafsilâtı hakkında da arz-ı ma'lûmât ve bu bâbda erzân buyuralacak evâmîr-i devletlerini telâkki edeceği ma'rûzdur. Garb Cebhesi Kumandanlığına ve berây-i ma'lûmât Başkumandanlık cânib-i sâmîsine, Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Riyâsetine arz kılınmıştır.

Müdâfaa-i Milliyye Vekîli
(İmza)

1.Şu'be
4129

BELGE NO. 41

Numro
2159

10-Mayıs-38

Sûret

17/Mart/38 târih ve 1518 numrolu Emr'e zeyldir:

Muhârebe-i kat'iyye hattıyla emniyyet müfrezelerimiz arasında bulunub da düşmanın bir taarruzu hâlinde işgal sâhasında kalacak köylerin çokluğundan ve bu köyler halkının kâmilen ve şimdiden gerilere nakli ahâlînin sefâletini mücib olacağından yalnız mevâşî, ağnâm, zî-kıymet eşyâlarının gerilere aldırılması ve muhârebe başlar başlamaz köyler halkının dahi gerilere nakli için tedâbir ittihâzı bildirilmişdi. Bir köyün vesâit-i nakliyyesi o köyü tamâmen nakle kâfi gelmediğinden köylerin geriye naklinin uzun zamâna muhtâc olduğu bi-t-tecrûbe anlaşılımış ve bu sebeble muhârebe-i kat'iyye hattıyla emniyyet hattımız arasında bulunan köyler halkının muhârebe başladığından i'tibâren defâten ve kâmilen gerilere nakline imkân görülememiştir. Binâen aleyh bir muhârebe hâlinde hatt-ı aslî gerisine alınacak bu köyler halkının harekâtı emniyyet müfrezelerimizin harekâtına uyduramayacaklarından muhâcirînin yollarda düşmanın ayakları altında kalarak imhâ' edilmek tehlikesine ma'rûz kalmamaları için bu husûsda ber-vech-i âfî tedâbirin ittihâzı muvâfık görülmüştür.

1- Düşmanın taarruz sâhasındaki menâbiden istifâdesine mâni' olmak veya bunu son derece tahdîd etmek için bu sâhada mevcûd ve ahâlînin ihtiyâcından fazla hayvânât, zahâir ve mevâdd-ı iâşe tamâmen mübâyaa edilerek gerilere nakl olunacaktır.

2- Köylülerin ihtiyâcından dolayı mahallinde kalması zarûrî olan hayvânât, vesâit-i nakliyye ve zî-kıymet eşyânın bir taarruz hâlinde sâhibleriyle birlikde gerilere nakli için muktezî ve müttehas tedâbir ta'kîb ve tatbîk olunacaktır.

3- Tarafeyn hutûtu arasında bulunub da düşman ta'cizâtına ma'rûz kalan ve harekâtından şübhe edilen ve el-yevm gerilere alınmakta olan köylerden mâ-adâsının bir muhârebe hâlinde kâmilen tahliye edilerek gerilere cebren nakli ameliiyesinden sarf-ı nazar olunacaktır.

4- Ordulara ta'mîm edilmiş ve berây-i ma'lûmât Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Riyâsetine arz edilmiştir.

Garb Cebhesi Kumandanı
İsmet

Aslı İkinci Şu'bededir.

BELGE NO. 42 (1)

Ankara
21/5/38

Şifre
Makine Başında

Garb Cebhesi Kumandanlığına

C.: 19/5/38 târih 1525 numarolu Şifre

1- Düşmanın Seyidgazi etrafında ve Döğer mintikasındaki tecemmuunu daha ziyâde tedâfûî bir maksadla icrâ' eylediği mütâlaasındaım. Maa-mâ-fih tasavvur buyurulduğu vechle bu vaz'iyette düşman her an 5:6 firkalık bir kuvvetle Aziziye istikametinde taarruza geçebilir.

2- Muhârebe hâzırlığında mevcûd olduğu bildirilen noksanlardan piyâde ve topçu ceb-hânesinin asgarî zamânda ikmâline çalışılacaktır. lâşe vaz'iyetinin ıslâhı ve ihtiyât erzâk tedâriki için beş yüz bin lira te'mîn edilmiştir. Fakat menzil kabiliyyetini esâslı bir sûrette tezyîd için Azari dekovilinin Aşağı Ağzıaçık'a kadar temdîdi ve lastik tekerlekli otomobiller tedâriki zamâna mütevakkıf bir keyfiyettir. Binâen aleyh bir taraftan bütün bu nevâkısın ikmâli için mümkün olan her şeyin yapılmasına devâm etmekle berâber diğer taraftan bulunulan vaz'iyet-i hakikiyye içerisinde bir düşman taarruzuna ma'rûz kalındığı hâlde her şeyden evvel meydân muhârebelerini muvaffakiyyetle başarabilmek için muhârebe-i kat'iyye kabûl edilecek sahnenin kabiliyyet-i hakikiyyemizle uygun olmasına atf-ı ehemmiyyet etmek ve bütün tertîbâtımızı buna tevfiik eylemek îcâb eder fikrindeyim.

3- Cebhe'nin bi-l-hâssa üç süvâri fırkasının ber-mûcib-i kadro dolgun mevcûdlu dörder bölüklü dört âlâyâ iblâğı için kolordu süvâri bölükleriyle Cebhe ve ordularda kolordu muhâfızları kadar, muhâfız süvâri terk etdikden sonra fazla kalacak süvârilerin Süvâri Kolordusuna ilhâkı muvâfıktır.

Piyâde fırkalarının âteş kuvvetinin ve hareket kabiliyyetinin tezyîdi için ise Yirmi Birinci Fırka Cebhe emrine verilecektir. Yalnız bu fırkanın piyâde kıtaâtının kamilen dağıtılmayarak müntahab aksâmından hiç olmazsa bir piyâde âlâyı meydâna getirilmesini ve bunun yerine ta'lîm ve terbiyesi zabt ü rabtı noksân diğer bir cüz-i tammin lağvını ve-yâhûd (47)'nci Âlâyın Kocaeli Grubu emrine verilerek yerine bu âlâyın ikamesi sûretiyle On Yedinci Fırkanın kıymet-i harbiyyesinin tezyîdini ve düşmanı yanlış hesâbâta sevk için fırkanın lağvının mümkün mertebe mahrem tutulmasını ve mevcûdiyyeti hakkında dâimâ işââtda bulunulmasını muvâfık mütâlaa etmekdeyim.

Bundan başka Ankara'dan bir müddet sonra dört yüz küsür silâh kuvvetinde bir müretteb tabur daha Cebhe emrine gönderilecektir.

Yalnız bir muhârebe hâlinde Cebhe'nin muhtâc olacağı zâbitân deposunu teşkil etmek ve aynı zamânda (317)'lilerin ta'lîm ve terbiyesine

kâfi gelmeyen depo teşkilâtını tevsi' etmek maksadıyla (21)'inci Fırka emrindeki piyâde zâbitânı nisbetinde zâbitânın Cebhece tasarruf edilerek Müdâfaa-i Milliye emrine verilmesini ricâ ederim.

Harekât (1598) numrosuyladır.

Fevzi

۱- به بدی و بیگانه‌ها که از این جهت ...
 ۲- ...
 ۳- ...
 ۴- ...
 ۵- ...
 ۶- ...
 ۷- ...
 ۸- ...
 ۹- ...
 ۱۰- ...
 ۱۱- ...
 ۱۲- ...
 ۱۳- ...
 ۱۴- ...
 ۱۵- ...
 ۱۶- ...
 ۱۷- ...
 ۱۸- ...
 ۱۹- ...
 ۲۰- ...

A	4/182
D	5
F	14-1

K 1520

BELGE NO. 43

Birinci Ordu Kumandanlığı
3. Şu'be
3. Kısım
1726

Çay
27/5/38

Eğirdir'de:

Birinci Ordu Menzil Mıntıka Müfettişliğine

Menzil emrinde bulunan öküz ve kağrı kolları ellışer arabalı ve merkeb kolları yüzer merkebli olmak üzere ber-vech-i âtfi teşkîl ve tensîk edilecektir:

a) Mevcûd on bir kağrı kolundan üç kol ve on merkeb kolundan bir kol lağv edilerek efrâd ve vesâiti diğer kollara tevzî' olunacaktır. Zâbitândan; merkeb kolları için yeniden teşkîli emr edilen katar hey'etinin teşkîli için istifâde edilecektir. Fazla zâbit kaldığı takdirde 326 numrolu deve koluna verilerek bu kolda iki zâbit bulundurulacaktır.

b) Teşkîlâtın sūr'at-i tatbîki ile netîcesinin iş'ârı mütemennâdır.

Birinci Ordu Kumandanı
(İmza)

برخی اردو زبانہ اعلیٰ
۳
۱۷۶۶

تاریخ
۲۸/۵/۷۷

A	4/5262
D	94
F	33

آمد پر وہ :

برخی اردو زبانہ منطقہ مفتی

قرآن کریم بولنگ اڈوڈہ واقعی قولی اللہیہ آداب فی وکلب قولی ہوزر ترکیبی اولہ
 اور وہ برج آبی شخصی وسیعہ ایڈیٹ ہند :-
 (آ) موجودہ برقی قولی اردو قول د اودہ ترکیبی قولیہ قولی لغوی ایڈیٹ اور دوسری
 دیگر قولیہ قولیہ اولہ ہند - - - - - ضابطہ ہند : ترکیبی قولی ایچون یکینی شخصی
 ایڈیٹ ہند - - - - - ضابطہ شخصی ایچون استفادہ ایڈیٹ ہند - - - - - ضابطہ ضابطہ والیہ ہند
 ۷۶۶ قولیہ دودہ قولیہ وریڈیٹ ہند ایڈیٹ ہند ہند ہند ہند ہند ہند ہند ہند ہند
 (ب) شخصیہ ہند ہند ہند ہند ہند ہند ہند ہند ہند ہند ہند ہند ہند ہند ہند ہند ہند ہند ہند

برخی اردو زبانہ

تقدیر
 ایڈیٹ ہند ہند ہند ہند ہند ہند ہند ہند ہند ہند ہند ہند ہند ہند ہند ہند ہند ہند ہند

BELGE NO. 43-1

Menzil Nakliyye Kumandanlığı

Aded

265 Mahremdir.

Eğirdir

28/5/38

Sûret

Karaağaç'da İki Numrolu Katar Kumandanlığına

Birinci Ordu Kumandanlığından şeref-mevrûd 26/5/38 târih ve Ş. 3 4707/15971 numrolu Telgraf-nâme'de öküz arabalı kollar ellişer arabalı ve merkeb kolları yüzer merkebli olmak üzere üç kağrı kolunun ilgasıyla mevcûd efrâd ve hayvânâtının mütebâkî sekiz kola tevzîi ve bu kolların kemâ-kân katarınıza ilhâk ve katar numrosunun muhafazası, ve merkebli kollardan bir kolun ilgasıyla kezâ hayvânât ve efrâdının mütebâkî dokuz kola tevzîi ve bir develi kol ile berâber Üçüncü Menzil Katarını teşkil etmesi emr buyurulmuşdur.

İşbu emr ber-vech-i zîr tatbîk edilecektir.

1- 295, 305 numrolu öküz kolları ve 348 numrolu merkeb kolu ilga' edilecektir.

2- İlga' edilecek öküz kollarında mevcûd efrâd, kağrı ve öküzlerin müsâvâten 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304 numrolu kollara tevzî' olunacak ve hayvân deposundan aldırılması evvelce emr olunan 34 öküz de bu miyânda tevzîâta idhâl olunarak beher kolda ellişer araba bulunacak, fazla kalacak öküzler yedek olmak üzere müsâvâten kollara taksîm edilecektir.

3- 295 numrolu kol 297 numrolu kola 10 araba bâ-mazbata devr ve teslîm edecek, mütebâkî otuz arabasından 20 arabayı bi-z-zât kumanda ederek Kaşıkara'ya götürüb orada bulunan iki kola 10'ar araba tevzî' edib mazbatasını aldıktan sonra kol kumandanı emir-beriyile birlikde Hüyük'e gelecek ve orada Dinar, Eğirdir, Sarıdris tarîkiyle gelib Hüyük'de kendisine iltihâk edecek olan 10 arabayı aldıktan sonra Hüyük, Gelendost, Yakaköy, Balcı Çiftliği tarîkiyle Karaağaç'a getirecek ve zinhâr başka tarîke sapmayacaktır. Bu on arabayı ikinci mâddede emr olunduğu vechle merkezdeki kollara tevzî' edilecektir. Bu mâdde ayrıca Dinar'daki 295 Numrolu Kol Kumandanlığına da yazılmışdır.

4- 348 numrolu merkebli kolda mevcûd ve son kuvvenizde gösterilen 99 merkebden 341 numrolu kola 10, 342 numrolu kola 14, 343 numrolu kola 1, 344 numrolu kola 4, 345 numrolu kola 10, 346 numrolu kola 14, 347 numrolu kola 15, 349 numrolu kola 16 ve 350 numrolu kolun numrosu 348 numroya tahvîl olunarak bu kola da 13 merkeb ve ol mikdâr efrâd ve techîzât tevzî' edilerek beher kol mevcûdu menzilden verilecek 15 merkeble berâber 107'şer merkebe iblâğ olunacak ise de bunlardan ağır yaralı ve zaîf olanlar

tefrîk ve berây-i tedâvî haste-hâneye gönderilecek şu sûretle her kolda yüzer merkeb bırakılacaktır.

5- Mülga üç öküz ve bir merkebli koldan açıkda kalan zâbitândan en ziyâde kolu sevk ve idâreye ikdâmı meşhûd olan bir zâbit develi kola kumandan veya muâvin ta'yîn olunarak ismi bildirilecek ve şu hâlde develi kolu bir kumandan ve bir muâvinden müteşekkil bulunacaktır.

6- Açıkda kalan zâbitândan dîger ikisi der-dest-i teşkîl bulunan Üçüncü Katarın yâver ve iâşe zâbiti olarak şimdilik katarınız karâr-gâhında ibka' olunacaktır.

7- Üçüncü Katar Kumandanı ve hesâb me'mûruyla baytârının ta'yîni der-dest bulunmağla katarı iltihâk ve işe başlanıncaya kadar işbu teşkîlâtın tarafınızdan îfâ ve ikmâli ile mezkûr katarın da emr ve kumandasının vekâleten tarafınızdan tedvîri ve netîce-i teşkîlâtın inbâsı mercûdur.

Birinci Ordu Menzil Mıntıka Müfettişi
Kaim-makam

العدد
٤٧٨/١٣٨

٤٠
شهر

تاريخ
٤/٣٢٤٥
٩٤
٢٣/٥

ترتیباً با شماره اول نظر قرار شد

4/3265
94
23/5

برای داد و ستد مبادله شده است و در ۲۸ فروردین ۱۳۰۳ در تهران در حضور آقایان ...
و در آن روز در آن مکان مبادله شد و در آن روز در تهران در حضور آقایان ...
و در آن روز در آن مکان مبادله شد و در آن روز در تهران در حضور آقایان ...

۱- ...
۲- ...
۳- ...

۴- ...
۵- ...

۶- ...
۷- ...

۸- ...
۹- ...

۱۰- ...
۱۱- ...

۱۲- ...
۱۳- ...

۱۴- ...
۱۵- ...

۱۶- ...
۱۷- ...

۱۸- ...
۱۹- ...

BELGE NO. 43-2

Mahrem Tahfîrât

Ş. 1
Aded

Eğirdir
3/6/38

Menzil Nakliyye Kumandanlığına
İki Numrolu Nakliyye Katar Kumandanlığına

1- Birinci Ordu Kumandanlığından mevrûd 27/5/38 târih ve 3. Şu'be/1726 numrolu Emir'de kağrı arabalarından ellişer ve merkeb kollarından yüzer merkeb olmak üzere teşkîl ve tensîki emr olunduğundan on bir kağrı kolundan üç kol ve on merkeb kolundan bir kol lağv edilerek kollara tevzî edilmeli ve netîce-i tevzîâtla son kabiliyyet-i nakliyye 10/6/38 târihine kadar menzile gönderilmelidir.

2- Fazla kalacak zâbitân teşkîl edilecek katara verilecek ve 326 numrolu deve kolunda iki zâbit istihdâm olunacaktır.

3- Menzil Nakliyye Kumandanlığına, İki Numrolu Nakliyye Katar Kumandanlığına yazılmıştır.

(İmza)

A	4/5302
D	94
E	38/3

دکتر
۲۸۱۲۴

مزل لندون فونڈ
ایک لکھ روپے کی رقم
پیشکش کی جا رہی ہے

پورنٹ

ع

- ممبرانہ جو لکھ روپے کی رقم ۱۹۷۲ء میں دیا گیا تھا اس کی رقم ۱۹۷۳ء میں
 الٹے دیکھ کر پورنٹ پر لکھی گئی ہے اور اس کی رقم ۱۹۷۳ء میں
 اوجھل ہوئی اور اس کی رقم ۱۹۷۳ء میں لکھی گئی ہے اور اس کی رقم
 صاف لکھ ۲۸۱۲۴۰ کی رقم لکھی گئی ہے اور اس کی رقم
 دیکھ کر پورنٹ پر لکھی گئی ہے اور اس کی رقم ۱۹۷۳ء میں
 لکھی گئی ہے اور اس کی رقم ۱۹۷۳ء میں لکھی گئی ہے اور اس کی رقم
 لکھی گئی ہے اور اس کی رقم ۱۹۷۳ء میں لکھی گئی ہے اور اس کی رقم
 لکھی گئی ہے اور اس کی رقم ۱۹۷۳ء میں لکھی گئی ہے اور اس کی رقم
 لکھی گئی ہے اور اس کی رقم ۱۹۷۳ء میں لکھی گئی ہے اور اس کی رقم

BELGE NO. 43-3

“Tel”

Aded
266

Eğirdir
28/5/38

Sûret

Dinar'da Menzil 295 Numrolu Kağnı Kol Kumandanlığına

1- Kolunuz arabalarından 10 kağnı arabası efrâd ve techîzâtıyla oradaki 297 Numrolu Kol Kumandanı'na bâ-mazbata teslim edilecektir.

2- Kezâ kolunuzdan 10 araba da ma'-techîzât ve efrâd bir çâvûş kumandasında Eğirdir-Sarıdris târîkiyle Hüyük'e tahrîk etdirilib Hüyük'de kumandanıza iltihâk edecek ve ta'lîmâtı Eğirdir'den verilecektir.

3- Mütebâkî yirmi arabayı kumandanıza alarak Kaşıkara'ya gidib orada bulunan iki kola onar araba ma'-techîzât ve efrâd bâ-mazbata teslim edilib emir-berinizle Hüyük'de bulunacak on arabalı kolunuzu alıb Karaağaç'da katara iltihâk edilecek, zinhâr başka târîke sapılmayacaktır.

4- Bu emr ayrıca Katar Kumandanlığına da yazılmışdır.

Birinci Ordu
Menzil Mıntıka Müfettişi Nâmına

عدد ۶۶۶
صورت ۴۰
اکتوبر ۱۹۸۸/۰۵/۲۸

بند ۲۰۵ نورولو قاضی قضاوت

- ۱- قولدار ارباب زندگی قاضی ارباب بی افراد و تجدیدیه آورده کی ۱۹۸۸ نورولو قاضی قضاوت با شرط تسلیم بویکند.
- ۲- کند قولداره ۲۰ آراب ره بی تجدیدیه و افراد بی شرطه قولداره آورده صاری در بی طریقوه لیکه خربله ایندی بیه لیکه قولداره الحاقه ایدیه جله و تصدیق اکرورده و بی بویکند.
- ۳- باقی لیکه ارباب یا قولداره آورده قاضی قره بکیدی آورده بونانه ایکه قولداره اوسر آراب بی تجدیدیه و افراد با شرط تسلیم ایوب ارباب کورم لیکه بوننه جله اوده آرابی قولداره آعب کندی ، با قاضی ، با حقیقت طریقوه قره الحاقه قطره الحاقه ایدیه جله زنا بقه طریقوه صایه بویکند.
- ۴- بولور ایدیه قطره قولداره ایستد.

برنجارود
قره لطفه قضاوت

A	4/5262
D	94
F	33/1

BELGE NO. 44

Birinci Ordu Kumandanlığı
Ş.1 (Harekât)
Kısım 1 3605/16709

Çay
3/Haziran/1338

Garb Cebhesi Kumandanlığına

1- Haziran geldi. Mayıs zarfında hâzırlıkların tesrîi ile Haziran ibtidâsında taarruzun mümkün bir hâle getirilmesi hakkındaki mütâlaât-ı âciz-ânemi 22/Nisan/1338 târih ve Harekât/3157 numro ile arz etmişdim. Fakat bugünkü ahvâle bakınca taarruz değil hatta devâmlı bir müdâfaayı bile şübheli görüyorum.

2- Düşmanın bugünkü vaz'-ül-ceyşi daha ziyâde müdâfaa için alınmış tertîbatı göstermekle berâber taarruza da müsâid bir şekli arz etmektedir. Merkez Grubunun vaz'iyeti bu taarruzun hem (Emirdağı-Keşir Dağı) hattı şimâlinden Aziziye istikamet-i umûmiyyesine ve hem de aynı zamânda mezkûr hattın cenûbundan icrâsına aynı derecede müsâade-bahşdır. Ordu Yunanlıların -şimdiye kadar yapılan muhârebelerde ta'kîb ettiği hatt-ı hareketi nazar-ı itibâra alarak- yapacağı taarruzun daha ziyâde cenûbdan vâki' olacağını daha kuvvetli tahmîn etmektedir. Çünkü:

a) Tecârib, Yunanlıların taarruz istikametini saklamak için bidâyetde bizi iğfâle teşebbüs ettiğini göstermektedir. Buna nazaran şimâlden bir taarruz niyetinde olan düşman şimdiden ihtiyât grubunu bu cenâha getirib aylarca bu vaz'iyetde tutarak bizim bu tarafa nazar-ı dikkatimizi celb etmez. Bil-akis bu tarafa nazar-ı dikkatimizi celb etdikden sonra ihtiyât grubunun Afyon'a yakınlığı hasebiyle bir gece zarfında Afyon civârına nakl edib Akarçay cenûbundan bir taarruza teşebbüs edebilir.

b) Söke işgali gibi vakayi' Yunanlıların ordumuza netîce-i kat'iyeli bir darbe indirmeğe muktedir olamayacağını anlayarak siyâseten arâzi işgaline daha ziyâde ehemmiyet verdiği zannını veriyor. Yunanlıların İtalyanlarla uyuşmaları bu arzûnun daha kolay tatbîkine imkân bahş etmektedir; ve ancak Akarçay cenûbundan yapılacak bir taarruzla daha sühûletle daha çok ve daha kıymet-dâr arâzi elde etmek mümkün olur.

3- Buna karşı bugün bizim düşüneceğimiz evvelâ: emniyetli bir müdâfaa, sonra bir taarruzdur. Fakat böyle bir taarruz için lâzım gelen hâzırlıklar kifâyet derecede ilerilememiştir ve sekiz aydan beri yapılan hâzırlıklara nisbet edilirse bundan sonra da bu hâzırlıkların kifâyet dereceye varması pek mümkün olamayacak gibi görünüyor. Hatta bugünkü şerâit altında kuvvetli bir müdâfaa bile kesb-i müşkilât etmektedir. Bi-l-hâssa menzil hidemâtının bozukluğu bunun en birinci âmilidir.

4- Garbî Anadolu Menzilinın muâvenetinden mahrûm kalan ordulara menzil vazîfesi verildi ve ordu menzil mıntıkası dâhilinde kolordular, firkalar mevâdd-ı iâşe tedârikiyle meşgul olmağa başladılar. Bu cüz'-i tâmların birçok me'mûrları erzâk tedârik ve mübâyaası için etrafa dağıldı. Bin müşkilâtla

te'sîs ve imlâ edebildiğimiz ihtiyât erzâk anbarlarımız boşaldı. Bir muhârebe başlarsa fırka ve kolordular artık kendiliklerinden iâşe işleriyle uğraşamazlar ve bunların vesâit-i nakliyesi artık kendilerinden ayrılamaz. Bunların ihtiyâcâtını geriden başka vesâitle getirmek mecbûriyeti vardır. Orduların menzil mintikaları da gerek vesâitin ve teşkilâtın ve gerek mintikalarının mahdûdiyyetinden orduları tamâmen iâşe ve techîze müsâid değildir. Gerideki menzil hidemâti te'mîn edilemezse şimdi bulunulan hatda dahi muvaffakiyyetli ve devâmlı bir müdâfaa meşkûkudur.

5- Binâen aleyh muvaffakiyyetli ve devâmlı bir müdâfaa için bile iâşe ve menzil umûrunun bir an evvel islâhı ve harbin ancak muvaffakiyyetli bir taarruzumuzla intâcı mümkün olduğundan böyle bir taarruz icrâsı ve harbi hitâma erdirmek için artık ilerlemiş olan mevsimin büsbütün geçmesine meydan verilmeden hâzırlıkların tesrîfi ve nevâkısın ikmâli zarûrî olduğunu mütâlaaten arz eylerim efendim.

Birinci Ordu Kumandanı
(İmza)

BELGE NO. 45

Müdâfaa-i Milliyyenin Beşinci Şu'beden yazılan tezkireye 4/6/38 târih ve 7824 numrolu Cevâbı'ndan

Beşinci Şu'beden yazılan tezkirede Ağustos gagesine kadar Garb Cebhesi'nin iâşesi için muktezî 60 bin tonluk erzâk talebine Müdâfaa-i Milliyye Vekâleti, Garb Cebhesi'nin ancak haftalık iâşesine kâfi meblağ te'mîn eylediğinden para veremeyeceğini bildirmiş ve el-yevm ber-vech-i âtî mikdârda erzâk mevcûddur:

2.700 Konya'da

1.100 Niğde'de

600 Aksaray'da

100 Kayseri'de

500 Koçhisar'da

790 Polatlı, Kozanlı, Beşışıklı(?), Piribeyli

600 Muhtelif yerlerde

500 Garbî Anadolu Menzil Müfettişliği emrinde

6.890

28.000 Mübâyaa komisyonları ma'rifetiyle kabil-i mübâyaa olan mikdar

34.890

BELGE NO. 46-1 (2-5)

1/200.000 Kroki

15 Haziran 338

Birinci Ordu Mintikasında [K] Mintika-i Müdâfaası

6/Haziran/1338'den 11/Haziran/1338 târihine kadar [K] Mintika-i Müdâfaası'nın yalnız birinci mevzii dolaşılmışdır. Akarçay'dan Hoyran Gölü'ne kadar imtidâd eden mezkûr mevzi' arâzî îcâbâtı ve müdâfaa grubları nokta-i nazarından sûret-i umûmiyyede altı mintikaya ayrılabilir:

1- Ova Kısmı:

Ki (Işıyan Çiftlik) şimâlinde demir yolu boyundaki [Yassıhöyük, Rampatepe, Ilgartepe, Küçük ve Büyük Höyük Tepeler (hey'et-i umûmiyyesi Sürüdede Tepeleri) ile Afyon şosesi cenûbundaki Taşlıtepe] nokta-i istinâdlarını ihtivâ eder.

Bu mintika ikinci mintika ile Ferikpaşa Çiftliği'nin iki kilometre garbindaki Uzunsırt ile kesb-i irtibât eyler.

Mevcûd Tahkîmât:

Yukarıda arz edilen nikât-ı istinâdiyede henüz nâ-tamâm ve tek hatdan ibâret olmak ve hutût-ı ittisâliyyesi ba'zılarında pek az ve ekserisinde hiç mevcûd olmamak üzere bir mikdâr tahkîmât yapılmış ve hattın eser-i umûmisi meydâna çıkmışdır. Topçu mevâzı, makineli tüfenk mevâzı, tarassud mahalleri hiç yapılmamışdır.

Yalnız Surludedede Tepesi önünde tel örgüsü yapılmış ise de bu tepenin ne tahkîmâtı ve ne tel örgüsünün mahali muvâfık görülmemişdir. Mevcûd hatt, setr hendeği veya ikinci hatt makamında kabil-i istifâde ise de tel örgüsünü buna nazaran daha ileri almak lâzımdır ki mahallinde İstihkâm Bölüğü Kumandanına söylenmişdir.

Yapılması Lâzım Gelen Tahkîmât:

- a- Arz edilen nokta-i istinâdlar çevrilecek,
- b- Nokta-i istinâdlar arasındaki mintikayı kapamak ve birbirine rabt etmek için tahkîmât grubları yapılacak,
- c- Nokta-i istinâdların-mahallinde gösterildiği vech ile- yek-dîgerinin önünü yan âteşine alacak vech ile makineli tüfenk mevzileri yapılacak,
- ç- Tarassud mahalleri kazılacak,
- d- Batarya mevâzı kazılacak,
- e- Düşman topçu âteşi esnâsında işgal kıtaâtının barınması için setr hendekleri yapılacak,
- f- Setr hendeklerinden siperlere irtibât hendekleri kazılacak,
- g- Tel örgü mahalli değiştirilecek.

İntihâb Edilen Topçu Mevâzı:

1- Şimendüfer hattı civârındaki Yassıhöyük gerisinde iki topluk cebel mevzii

Vazîfesi: İkinci Ordu sol cenâhı önünü ve Akarçay cenûbunu âteş altına almak

2- Rampatepe ile Ilgartepe arası gerisindeki Küçüktepe gerisinde iki topluk iki cebel mevzii

Vazîfesi: Mevziin birisi; Hamidiye önünü, dîgeri Ilgartepe, Höyük, Taşlı Tepeler önlerini ve Kanadkıran sırtları önündeki hatt-ı ictimâları döğecek.

Bu bataryanın iki tarassud mahalli olacak; birisi topların yanındaki tepede, dîgeri Rampatepe'de.

3- Küçük, Büyük Höyük Tepeler arasındaki boyunda iki topluk cebel mevzii

Vazîfesi: Rampatepe önlerini ve Çobanlar istikametini.

4- Ferikpaşa Çiftliği garbında Işıklar yolu civârında dört topluk sahrâ mevzii.

Vazîfesi: Cebhesi istikametinde [Afyon şosesi-Işıklar yolu] arasındaki sâhaya âteş etmek.

Mıntıkanın Kıymet ve Za'fı

Mevziin bu kısmı, mevziin hey'et-i umûmiyyesi gerisinde mestûren hareketi te'mîn eden Kumrallı Deresi yolunu te'mîn nokta-i nazarından şâyân-ı ehemmiyyetdir. Gerçi Çobanlar şimâline sürülecek düşman topçusu da Kumrallı civârına icrâ-yı endâht edebilirse de Rampatepe elimizde bulundukca Çobanlar civârında kolaylıkla topçu barındıramaz ve müsâid tarassud noktası bulamaz. Daha uzaklarda kalacak düşman topçusu da icrâ-yı te'sîr eyleyemez.

Sürlübaba Tepeleri düşman eline geçerse şose tarikiyle Kumrallı yolundan istifâde edilemez. O zamân arabalı vesâit için (Doğanlar-Gölcük) yolundan istifâde zarûrî olursa uzundur ve tek yola münhasır kalır. Bu kıymetine nazaran tabiaten kuvvetli sayılamaz.

Çünkü: Bi-l-hâssa Rampatepe, Çobanlar istasyonu, Çobanlar Köyü şimâli; Feleli civârında mevzi' alacak düşman topçusunun müttehid âteşine ma'rûzdur.

Feleli şarkındaki sırtlardan mevziin gerisi görülebilir.

Mevzi' dâhilinde mestûren ve mahfûzen hareket mümkün değildir. Kıtâatı düşman topçu âteşinden muhâfaza edecek avâriz-ı tabiiyye mefkuddur.

Gerisinde ikinci bir hatt olarak tahkîm edilebilecek sâha yoktur.

Gerisindeki arâzî harkların, Akarçay'ın, Ilıca'nın suyundan kısmen bataktır. Yol hâricinde her tarafda arabalı vesâit kolaylıkla hareket edemez. Binâen aleyh bu kısmın geri hidemâtı müşkilâtla cereyân eder.

Buna Karşı:

Mezziin bu za'fı ber-vech-i âtfi telâfi edilebilir:

a- Derin ve takviyeli avcı hendekleri inşâsı,

b- Derin, mümkünse mahal-i mahfûzalâ setr hendekleri inşâsı,

c- Fazla muvâsala yolları,

ç- Boydan boya tel örgü mâniî,

d- Ayrıca lüzûmunda (Yassıhöyük-Işıyan Çiftlik-Ferikpaşa Çiftliği) hattında ikinci bir tahkîmât hattı inşâsı [Bu kısım Kızıldağ mevziinin sağ cenâhını da teşkil eder.]

e- Mevzi' gerisindeki yolların batakt kısımlarının kurularak harklar üzerine köprücükler inşâsı.

2- Ferikpaşa Çiftliği Garbindan Işıklar-Çöngel Yoluna Kadar Olan Mintika

Ki ileri mevzide [Aralıktepe, Yalaktepe] mevzi-i aslîde [Kanadkırın, Tumbaktepe, Subaşı, Soğukpınar] nokta-i istinâdlarını ihtivâ eder.

Mintikanın Kıymet ve Za'fı:

Bu mevzi' Akpınar istikametinde hatt-ı bâlâ boyunca vâki' olacak düşman taarruzlarının tabîi ihâta cenâhını karşılayacağı gibi ova grubuyla merkez grubu arasındaki irtibâtı te'mîn eder. Bu grubun düşman eline geçmesiyle birinci mevzi' kâmilten tehlikeli bir vaz'iyete gireceği cihetle bundan sonra mukabil taarruzla düşman atılamazsa ikinci mevzide düşmanı tevkif zarûreti hâsıl olur. Hâl-bu-ki merkez kısmı düşman eline geçse de bu grubun ikinci mevzi' ile kesb-i irtibât etdirilerek elde tutulması mümkündür.

Bu grubun hâkimiyet ve menâat-ı tabîiyyesi vardır. Düşmanın her dürlü harekâtı tamâmıyla görülebilir. Ancak doğrudan doğruya mevzi'-i aslî ya'ni hatt-ı bâlâ tahkîmâtında müdâfaa edilir ve ileri mevzi' kısmı müdâfaa edilmezse daha bidâyetden i'tibâren düşmana topçu mevâzı olabilecek ve mukabil taarruzlarımıza karşı tutunabilecek müsâid arâzî kısmı verilmiş ve ova grubuyla merkez grubunun irtibâtı pek geriden yapılmış ve bu vech ile ova grubuna ve merkez grubunun hemen sağ cenâhına yapılacak tazyîklere buradan müessir muâvenetden sarf-ı nazar edilmiş olur.

Binâen aleyh bu grubu ileri mevzi' ve mevzi'-i aslî hâlinde müteaddid hutûtu hâvî mevziler hâlinde tahkîm etmek ve yek-dîgerine aralık tahkîmâtıyla rabt etmek îcâb eder ki arâzî buna pek müsâiddir.

Arâzîde kısmen tahkîmât bu tarzda yapılmış ise de îcâb eden ta'dîlât ve ilâvât arâzî üzerinde gösterilmiştir.

İleri Mevzi':

Taşlıtepe ile Işıkların hemen şarkındaki Yalaktepe arasındaki sırtlardan geçer. Bu mevziin sekiz yüz metre ila bir kilometre ilerisinde sağrıların ovaya müteveccih meyl-i tebeddül mahalleri vardır ki buralarının da ileri karakol hattı hâlinde hafif olarak tahkîmi ve setr kıtaâtının ilk mukavemeti buralarda yapması ve düşmanı daha ovadan karşılaması lâzımdır. İleri mevziin Akpınar Tepesi'yle Işıklar cenûbundaki Bağlıklı sırtlar, Sarıkaya Deresi menba' taraflarındaki sağrılardan geçen bir hatt ile irtibât peydâ' etmesi vaz'iyet icâbı zarûrîdir. Ancak bu sûretle Akpınar ve Merkez Tepelerin ileriye doğru olan sivri çıkıntılığı ber-taraf edilmiş olur. Arâzî de buna müsâiddir.

Yapılan tahkîmâta nazaran Işıklar şarkındaki Yalaktepe tamâmen cenûb istikametinde ve garba müteveccih olarak sırt boyunca yapılmış bir tahkîmât hattıyla Soğukpınar Tepesi'ne birleştirilmiştir. Bu hâlde Yalaktepe ileride münferid bir vaz'iyetde kalıyor. Ve Yalaktepe ile Soğukpınarı arasındaki irtibât tahkîmâtı şimâle karşı tamâmen yan vermiş bir vaz'iyetde bulunuyor. Ve Işıklar ile Sarıkaya Deresi arasındaki mıntıkada yekûn düşman topçusuna müsâid mevâzi' terk edilmiş oluyor. Bu mevziin en büyük za'fı; mevzi' imtidâdınca geri ile ya'ni Kumrallı Deresi ile irtibâtının arabalı kıtaât için süheyl(?) olmamasıdır.

Mevcûd Tahkîmât:

İleri mevzide, Uzun Sırt'da ve Ortatepe tahkîmâtında, Yalaktepe'de yalnız birer hatdan ibâret olmak üzere münferid parçalar hâlinde tahkîmât vücûda getirilmiştir. Fakat bu tahkîmât noksândır. Geri irtibâtı, makineli tüfenk mevâzıı, topçu mevâzıı, tarassud mevâzıı, irtibât hendekleri yoktur. Bu mıntıkada tel örgüsü yoktur. Mevzi-i aslîde kezâ istinâd nikâtında birer hatt hâlinde ve ba'zı kısımlarda pek az olmak üzere yek-dîgerine ittisâl hendekleriyle rabt edilmemek şartıyla iki hatt üzere tahkîmât yapılmıştır. Su hendekleri hiç yoktur. Arâzî taşlık olduğundan hemen kâmil deniz siperi hâlinde, ba'zen daha az derindir. Aralık mevâzıı tahkîmâtı hiç nazar-ı dikkate alınmamıştır. Tumbaktepe'de bir fırka tarassud mahalli kazılmaktadır.

Yapılması Lâzım Gelen İşler:

- 1- Mevcûd tahkîmâtın ikmâli ve nikat-ı istinâdiyenin vücûda getirilmesi,
- 2- Kanadkıran sırtları gerisinde arâzîde müsâid olan ikinci bir hattın yeniden inşâası, Tumbaktepe-Subaşı hattının önünde birinci hattın yeniden inşâası,
- 3- İrtibât hendeklerinin, makineli tüfenk mevzilerinin inşâası,
- 4- Topçu mevâzıının, tarassud mahallerinin yeniden hafrı,
- 5- Işıklar-Akpınar arasındaki ileri mevzi' kısmının yeniden vücûde getirilmesi,

6- Kumrallı Deresi'nden Tumbaktepe ile Subaşı Tepesi arasındaki boyundan Işıklara giden yolun sahrâ' topu mürûruna müsâid bir hâle ifrâğı.

İntihâb Olunan Topçu Mevâzı:

1- Kanadkiran sırtlarında dört topluk bir batarya mevzii.

Vazîfesi: Uzun Sırtlarla Yalaktepe arasındaki mıntıkayı âteş altına almak. Tarassud mahalli Kanadkiran sırtında. [Buraya Ferikpaşa Çiftliği'nden gelen dere boyunca bir yol yapıldığı hâlinde sahrâ' bataryası da çıkabilir.]

2- Kanadkiran ile Tumbaktepe arasında birinci ve ikinci hatt tahkîmâtı arasında dört topluk bir batarya için iki mevzi'.

Vazîfesi: 1- Mevzi' cebhesi şimâle karşı olub cebhesindeki vâdî istikametlerini,

2- Mevzi' cebhesi garba karşı olub Tumbaktepe önlerini ve Yalaktepe'yi âteş altına alacak.

Tarassud mahalleri: Mevziin ilerisindeki Yassitepe'de ve mevziin gerisindeki tepede.

Aynı batarya için ikinci hatt siperleri gerisinde bir mevzi' daha ihzâr edilecek.

3- Soğukpınar Tepesi'nin şark yamacına doğru iki cebel topu için mevzi'.

Vazîfesi: Yalaktepe'nin önünü âteş altına almak.

4- Subaşı ile Soğukpınar arasındaki boyunda [Işıklar'dan Kumrallı'ya giden Değirmenyolu civarında] bir sahrâ' mevzii.

Vazîfesi: Işıklar Vâdîsi'ni ve Kırkatepe, Keltepe'yi âteş altına almak.

Değirmenyolu sahrâ' topu için ıslâh edilecek.

5- Soğukpınar Tepesi'nde bir obüs mevzii [10,5'lik].

Vazîfesi: Kırkatepe, Keltepe'de mevzi' alacak düşman topçusuna âteş etmek, Yalaktepe önü ile Merkeztepe şimâli arasındaki mıntıkayı ve vâdîleri âteş altına almak, Işıklar-Çöngel yolunun [Dombay ...(?) yolu] geçtiği hatt-ı ictimâ' içini dövmek.

3- Merkeztepe, Yayvantepe, Akpınar Tepesi'ni İhtivâ Eden Merkez Mıntıkası

Ki Merkeztepe, Akpınar Tepesi'nde birer ve Yayvantepe'de beş nokta-ı istinâdı ihtivâ eder.

Mıntıkanın Kıymet ve Za'fı:

Bu mıntıka, birinci mevziin kilit taşı gibidir. Sukutu, mevziin hey'et-i umûmiyyesine icrâ'-yı te'sîr ve dîger nikatının zabtını da tesrî' eder. Buna mukabil düşmana en yakın ve cenâhlardan epeyce topçu âteşiyle himâye

edilemeyecek vech ile ileriye çıkmış vaz'iyettedir. Önündeki dik yamaçlı dereler mevzie kolaylıkla takarrübü teshîl eder ve bu derelerin içini hiçbir noktadan tarassud mümkün değildir. [Tayyâre müstesnâ] Bu sebepten dere içlerine girecek düşmana sıhhatli endâht kabil olmayıp ancak tenşîr endâhtı icrâsıyla ızrâr etmek îcâb edecektir ki bu da fazla ceb-hâne sarfını intâc edecektir. Bu sebeple düşman mevziin yakınına kadar çok zâyîâta dûçâr olmadan gelebilir ve yakın mesâfede kendisini dinlendirmeye ve zinde bir sûretde hücum etmeye muvaffak olabilir. Kırka Tepesi, Keltepe, Kırmızıtepe tabîi düşman topçu mevzileridir. Buralarda bulunacak düşman topçusu mütekariben bu mıntika üzerinde âteş tevhi'd edebilir.

Bi-l-hâssa Akpınar Tepesi Merkeztepe'nin ilerisinde bir ileri mevzi' hâlidir. Bu dar mıntıkada düşmanın kesîf topçu âteşi tevhi'diyle düşman buradaki kıtaâtımızı fazla zâyîâta dûçâr edebilir ve düşmanın ilk hücum hedefi bu tepe olabilir. Bunun için burada derin setr hendekleri, mümkünse mahall-i mahfuzalı olarak, inşâ' etmek lâzımdır.

Akpınar Tepesi ile Merkeztepe'nin derin muvâsala hendekleriyle birbirine rabtı Akpınar Tepesi müdâfaasının temdi'i için lâzımdır. Akpınar Tepesi gerek tahkîmâtli tepede bulundurulacak ve gerek Yayvan ve Merkez Tepelerde bulunacak obüs ve cebel toplarının âteşlerini temerküz ettirmek sûretiyle himâye edilebilir. Bunun için Akpınar Tepesi'nde ve âteş hattında bulunacak topçu tarassud zâbitinin tarassudâtına ihtiyâc vardır. Bunun için bu mıntıkada ayrıca emîn ve vâsi' bir topçu şebekesi te'sîsi zarûridir.

Mevcûd Tahkîmât:

Bu mıntıkada diğere mıntikalara nisbeten daha fazla tahkîmât vardır. Merkeztepe'de iki hatt, Akpınar Tepesi'nde iki hatt mevcûddur. Ve her iki tepe tel örgüsü ile çevrilmiştir. Yayvantepe'nin sağ cenâhında siperler parça parça ve pek noksandır. Sol cenâhında iki üç hatt üzere inşâ' edilmiş ve yek-diğere irtibât hendekleriyle rabt edilmiştir. Kısmen setr hendekleri de mevcûddur. Bu tepede tel örgüsü yoktur. Batarya mevzileri hiç inşâ' edilmemiştir. Merkeztepe'de bir topçu tarassud mevzii yapılmaktadır. Başka yoktur. Bunun da yeri münâsib bulunmamıştır.

Yapılacak İş:

1- Işıklar cenûbu ile Akpınar arasında Sarıkaya Deresi başındaki sağırlardan bir ileri mevziin yeniden inşâsı,

2- Merkeztepe'de hatt-ı bâlâ yakınında bir nokta-i istinâd inşâsı,

3- Hatların birbirine irtibât hendekleriyle rabtı, Merkeztepe'nin Akpınar Tepesi'ne hendekle rabtı, setr hendeklerinin kazılması,

4- Yayvantepe'de beş nokta-i istinâd vücûda getirilmesi,

5- Makineli tüfenk ve topçu mevzilerinin inşâsı,

6- Topçu tarassud mahallerinin inşâsı.

İntihâb Olunan Topçu Mevâzı:

1- Merkeztepe gerisinde Işıklar-Efesultan yolunun şarkında 15'lik obüs mevzii.

Vazîfesi: Merkez Tepe ve Akpınar Tepesi ilerisindeki hatt-ı ictimâları dövecek, Kırmızıtepe'deki düşman topçusunu dövecek.

Tarassud mahalli: Merkeztepe'de.

2- Yolun garbında 12'lik obüs mevzii.

Vazîfesi: Akpınar Tepesi'nin önünü ve tarafeynini ve düşman topçusu mevzilerini âteş altına almak.

Tarassud Mahalli: Merkeztepe'de ve Akpınar Tepesi'nde.

3- Yayvantepe'de, bir kudretli batarya mevzii.

Vazîfesi: Tahkîmâtlı tepenin önünü ve Ballık Deresi'ni dövmek.

4- Yayvan Tepe'de bir obüs bataryası için iki mevzi'.

Birincisi: Kızıltepe'yi, Akpınar Tepesi'nin önünü,

İkincisi: Tahkîmâtlı tepenin önü ile Ballık Deresi'ni âteş altına almak.

(Tarassud) Mahalleri: Yayvantepe üzerindeki tepeliklerde.

5- Merkeztepe ile Yayvantepe arasındaki boyunda sahrâ' mevzii.

Vazîfesi: Akpınar Deresi'ni dövmek.

4- Ballık Deresi'nden Kallar(?) Çayı Dirseğine Kadar Olan Mıntıka

Mıntıkanın Kıymet ve Za'fı:

Bu mintıka önünde Şuhud Ovası bulunması hasebiyle düşmanın en ufak harekâtı da göz önünde cereyân edeceğinden ve mevziin menâat-ı tabîyyesi de olduğundan az kuvvetle müdâfaası mümkündür. Düşmanın da fâik kuvvetlerle bu mintıkadan ilerilemesi beklenemez.

Ballık Deresi'nden Bazlar'a kadar olan kısım Yayvantepe'nin ve Akpınar Tepesi'nin önlerini yan âteşine almak nokta-i nazarından elde bulunmak lâzımdır. Maa-mâ-fih bu tepelerin düşman eline geçmesiyle Yayvantepe'den hatt sol cenâha kırılarak Yayla Tepelerindeki (Kızıldağ) ikinci mevzi' sol cenâhıyla kesb-i irtibât ederek temdîd-i müdâfaa da mümkündür. Arâzî buna müsâiddir.

Bazlar'dan sonra birisi Seydisultan şarkındaki sırtlar ve Eğmen(?) Köprüsü cenûbundaki sırtlar olmak üzere bir; ve ayrıca Çeltik sırtlarını ta'kîb etmek üzere ikinci bir hatt vardır. Birinci hattı Şuhud Ovası'na nezâret etmek üzere ilk zamân için elden bırakmamak îcâb eder.

Birinci hattın mahzûru sol cenâhının havaya gitmesi ve Cebhe'den uzamasıdır. Eğmen Köprüsü'nden Çeltik sırtlarına hatt rabt edilirse burada

pek sivri bir çıkıntı oluyor ki müdâfaası başlı başına müşkildir. Bu sebeble Bazlar'ın cenûb-i şarkisindeki Çomaktepe'den hatt Çeltik sırtlarına rabt edilecek vech ile tahkîm edilecek ve Eğmen Köprüsü şimâl ve cenûbundaki sırtlar ileri mevzi' hâlinde elde bulundurulacak ve fâik düşman kuvvetlerinin taarruzuna mevzi'-i aslîde mukabele edilmek lâzımdır.

Mevcûd Tahkîmât:

Bu mıntıkada tahkîmât pek az yapılmıştır. Boydan boya münferid manga siperleri hâlinde tahkîmât vardır. Arâzî taşlık olduğundan siperlerin derinliği pek azdır. Diğer mıntikalardaki noksanlar burada da mevcûddur.

Yapılacak İşler:

1- Avdantepe'de, Hisartepe'de, Çomaktepe'de, Çeltik sırtlarında nokta-i istinâdlar yapılacak,

2- Hisartepe ile Çeltik sırtları tahkîmâtı rabt edilecek, kezâ Çomaktepe ile Çeltik sırtları yek-dîgerine birkaç sıra tahkîmât hattı ile rabt edilecek,

3- Makineli tüfenk, topçu mevzileri, irtibât hendekleri, setr hendekleri yeniden yapılacak.

4- Bazlar-İsalı yolunun araba mürûruna müsâid bir sûretde ıslâhı lâzım.

5- Kallar Çayı'nı taşırmak üzere îcâbında sedd yapılacak.

İntihâb Edilen Topçu Mevzileri:

1- Avdantepe'de bir sahrâ' batarya mevzii

Vazîfesi: Yayvantepe önünü ve Akpınar Tepesi önünü yan âteşine almak.

2- Avdantepe'de bir cebel bataryası mevzii.

Vazîfesi: Cebhesi ilerisini ve Bazlar istikametini âteş altına almak.

3- Çomaktepe gerisinde bir cebel bataryası için iki mevzii.

Vazîfesi: Bazlar şimâlini âteş altına almak

İkinci mevziden Çeltik sırtları önünü ve Sökmen(?) Köprüsü şimâl ve cenûbundaki sırtları âteş altına almak.

4- Çeltik sırtlarında da batarya mevzâzı intihâbı lâzımsa da bu sırtlar dolaşılammıştır.

5- Kallar Çayı'ndan Çamur Ovası'na Kadar Olan Mıntıka

Mıntıkanın Kıymet ve Za'fı:

Bu mıntıka daha ziyâde Dinar istikametinden ilerleyecek bir düşmanın taarruzlarına ma'rûz kalacaktır. Efesultan, Şuhud üzerlerinden şarka taarruz edecek düşmanın da ancak sağ cenâhı bu mıntıkaya tesâdüf edebilir.

Binâen aleyh bu mıntıkada bulunacak kuvvet Şuhud istikametinden vâki' olacak bir ihâtaya mukabele için Çobankaya cenûbu-Kayraktepe hattında veya Çobankaya-Kılınçkayası hattında şimâle karşı müdâfaa eder ve Dinar istikametinden ilerleyecek bir düşman taarruzuna mukabele için de garba karşı müdâfaa eder. Binâen aleyh buranın tahkîmâtı her iki maksada vefâ edebilmelidir.

Bu mıntıka arâzîsi oldukça karışıkır. Garba doğru mevzi' daha hâkim tepelerin mahkûmiyeti altındadır. Bi-l-hâssa mevziin sağ nısfı bu husûsda daha zaîfidir. Sol nısfı Göregi ve Bakırcı Dağlarıyla pek kuvvetlidir. Bu mıntıkada Kocaçal Tepesi'nin ehemmiyyet-i mevkiyyesi vardır. Bu tepe pek hâkim olub İsalı şarkına kadar tekmiîl Kallar Vâdîsi'ni, Martlı Tepesi'ne kadar mıntıkayı, Şuhud Ovası'nı, Çeltik sırtları istikametini kâmilen görür. Düşman eline geçerse aleyhimizde pek istifâde eder. Bil-akis elimizde bulundukca pek çok harekâtımızı düşmanın nazarından saklar. Bu sebeble bu tepeyi uzun müddet elden kaçırmayacak vech ile bir mevzi'-i müdâfaa intihâb ve tahkîmi lâzımdır ki bu da:

(1)- [Çobankaya-Kılınçkayası-Kulak şarkı-Karasekili Tepesi]

2- Çobankaya cenûbu-Kocaçal-Ortatepe-Uzunpınar Tepesi-Bakırcı Dağı] mevzileridir.

Birincisi fazla kuvvet sarf eder ve sol cenâhı açık kalır. Binâen aleyh bu mevzi' ileri karakol mevzii olarak elde bulunmalı ve ikinci mevzi' müdâfaa hattı olarak tahkîm edilmelidir. Fakat bu mevziin bi-l-hâssa sol cenâhı zaîf olduğundan geride ikinci bir mevziin ihzârı da zarûrîdir ki bu da [Kallar Çayı dirseği-Çiftlik şimâl-i şarkîsi-Yağalak Tepesi-İcikli cenûb sırtları-Göregi Dağı-Bakırcı Dağı] mevziidir.

Birinci mevziin sol cenâhı olan Ortatepe kısmı düşman eline geçse de Kocaçal'ı elde bulundurmak mümkündür. Bu maksadla Kocaçal Tepesi Uzunpınar şimâlindeki sırtlar vâsıtasıyla Göregi Dağı'na rabt edilebilir.

Gerçi bu vaz'iyette Kocaçal nisbeten ileride münferid bir vaz'iyette kalırsa da gerek Çiftlik şimâl-i şarkîsinde ve gerek İcikli cenûb sırtlarında ve Bakırcı Dağında mevzi' alacak topçular bu tepenin önünde âteşlerini cem' ve bu sûretle himâye edebilirler.

Mevcûd Tahkîmât:

Bu mıntıkada Çobankaya cenûbundaki eteklerde Kocaçal Tepesi'nde Yağalak Tepesi'nde ve kısmen İcikli cenûbundaki sırtlarda Göregi ve Bakırcı Dağlarında olmak üzere bir mikdâr tahkîmât varsa da gayr-i kâfidir. Tahkîmât siperin manga grublarından ibâretir. Arâzî taşlık olduğundan ekserîsi diz siperi hâlinindedir ve kısmen bu da nâ-tamâmdır.

Yapılması Lâzım Gelen İşler:

1- Kocaçal Tepesi'nden i'tibâren birinci mevzi' tahkîmâtını yeniden yapmak,

2- İkinci mevziin noksân tahkîmâtını ikmâl, Çiftlik şimâlinde, Yağalaktepe ve bunun şimâl-i garbîsindeki iki tepede, İcikli cenûbundaki Taşlıtepe'de birer nokta-i istinâd yapmak,

3- Kocaçal ile Göregi Dağı arasında ve Uzunpınar şimâlinde bir aralık tahkîmâtı yapmak,

4- Bi-l-hâssa İcikli şimâlindeki haff meyilli mıntıkada fazla muvâsala hendeği ve setr hendekleri meydâna getirmek;

5- Topçu mevâzıı, makineli tüfenk mevâzıı, tarassud mevâzıı inşa etmek.

İntihâb Olunan Topçu Mevâzıı:

1- Çiftlik şimâl-i şarkîsindeki hatt-ı ictimâda bir batarya mevzii

Vazîfesi: Kocaçal Tepesi önünü âteş altına almak

2- Yağalak Tepesi gerisinde bir batarya

Vazîfesi: Uzunpınar Vadisi'ni ve Çiftlik Vadisi'ni âteş altına almak, Kılınçkaya civârında mevzi' alacak düşman topçusunu dövmek

3- İcikli civârındaki sırtlarda bir batarya mevzii

Vazîfesi: Yağalak Tepesi önlerini ve Kocaçal cenûb yamaçlarını dövmek

4- Bakırcı Dağı'nda bir cebel mevzii

Vazîfesi: Uzunpınar Vadisi'ni, Karadilli istikametini, ovayı ve Kocaçal Tepesi ve Ortatepe önlerini âteş altına almak.

6- Çamur Ovası-Hoyran Gölü Arasındaki Mıntıka

Mevziin Kıymet ve Za'fı:

Bu mıntıka doğrudan doğruya Dinar ve Uluborlu istikametlerinden ilerileyecek düşman taarruzlarına ma'rûzdur.

Mıntıka ova kısmı müstesnâ olmak üzere pek karışık, yek-dîgeriyle irtibâtı müşkil, ağaçlıklı ve dik tepelerden ve sarp hatt-ı ictimâlardan müteşekkildir. Bu mıntıkada belli başlı üç taarruz istikameti vardır:

1- Ova

2- Kocaören Beli-Bozdurmuş Beli-Onkuyu Dağı istikameti

3- Gencali-Kaşıkara istikameti

Her üç istikamet bu mevsimde sahrâ' topçusunun da hareketine müsâade-bahşdır. Yalnız hatt-ı bâlâ istikameti cüz'î islâha muhtâcdır. Mevziin en zaif kısmı da hatt-ı bâlâ kısmıdır. Çünkü yek-dîgerinden yakın ve müteselsilen devâm eden tepeciklerden mürekkeb olub takarrübü kolay ve bil-akis mevziin âteşle himâyesi müşkildir.

Hatt-ı bâlâ ile ova arasından ilerileyecek düşman kuvvetleri Kızlarkayası sırtları önünde kalır. Çünkü: Bu sırtlar hemen şakülen inmiş kayalıklı bir hâldedir.

Hatt-ı bâlâ ile sâhil arasındaki yamacdan ilerilemek de arâzînin kesikliği hasebiyle pek ziyâde dâi-i müşkilâtdır.

(Kaşıkara-Geneli) menzil yolunun kısmen Araklı şarkında ve ovoidan geçdiği için bu yolun uzun müddet elde bulunmasını te'mîn maksadıyla mevziin yolun garbindan geçmesi lâzımdır. Bunu te'mîn edecek arâzîde üç mevzi' vardır:

1- [Bakırcı Dağı-Oynayan cenûb-i garbîsindeki Korugan Tepeleri-Bozdurmuş beli şarkı- Eski Gencali şarkı-Hoyran Gölü]

2- [Bakırcı Dağı-Oynayan-Kızlarkayası-Taşevler garbı] hattı

3- [Oynayan cenûb-i şarkîsindeki Öğmez Tepe-Asartepe cenûb-i garbîsindeki (...(?)) ve daha cenûbdaki (Yüzaçık) tepeleri-Taşevler] hattıdır.

Bu mevzilerin her biri müteâkıben düşman taarruzlarına karşı müdâfaa olunabilir.

Bu mıntıkada en son mevzi' olmak üzere [Göregi Dağı-Çatalcatepe-Kağrı Gediği-Baba Geçidi garbındaki tepe-Yoğurtcu Beli-Asartepe-Taşevler şarkı] hattı vardır ki bu hat da kısmen [Kaşıkara-Geneli] yolunu muhâfaza eder. Ancak yol, Aydoğmuş ile Yoğurtcu Beli arasından geçirmek lâzımdır.

Bu mıntıkada yalnız Oynayan civârında ve cenûbundaki Korugan Tepelerinden şimâle karşı olmak üzere manga grubları hâlinde biraz tahkîmât yapılmıştır ve Araklı tarafeyninde Kaşıkara Boğazı'nı müdâfaa etmek üzere biraz tahkîmât vardır. Başka hiçbir şey yapılmamıştır.

Tahkîmâtın geçmesi lâzım gelen hutût sûret-i umûmiyyede taayyün etmiş ise de teferruâtı ve bi-l-hâssa topçu mevâzîinin mahalleri vakit müsâid olmadığından iyice tesbît edilememiştir. Mıntıkanın sarp olması hasebiyle bu teferruâtın tesbîti için bu mıntıkada ayrıca lâ-akall üç gün arâzî üzerinde dolaşmağa ihtiyâc vardır.

İkinci, Üçüncü Mevziler:

Yukarıda arz edilen mevâdd yalnız birinci mevzi' tahkîmâtı içindir. İkinci ve üçüncü mevziler gezilmemiştir. Arâzîdeki tedkikata nazaran:

[Akarçay-Işıyan Çiftlik-Kumrallı şarkı-Kızıldağ-Kuzdenik(?) Deresi şarkı-Martlı Tepesi-Kuşçuçeşmesi garbı] hattı ikinci mevzi',

Kumrallı şarkından i'tibâren [Koçkonak Sırtı-Koçgazi Tepesi-Mantar Tepesi-İsalı şarkı-Bozan şarkı-Kaçartepe] hattı üçüncü mevzi' olabilir.

1, 2, 3'üncü mevziler sol cenâhda [Bozan-Martlı Tepesi-Çirişlitepe] hattıyla birbiriyle ittisâl peydâ' eder.

Bütün bu mevâkiin ve aralık mevâzının hey'et-i umûmiyyesi de [K] Mıntika-i Müdâfaası'nı teşkîl eder.

İkinci mevzide hiçbir tahkîmât yokdur. Üçüncü mevzide yalnız Koçgazî Tepesi'nde kısmen tahkîmât yapılmıştır.

Yalnız birinci mevzide yapılacak pek çok işler vardır. Bir amele taburu bu tahkîmâtı ikmâl için pek uzun bir zamâna muhtâcdır.

Tahkîmât için kıtaâtdan istifâde câiz ise bu kıtaâtın münâvebe ile tahkîmât mıntikasına yaklaşıdırılması ve hatta tahkîmât hattı yakınında çadırılı ordu-gâhda ikâmesi îcâb edeceği ma'rûzdur.

Birinci Ordu Harekât Şu'besi Müdîri
Binbaşı
(İmza)

16/6/38
Ş.1, Ş. 6, Ş. 4
K.

Okudum. Çok güzel tedkik edilmiş ve çok güzel yazılmış. Teşekkür ederim. Hemen yapılacak işlere başlatdırılmak lâzımdır. 22/6/38 (İmza)

Kısım 1/22 minh
Yapılacak işler hakkında emir verelim. (İmza)

2- دولتنامه (Handwritten title)

Handwritten text in Persian script, likely a historical document or report. The text is dense and covers the upper half of the page.

دولتنامه (Handwritten sub-header)

Handwritten text in Persian script, continuing the document. It includes several lines of text with some underlined words.

A	4-455P
D	117
B	156-1

Handwritten text at the bottom of the page, possibly a signature or date.

BELGE NO. 47

Sûret

2. Şu'be 1. Kısım

Şifre

2721

17/Haziran/38

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Riyâsetine

1- Üsküdar Mıntıka Kumandanı Muzaffer(?) Bey'den alınıb Kocaeli Grup Kumandanlığından bildirilen şifre sûreti aynen ikinci mâddeye derc edilmiştir. İngilizlerin bu hareketinin Başkumandanın seyâhatinden ve Müretteb Sûvâri Fırkasının Kocaeli mıntıkasında bulunmasından münbais olabileceği de ihtimâl verilebilirse de dîger bir mütâlâa vârid ise emr ve iş'ârı ma'rûzdur.

2- İngilizler Yarımca, Şile havâlisinde bir haftadan beri fa'âliyyet göstermektedir. Rumeli cihetinden geçirilen dört buçuk batarya Tuzla'nın şimâl-i garbîsinde Pavli Limanı'ndadır. Hereke'de bir mikdâr sūvâri bulunmaktadır. Bir mîr-âlây, bir binbaşı refâkatlerinde, bu mıntıkadaki 84'üncü Livâ Kumandanlığı, istihbârât zâbiti ile Yarımca'dan Şile'ye giden en iyi yolu hakkında ma'lûmât istedikleri gibi, Anadolu'ya gelen telgraf kablosunun mevkiini aramaktadırlar. Başkumandan Harington iki gündür Geğbuze ve civârına gidib gelmektedir. Kıtaâtın o havâlîde kesb-i vukûf edinceye kadar gezdirilmesi ve husûsât-ı askeriyyede (fâide)-bahş olan yollarla patikaların bildirilmesi Kumandanlığın emri iktizâsındandır.

Garb Cebhesi K.
İsmet

BELGE NO. 47-1

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye
19-6-38

Garb Cebhesi Kumandanlığına

C. 17/6/38 ve İstihbârât 2721 Şifre'ye.

1- Gerek Trakya'daki Yunan fa'âliyyeti, gerekse Kocaeli Şibh-i Cezîresi'ndeki İngiliz fa'âliyyeti ta'kîb olunmakta ve bu husûsda ba'zı ma'lûmât alınmakta ise de bunlar hakikî maksad ve vaz'iyeti tavazzuh etdirecek şekilde değildir. Bununla beraber hâl-i hâzırda İngilizlerin bu mıntıkaya, piyâde ve takviye kıtaâtı getirdiklerine dâir sahîh bir ma'lûmât olmadığı gibi, hesâb ve tedbire pek bağılı buldukları tecrübeten görülen İngilizlerin de gayr-i kâfî kuvvetlerle münferiden bir hareket-i askeriyeye kıyâm edeceklerine ihtimâl verilemez.

2- Bir muhbir Şarkî Trakya'dan avdetinde Uzunköprü'de 6'ncı Fırkaya mensûb 19'uncu Âlâyın henüz geldiğini görmüş ve mahal-i mezkûrda bir fırkanın ictimâ' eyleyeceğini işitmiş olduğunu bildirdi. Mevsûk add olunan bu ma'lûmâta nazaran Altıncı Fırkanın Şarkî Trakya'ya sebep-i muvâsalatı, Trakya'nın bi-l-fi'l muhâfazası maksadıyla mı, yâhûd Kocaeli mıntikasının işgali için mi olduğuna dâir emâreler henüz meşhûd olmamıştır. Bu husûs ta'kîb olunmaktadır.

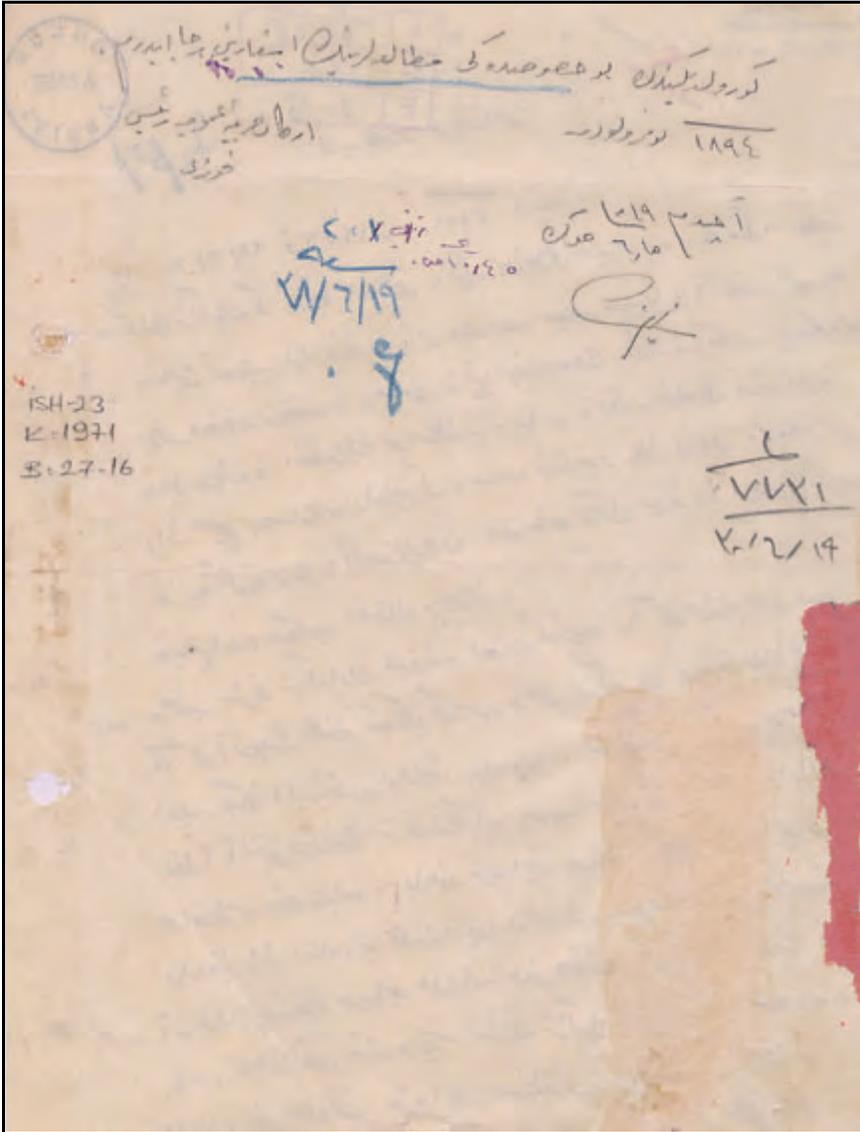
3- Anadolu işinin harb ile hall olunacağı hakkında yeni Yunan Hükûmet ve Başkumandanlığı karâr verirse Şarkî Trakya'da müctemi' kuvvetlerin bî-hûde, orada durmaktansa Kocaeli mıntikasına geçirilmesi aaleb-i ihtimâl görüldüğünden bu husûsdaki mütâlaalarının iş'ârını ricâ ederim.

1894 numroludur.

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Reîsi
Fevzî

Açdım. 19 minh.
Sâ. 6.15 sonra

BELGE NO. 47-1a

BELGE NO. 47-2

1. Şu'be 2. Kısım
1670

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Riyâsetine

20/6/38 ve Harekât 1670 numrosuylandır.

C- 19/6/38 târih ve 1894 numrolu Şifre'ye:

1- Trakya'dan Altıncı Fırkanın Meriç şarkına nakli haberi tahakkuk ettiği taktîrde bu firkanın Marmara'da Yunanlıların taht-ı işgalinde bulunan limanlardan herhangi birine nakline daha ziyâde ihtimâl verilebilir. Bu hâlde dahi firkanın Kocaeli mıntıkasında istihdâmından ziyâde Eskişehir ve Afyonkarahisar cebhesindeki kuvvetlerini takviye etmesi bu cihetde nefîce-i kat'iyye araması dolayısıyla daha ziyâde vâriddir.

2- Fırkanın On Birinci Fırkayı takviye ederek şimâlde bir harekete teşebbüs etmesine karşı Kocaeli Grubumuzun ehemmiyetli bir sûretde takviyesine hâlen imkân yoktur. Yalnız bu hareket Müretteb Sûvâri Fırkası oradan infikâk etmeden vâki' olursa bu firkanın orada terki îcâb eder.

3- Düşman mühimce bir kuvvetle Kocaeli'nde teşebbüs yaparsa buna en muvâfık cevâb bu teşebbüsün nefîcesine intizâr edilmeyerek bizim de Cebhe-i asliyyeden fa'âliyyete geçmekliğimiz olabilir.

4- Her ne sûretle hareket ederse etsin düşmanın Altıncı Fırkasının harekâtının yakından edilmesi son derece mühimdir. Bu firkanın Anadolu'ya ihrâcî tahakkuk ettiği taktîrde bir hareket-i ciddiyyeye hâzırlandığını kabûl îcâb eder. Mütâlaâtım bundan ibâret olduğu ma'rûzdur.

Garb Cebhesi Kumandanı
İsmet

Aslına muvâfıktır. / 20/6/38
Sâat 6.20 sonra

4
4478
30
2-2

البيان رقم 177

1- بيان رقم 177
2- بيان رقم 178
3- بيان رقم 179

1- البيان رقم 177
2- البيان رقم 178
3- البيان رقم 179

4- البيان رقم 180
5- البيان رقم 181
6- البيان رقم 182

7- البيان رقم 183

8- البيان رقم 184
9- البيان رقم 185
10- البيان رقم 186

BELGE NO. 47-3

Dakika te'hîr edilemez.
Harb Telgrafi

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye
21/6/38
22-Vürûdu

Garb Cebhesi Kumandanlığına

Harekât 1938 numroludur.

20/6/38 ve 1670 numarolu Şifre'nin üçüncü maddesinde düşmanın mühimce bir kuvvetle Kocaeli'nde teşebbüs icrâsı hâlinde; bizim de Cebhe-i asliyyeden fa'âliyyete geçmekliğimiz lüzûmu zikr edilmektedir. Bu fa'âliyyetlerin esâslı bir taarruz mu yoksa nümâyiş-kârâne harekâtı mı maksûd olduğunun tavzîh buyurulmasını ricâ ederim.

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Reîsi
Fevzî

Açdım. 22 minh.
Sâ. 12.45 evvel
(İmza)

ارطغرپ قشونلاری
۸/۶/۷۱
۷۱-۶-۷۱ - وردور

رقیبه تاجلیبیلی من
عربی ترفاتی

عربی چیری قوشاندا

A	4478
D	30
F	1-19

صرب ۱۹۲۸ لوزنورد

(19)

۸/۶/۷۱ و ۱۶۷۰ لوزنورد سفینه اوونجی ماره سده
 دتمک عصبیه بر قوشه قوشه ایلنده تیش اجماس
 هالنده؛ بزم ره بجه اصلیه دن خفانیه کچمک لوزنی
 ذکرا بیلگده دره بوضالیتهک اماماسک بر لوزنی ابقه
 نمایطارانه حرکاتی مقصود اولدوقدنک لوزنی بولونسی
 رعایاییم

ارطغرپ قشونلاری
خوزی

آدم
۱۹۲۸
کوزی

۸/۶/۷۱
۶

BELGE NO. 47-4

1. Şu'be

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Riyâsetine - Şifre

C. 21 Haziran 338 târih ve 1938 numrolu Şifre'ye

Cebhe-i asliyyeden esâslı bir taarruz murâd edilmişdir efendim.

22 Haziran 338

Garb Cebhesi Kumandanı
İsmet

Kapadım. / 22 minh

Sâ. 8.27 evvel

(İmza)

BELGE NO. 47-4

BELGE NO. 47-5

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye

22-23/6/38

23-Vürûdu

Garb Cebhesi Kumandanlığına

C. Harekât 22/6/38 târih numrosuz Şifre'ye:

Şarkî Trakya'da tecemmu' etmekde olduğu haber alınan düşman kuvâsının Kocaeli mıntıkası aleyhine istihdâmı tahakkuk etdiği hâlde buna Cebhe-i asliyyemizden esâslı bir taarruz icrâsı sûretiyle mukabele edilmesi düşmana tâbi' olarak henüz ârzü edilmeyen ve mukarrer olmayan bir zamânda nefice-i kat'iyyeli bir meydân muhârebesine girişmek demektir. Tarafeynin mukadderâtını ta'yîn edebilecek olan böyle bir muhârebenin vakt-i münâsib ve muayyeninden evvel ve sırf Kocaeli vaz'iyetin taht-ı te'sîrinde olarak tarafımızdan bir taarruzla inkişâf etdirilmesinin fazla cür'et-kârâne bir hareket olduğu ve böyle bir tebeddüle Kocaeli'nin küçük mikyâsda ve mümkün mertebe takviyesi bil-akis bütün Cebhe'den büyük mikyâsda baskınlar ve sıkı temas olmayan menâtıkda düşman istikametinde büyük yürüyüş kollarının tevcîhi ve sebük-bâr piyâde kıtaâtına müstenid büyük süvâri kitlelerinin düşman içerilerine saldırılması şeklinde düşmana hakikî bir taarruz fikrini verebilecek ciddî nümâyişler icrâsı sûretiyle mukabele edilmesi mütâlaasında bulunduğumu arz ederim. Bi-l-hâssa düşmanın havâ tarassudâtına karşı iyice setr ve tanzîm edilmek şartıyla yapılacak böyle bir hareketin düşmanı Kocaeli mıntıkası aleyhine kullanacağı kuvvetlerden bir kısmını ale-l-acele nefice-i kat'iyye sâhasına sevke mecbûr etmesi ihtimâli bulunduğundan bu sûret ile umûmî bir harekete girişmeksizin Kocaeli'nin yükünün tahfîfi ve mukavemetinin te'mîni dâire-i imkâna girmiş olabilir.

2- Cevâben Garb Cebhesi Kumandanlığına berây-i ma'lûmât Başkumandanlığa arz edilmiştir.

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Reîsi
Fevzî

Açdım. / 23 minh
Sâ. 5.35 evvel
(İmza)

BELGE NO. 47-6

1. Şu'be
1697

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Riyâsetine

Şifre - Müsta'celdir.

22-23/6/38 târîhli Şifre'ye

1- Esâs cebhelerimizde yapılacak baskınlar ve nümâyişlerle şimâlde bir teşebbüs icrâsından düşmanı men' etmeğe çalışılacaktır. Maa-hazâ yalnız nümâyişle düşmanın Kocaeli'de yapacağı teşebbüsün tevkifi meşkûk olacağı mütâlaasındayım. Taarruz-i aslî ile mezc ve tevhîd edilmeden yapılan münferid süvâri akınlarının büyük kitleler tarafından yapılsalar bile akamete uğradığı da mücerrebdir.

Düşmanın lâ-akall iki fırka ile teşebbüs edeceği Kocaeli hareketine karşı en müessir mukabele düşmanın mühim kuvvetlerinin şimâlde muhârebeye girişmiş oldukları esnâda cenûbda ordu-yi aslîmizle taarruza geçebilmekdir. Bunun için son noksânlarımızın da müsta'celen ikmâli lüzûmunu bu vesîle ile de tekrâr istirhâm ederim.

23/6/38

Garb Cebhesi Kumandanı
İsmet

Kapadım. 24 minh.
Sâ. 10.15 evvel
(İmza)

BELGE NO. 47-7

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye
24/6/38

Garb Cebhesi Kumandanlığına

Harekât 1999 numroludur.

C. 23/6/38 ve Harekât 1697 Şifre'ye:

Düşmanın ordu-yi aslîmizin esâslı bir sûretde yardımından mahrûm olan menâlıkda icrâ' edeceği taarruzlarını, ancak Cebhe-i asliyyeden bir mukabil hareketle, emniyetle durdurmak mümkün olacağı hakkındaki mütâlaa-i devletlerine tamâmiyle iştirâk ederim. Yalnız bu hareket için taarruz istihzârâtımızın kifâyetine bi-l-hâssa zât-ı devletlerinin kani' olması lâzımdır. Bu gayeye en kısa zamânda vusûl için a'zamî sarf-ı mesâî edileceğini arz ederim.

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Reîsi
Fevzî

Açdım. 24 minh.
Sâ. 6 sonra.
(İmza)

۴
A 4478
D 30
F 1-7

GNKUR
ATASE
ARSIVI

ارطغرپ محمد اول
۸/۶/۴۴

7

عزیز محمد قوشمانلی

عزیزات ۱۹۹۹ نوروز

۸/۶/۴۴ و عزیزات ۱۹۹۷ بقچه:

دشمن ادروی اصلینک اساسی برصورتده بار دیندن محروم اولان مناطقه اجرا ایله هکک نغرضلینی، آنچهه هجو اصلدن برعقاب حرکتده، امینده خوددرونه سمنه اولارینی ههدهک مطالعه دولتدینه تمامیه استراک ایبرم، بالاد بوزگنه ایچون نغره آخفایتمزل تطابینه بالخاصه دانه دولتدینک خانق اولسی لازمده، بو نمایه ال قییمه نمانده وصول ایچون انعطایی عرف سانی ایبره هکک عرصه ایبرم

۶/۸

ارطغرپ محمد اول
خوزی

۸/۶/۴۴

۶

ایبرم ۴۴ ص ۶
۶

BELGE NO. 47-8

Makine Başıında

E. H. U.
2/7/38

Garb Cebhesi Kumandanlığına

Düşmanın Kocaeli mıntıkasında iki fırka veya daha ziyâde bir kuvvetle taarruzunun muvaffak olması hâlinde dâhilî, siyâsî ve askerî nokta-i nazarlardan bizi şâyân-ı ehemmiyyet bir zarar karşısında bırakabilir. Binâen aleyh böyle bir hâle sükûn ile mukabele edemeyiz. Her hâlde Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Riyâsetine (20/6/38) târih ve 1670 numrolu Şifre ile yazdığınız vechle ve fakat düşmanın taarruzuyla berâber başlamak üzere Cebhe'den esâslı bir taarruzla cevâb vermeğe mecbûruz. Böyle bir taarruzun istikamet ve sûret-i icrâsı hakkındaki mütâlaanızın iş'arını ricâ ederim. 2107 n.

Başkumandan
Mustafa Kemâl

Açdım. / 2 minh
Sâ. 11.40 sonra
(İmza)

BELGE NO. 47-9

Başkumandanlığa

Şifre - Müsta'celdir.

2 Temmuz 38 târih ve 2107 numrolu Şifre'ye

Düşman Kocaeli mıntikasına taarruz için On Birinci Fırkadan mâ-adâ daha bir fırka tahsis etdiği taktîrde Eskişehir ve Afyon mıntıklarında müstakill âlâylarla berâber takrîben on bir düşman fırkasına karşı on yedi piyâde fırkası ve Sûvâri Kolordusu ile icrâ-yi harekât edecek vaz'iyette bulunacağız. Bu hâlde tasavvurâtım ber-vech-i âtî arz olunur:

1/200.000 mikyâsındaki krokiye mürâcaat buyurulması.

1- Birinci ve Dördüncü Kolordularla Şuhud-Afyon câddesiyle Sandıklı-Afyon câddesi arasından Afyonkarahisar istikamet-i umûmiyyesinde taarruz-i aslîyi tevcîh.

2- Şimendüferle Şuhud-Afyon câddesi arasındaki ova kısmına Sekizinci Fırkayı tahsîs.

3- Altıncı Fırka Sandıklı-Afyon câddesiyle bu câddenin garbından ilerlemek.

4- On Dördüncü Piyâde Fırkası taarruz-i aslî mıntikasının ihtiyâtını teşkîl edecektir.

5- Sûvâri Kolordusunu Altıncı Fırka ile müttehiden ve ordu sol cenâhıyla müştereken Sandıklı-Afyon câddesinin garbından Sıçanlı Ovası'na indirerek meydân muhârebesine yakından iştirâk ettirmek.

6- Şimâlde Üçüncü Kolordu kısm-ı küllisiyle Seyidgazi istikametine teveccüh olmak üzere Eskişehir ve Altıncı Kolordu Afyon şark cebhelerine yanaşarak taarruz ederler.

7- İkinci Kolordu Afyon şark cebhesinin şimâl cenâh ve gerilerine taarruza sevk olunur ve bidâyetde geride ve kademeli olarak bulunur.

3 Temmuz 38

Garb Cebhesi Kumandanı

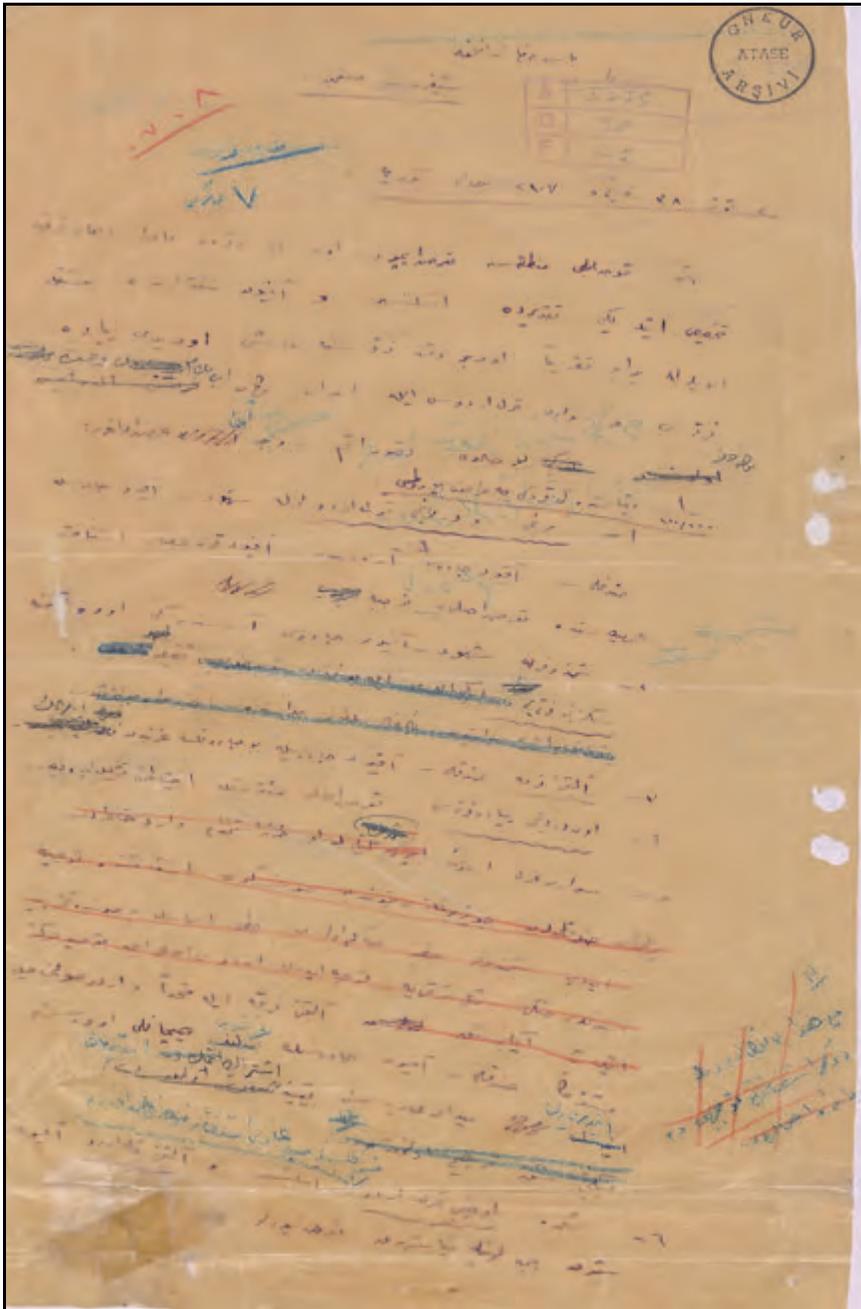
8- İstihzârât nokta-i nazarından bu plânın tarz-ı tatbikini ayrıca yazacağım.

İsmet

Kapadım. / 3 minh
(İmza)

Yâverlik numrosu

574

BELGE NO. 47-10

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye
3/7/338

Garb Cebhesi Kumandanı İsmet Paşa Hazretlerine

Hareket plânınızla hem-fikirim. Ancak netîce-i kat'îyye sâhasında her vechle kuvvetli ve yek-pâre bir cebhe ile taarruza girişilebilmek ve emr ve kumanda daha emniyyetli cereyân etmek için İkinci Kolordunun iki fırkasıyla taarruz-i aslî mıntikasına alınmasını daha muvâfık görmekdeyim. Bu plânın tatbîkatında muvaffakiyyet dahi düşman harekât-ı muhtemelesini muvaffakiyyet şeklinde tecellî ve istikrâr bulmadan âsâr-ı fi'liyyesini göstermekle kabildir. Bundan plânımızın muvaffakiyyetle tetevvücü için her dürlü muâvenet ve istihzârâtda son gayretlerini sarf için fevk-âl-âde mütehassis ve müheyyâ bulunan Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Riyâset-i Celîlesiyle ve Müdâfaa-i Milliyye Vekâlet-i Celîlesiyle müttehiden te'mîn-i maksada sarf-ı makderet buyurulması ve bu husûsda benden ârzû edebileceğiniz a'zamî mutâlebâtın der-miyânını gerek Başkumandan ve gerek Türkiye Büyük Millet Meclisi Reîsi sıfatıyla talep buyurmanızı bi-l-hâssa ricâ ederim. Fa'âliyyet başladığına da en ufak bir eser-i fi'li hiss olundukda âcizleriyle berâber Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Reîsi ve Müdâfaa-i Milliyye Vekîli Paşalar hazerâtiyla nezd-i devletinizde hâzır bulunmak üzere müheyyâ bulunduğumuzu arz eylerim. 2143 numroludur.

4/Temmuz/338

Başkumandan
Mustafa Kemâl

۸۸/۷/۴
۱۸/۷/۱۹
۱۹
۸۸/۷/۴
GH. UR
ATAS
ARSIVI

حرکت بیزندنه هم قدم آنچه تیرا فقه سام سنه هر ویرا قره و بیداره بیچه ایه ندره
 کربنده بیعت داروقه تارا ره اینه و بینه ایمنه ایچیه ایچین قول اردونت ایدوقه سیه
نفره اینه نطقه آنته ره سامونه آکرده بم بیدونت نطقه مؤقته دغا دکنه
 وکانه محله مؤقته نطقه آینه دستقار بولونه آتار فیه سا کورسنگه قائده
 بونه بیزندنه مؤقته تنوچی ایچیه کورلو معارفت واستفاده حوک غزنی ورا ایچیه
 وده العاده سخته ورا بولونه ایگادجیه عمومی راست جیه سیه و دفا عیم و کان جیه سیه
 ندره نامه مقده ورا مقده بیولس و دیغ مقده بینه ارزوایه بیه جقه اعظمی سلطانیت
 دینی کرک سنه و قانده ورت نوریا بریون بیست سیه فقه طبعه بویون بانیام
 جایدیم فضالیت مستورینده ره ان اوافق برار فضلی حس اولمده های جیز
 برار ایگادجیه عمومی سیه و دفا عیم بر و کیه یاسار حفرانیه نزد دولتده حاف
 بدونه اوزره ورا برلیتیه عیداییم ۸۸/۷/۴ نورولود

باسه قانده
 مصطفی

AT	4478
D	30
	1

BELGE NO. 48 (1)

Birinci Ordu Kumandanlığı
Ş. 1 Harekât
3946

Çay
1/Temmuz/338

Ordu Emri
Numro-13

1- On İki numrolu Ordu Emri'nde zikr edilen düşmanın vaz'iyetinde mühim bir tebeddül yoktur. Yalnız [Ahadköy-Çivril-Çal] mıntıkasında bulunan İkinci Fırkasını Afyon şimâline nakl eylemiş ve mezkûr mıntıkaya süvâri fırkasıyla yeni celb ettiği müstakill 50'nci Piyâde Âlâyını me'mûr etmiştir.

Yunanlıların yakın zamânda taarruz edecekleri hakkında haberler ve fazla mikdârda vesâit-i nakliyye cem'i, ceb-hâne depolarının ileriye nakli gibi ba'zı emârât vardır.

2- İkinci Ordunun vaz'iyetinde bir tebeddül yoktur. Birinci Kolordu cebhe emrine alınmıştır.

3- Birinci Ordu şimdi bulunduğu mıntıkada düşmanla temâsı muhâfaza ederek sık sık baskın ve pusular tertîbiyle esîr elde etmeğe çalışacak ve düşmanın fâik kuvvetle taarruzu hâlinde ileri harekâtını ilerideki setr kitaâtı tarafından mümkün olduğu kadar çok müddet te'hîr ederek ve fazla zâyîât verdirerek tederîcen [K] hattını işgal ve müdâfaa edecektir. Bu hattın emniyetle müdâfaasını te'mîn için kitaât şimdiden ber-vech-i âtî tertîbât ve tedâbîr ittihâz edeceklerdir:

4- Sekizinci Fırka: [K] hattının düşmana en yakın ve en mühim olan Soğukpınar Tepesi'nden tahkîmatlı tepeye kadar olan kısmının esâslı bir sûretde esbâb-ı müdâfaasını ihzâr ve ikmâl edecek ve Ağzıkara'daki âlâyını şimdiden bu kısmın gerisine ordu-gâha nakl edecektir. Bu âlâydan bir taburun Kırmızıtepe ileri mevziini müdâfaa için Efesultan'da bulundurulması muvâfık olur. Hatt-ı müdâfaanın Akarçay'dan Soğukpınar Tepesi'ne kadar olan ve ikinci derece ehemmiyeti hâiz bulunan sağ cenâh kısmı şimdilik yalnız fırka hücum taburu ve süvâri bölüğüyle tutulacaktır. Düşmanın taarruzunda burasının On Dördüncü veya Yirmi Üçüncü Fırka kitaâtıyla takviyesi musammemdir. Işıklarda bulunan âlây Kırkatepe-Keltepe-Işıklar garb sırtları hattını bir setr hattı olarak tahkîm ve bir taburuyla işgal edecek ve düşmanın buraları kolayca almasına meydân vermeyecektir. Maa-mâ-fih âlây pek fâik kuvvetler karşısında bütün kuvvetini burada sarf etmekden tevakkî ederek tederîcen Işıklar cenûbunda [K] hattına çekilecektir. Fırkanın Nuribeyli-Salar-Büyük Kalecik-Kocatepe hattında bulunan setr müfrezesinin sol cenâhındaki Kocatepe Altıncı Fırkaya teslim olunarak buradaki tabur, âlây ihtiyâtı olmak üzere toplanacaktır. Sekizinci Fırka ile Altıncı Fırka arasındaki hatt-ı fâsıl Kocatepe [Altıncı Fırkaya dâhil]-Karlık [Sekizinci Fırkaya dâhil] hattıdır.

Düşmanın bir taarruzu vukûunda Altıncı Fırkanın Dadak şimâlindeki [Kocatepe-Sakartepe] hattındaki setr müfrezesiyle Sekizinci Fırkanın setr müfrezesinin kumandasını kıtaât [K] hattına yerleşinceye kadar Sekizinci Fırka Kumandanı der-uhde edecektir. Bunun için şimdiden lâzım gelen irtibât hatları te'sîs olunmalı ve Sekizinci Fırka Kumandanı Altıncı Fırkanın [Kocatepe-Sakartepe] hattındaki setr müfrezesini gidib görmelidir.

Sekizinci Fırkanın keşif, tarassud ve istihbârât mıntıkasında tebeddül yoktur.

5- Altıncı Fırka [Kocatepe-Sakartepe-Ahur Dağı-Burgaz Dağı-Işıklı Dağı-Akdağ] hattını tarassud ve düşmanın küçük taarruzlarına karşı setr ve te'mîn edecektir.

Düşmanın fâik kuvvetlerle taarruzu hâlinde ordudan verilecek emir üzerine Altıncı Fırka kısm-ı küllîsiyle [Sandıklı-Başören-Mahmudköy] üzerinden Sekizinci Fırka sol cenâhına ve-yâhûd ordu ihtiyâtına gelecektir. Fırkanın böyle bir hareketini düşmanın Sinirköy'den Şuhud istikametinde yapacağı harekâta karşı setr ve te'mîn için, Şuhud ile Sakartepe arasında umken bulunmakta olan piyâde âlâyıyla sahrâ' bataryasını Kocatepe-Sakartepe hattını derhâl müdâfaa edecek vechle şimdiden bu hatt üzerinde toplayacaktır. Böyle bir muhârebe hâlinde bu müfreme muvakkaten Sekizinci Fırkadan emir alacaktır.

Fırka [Mahmara, Nuh, Haçan, Başağaç, Güdevis (Güdübez), Hocalar, Otluk] istikametlerinden Sandıklı Ovası'na gelen yolları da küçük düşman kuvvetlerinin harekâtına karşı şimdiden zâif kuvvetlerle setr etmelidir. Mahmara, Nuh mıntıkasında bulundurulacak kuvvetin düşmanın taarruzu hâlinde Dadak mıntıkasında bulunacak âlâyın sol cenâhi te'mîn edecek vechle mezkûr âlâyla irtibâtda bulunması ve [K] hattına Kumalar silsilesinin şark yamaçlarından çekilmesinin te'mîni lâzımdır. Kezâ Ahur Dağı ile Burgaz Dağı arasındaki mıntıkanın Altıncı Fırka emrine verilen On Dördüncü Fırka Sûvâri Bölüğü de dâhil olmak üzere sûvâri bölükleri ve akıncılarla setr ve te'mîn edilmesi ve Kufi Boğazı'nın da bil'âhire Ballık civârında Dinar istikametini setre me'mûr edilmesi lâzım gelen bir piyâde taburuyla te'mîni muvâfıktır. Bu tabur fırkanın Sandıklı ovasından çekilmesini müteâkıb Dinar Müfrezesi emrine girecektir. Fırka kısm-ı küllîsini en az bir zamân zarfında Şuhud Ovası'na geçirebilmek için [Bektaş-Dutağaç] köyleri civârında veyâ bu köylerin daha şarkında yol yakınında ordu-gâhda bulundurmalıdır. Fırkanın arabalı aksâmı ...(?) bölüğü [Ballık-Horu] yoluyla tahrik ve fırkanın gideceği mıntıkaya celb edileceklerdir. Binâen aleyh bunlar da şimdiden [Ballık-Çaykımılısı] mıntıkasında bulundurulmalıdır.

Fırka, kısm-ı küllîsi Şuhud cenûbuna vâsıl olunca [K] hattına taarruz edecek olan düşmanın sağ cenâhına bir mukabil taarruz fırsatı zuhûr ederse bu fırsatı kaçırmayacak sûrette müteyakkız ve müdekkik bulunacaktır. Bu esnâda Dadak'dan Şuhud istikametine çekilecek olan kıtaâtını da bi-t-tab' emrine alacaktır. Altıncı ve On Dördüncü Fırkaların sûvâri bölükleri

bidâyetde Sandıklı civârında kalacak ve [K] hattına ilerleyecek olan düşmanın sağ cenâhını tahdîd ve tesbît ederek bu cenâh hâricinde hareket ve düşmanla irtibâtını muhâfaza ve kuvvetini keşf ederek Altıncı Fırka sol cenâhına tedricen gelecektir.

Fırkanın keşif, tarassud ve istihbârât mıntikasında tebeddül yoktur.

6- On Dördüncü Fırka, iki âlâyı ile [Bazlar-Uzunpınar] hattının tahkîmâtıyla meşgul olacak ve bir âlâyını îcâbında Sekizinci Fırka sağ cenâhını takviye edecek vechle şimdilik İnlî'de bulunduracaktır. Bu âlây ışıklar şark sırtlarına giden en kısa yolları şimdiden keşf ve ıslâh etmelidir.

Fırka bataryalarının [K] hattının dirsek noktası olan Akpınar Tepesi'nin önlerini yandan döğecek vechle Bazlar şimâlindeki sırtlara yerleşdirilmesi daha muhtemel olduğundan fırka şimdiden bu mevzileri keşf ve ihzâr ve yolları ıslâh edecektir.

7- Ordu Topçu Taburu Gölcük civârında ve yol yakınında ordu-gâha çıkacak ve [K] hattında intihâb olunan mevzilerini ikmâl ve düşmanın taarruzu hâlinde derhâl buralarını işgal ederek Sekizinci Fırka Kumandanlığı emrine girecektir. Topçu Taburu [Akarım-Musa Köprüsü-Katır Deresi-Gölcük-Çölekli-Akpınar Tepesi] yolunun ağır topçu mürûruna müsâid olmayan mahallerini de ıslâh etdirmelidir.

8- Dinar Müfrezesinin vazîfesi Çivril cihetinden ilerleyecek düşmana karşı Dinar istikametini setr ve te'mîn etmektir. Bi-l-hâssa [Homa-Düzbel-Samsun Dağı] istikameti mühimdir. Düşmanın ciddî taarruzu üzerine Altıncı Fırkanın Şuhud Ovası'ndan [K] hattına çekilmesi hâlinde mezkûr firkadan Ballık civârında Dinar istikametini setre me'mûr edilecek tabur da müfreme emrine alınacaktır. Müfrezenin keşif, tarassud ve istihbârât mıntikasında tebeddül yoktur.

9- Üçüncü Sûvâri Fırkasının tarassud, keşif ve istihbârât vazîfesinde tebeddül yoktur. Yalnız düşmanın gerek sâhil gerek Menderes (boyunca) yapacağı tecâvüzlere derhâl tekmîl kuvvetiyle yetişerek tevessüüne ve fazla zarar îka'ına meydân vermeyecektir. Bunun için Çal'daki âlâyını Denizli mıntikasına nakl ile daha toplu bir hâlde bulunacaktır. Düşmanın umûmî bir taarruzla ordunun [K] hattında muhârebesi hâlinde Üçüncü Sûvâri Fırkası mıntikası tarassud bölüklerini yerlerinde bırakarak verilecek emre göre Çivril veya Dinar istikametlerinde Doğan'ın gerilerine serî' bir sûretde icrâ'-yı te'sîr edecektir.

10- İlaşe vaz'iyetinde şimdilik bir tebeddül yoktur.

11- Fırkalar bu emirde mezkûr husûsâtın icrââtını ne vakit ikmâl eylediklerini orduya bildirecektir.

12- Ordu karâr-gâhı Çay'dadır.

Birinci Ordu Kumandan Vekîli
Mîr-livâ
(İmza)

Tarz-ı Teblîg

İkinci Fırka

Altıncı Fırka

On Dördüncü Fırka

Üçüncü Sûvâri Fırkası

Dinar Müfrezesi

Topçu Müfettişliği

Ordu Topçu Taburu

Garb Cebhesi

İkinci Ordu

Birinci Kolordu

Tahrîren

Berây-i ma'lûmât

11-244
 K=2173
 S=14
 G=20-1

1870
 1871
 1872
 1873
 1874
 1875
 1876
 1877
 1878
 1879
 1880
 1881
 1882
 1883
 1884
 1885
 1886
 1887
 1888
 1889
 1890
 1891
 1892
 1893
 1894
 1895
 1896
 1897
 1898
 1899
 1900

1901
 1902
 1903
 1904
 1905
 1906
 1907
 1908
 1909
 1910
 1911
 1912
 1913
 1914
 1915
 1916
 1917
 1918
 1919
 1920
 1921
 1922
 1923
 1924
 1925
 1926
 1927
 1928
 1929
 1930
 1931
 1932
 1933
 1934
 1935
 1936
 1937
 1938
 1939
 1940
 1941
 1942
 1943
 1944
 1945
 1946
 1947
 1948
 1949
 1950
 1951
 1952
 1953
 1954
 1955
 1956
 1957
 1958
 1959
 1960
 1961
 1962
 1963
 1964
 1965
 1966
 1967
 1968
 1969
 1970
 1971
 1972
 1973
 1974
 1975
 1976
 1977
 1978
 1979
 1980
 1981
 1982
 1983
 1984
 1985
 1986
 1987
 1988
 1989
 1990
 1991
 1992
 1993
 1994
 1995
 1996
 1997
 1998
 1999
 2000

2001
 2002
 2003
 2004
 2005
 2006
 2007
 2008
 2009
 2010
 2011
 2012
 2013
 2014
 2015
 2016
 2017
 2018
 2019
 2020
 2021
 2022
 2023
 2024
 2025
 2026
 2027
 2028
 2029
 2030
 2031
 2032
 2033
 2034
 2035
 2036
 2037
 2038
 2039
 2040
 2041
 2042
 2043
 2044
 2045
 2046
 2047
 2048
 2049
 2050

2051
 2052
 2053
 2054
 2055
 2056
 2057
 2058
 2059
 2060
 2061
 2062
 2063
 2064
 2065
 2066
 2067
 2068
 2069
 2070
 2071
 2072
 2073
 2074
 2075
 2076
 2077
 2078
 2079
 2080
 2081
 2082
 2083
 2084
 2085
 2086
 2087
 2088
 2089
 2090
 2091
 2092
 2093
 2094
 2095
 2096
 2097
 2098
 2099
 2100

2101
 2102
 2103
 2104
 2105
 2106
 2107
 2108
 2109
 2110
 2111
 2112
 2113
 2114
 2115
 2116
 2117
 2118
 2119
 2120
 2121
 2122
 2123
 2124
 2125
 2126
 2127
 2128
 2129
 2130
 2131
 2132
 2133
 2134
 2135
 2136
 2137
 2138
 2139
 2140
 2141
 2142
 2143
 2144
 2145
 2146
 2147
 2148
 2149
 2150

2151
 2152
 2153
 2154
 2155
 2156
 2157
 2158
 2159
 2160
 2161
 2162
 2163
 2164
 2165
 2166
 2167
 2168
 2169
 2170
 2171
 2172
 2173
 2174
 2175
 2176
 2177
 2178
 2179
 2180
 2181
 2182
 2183
 2184
 2185
 2186
 2187
 2188
 2189
 2190
 2191
 2192
 2193
 2194
 2195
 2196
 2197
 2198
 2199
 2200

2201
 2202
 2203
 2204
 2205
 2206
 2207
 2208
 2209
 2210
 2211
 2212
 2213
 2214
 2215
 2216
 2217
 2218
 2219
 2220
 2221
 2222
 2223
 2224
 2225
 2226
 2227
 2228
 2229
 2230
 2231
 2232
 2233
 2234
 2235
 2236
 2237
 2238
 2239
 2240
 2241
 2242
 2243
 2244
 2245
 2246
 2247
 2248
 2249
 2250

2251
 2252
 2253
 2254
 2255
 2256
 2257
 2258
 2259
 2260
 2261
 2262
 2263
 2264
 2265
 2266
 2267
 2268
 2269
 2270
 2271
 2272
 2273
 2274
 2275
 2276
 2277
 2278
 2279
 2280
 2281
 2282
 2283
 2284
 2285
 2286
 2287
 2288
 2289
 2290
 2291
 2292
 2293
 2294
 2295
 2296
 2297
 2298
 2299
 2300

2301
 2302
 2303
 2304
 2305
 2306
 2307
 2308
 2309
 2310
 2311
 2312
 2313
 2314
 2315
 2316
 2317
 2318
 2319
 2320
 2321
 2322
 2323
 2324
 2325
 2326
 2327
 2328
 2329
 2330
 2331
 2332
 2333
 2334
 2335
 2336
 2337
 2338
 2339
 2340
 2341
 2342
 2343
 2344
 2345
 2346
 2347
 2348
 2349
 2350

2351
 2352
 2353
 2354
 2355
 2356
 2357
 2358
 2359
 2360
 2361
 2362
 2363
 2364
 2365
 2366
 2367
 2368
 2369
 2370
 2371
 2372
 2373
 2374
 2375
 2376
 2377
 2378
 2379
 2380
 2381
 2382
 2383
 2384
 2385
 2386
 2387
 2388
 2389
 2390
 2391
 2392
 2393
 2394
 2395
 2396
 2397
 2398
 2399
 2400

2401
 2402
 2403
 2404
 2405
 2406
 2407
 2408
 2409
 2410
 2411
 2412
 2413
 2414
 2415
 2416
 2417
 2418
 2419
 2420
 2421
 2422
 2423
 2424
 2425
 2426
 2427
 2428
 2429
 2430
 2431
 2432
 2433
 2434
 2435
 2436
 2437
 2438
 2439
 2440
 2441
 2442
 2443
 2444
 2445
 2446
 2447
 2448
 2449
 2450

2451
 2452
 2453
 2454
 2455
 2456
 2457
 2458
 2459
 2460
 2461
 2462
 2463
 2464
 2465
 2466
 2467
 2468
 2469
 2470
 2471
 2472
 2473
 2474
 2475
 2476
 2477
 2478
 2479
 2480
 2481
 2482
 2483
 2484
 2485
 2486
 2487
 2488
 2489
 2490
 2491
 2492
 2493
 2494
 2495
 2496
 2497
 2498
 2499
 2500

Handwritten text in Ottoman Turkish script, consisting of several paragraphs. The text is mostly illegible due to fading and the cursive style.

Handwritten signature in red ink, possibly reading "Mehmed" or similar.

A	11. 0117
D	3 116
F	54-1

Handwritten notes and signatures in green ink, including a large flourish.

Vertical list of handwritten notes or dates on the right side of the page.

BELGE NO. 49

Garb Cebhesi Kumandanlığı
Erkân-ı Harbiyesi
7. Şu'be 2. Kısım
4248
Zâta mahsûsdur.
Şifre

Akşehir'den
3/7/38

Birinci Ordu Kumandanlığına
İkinci Ordu Kumandanlığına
1. K. Kumandanlığına
5. K. Kumandanlığına

Cebhe'nin îâşe vaz'iyeti ber-vech-i âtfidir:

1- Yevmiye ekmeklik mes'elesi emniyyetdedir. Yalnız değirmen ve fabrikaların vaz'iyeti müstakırr olmadığından noksân kalan un mikdârı muâdil buğdayla ikmâl edilecektir.

2- Kuru sebze yeni mahsûlün idrâkine kadar tamâmen te'mîn edilemeyeceği anlaşıldığından noksân sevkiyyâtın yaş sebze ile ve ayrıca verilecek buğdaydan keşkek ve sâire ile te'mîne çalışılacaktır.

3- Et ihtiyâcı Cebhe'nin irsâlâtına orduların da mübâyaa sûretiyle muâvenet etmeleri sûretiyle te'mîn edilmektedir. Ve böyle devâm edecektir.

4- Arpa yeni mahsûlün idrâkine kadar arpa buhrânı devâm edecektir. Yevmî iki kilodan Temmuz'da da hayvân başına ancak çavdarla karışık olmak üzere istihkak verilecektir. Temmuz ve Ağustos'da hayvânâtın otla tagaddîsi için şimdiden tedâbîr-i esâsiyye ve vâsia ittihâzına devâm olunmalı ve hâsilât ve iddihârâtdan Cebhe'ye de ma'lûmât verilmelidir.

5- Noksân yemliğin buğdayla ikmâli ekmekliğin vaz'iyeti te'mîn olunduktan sonra nazar-ı dikkate alınacaktır. Buğdayın yemlik olarak isrâfından sûret-i umûmiyyede tevakkî olunması lâzımdır. Ordu ile Cebhe emrinde bulunan kolordulara zâta mahsûs olarak yazılmıştır.

Garb Cebhesi Kumandanı
İsmet

Aslına mutâbıktır./5 Temmuz 38

7. Şu'be Harb Cerîdesine Me'mûr
Yüzbaşı
(İmza)

BELGE NO. 50(1)

Sûret

3. Şu'be
950

7/7/38

Garb Cebhesi Kumandanlığına

Düşmanın gerek ihtiyârıyla gerekse tazyikimiz neficesinde ric'ate mecbûr edilmesi hâlinde [Afyon-Uşak] şimendüfer hattını esâslı bir sûretde tahrib edeceği ve bu hattın ta'mîrinin gerek imâlât-ı sınıâyyesinin kesretinden ve gerekse malzeme-i ta'mîriyyesinin kısmen Avrupa'dan celbine mecbûriyyetden dolayı uzayacağı düşünölmekte, düşmanı ta'kîb ve taarruzumuzu tevsî için ilk vâsıtanın [Eğirdir-Sarayköy] şimendüfer hattı olacağı teemmül edilmektedir.

[Afyon-Uşak-Izmir hattının] sür'at-i ta'mîri esâs proje olarak kabûl olunub ta'mîrât için istihzârât-ı lâzîmenin icrâsı hakkında Nâfia Vekâleti nezdinde teşebbüsâtta bulunulmuştur. Mes'ele kemâl-i ehemmiyyetle ta'kîb edilecektir.

Ancak bunun her şeyden evvel bir zamân mes'elesi olduğu nazâr-ı dikkate alınarak ilk devirdeki harekât için [ve Eğirdir-Çivril], [Eğirdir-Sarayköy] şimendüfer hattına istinâd edecek nakliyyât için şimdiden hâzırlıkların yapılması îcâb etmektedir. [Eğirdir-Sarayköy] hattı mevcûd vagon ve makinesiyle yevmî dört yüz ton kabiliyyet bahş edecek bir hâldedir. Muhtâc-ı ta'mîr makinelerinin sür'at-i ta'mîri için Nâfia Vekâleti nezdinde sıkı bir teşebbüs ve ta'kîbâtta bulunulmuştur.

Bu husûs te'mîn edildikten sonra mes'ele Anadolu normal hattından Eğirdir İstasyonu'na kabiliyyet-i ma'rûza derecesinde göl ve kara nakliyyâtının te'mîn ve icrâsına kalır. Bunun için husûsât-ı âtiyyenin tedkik ve icrâsını pek lüzûmlu görmekteyim.

1- Çay İstasyonu'ndan Eğirdir Gölü şimâl sâhilindeki bir noktaya kadar âtiyen bir dekovilin ferşine müsâid bir şosenin vücûda getirilmesi.

2- Göldeki vesâitin büyük ve muattal otomobillerin makinelerinden istifâde olunarak şimendüferin kabiliyyeti derecesine îsâli.

3- El-yevm Eğirdir Gölü'ndeki vesâit-i bahriye ile [Hüyük-Eğirdir] arasında veya [Eğirdir-Aşağı Kaşıkara] arasında yevmiye ne kadar ton nakl edilebileceğinin de ayrıca iş'ârını ricâ ederim.

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Reîsi
Fevzi

Aslı Üçüncü Şu'bededir.
(İmza)/12 minh

(م-۵)

۱- چاہے اس وقت آرڈر کول سٹاک میں کی بنیاد پر تہہ آتا ہر دو روز میں
فرت ساعد ہر دو ہفتے میں وصول کرے گی
۲- کولہ کی اس وقت کی چوری وسطی آرڈر کے ساتھ کولہ سٹاک اسٹوریج کے ساتھ

تہہ دولت کا بی بی و بی بی ایصال
۳- ایسا کر کے کولہ کی منتقلی باید [ھو سکے] - آرڈر آ رہے ہیں وہاں [کرے]
آئیے گا اس کے ساتھ یہ ہے کہ اس وقت اس کے ساتھ کولہ سٹاک کے ساتھ

اس کا یہ - چاہیے -
اطراف میں ہے
فرت

اس کا یہ - چاہیے -
اطراف میں ہے
فرت

A	4-4428
B	1
C	27-1

BELGE NO. 51

Zâta mahsûsdur.
Makine Başında

Ankara
10/Temmuz/38

Garb Cebhesi Kumandanı İsmet Paşa Hazretlerine

1- Hey'et-i Vekîle intihâbında taraf-ı riyâsetinden nâm-zed irâesi usûlünün lağvı ve vekîller ile Hey'et-i Vekîle Reîsinin ayrı ayrı ve doğrudan doğruya Meclis tarafından intihâbı hakkındaki kanûn, Meclis Hey'et-i Umûmiyyesince kabûl edilmiştir. Meclisin serbestcesine yeniden vücûda gelecek bir Hey'et-i Vekîleye terk-i mevki' etmek üzere vekîller hep birden isti'fâlarını vermişlerdir.

2- İki buçuk seneye yakın bir zamândan beri her biri muhtelif iklimlerden, muhtelif muhîtlerden gelmiş muhtelif ve mütezâdd secâyâ ve temâyülâtı hâiz bulunan 350 a'zâdan mürekkeb Büyük Millet Meclisini maksad-ı muayyen ve mukaddes etrafında idâreye çalışan âcizleri için de geçen zamânın bütün intibââtını göz önünde tutarak gerek kabûl edilmiş olan kanûn ve gerekse ba'zı husûsâtın münâkaşası ve bi-l-hâssa Başkumandanlık salâhiyyetinin mevzû'-i bahs olması münâsebetiyle ba'zı Meclis a'zâsı tarafından söylenen sözleri nazar-ı dikkate alarak ve aynı zamânda maksad-ı mukaddesi ehemmiyyet-i mahsûsa ile der-pîş ederek Meclisin fikr-i kat'îsini tebeyyün ve ihzâr edebilmesi için efkâr ve mütâlaât-ı kat'iyye ve ma'lûmesini etrâfiyla îzâh ederek riyâsetden ve Başkumandanlıktan isti'fâ' edeceğim.

Büyük Millet Meclisi Reîsi Başkumandan
Mustafa Kemâl

Açdım./10 Temmuz 38
(İmza)

BELGE NO. 51-1

Başkumandan Gazî Mustafa Kemâl Paşa Hazretlerine-Şifre

C. 10 Temmuz 338

Meclisin efkârını izhâra vesîle vermek için Riyâsetden ve Başkumandanlıktan isti'fâ' etmek muvâfık değildir. Meclisin yeniden intihâb edeceğine şübhe yokdur. Ancak Başkumandanlığın tecdîdi münâsebetiyle husûle gelen münâkaşâtı diğer vesîleler ile de tazelemek sûretiyle isti'fâ' ihtimâlâtının sık sık mevzû'-i bahs olmasını i'tiyâd ettirmek mûcib-i kuvvet olmaz. Evvel-emirde Hükûmetin a'zâsının yeniden intihâbı netîcesine intizâr eylemek ve her hâlde haksız ta'rîzlerle karşı teessürâta kapılmakdan i'tinâ' ile tevakkî eylemek lâzımdır.

Ahvâlin alacağı şekilden kumandanlara ma'lûmât verebilmek için sık sık ma'lûmât i'tâsını istirhâm eylerim.

İsmet

10 Temmuz 338

Yâverlik Numrosu

590

Kapadım./10 minh

(İmza)

114

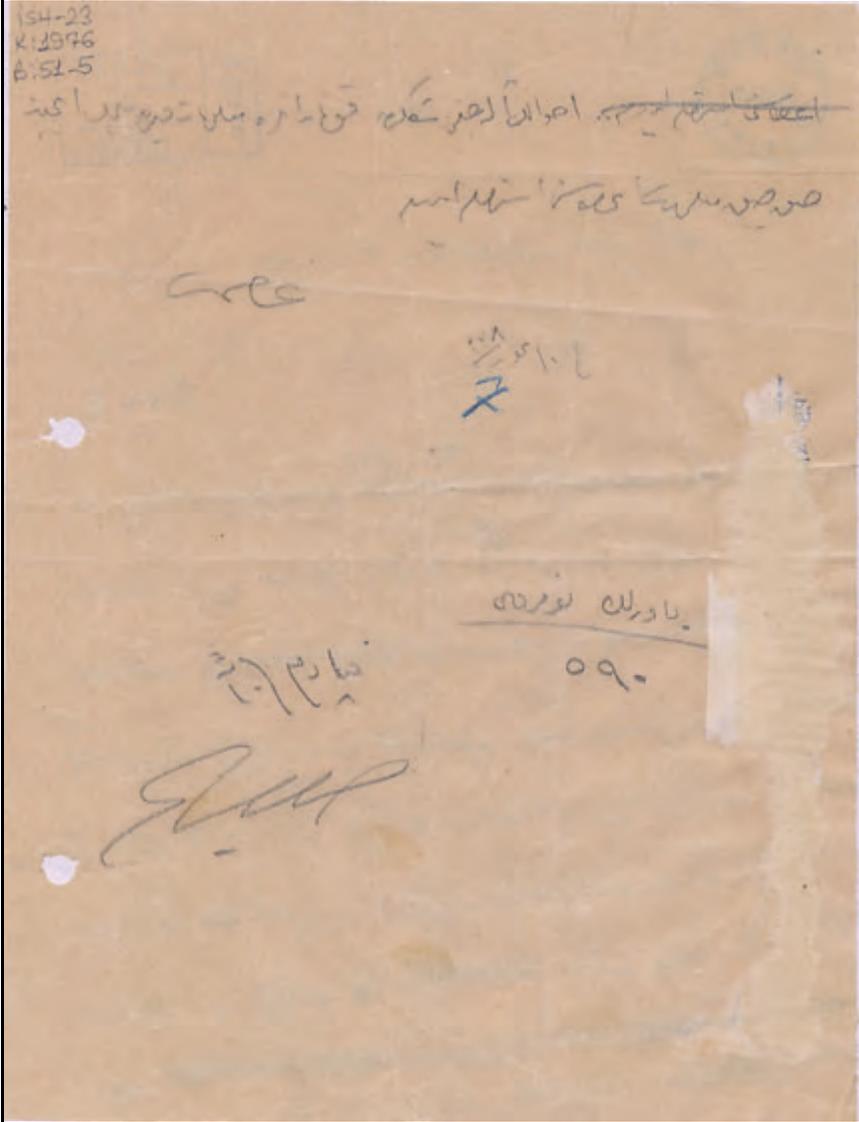
A	4/44/24
D	14
F	42-4

بسمه تعالیٰ در عهد سلطنت کبیریه

ع ۱۶۸

درین ایام
 بملک افغانی اظهاره رسید ~~که در وقت کبیریه~~
 و به قول الله استغنا بملک ما فی الدار... ملک کبیریه اتحادیه و ملتین
 بود ~~که در وقت کبیریه~~
 بپشتواندن کبیریه ~~که در وقت کبیریه~~
 تازه ملک صورت استغنا اظهاره رسید ~~که در وقت کبیریه~~
 بر وجه قوت ~~که در وقت کبیریه~~ اولاد و حکومت اشغال کبیریه اتحادیه
 انظار امین و صلوات ~~که در وقت کبیریه~~
 در وقت کبیریه ~~که در وقت کبیریه~~
 اتحادیه ~~که در وقت کبیریه~~

BELGE NO. 51-1a

BELGE NO. 52

1. Şu'be
1818

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Riyâsetine
İkinci Ordu Kumandanlığına

Tahrîren-Gayet müsta'celdir.

1- Birinci Ordu Kumandanlığına ta'yîn buyurulan Nûreddîn Paşa Hazretlerine verilen mücmel muhtıra-i harekâtın bir sûreti berây-i ma'lûmât leffen takdîm kılınmıştır.

2- Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Riyâsetine ve İkinci Ordu Kumandanlığına arz edilmiştir.

11 Temmuz 38

Garb Cebhesi Kumandanı
İsmet

Şifre ve muhtıra sûretleri gönderildi./12/7/38

Bir sûreti de Paşa Hazretlerinin emirleriyle Fahreddîn Paşa'ya verildi.

12/7/38 (İmza)

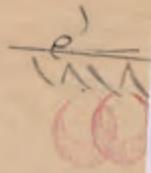

ایمانیه صبیح محمد بیگستانه

ایمانیه اردو قزاق - ایمنه

عزرا - غازی محمد

A	6279
D	18
E	3

۱- مرتبه اردو قزاق نامائیفه تبییه بیرو لاد نوالدییه سبت قزاقیه قزاقیه
 صحه نظیره قزاقیه بر صورت برای معلومه لقا تقدم قلندره
 ۲- ایمانیه صبیح بیگستانه و ایمانیه اردو قزاق نامائیفه تبییه بیرو
 غیب صه قزاقیه

عزرا

۲۸ شوال ۱۲۸۰

۱۲

تبییه بیرو لاد نوالدییه سبت قزاقیه

بر صورت ده تبییه بیرو لاد نوالدییه سبت قزاقیه
 ۲۱/۶/۸۰
 ۱۲۸۰

BELGE NO. 52-1 (2)

Karâr-gâh
10-Temmuz-38

Birinci Ordu Kumandanı Nûreddîn Paşa Hazretlerine

Muhtıra-i Harekât

1- Düşman:

On iki piyâde fırkası, on müstakill piyâde âlâyi ve bir süvâri fırkasından mürekkeb olan düşman Sakarya Muhârebesi'nden beri işgal etmekte olduğu mevzâını tahkîm ve takviyeye devâm etmektedir. Düşman tertîbâtının hey'et-i umûmiyyesi:

- Kocaeli Grubu ----- 11. Fırka ve üç müstakill âlây
Eskişehir Grubu ----- 3., 10., ve 15. Fırka, 57. Âlây
Afyon Grubu ----- 1., 4., 5., 12. Fırkalar ve 49. Âlây
Uşak Grubu ----- 2. Fırka, Süvâri Fırkası
İhtiyât Grubu ----- 7., 9., 13. Fırkalar

hâlinedir. Müstakill âlâylardan bir kısmı Cebhe'de, bir kısmı şimendüfer ve asâyiş muhâfazasındadır. Düşman tertîbâtı Eskişehir-Afyon nikâtını kat'î müdâfaaya müstenid bir mâhiyet-i tedâfüiyyedir. Ancak bu tertîbden cenâh fırkalarını ve daha müstakill âlâylarını Cebhe'ye yanaşdırmak gibi son istihzârâtın sür'atle icrâsı ve ihtiyât grubunun taarruz-ı aslî istikametine tevcihi ile serîan umûmî harekât-ı taarruziyyeye geçebilir.

2- Sakarya Muhârebesi'nden sonraki ahvâl ve mukarrerât:

Sakarya Muhârebesi'ni müteâkib muhârebe zâyiâtımızı serîan telâfi istihzârâtımızı ikmâl ederek düşmana en müessir bir istikametde taarruzu idâme eylemek takarrür etmiş idi. Bunun üzerine menâbi'-i îâşesi mebzûl ve şimendüfer hattı kabil-i istifâde olan Konya mintikasına istinâd etmek için ordu kısm-ı küllîsi Sivrihisar civârından Konya şimendüfer hattına alınmıştır.

Zâyiâtını ikmâle vakit kalmadan düşmana kuvâ-yi külliyyemizle Eğirdir-Çivril ve Eğirdir-Sarayköy şimendüfer hatlarına müsteniden Uşak istikamet-i umûmiyyesinde taarruz edilmesi ta'mim edilmiş idi. Bu harekâta kısaca "Sad" harekâtı denilmiştir.

Hâricden silâh ve ceb-hâne ve vesâit-i nakliyye tedârikine ve ordu melbûsât ve techizâtına ma'tûf olan istihzârâtımız vaktiyle ikmâl olunamadığından mutasavver taarruz dûçâr-ı tehhür olmuştur. Diğer taraftan bu müddet zarfında düşman da zâyiâtını ikmâl eylediğinden kiş ortasından itibâren harekât-ı sevk-ül-ceyşiyenin muhâkemesinde düşmanın da takaddümen taarruz edebileceği hesâb edilmiştir. Bu cümleden olmak üzere kışın vesâit-i nakliyye ihtiyâcı bize en gayr-i müsâid olduğu zamânlarda umûmî bir düşman taarruzuna karşı işbu taarruzu evvel-emirde

Akgöl-Küçükhasan cenûbu-Piribeyli-Çaykışla-Keşir Dağı-Paşa Dağı-Sürlüdede Tepeleri-Kızılkilise-Gözsüz Dağı-Karakuş Dağı-Çobankaya-Araslı-Hoyran Gölü hattında kabûl etmemiz takarrür etmiş ve buna “K” hattı denilmiş idi. [17/2/38 târîh ve zâta mahsûs 801 numarolu Cebhe emrine mürâcaat]

Bil’âhire düşmanın Eskişehir Grubunu takviye ederek Ankara istikametinde münferid bir hareketine ihtimâl verilmesi üzerine İshaklı civârında bulunan İkinci Kolordu Aziziye mıntikasına çıkarılmış ve mukavemet hattının şimâl kısmında Akgöl-Çaykışla kısmı yerine Belpınar-Kırkpınar-Derbendköy hattı kabûl olunmuştur. [20/2/38 harekât numro 834; 24/2/38 830 numarolu ve 26/2/38 târîh ve 888 numarolu emirlerle 66:85 numarolu Cebhe emirlerine mürâcaat]

Her iki hâlde de “K” hattının Birinci Ordu mıntikasına isâbet eden kısmında bir tebeddül yapılmamıştır.

3- Evvel ve ahîr maksad ve niyyetimiz:

Düşman ordusunu taarruz-i sevk-ül-ceyşî ile memleketimizden çıkarmaktır. Bütün mesâimiz bu nokta-i nazardan ta’lîm ve terbiye ve vesâit-i lâzime ihzârına ma’tûfdur. İstihzârâtımız hitâm bulduktan sonra tasmiîm ettiğimiz şekl-i taarruza gelince: Buna o zamânki tarafeyn vaz’-ül-ceyşinin te’sîr-i aslîsi der-kâr ise de “Sad” şeklinde Afyon cenûbundan ihâta ederek taarruz-ı aslî tevcih etmekte te’sîr-i kat’î bulunduğuna kaniiz. Tarafımızdan taarruz zamânına intizâren düşmanın vukû’ bulacak bir taarruz-ı umûmîsini Belpınar-Keşir Dağı-Paşa Dağı-Hoyran Gölü hatt-ı aslîsinde kabûl etmek kararındayız. İşbu hatt-ı aslî üzerinde müdâfaa-i kat’iyye yapılacağı Cebhe emirlerinde dâimâ tebliğ edilmiştir.

4- Bizim taarruz-i sevk-ül-ceyşîye ibtidârımızdan evvel vukûu muhtemel harekât:

Samsun bombardımanı esnâsında Cebhe’de dahi fa’âliyyete intizâr olunmuş ve bunun için 8 Haziran târihli Cebhe Emri verilmiştir ki bu emrin Birinci Ordu için de dâimâ hatırdâ tutulacak istihzârât-ı esâsiyyesi vardır. Son zamânlarda ise siyâsî ve askerî müteferrik ma’lûmât düşmanın umûmî (veya kısmî) bir fa’âliyyet-i askeriyyesini yeniden mevzû’-i bahs etmekdedir. İhtimâlât-ı mebhûse miyânında ba’zıları bizim istihzârâtımızın hitâmını beklemeksizin mukabil fa’âliyyetlerle cevâb vermekliğimizi müstelzemdir. Buna dâir mütâlaât ve tasmiîmât ve istihzârâtımız 6 Temmuz 338 târihli tahrîrî ve şifreli tebliğatımızda tafsîl edilmiştir. Bunlardan başlıca “Sad” şeklini andırır taarruzumuzla Döğer istikametinde muhtemel taarruzumuzu şimdiden ve müsta’cilen ihzâr etmeğe çalışıyoruz. Her iki ordu için hâlen en mühim işgalât budur.

5- Taarruz istihzârâtı:

Cebhe mıntikasında münâsib iâşe anbarlarına iddihârât icrâsı ile kabiliyyet-i hareket te’minî ihzârâtımızın temelidir. Bir aralık muhtell olan iâşe umûrumuz esâslı bir sûrette salâha girmiş add olunabilir. Fakat harekât-ı askeriyyemizin üss-ül-harekesi olacak anbarlarımız henüz

doldurulamamıştır. Hâlen sür'atle istihsâline çalıştığımız bir netîce işbu iddihârât keyfiyetidir.

Menzil vesâiti ihtiyâcı için Avrupa'dan yük otomobilleri tedârîki ve dekovil ve sahrâ' hatları temdîd ve tedârîki ve elimizdeki vesâit-i nakliyyeyi her hâlde hüsni muhâfaza gibi bir hatt-ı hareket ta'kîb ediyoruz. Azari-Ayrıtepeköy dekovil hattını hiç olmazsa Aşağı Açık'a kadar temdîd edeceğiz.

6- Ordunun Keyfiyeti:

Her maksad ve plânı tatbîke ancak ordunun kıymeti ile imkân bulunabileceğini bir kaide-i asliyye olarak ta'kîb ediyoruz. İnzibât ve ahvâl-i ma'neviyye sûret-i umûmiyyede şâyân-ı i'timâddır. Ta'lim ve terbiye için çok emek sarf edilmiştir. Efrâd sûret-i umûmiyyede tecrübeli muhâriblerden ibâretidir. Hey'et-i zâbitânın kıymetini i'lâ etmeğe mütemâdiyen sarf-ı mesâî edilmektedir. Tabur ve âlây kumandanlarının sevk ve idâreye alışdırılması öteden beri hiss etdiğimiz eksikdir. Sevk ve idârede piyâde ve topçu te'sîrâtının tevhi'd edilebilmesi dâimâ nasb-ı nazar etdiğimiz bir noktadır.

Ordunun bıkdırıcı intizârlara mukavemeti ve muhtemelen cidden çetin olacak taarruzlara kudreti ile keyfiyeti zamân-ı idârelerinde daha ziyâde teâlî etmesi Eltâf-ı İlâhî'den i'timâd-ı kalble me'mûldür efendim.

Garb Cebhesi Kumandanı

BELGE NO. 53

Zâta mahsûsdur.

E.H.U
12/7/38

Garb Cebhesi Kumandanlığına

1- Garb Cebhesi'nin 10-11/7/38 târih ve harekât 1809 numrolu Şifre'ye cevâbdır:

İzmir istikamet-i umûmiyyesinde çekilecek olan düşmanın mukabil taarruzlarına mukavemet edebilecek bir kuvvetle bilâ-fâsıla ta'kîb edilebilmesi ve Miln hattında tutunmak istemesi hâlinde bilâ-ifâte-i zamân bir taarruzla tard edilebilmesi için Cebhe'nin otomobillerden gayri menzil vesâitine mürâcaat edilmeksizin Akşehir ile Sarayköy arasında hayvânâtının bir kısım iâşesi mahallinden veya Menderes boyundan te'mîn edilmek şartıyla yevmî (400) tonluk nakliyyâta ihtiyâc vardır. Düşman bu hatda da muhârebeyi kabûl etmeyerek İzmir'in hemen önündeki [Menemen şarkı-Nif ve imtidâdî] hattına çekilecek olursa o zamân Cebhe emrine her iki hatt arasında yevmî 400 ton nakliyyâta muktedir vesâitin daha verilmesi lâzım gelecektir. Hâlen el altında (100) kadar ağır otomobil vardır. (250) kadar hafif yük otomobilinin de yakında vürûdu muhtemeldir. Bunlardan 40 hafif otomobil Akşehir ile Örkenes ve (100) ağır ile (210) hafif otomobil Çay ile Dinar arasına tahsîs edildiği hâlde cem'an takrîben (290) kûsûr tonluk mevâddın Eğirdir ve Dinar'a nakli te'mîn edilmiş olacaktır. Mütebâki 110 tonluk mevâddın da ahâlî vesâitinden bi-l-istifade Aşağı Kaşıkara'ya ve oradan da vesâit-i bahriyye ile Eğirdir'e nakli te'mîn edilecek olursa Miln hattında bir nakliyyât aşağı yukarı te'mîn edilmiş olacaktır. İkinci şıkka ya'nî düşmanın Miln hattında da kalmayarak ve-yâhûd tard edilerek İzmir önüne çekilmesi hâlinde hiç olmazsa mevcûd otomobillerin kâffesinin ileri Cebhe emrine alınması lâzım gelecek ve aradaki ...(?) o zamâna kadar Menderes cenûbundan tedâriki mümkün olacak mekârî ve sâire ile telâfî edilebilecektir. Yalnız bu hâlde Akşehir hattından Eğirdir hattına indirilecek asgarî 400 tonluk mevâddın kâmilten ahâlî vesâitiyle ve-yâhûd [Çay-Dinar] ve [Çay-Kaşıkara dekovilleriyle nakli zarûrîdir. Dekovil malzemesinin tedârikindeki müşkilât dolayısıyla bu husûsu aaleb-i ihtimâl Azari hattının sökülerek Çay ile Kaşıkara arasına ferş edilmesi te'mîn edilecek ve fazla malzeme bulunduğu hâlde bahrî nakliyyâtdan sarf-ı nazar edebilmek için mezkûr hatt Dinar'a temdîd edilecektir. Binâen aleyh bu ikinci hâl için ve-yâhûd otomobillerin vakt ü zamânıyla el altında bulunmaması ihtimâline karşı yalnız ahâlî vesâitiyle yevmî ne mikdâr mevâddın muhtelif sûretle Eğirdir hattına nakl edilebileceğinin iş'ârını ve her mevsimde otomobil nakliyyâtına halel gelmemek ve ihtiyâc anında asgarî zamânda dekovil ferş edebilmek maksadıyla Çay ile Aşağı Kaşıkara ve Dinar arasında şimdiden bir güzergâh ihzârını ve Eğirdir Gölü'ndeki vesâit-i bahriyenin 400 tonluk nakliyyâtı icrâya muktedir olabilmesi için imkân derecesinde tezyîdine sarf buyurulmasını ricâ ederim. Zamân ve vesâitin tedârik edildiği ve ahvâl-i

arâzînin müsâadesi hâlinde Hüyük ile Eğirdir arasındaki sâhil yolunun da dekovil ferşine müsâid bir hâle ifrâğının fâideli olacağını ayrıca arz eylerim.

2- Garb Cebhesi K. ve Müdâfaa-i Milliyye Vekâletine arz edilmiştir. Harekât 2263 numroludur.

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Reîsi
Fevzi

BELGE NO. 54

1. Şu'be
2355

21/Temmuz/38

Birinci, İkinci Ordu Kumandanlığına
Birinci Kolordu, Kocaeli Grubu Kumandanlığına } Tahrîrât

11/Temmuz/38'de Akşehir civârında İstihkâm Depo Taburu tarafından tel örgüsüyle takviye edilmiş bir mevzi-i müstahkeme taarruz tatbîkatı yapıldı. Mevzi' iki hatt olarak tahkîm ve işgal olunmuşdu. Bu iki hattın ilerisinde de ayrıca bir emniyet hattı vardı. Bu hatt birinci mukavemet hattından takrîben iki yüz metre kadar mesâfe ileride ve keşf kolları tarafından işgal olunmuş idi. Mukavemet hattı dahi düşman taarruz-i aslîsinin teveccüh edeceği noktanın ta'yînine intizâr ve aynı zamânda düşman topçu âteşinden kıtaâtımızın mutazzar olmamasını te'mîn için ancak mutarassıdlar tarafından işgal olunmuş ve müdâfiîn kuvâ-yi asliyesi istinâd hattına yerleştirilmişdi. Mütearrızın kesîf bir topçu âteşi himâyesinde olarak taarruza başladı. Mevzi'-i müdâfaa üzerinde mütearrız tarafın topçu âteşi fitil ile âteşlenen dinamitlerle temsil ediliyordu. Emniyet hattındaki zaîf kuvvet mütearrızını bir müddet işgal etdikden sonra vazîfeleri icâbınca mukavemet hattına çekildi. Bu esnâda mütearrızın topçu ve makineli tüfenk âteşi şiddetle devâm etmekde ve müdâfiîn de mukavemet hattındaki mutarassıdlarıyla Cebhe'yi tarassud ederek aksâm-ı mütebâkiyyesiyle mahfûzen istinâd hattında bulunmakta idi.

Mütearrızının tel örgülerinin takrîben yüz metre kadar ilerisine takarrübü üzerine müdâfiîn mukavemet hattını işgal ederek mütearrızını kuvvetli bir âteşle karşıladı. Buradan i'tibâren mütearrızın artık tel örgüsünü tahrîb amelîyyâtına başladı. Ve tahrîb postalarını ileri sürdü.

Burada mütearrızın topçu âteşini en şedîd bir dereceye çıkarmış ve bi-l-hâssa hakikî mermî endâht eden makineli tüfenklerin siperler üzerindeki te'sîri müdâfiîne baş kaldırtmayacak derecede müessir ve isâbetli görülmüşdü. Bu himâye altında ilerleyen ve beheri tel örgüsü tahrîbine mahsûs (dört) Rus bombasını hâmil olan on neferden mürekkeb bir tahrîb postası tel örgülerinin yirmi metre kadar yakınına sokularak berâberlerinde bulundukları kalkanların gerisinde yere yatdılar. Bundan sonra tahrîb postası efrâdı kâmilen bir sıçrayışta tel örgülerinin beş metre yakınına kadar ilerleyerek on bombayı tel örgüsünün muayyen bir kısmına hep birden atdılar ve tekrâr geri koşarak kalkanların gerisine saklandılar. Bombalar efrâdın kalkanların gerisine yatmasından sonra infilâk etdi. Bu teşebbüs dört def'a tekrâr edildi ve netîcede cem'an atılan kırk bombadan on yedisi infilâk etmemiş olduğu hâlde beş metre arzında bulunan tel örgüsünün yirmi iki metrelik kısmı tamâmen tahrîb edilmiş ve mütearrızın kollarının mürûruna müsâid bir gedik açılmış oldu. Gedik karşısında bulunan kıtaât açılan bu gedikten geçerek düşman mevzii üzerine atıldılar.

2- Tel örgüsünün diğer bir kısmında aynı cinsden olup tel örgüsüne takılmak için husûsî tertîbâtı bulunan nâkil tellere merbût on yedi bomba da ateşleme makinesiyle iştiâl etdirilmiş ve tel örgüsünün sekiz metrelik kısmı tahrîb olunmuştur.

Ancak herhangi bir infilâk ile nâkil tellerin kopması bombaların yerden âteşlenmesine mâni' olduğundan iki def'a nâkil telleri ta'mîr etmek mecbûriyyeti hâsıl olmuş ve binâen aleyh âteş altında bu ameliyenin icrâsı müşkilâtı dolayısıyla bu ikinci şekli-i tahrîb o kadar kabil-i tatbîk görülmemiştir.

3- Bu tatbîkat netîcesinde hâsıl olan kanâat:

a- Topçu ve makineli tüfenk âteşi himâyesinde husûsî tahrîb postaları vâsıtasıyla düşman tel örgüsünün tahrîbi mümkündür.

b- Tahrîb postalarının muallim ve nefsiye mu'temed cesûr efrâddan intihâbı ve bunların bu vazîfeyi îfâ' edebilecek sûrette yetişdirilmesi lâzımdır.

4- Düşman cebhesinde tel örgü mevâniine tesâdüf olunacağı kabûl ve tel örgü mevânininin sûret-i tahrîbi esâslı sûrette ta'lîm olunmalıdır.

Bunun için hücum taburları ve istihkâm bölükleri mevâniin sûret-i izâlesi nokta-i nazarından yetişdirilmeli ve kıtaâtda da mevâniin tahrîbi (siperlerin) tathîri için husûsî mangalar ta'lîm ve terbiye edilmelidir.

Garb Cebhesi Kumandanı
İsmet

Şifre gönderildi./22/7.30

۱۱ / خوز / ۲۸

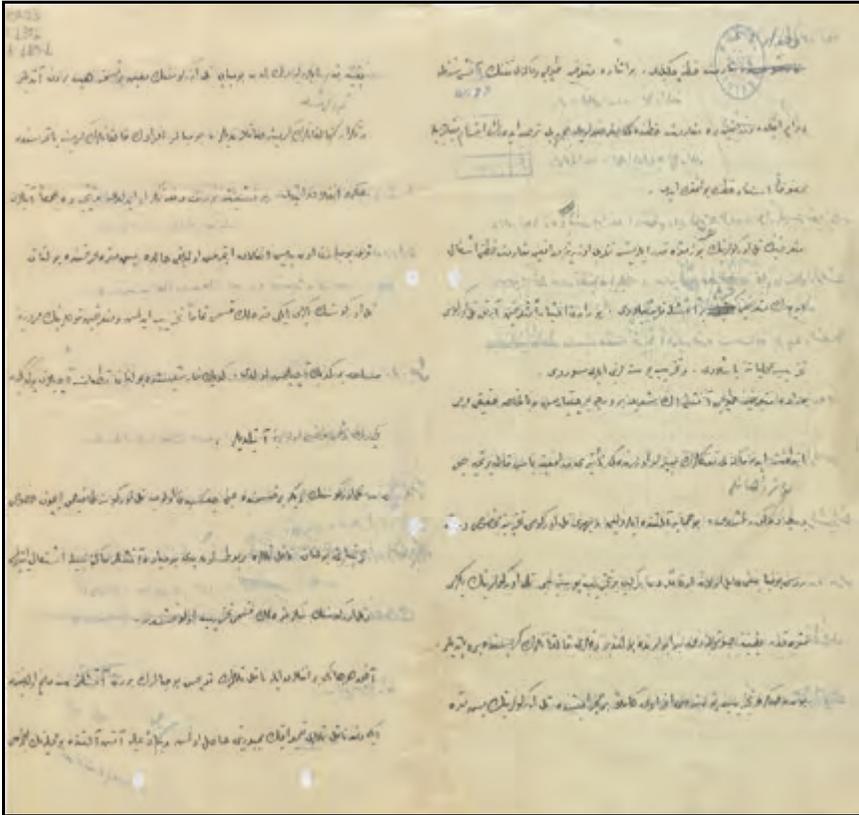
۲۲۰۰

۱۱ / ۳ / ۱۹۲۲

D	۲۱
F	۱۷۰

برخی ، البته در کتابخانه
برخی خرد کرده ، نه ای تزیین کتابخانه

۱۱ / خوز / ۲۸ ده آقشهر جوانده استقام ده بر طایری طرفین اولار کوسله نغده ایله
بر موقوع مستحکمه تقصیرات بایلیق . موقوع قوسه خطه اونیجه قلم و اشغال اولوغندی .
تقصیرات خطه تقصیرات خطه تقریباً این بوز متده نده مسافه ایله بده و کشف اولای
طرفینه اشغال اولوغندی ایله . تقصیرات خطه خطه تقصیرات خطه تقصیرات خطه تقصیرات خطه
تقصیرات خطه تقصیرات خطه تقصیرات خطه تقصیرات خطه تقصیرات خطه تقصیرات خطه تقصیرات خطه
آخیره تقصیرات خطه اشغال اولوغندی تقصیرات خطه تقصیرات خطه تقصیرات خطه تقصیرات خطه
تقصیرات خطه تقصیرات خطه تقصیرات خطه تقصیرات خطه تقصیرات خطه تقصیرات خطه تقصیرات خطه
تقصیرات خطه تقصیرات خطه تقصیرات خطه تقصیرات خطه تقصیرات خطه تقصیرات خطه تقصیرات خطه
تقصیرات خطه تقصیرات خطه تقصیرات خطه تقصیرات خطه تقصیرات خطه تقصیرات خطه تقصیرات خطه

BELGE NO. 55

Garb Cebhesi Kumandanlığı
Harekât Şu'besi
Aded

Karâr-gâh
22/Temmuz/38

14/Temmuzdan 20/Temmuz/38 târihine kadar İkinci Ordunun ekser fırkalarına mensûb müteferrik kıtaâtı gördüm ve tatbikatlar yaptırđım.

1- Büyük bir milletin istiklâlini müdâfaa etmek kanâtinden mütevellid yüksek rûh zâbitânda ve efrâdda müşâhede olunuyor idi. İsmi muvaffakiyyât olan bu rûhun i'lâ ve tatmîni ile büyük kumandanların mütemâdiyen meşgul olmalarını ricâ ederim. Ba'zı piyâde bölüklerinde memleketlerinden mektûb almamış efrâdı ziyâde gördüm. Birinci Fırka Hücûm Taburunda ise bu kabîl efrâda rast gelmedim ve kumandanlarına teşekkür etdim. Hâlen kı'ta kumandanlarının takayyüdüne tâbi' bir mes'ele hâlinde bulunan mektûblaşmak keyfiyetinin umûmen ehemmiyetle ta'kibi lâzımdır.

Piyâde On Altıncı Âlây efrâdının bölük bölük millî ve vatanî şarkılar söylemekle ve harekât-ı milliyeye ...(?) ...(?) almış ba'zı şarkıları zâbitân ile berâber terennüm etmekle gösterdikleri şetâret ve canlılığı teşekkür ve teşvîk ile yâd ederim.

2- Ta'lîm ve terbiyede terakki meşhûddur. Terbiye-i münferide devrinde sevk ve idâre safahâtına geçmekdeki müşkilât oldukça söndürülmüşdür. Sevk ve idâre noksânlarımız ve hatâlarımız sür'atle tashîh ve ıslah edilebilecek derecede intizâm ve insicâm peydâ etmişdir. Bu nevâkısın sür'atle izâlesi ve tabur ve âlâyalarımızın sevk ve idâresinde emniyet-i kat'iyyeyi sür'atle istihsâl etmeliğimiz lâzımdır. Vaz'iyet-i umûmiyye-i siyâsiyye ve harbiyye dahi müsta'cel hâzırlıkları istilizâm etmektedir. Hâzırlıkların en mühimi kıtaâtın ta'lîm ve terbiye istihzârâtı add olunur.

Umûmen meşhûd olan en mühim hatâmız âlâyalarımız ve taburlarımızın bir açılma emriyle yürüyüş kolundan çıkdıktan sonra artık düşman mevziine girinceye kadar bir daha ele geçirilememeleridir. Açılan bütün piyâde kıtaâtının piyâde âteş muhârebesi sâhasına girildiği zamân yeniden âmirlerin eline geçmesi şart-ı aslıdır. Bundan sonra da dâimâ elinde bulunduğunun zamân zamân hiss etdirilmesi îcâb eder. Bu sûretle piyâde âteş muhârebesi sâhasının meydânda verilecek taarruz emriyle fırka (müfreze) kumandanlarının zihinlerinde tasvîm etdikleri taarruz şeklini arzâî üzerinde vücûda getirdiklerine ve topçu âteşini bundan sonra cereyân edecek taarruz için ihzâr ve taksîm eylediklerine kanâat hâsıl etmeleri ancak mümkün olur.

Topçunun kendi dâhilinde ta'lîm ve terbiyesinden ve havf-ı sâire ile tevhd-i mesâîden şikâyetim ber-devâmdir. Bunu ayrıca arz edeceğim.

3- Birinci, İkinci Ordu Kumandanlıklarına, Beşinci Kolordu ve Kocaeli Grubu Kumandanlıklarına yazılmışdır.

Garb Cebhesi Kumandanı

A	1/2/22
D	2
F	22

Handwritten text in Arabic script, likely a letter or official document. The text is dense and covers most of the page. There are some faint markings and a date-like reference at the top right.

BELGE NO. 56

Riyâset-i Sâniyeye

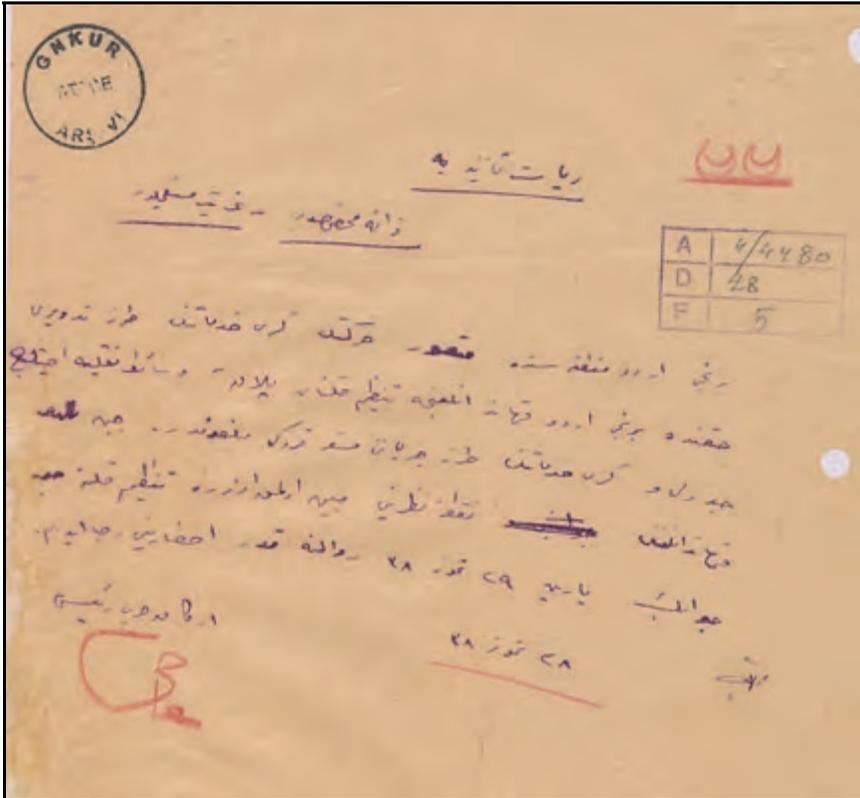
Zâta mahsûsdur.-Gayet müsta'celandir.

Birinci Ordu mintikasında mutasavver hareketin geri hidemâtının tarz-ı tedviri hakkında Birinci Ordu Kumandanlığınca tanzim kılınan plân, vesâit-i nakliyye ihtiyâc cedveli ve geri hidemâtının tarz-ı cereyânını müş'ir kroki melfûdudur. Cebhe Kumandanlığının nokta-i nazarını mübeyyin olmak üzere tanzim kılınacak cevâbın yarın 29 Temmuz 38 zevâline kadar ihzârını ricâ ederim.

28 Temmuz 38

Erkân-ı Harb Reîsi
Âsim

BELGE NO. 56

BELGE NO. 56-1(2-4)

Geri Hidemâti

1- Ordunun harekât mıntıkasının geri hudûdu (Rampa Tepe-Efesultan-Şuhud-Sandıklı) hattıdır. Tahaşşüd müddeti ve taarruzun ilk günleri için ordu mıntıkasında ber-vech-i âtî 3 menzil hattı vücûda getirilecektir.

- a) Kumrallı rampası-Efesultan (Kumrallı-Çönekli-Efesultan yolu)
- b) Çay-Selevir-Şuhud
- c) Kaşıkara-Geneli-Şuhud
- ç) Dinar-Sandıklı (vesâit-i kâfiye bulunabildiği takdîrde)

2- 400 ton kabiliyyetinde bulunan Akşehir menzil hattı ordu vesâitiyle birlikde 600 tona bâliğ olacaktır.

3- Mutasavver tahaşşüde göre îâşe ber-vech-i âtî te'mîn olunacaktır:

a) Sağ cenâhda bulunacak Sekizinci Fırka îâşesini Kumrallı'dan kendi vesâitiyle te'mîn edebilir.

b) Dördüncü Kolordu Efesultan anbarından Kumrallı rampası-Efesultan hattına bu kolordunun îâşesini te'mîn için 125 tonluk vesâit tahsîsi lâzımdır.

c) Birinci Kolordu ve Şuhud civârında bulunacak On Dördüncü Piyâde Fırkası ki dört fırkadan ikisi Selevir, İsalı anbarlarından diğer ikisi de (Çobankaya) anbarından îâşe edilir. Binâen aleyh bu anbarlarda tahaşşüd bidâyetinde 8 günlük mevâdd-ı îâşe iddihâr edilmiş olması lâzımdır. Taarruzun ilk gününden itibaren bu kıtaât (Çay-Selevir-Şuhud) menziliyle ve pek cüz'î bir kısmın da (Kaşıkara-Şuhud) menzil hattıyla îâşeleri lâzımdır. Kaşıkara-Şuhud hattındaki vesâit ordunun zamân-ı tahaşşüdüne ve Eğirdir menzilinden gelecek mevâdd-ı îâşeye nazaran tezyîd veya tenkis edilir. Bu hâlde her iki hatt için cem'an yekûn 350 tonluk vesâit-i nakliyyeye ihtiyâc hâsıl olacaktır.

ç) Altıncı Fırka, Süvâri Kolordusu îâşelerini Sandıklı mıntıkasından mübâyaâtle ve-yâhûd (Dinar-Sandıklı) arasında te'sîs edilecek menzil hattıyla te'mîn ederler: Fakat ikinci şıkkın tatbîkine sûret hâsıl olduğu takdîrde Sandıklı'ya kadar bu hatta da 400 tonluk vesâit-i nakliyye tahsîs icâb eder.

4- Ceb-hânenin ikmâli: Bir piyâde fırkasının mevcûdu:

4.500 tüfenk

30 makineli tüfenk (hafif)

40 makineli tüfenk (ağır)

12 top kabûl edildiğine nazaran:

Tahaşşüd edecek 9 piyâde fırkasıyla Beşinci Kolordunun ceb-hânelerinin te'mîn ve ikmâli için tertîbât-ı âtiye ittihâz kılınacaktır.

Kumrallı, Efesultan, Şuhud ve Sandıklı'da birer mühimmât deposu te'sîs edilecektir.

Taarruzun ilk gününde:

Sekizinci Fırka Kumrallı'dan

Dördüncü Kolordu Efesultan deposundan

Birinci Kolordu, On Dördüncü Piyâde Fırkası Şuhud deposundan

Altıncı Fırka ve Süvâri Kolordusu Sandıklı deposundan ceb-hânelerini alacaklardır.

5- Muhârebe başlamadan evvel muvaffakiyyetli bir meydân muhârebesi verilebilmesi için ordu gerisinde bâlâda arz edilen mühimmât depolarına 6/Temmuz/38 târih ve harekât 1774 numrolu Emir'de tasrîh edilen âtîdeki ceb-hânenin iddihârı lâzımdır.

Beher tüfenk için 90 aded mermî

Beher hafif makineli tüfenk için 1000 aded mermî

Beher ağır makineli tüfenk için 2000 aded mermî

Hafif top başına 300 aded mermî

Ağır top başına 400 aded mermî

Efesultan deposundan Dördüncü Kolordu (3 fırka) beher fırka için 45 ton hesâbıyla 135 ton ceb-hâne ve bu kolordu emrine verilecek 25 ağır top için top başına 400 mermî hesâbıyla 300 ton ki cem'an 435 tonluk ceb-hânenin Kumrallı-Efesultan hattıyla Efesultan deposuna bir def'aya mahsûs olarak iddihârı lâzımdır.

6- Şuhud mühimmât deposuna da Birinci Kolordu ve On Dördüncü Piyâde Fırkası için (4 fırka) beher fırkaya 45 ton hesâbıyla 180 ton ve bu kolordu emrine verilecek olan 17 ağır top için top başına 400 mermî hesâbıyla 204 ki cem'an 384 tonluk ceb-hânenin Kumrallı-Efesultan-Şuhud hattıyla veya Çay-Selevir-Şuhud hattıyla Şuhud deposuna kezâ bir def'aya mahsûs olmak üzere iddihârı lâzımdır.

7- İddihârâtı müteâkıb taarruzun ilk günü muhârebe devâm eder iken yevmî sarfiyyâta tekabül etmek üzere ber-vech-i âtî mikdârda ceb-hânenin beşinci mâddede zikr edilen mühimmât depolarına muntazaman nakli icâb eder.

Tüfenk başına 30 mermî

Hafif makineli tüfenk başına 300 mermî

Ağır makineli tüfenk başına 800 mermî

Ağır ve hafif top başına 50 mermî

Dördüncü mâddede zikr edilen fırka mevcûduna göre beher piyâde fırkası için 11 ton, Dördüncü Kolordu emrinde bulunan 25 ağır top için 38 ton ve Birinci Kolordu emrinde bulunan 17 ağır top için 26 ton ceb-hânenin nakline ihtiyâc vardır.

8- Sağ cenâhda bulunan Sekizinci Fırka ceb-hânesini kendi vesâitiyle Kumrallı rampasından alabilir. Dördüncü Kolordu (3 fırka) emrinde bulunan ağır topcular ile berâber yevmî sarfiyyâtına tekabül edecek ceb-hâne ihtiyâcını ki cem'an 70 tondur. Efesultan'dan alacağına nazaran bu mikdâr ceb-hânenin Kumrallı-Efesultan hattıyla nakli için 180 tonluk vesâit-i nakliyyeye ihtiyâc vardır.

9- Birinci Kolordu (3 fırka) ve Piyâde On Dördüncü Fırka ve Kolordu emrinde bulunan 17 ağır top için yevmî sarfiyyâta tekabül etmek üzere cem'an 70 tonluk ceb-hânenin Kumrallı'dan Şuhud mühimmât deposuna nakli için 180 tonluk vesâite lüzûm vardır.

10- Sûvâri Beşinci Kolordu ile Piyâde Altıncı Fırka için de 6/Temmuz/38 târih ve harekât 1774 numrolu Emir'de tasrîh edilen ceb-hânenin tahaşşüd zamânında Sandıklı'ya iddihârî lâzımdır.

Bir sûvâri fırkasının mevcûdu:

2.000 aded tüfenk

16 aded hafîf makineli tüfenk

16 aded ağır makineli tüfenk

4 aded top kabul edilirse

Bir sûvâri fırkası için 17 ton hesâbıyla Sûvâri Kolordusu için 51 ve Piyâde Altıncı Fırka için 45 (ki cem'an) 96 tonluk ceb-hânenin nakline ihtiyâc vardır. Bu ceb-hâne gerek Kumrallı ve gerekse Dinar'dan sevk edilsin mesâfe iki yürüyüş olduğundan 250 tonluk vesâite ihtiyâc vardır.

Bundan başka yevmî sarfiyyâta tekabül etmek üzere yedinci mâddede arz edilen mikdâra nazaran Altıncı Fırkaya 11 ton beher sûvâri fırkasına 5 ton ki cem'an 26 tonluk ceb-hânenin Kumrallı veyâ Dinar'dan muntazaman nakli lâzımdır. Bunun için de 130 tonluk vesâite ihtiyâc vardır.

11- Türkmenağılı - Küçükkalecik - Tınastepe - Çiğiltepe hattının zabtından sonra ileri(le)yecek ordunun erzâk ve ceb-hânesinin nakli için de ber-vech-i âtî vesâit ve tertîbâta ihtiyâc vardır.

Ordu gerisinde bulunan erzâk ve mühimmât anbarlarından:

a- Efesultan anbarları : Ayvalı'ya

b- Şuhud anbarları : Savran'a

c- Sandıklı anbarları : Savran'a nakl edilecektir.

Ve ordu kitaâtı erzâk ve ceb-hânelerini bu anbarlardan ikmâl edeceklerdir.

12- İâşenin İkmâli

Sağ cenâhda bulunacak olan, Sekizinci Fırka, Dördüncü Kolordu, On Dördüncü Piyâdesi erzâklarını Ayvalı anbarından ve Birinci Kolordu ile Altıncı Fırka ve Süvâri Kolordusu Savran'dan alabilirler. Bu takdîrde; Kumrallı, Efesultan menzil hattı yerine, Çobanlar-Ayvalı hattının kullanılması lâzımdır. Ayvalı'dan beş fırka iâşe edileceğine ve beher fırkasının iâşe mevcûdu 16 ton kabul edildiğine göre 80 ton erzâkın her gün Çobanlardan Ayvalı'ya nakli icâb eder. Mesâfe bir yürüyüş olduğundan bunun için 200 tonluk vesâit-i nakliyye kâfidir.

13- Birinci Kolordu (3 fırka) için yevmiye 50 ton erzâkın Şuhud hattıyla Savran'a ve Süvâri Kolordusu ile Altıncı Fırka için 80 ton erzâkın kezâ Sandıklı veyâ Şuhud hattıyla Savran'a gönderilmesi lâzımdır. Her iki hat da bir günlük yürüyüş olduğundan Birinci kolordu için 125, Altıncı Fırka ve Süvâri Kolordusu için 200 tonluk vesâit-i nakliyye tahsis (Şuhud veyâ Sandıklı civârından erzâk tedârik edilebildiği takdîrde) ve-yâhûd bu hatların bu kadar vesâit-i nakliyye ile takviyesi (ya'nî Dinar veyâ Çay'dan geleceğine nazaran) icâb eder.

14- Ceb-hânenin İkmâli:

Sekizinci Fırka, On Dördüncü Fırka, Dördüncü Kolordu ceb-hânesini Ayvalı'dan alırlar. Bir fırkanın yevmî sarfiyyâtına tekabül edecek yedinci mâddede arz olunan ceb-hâne kabûl edildiğine göre beher fırka için 11 ton ceb-hâneye 5 (...) 55 ton ceb-hâneye lüzûm vardır. Dördüncü Kolordu emrinde bulunan 25 ağır top için de 38 (...) cem'an 93 ton ceb-hânenin Çobanlar-Ayvalı hattıyla Ayvalı mühimmât deposuna nakli için 250 ton vesâit-i nakliyyeye lüzûm vardır.

15- Birinci Kolordunun üç fırka ihtiyâcı 33 ton;
emrinde bulunan ağır top için 26 de
59

Altıncı Fırka için 11 ton

Beşinci Kolordu için 15 ton ki cem'an

85 seksen beş tondur.

85 ton ceb-hânenin Çobanlar-Şuhud-Savran hattıyla her gün Savran mühimmât deposuna iddihârı lâzımdır. Mesâfe iki yürüyüş olduğundan 425 tonluk vesâite ihtiyâc vardır.

16- Tahaşşüd müddeti ve taarruzun ilk günleri için sıhhiyye hidemâtı, ve mutasavver menzil vaz'-ül-ceyşi ve sûret-i iâşeyi gösterir kroki merbûtdur.

Hülâsaten vesâit-i nakliyye ihtiyâcını gösterir cedvel merbûtdur.

Birinci Ordu Kumandanı
Nüreddin

6/4480
38
5-2

تورالک، زرخطاه، کتورو، چنشی وده بر کصحات دویوس نایب اییجلیک -
تعرضه ایلیک کونسه :

۱- سزلی قرغ تورالکده
درونی قول اردو، که خطاه دویوسنه
برنی قول اردو، اده برنی ییاده قرغده شهرد دویوسنه
آقچی قرغ، سواران قول اردوی سزلیک ده دویوسنه
هفتانه قرغین آرتیقلا -
۵- محاب بائیداده اول بوتقیله بر سیان کداییس در بر ییایرس ایجود ادو قرغسته نالده قرغه
ایویه کصحات ده بر نیلین ۱۶/قرغ ۱۹۹۹ تاریخی زحلمات ۱۷۷۱ نوزده اولده تورالیله
آیدو هفتانه تک ادخاله ندرسه -

- کهرتیه ایوست - ۶۰۰۰۰ مرم
- کهرتیه سارک تقفله ایوست - ۶۰۰۰۰
- آخیر - - - ۶۰۰۰۰
- هفتی طوی بائین - ۶۰۰۰۰
- آخیر طوی بائین - ۶۰۰۰۰

۲- زرخطاه ده دویوسنه، درونی قول اردو (۱۷ قرغ) کهرتیه ایوست ۶۰۰۰۰ لوله حساب
۱۷۵ لوله هفتانه زور قول اردو ارنه دویویلیک ۶۰۰۰۰ آخیر طوی ایویه طوی بائین ۶۰۰۰۰ مرم
حساب ۶۰۰۰۰ لوله کده حصا ۶۰۰۰۰ لوله هفتانه تک تورالک - زرخطاه خطیه
لوه خطاه دویوست برودنی کصحات اولور که ادخاله ندرسه -
۳- شهرد کصحات دویوسنه برنی قول اردو قاده درنی ییاده قرغده ایویه (۱۷ قرغ) کهر
قرغده ۶۰ لوله حساب ۱۸۰ لوله زور قول اردو ارنه دویویلیک اولده ۱۷ آخیر
طوی ایویه طوی بائین ۶۰۰۰۰ مرم حساب ۶۰۰۰۰ کده حصا ۶۰۰۰۰ لوله هفتانه تک
تورالک - زرخطاه - شهرد خطیه دیاجان - سردوی - شهرد خطیه شهرد دویوست ایلا برودنی کصحات
اولده ادخاله ندرسه -

۷- ادخاله تک شاق تعرضه ایلیک کون محاب درایم اییجلیک بریم هفتانه تقاب اییگه اولده برود
آرتی ستاره ده هفتانه بشن ساره ده آراییم کصحات دویویلیک تقاب اییجا ایی -

- تقاف بائین ۶۰ مرم
- هفتی سارک تقفله ایوست ۶۰۰ مرم
- آخیر - - - ۸۰۰
- آخیر هفتی طوی بائین ۵۰

۸- درون یاده در آراییم قرغ ساری کورده کهر ییاده قرغده ایویه ۱۱ لوله ادون قرغ اولدو
ارنه هفتانه ۵۰ آخیر طوی ایویه ۶۸ لوله درونی قول اردو ارنه لوله ۱۱ آخیر طوی ایویه ۶۰ لوله هفتانه تک تقفله اولدو
۸- ساد صاخره برلک سزلی قرغ هفتانه تک لوله سزلیک تورالک ایی سزه اولدیور - درونی قول اردو
(۱۷ قرغ) ارنه هفتانه آخیر طوی ایویه بر ای بریم هفتانه تقاب اییجه اولده هفتانه هفتانه کده حصا
۷۰ لوله - زرخطاه تک آده هفتی تقاب برودنی هفتانه تک تورالک - زرخطاه
نیلایه تقفله ایویه ۱۸۰ لوله سارک تقفله ایوست اییجا ایی -

Handwritten notes on the right margin.

A	4/2280
U	28
F	5-4

۹۸- این قرارده (۱۳۳۹) ...
 این قرارده ...
 ...
 ...

۹۹- ...
 ...
 ...

۱۰۰- ...
 ...
 ...

۱۰۱- ...
 ...
 ...

BELGE NO. 57 (1-3)

1
1939

31/7/38

Zâta mahsûsdur.

Birinci Ordu Kumandanlığına

Ordunun 26/7/38 târih ve 4181 numrolu Taarruz Projesi hakkındaki mütâlaât-ı âciz-ânemi ber-vech-i zîr arz eylerim:

1- 25 Temmuz 38'de ilticâ eden düşman efrâdının ifâdesine nazaran Onuncu Yunan Fırkası Sarıkavakça-Seyidgazi hattında cebhededir. Müstakill 56'ncı Âlâyın da Trakya'ya geçirildiği tahakkuk etmiştir.

Altıncı mâddede 13 ve 4'üncü Fırkaların ertesi günü muhârebeye iştirâkleri kabûl buyurulmakda ise de 13 ve 7'nci Fırkaların murâd edildiği anlaşılmaktadır. Aynı mâddenin nihâyetinde ilk günü düşmanın üç fırkasıyla, ikinci günü 5:6, üçüncü günü 7:8 düşman fırkasıyla karşılaşacağımız hesâb olunmuştur. Hâl-bu-ki baskın tarzında Akarçay'la Çiğiltepe arasındaki mıntıkaya taarruz etdiğimiz takdirde ilk günü iki fırka ve bir âlây, ikinci günü yedi [7:9:13 ve zaif bir ihtimâl ile Beşinci Fırkanın da iştirâkiyle] fırka ile muhârebe etmemiz aaleb-i ihtimâldir. Maa-hazâ üçüncü ve dördüncü günler Eskişehir cebhesinden şimendüferle daha bir firkanın gelebileceği hesâb olunmalıdır. Harekât-ı mutasavverede birinci günü hedef-i aslîmiz dördüncü ve birinci düşman fırkalarını mağlûb etmek ve bunların mevâzıını zabt etmektir. Binâen aleyh birinci günü harekâtımız her iki düşman fırkasına karşı daha bidâyetden büyük fâikiyyetle girişmek ve iki düşman fırkası mevâzıını bi-n-nisbe daha ziyâde tahkîm olunmuş kuvvetli cebhelerinden işgal ederek cenâhlarını ihâta etmek terfîbâtımızın esâsı olacaktır.

Akarçay'dan Beytepe (Belentepe) hâric olmak üzere mevzi' alan Dördüncü Fırkasını sağ cenâhdan ihâta ederek bir kolordu ile;

Tınastepe'den Çiğiltepe'ye kadar mevzi' alan Birinci Fırkasını her iki cenâhdan ihâta ederek dîger kolordu ile; hâlen bir müstakill âlâyla tutulduğu tahmîn olunan Belentepe'yi tam bir fırka ile zorlamak; sûretiyle düşmanın iki fırka bir âlâyına ilk andan i'tibâren yedi fırka ile işe başlamış oluyoruz.

Bir firkanın Kocatepe Plâtosu'nda ihtiyât kalması ve bir firkanın süvârinin arkasından ilerlemesi veya İkinci Kolordu gelinceye kadar sol cenâh gerisinde kalması münâsibdir.

Belentepe'yi sür'atle iskat etmesi me'mûl olan fırka Tınastepe'nin gerisine taarruza devâm eder.

Sağ Cenâh Kolordusunun Tavaklı garb-i şimâlîsinden gelecek mukabil taarruzlara ordu ihtiyâtıyla himâye ve takviyesi mümkündür.

İki kolordunun cenâh-ı dâhîlisinde bulunan Belentepe'nin tevhîd olunacak topçu âteşleriyle evvel-emirde ıskatı müreccahdır. Bu esâslara göre fırkaların ve kolorduların muhârebe mıntıkalarını gösterir bir kroki leffen takdîm kılınmıştır.

Tasavvur buyurulan ağır topçu grupları evvel-emirde Belentepe'ye âteş tevhîdine bundan sonra Tınastepe'nin şark cenâhına âteş tevhîdine ve aynı zamânda Toklutepe ve garbına bir grupla âteş icrâsına müsâiddir. Ve binâen aleyh münâsibdir. Toklu garbından şimâle doğru gidecek fırkaların ziyâde cebel topçusuyla techîzi îcâb edecektir.

2- Birinci mâddedeki harekâtta ilk günü muvaffakiyetimiz hâlinde 9, 7, 13'üncü düşman fırkalarının Kalecik - Sinirli - Paşaköy hattına yürümelerinden ziyâde Bakırcık-Akçaşehir-Ayvalı hattından Ahur Dağı istikametinde teveccüh edeceklerini kabûl etmek muvâfık olur. Bu sûretle zabt edeceğimiz Kalecik-Hasanbeli hattından daha şimâle vâki' olacak bir taarruzumuz en ziyâde garbden sol yan ve gerimize vâki' olacak bir taarruzla tehîd ve tevkif olunabilir. Dumlupınar mevziinin ziyâi ihtimâli ve İzmir istikametinin ve demir yolunun muhâfazası endîşesi mühim bir düşman grubunun Dumlupınar mevzâına istinâd ederek bir taraftan Ahur Dağı diğer taraftan Ceviz Boğazı istikametlerinden mütekarib ve müşterek bir taarruzunu istilzâm eder. Binâen aleyh Kalecik-Çiğiltepe hattına taarruzumuz esnâsında Düzağaç-Elvanpaşa hattından ileri sürülecek Sûvâri Kolordusu ve tayyârelerle düşman ihtiyât grubunun nereye teveccüh ettiğini anlamak mühimdir. Maa-hazâ ilk hamlede Akçaşehir mıntikasına yetişecek olan Sûvâri Kolordusuyla bu düşman ihtiyât grubunun hareketini bir müddet tevkif etmek me'mûldür. İlk düşman mevzâınının zabtını müteâkib ihtiyâtların sağ cenâhımızda teksîfiyle Toklu garbından Yeşilsirt istikametinde taarruzun idâmesinden ziyâde, sağ cenâhımızın te'mîni için kâfi kuvvet terk ettikten sonra ihtiyâtların sol cenâha nakli ve düşman ihtiyât grubunun mağlûb edilmesi hedef-i aslîmiz olmak aaleb-i ihtimâldir. Binâen aleyh taarruzun idâmesi için Birinci ve Dördüncü Kolordularla müstakill fırkalardan mâ-adâ İkinci Kolordunun da daha bidâyetden i'tibâren Birinci Ordu mıntikasında istihdâmı takarrür etmiş olup ahvâle göre muahharen Üçüncü Kolordunun İkinci Firkasının da celbi musammemdir. Birinci Ordunun taarruzu esnâsında İkinci Kolordu Sandıklı mıntikasına yürüyüşe devâm edecek ve Toklusivrisi-Ahad Dağı hattına karşı tevcîh olunacaktır.

3- Çivril ve Çal cebhelerinden icrâsı tasavvur buyurulan harekâtla hem-fikirim.

4- İlk topçu mevzâı muvâfıktır. Maa-mâ-fih tasavvur buyurulan mevzâıa bataryaların duhûlleri, yollar sür'atle ta'mîr edilmelidir.

Ağır topçu teşkilâtı 23 Temmuz 38 târih ve 3795 numrolu Tahrîrât'la takdîm kılınmışdı. Bütün Cebhe Ağır Topçu Âlâyı Birinci Ordu mıntikasında istihdâm edileceğine göre topçu gruplarının yeniden taksîmi îcâb eder. Ordunun taarruz projesine merbût topçu nizâm-ı harbinde Cebhe'de mevcûd

Fransız muhâsara toplarıyla Ordu Topçu Taburundaki İngiliz obüslerinin işâreti aynı şekilde gösterildiğinden sù-i tefehhüm husulü mümkündür. Cebhe Ağır Topçu Âlâyının Birinci Taburunda on üç [5 aded 15 sa.'lik obüs, 3 Fransız muhâsara, 4 Rus havân, 1 ağır sahrâ] İkinci Taburunda on iki [5 15 sa.'lik iskoda obüs, 3 Fransız muhâsara; 2 15 sa.'lik âdf obüs, iki Rus muhâsara] top vardır.

5- Mutasavver harekât için hâlen gerek Birinci ve gerek Cebhe emrinde bulunan vesâit-i nakliyye ancak yevmî iâşe ve-yâhûd yevmî ikmâl için muktezî ceb-hâne nakliyyâtına kifâyet edecek derecededir. Bu sebeble şimdiden ileride iddihârât yapmak tedâbîri esâsîdir.

İâşe için birinci kademe olarak Efesultan, Şuhud, Sandıklı mevkilerine ve ikinci kademe olarak İsalı-Sedevir, Çobankaya, Sinekli mıntıklarına.

Dört piyâde ve bir süvâri kolordusu için onar günden cem'an yirmi günlük mevâdd-ı iâşenin geriden yapılacak nakliyyât mahallinden mübâyaât ile şimdiden iddihârî zarûrîdir.

İki kolordunun tertîbât-ı evveliyeye mûcibince muhârebe için muktezî ceb-hânesi Sedevir, İsalı'da ve müstakill fırkalarla Süvâri Kolordusuna âid olan ceb-hânenin de şimdiden Şuhud'a nakli ve iddihârî lâzımdır.

Bu maksadla Akşehir hattının bütün vesâiti Birinci Ordu emrine tahrîk edilmiştir.

Birinci Orduya Sandıklı ve Şuhud mıntıklarındaki mübâyaât için muktezî mebâliğ verilecektir. Gerek erzâk ve gerek ceb-hânenin yevmî yapılacak iddihârât Cebhe'ye bildirilecektir.

(K) hattının üzerinde ve gerisinde yapılan iddihârât ve istihzârâtın müdâfaası esâsen te'mîn edilmiştir. (K) hattı ilerisinde yapılacak istihzârât ilerlediği nisbetde bunları düşman taarruzuna karşı müdâfaa etmek lâzımdır. Binâen aleyh 27 Temmuz 38 târihli Ordu emrinde ileri fırkaların Keltepe-Nuribeyli-Halîmor-Ayvalı-Ulak Tepesi-Kocatepe-Sakartepe-Alemdartepe-Çal Dağı-Kiler Ordu emrine kadar müdâfaa etmeleri kararı muvâfıktır. İstihzârât ilerledikçe setr fırkalarının geri kitaâtını da ileri yanaşdırmak îcâb eder.

Bütün bu istihzârât ve ileri yanaşmalardan düşmanın esâslı bir şey' hiss etmemesi bi-t-tab' en ziyâde nasb-ı nazar etdiğimiz bir noktadır.

6- Sıhhiyye tertîbâtı ber-vech-i âtî takviye olunacaktır:

İshaklı'da bulunan Birinci Ordu Ağır Mecerûhîn Haste-hânesi ile Şuhud'da bir menzil haste-hânesi güşâdı, mülga Isparta Hilâl-i Ahmer Haste-hânesinden müdevver olub Ordu emrinde bulunan haste-hâne malzemesi ve ordudan iktisâd edilecek etîbbâ ile Sandıklı'da bir menzil haste-hânesi güşâdı münâsib olacaktır.

Hem mevki' haste-hânesi vazîfesinde istihdâm edilmek ve hem de Rampa'dan irkâb edilecek mecrûhlara sevk-i mecrûhîn vazîfesini îfâ etmek

üzere Cebhe'den üç yüz yataklı Mevlüdü(?) haste-hânesi Kumrallı'ya gönderilerek On İkinci Seyyâr Haste-hânenin ser-bestî-i harekâtı te'mîn olunacaktır.

Piribeyli'de bulunan Ürgüb(?) Haste-hânesi İkinci Orduca Çay İstasyonu'na sevk edilerek emre müheyâ bulundurulacaktır.

7- Hâzırlıkların melfûf krokideki harekât mıntıklarına göre icrâsı mercûdur.

30 Temmuz 338

Garb Cebhesi Kumandanı
İsmet

۶۸۷۷۸

۵

زبان فارسی

۱۹۹۹

بزرگوار و محترم

اروندک ۹۹ ۷۷۷۷ تاریخ ۱۳۸۸ نوروزنامه روزی هفتاد و هفتاد
عبارتی روزی از هر جمله ای

۱- در مورد ۹۹ و ۷۷۷۷ که از اینها، فادونظراً اونچی بزرگوار و محترم - سیدارک
فلسفه بجهت در... مستحق به آینه که رنگها بگردید شعور...
آنچه ما در ۹۹ و ۷۷۷۷ قرار گرفته ایم... استخوان... قبولی بقدر ۷۷۷۷...
فرزادک ما را بدینک امانت داده در... غمازه نه آینه ایست که کنگه او را فرساید...
۲:۵ و اینجی کون ۸۱۷ که در فرساید خاسته...
آقایان در جکی نیاره منکه نقطه نقطه...
پیدا ۱۷ ۹۱۹ و شصت و هفتاد و هفتاد...
تعالیه ایچی در درون کون...
فکرانه مشوره ده...
بنا و عید برین کون...
فرقی روشن بالنسبه...
تربیت از اسان اوله...
آقا - جایده...
اصطلاح در بزرگوار...
فلسفه...
اصطلاح...
سوریه...
فرزادک...
کتاب...
جهت...
مستحق...
و تقویت...
۸
D
F

A	۱۳۸۸
D	۵
F	۱۹۹۹

صفحه
۴

۵۰

۶- محبتزبانان بروجرق تقویر اوله قفدر:

اکتفیده بولنا نه برنجی اوروغور مجرب شه نئی ایستورده بزرگ شه نئی کشای. مغلغاسیارط
صداک امر شه نئسنه مدور اولوب اوروغورده بوغ نه شه نئ مال نئی اوروغورده نصار ایدر بلک
طبا ایلر قتل ده بزرگ شه نئی کشای سوغیلا غنا سیدر لئقده.
هر موش شه نئی و لقب سده کندم ایدله و هم ده ایدر ده ایکا با ایدر بلک بوجوره بوجور مجرب و تقوی نیا ایتیک
اوزره جبه ده ایدر ده نیا قی موجود شه نئی کولمجه کوندر لیرک او بیک سیاه شه نئ تک سر لئ
هکات نامه اوله قفدر.

۷- مغلغاسیارک مغلغوق قرو کیده که هکات خنق لئنه کوره اچری اچرور.
بزی بکلی ده بوغ نه اگوب شه نئی اکیچ اوروغور جانی ساسورنه سوه ایدر لک اوره ایلر لئبر اچقده.
غاجیم کولمده
عصمت

A	۶/۵۹۲۶
D	۵۳
F	۷۰۲-۳

BELGE NO. 58 (1-2)

Yalnız şu'be müdürlerinin zâtına mahsûs
olub nezdinde muhâfaza edecektir.

1-Ağustos-338

Erkân-ı Harbiyye Reîs-i Evveline
-- İstihzârât Muhtırası --

15 Ağustos'a kadar yapılacak işler derece-i lüzûm ve ehemmiyyetine göre sırasıyla ber-vech-i âfî tesbît olunmuşdur. Şuabât bu işleri her gün ta'kîb ve yapılanlar hakkında takrîr edeceklerdir.

1- Tecemmu' ve Harekât:

a- Tahaşşüd emirlerinin ihzârı

b- Kumanda hey'etlerinin bulunacakları mahaller:

Birinci Ordu Karâr-gâhı: (Şuhud)'da

Harb Karâr-gâhı: (Kocatepe)'de

Cebhe Karâr-gâhı: (Çay)

Harb Kademesi: (Kocatepe)

c- Harb karâr-gâh mahallerinin emîn bir sûretde geriye rabtı; harb karâr-gâhından Çay'a müstakill bir hatt temdîdi; harb karâr-gâhının te'sfisi.

ç- Şuhud ve Sandıklı'da birer tayyâre istasyonu keşf edilmesi ve ihzârât-ı tahkikiyenin icrâsı, Konya'dan harb tayyârelerinin celbi bunların makineli tüfenklerinin uydurulması.

d- Şimendüfer kabiliyyetinin tezyîdi. Lokomotif vagon alınması.

e- Birinci Ordu mıntıkasında yollar ta'mîrâtının ta'kîbi

f- Taarruz mıntıkasında yakından keşfiyyât ve tedkikat netâyicinin ta'kîbi.

g- Bi-l-umûm teşkilâtın şuabât-ı âidesiyle müştereken ta'kîbi. (Makineli tüfenk, süvâri, topçu teşkilâtının her gün derece-i terakkisi)

2- İstihbârât:

a- Beyân-nâmelerin tab' ve ihzârı

b- Harekât esnâsında mıntıka-i işgalde yapılacak işlerin ta'kîbi

c- Düşman vaz'-ül-ceyşi hakkındaki tebeddülâtın mütemâdiyen ta'kîb ve tesbîti

3- İkmâl ve Menzil:

Efrâd: a- 316'lıların nısfının Cebhe'ye nakli. Bunun emirlerinin ihzârı ve ta'kîbi

b- Geride muhârebe ikmâlinin tanzîmi ya'nî Adanalıların depo âlâylarına verilmesi, 316'lıların nısfı ve Adanalılarla on bin neferin ihzârı ve harekâtın bed'iyle berâber bunların ileriye alınması. Ayrıca 317'lilerden ve Adanalılardan da ikinci bir on bin neferin hâzırlanması.

c- Efrâd sevkıyâtının tanzîm ve ta'cîli.

ç- Efrâd me'zûnînin hemen tevkifi.

Otomobil:

a- Adana'ya çıkan otomobillerin sür'at-i celbi.

b- Şoför ve zâbitânının ve otomobil teşkilâtının ikmâli.

c- Benzin vaz'iyetinin muhâfazası.

ç- Otomobiller ve benzin depolarının ileriye alınmasının tanzîmi.

Hayvân ve Vesâit-i Nakliyye:

a- Otomatik tüfenkleri için kıtaâta verilecek hayvânâtın ihzâr ve tevzîi "kısmen merkeb olmak üzere"

b- Topçu taburları hafîf ceb-hâne kollarının teşkil ve tevzîi.

c- Ordular mıntıkasındaki ahâlî vesâitinin tesbîti.

ç- Gerilerden hayvân celbinin ta'kîbi. (Ahz-ı askerlerden, menzillerden, Fransızlardan, Rusya'dan, Şark Cebhesi'nden gelecek hayvânât)

d- Adapazarı'ndan gelecek arabaların celbi ve tevzîi.

e- Topçu arabalarının ta'mîrâtı için malzeme tedârîki (demir, ahşâb, poyra).

f- İkinci Ordudan alınacak âzamî vesâit-i nakliyye cinsi ve mikdârının hesâbı.

4- Levâzım:

İlâşe:

a- Birinci kademe (Kumrallı, Efesultan, Şuhud, Sandıklı).

İkinci kademe (Sedevir, Sinekli) anbarlarında iddihârâtın her gün ta'kîbi.

b- Cebhe mıntikasında a'şârın iltizâmının tesrîi ve der-enbâr edilmesi.

c- Birinci Ordu mıntikasında mübâyaâtın ehemmiyyetle ta'kîbi, ilk tertîbde iki yüz bin lira mübâyaa parasının te'mîni.

ç- Ordu mıntikasında Şuhud, Sandıklı havâlîsinde sahrâ' fırınlarının yüz bine iblâğı.

d- Konya ve Adana mevrûdâtının ve mübâyaâtının tezyîdi.

Techîzât ve Melbûsât:

a- Çarık ihtiyâcının te'mîni, Müdâfaa-i Milliyyece ve menzillerce çarık tedârikinin tesrîi.

b- Adana'dan gelecek techîzâtın celbi ve ta'kîbi.

c- Muvtâbiye mübâyaâtının ehemmiyetle ta'kîbi.

5- Ceb-hâne ve Mühimmât:

a- Teslîhât projesinin ikmâl ve mütemâdiyen ta'kîbi.

b- Geriden gelecek ceb-hâne nakliyyâtının ta'kîbi (Polatlı'dan, Kocaeli'den, Ulukışla'dan).

c- Tahşîdâta nazaran birinci tertîb ceb-hânenin iddihârı (Birinci kademe Şuhud, ikinci kademe Sedevir).

ç- Bunu müteâkıb ikinci tertîb ceb-hânenin sevkıyâtı.

d- Her gün bu iddihârât derecesinin bir cedvele muntazaman kayd edilmesi.

6- Makineli Tüfenk:

a- Otomatiklerin tevzîi ve kabil-i istihdâm bir hâle vaz'ı ve her gün derece-i terakkisinin ta'kîbi.

b- Geriden gelecek ağır makineli tüfenk teşkîlâtının sūr'at-i celblerinin ve mahal-i müretteblerine sevklerinin ta'kîbi.

c- Bi-l-umûm makineli tüfenk ihtiyâcının ikmâli ve her günki ikmâl derece-i terakkisi.

7- Topçu Teşkîlâtı:

a- Ağır topçu teşkîlâtının ikmâli Ankara'dan gelecek topların celbi ve her gün ne olduğunun ta'kîbi.

b- Ale-l-umûm topçu nevâkısının ikmâli ve celbi (Hava tulumbası, salmastre, yedek aksâm, arabaların ta'mîri).

c- Hafîf ceb-hâne kol teşkîlâtının ta'kîbi.

ç- Kablo ve telefon ihtiyâcının Muhâbere Şu'besiyle müştereken ta'kîbi ve ikmâli.

d- Akşehir'deki şnayder, âdî krup ve Rus cebel teşkîlâtının ikmâli ve mahall-i müretteblerine sūr'at-i tahrîki.

8- İstihkâm İşleri:

a- Rus bombalarının sūr'at-i celb ve tevzîi ve her gün ta'kîbi.

b- Kıtaât edevât-ı tahkîmiyye ve tahrîbiyye nevâkısının ikmâli, geriden geleceklerin celbi ve tevzîi.

c- İstihkâm kıtaâtının efrâd, hayvân ve köprücü nevâkısının depodan olmak üzere hemen ikmâli.

ç- Akşehir-Örkenes yolu üzerindeki köprülerin ta'mîrâtının tesfîi.

9- Muhâbere İşleri:

a- Birinci Ordu mıntikasında muhâbere şebekesinin takviyesi

b- Harb karâr-gâhının müstakillen Çay'a rabtı.

c- Geriden gelecek muhâbere malzemesinin sür'at-i celbinin ta'kîbi.

ç- Çay'a fazla mikdârda direk depo edilmesi.

10. Hidemât-ı Sıhhiyye ve Baytariyye:

a- Projede takarrür etdirilen sıhhiyye müessesât ve hidemâtının her günü terakkisi.

b- Geriden gelecek malzeme ve edevât-ı sıhhiyye ve baytariyyenin sür'at-i celbi.

c- Vebâ-yi bakarîye karşı tahaffuz.

Garb Cebhesi Erkân-ı Harbiyye Reîsi
Âsım

Muhtıranın Tevzîâtı

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Riyâsetine

Kumandan Paşa Hazretlerine

Erkân-ı Harbiyye Reîs-i Evvel ve Sânilere

Birinci Şu'be Müdîrine

Topçu, İstihkâm, Makineli Tüfenk Müfettişliklerine

Sıhhiyye Reîsine

Muhâbere Şu'besine

A	4/4/1958
D	14
F	49-2

1- ...
 2- ...

3- ...

1- ...
 2- ...
 3- ...
 4- ...

4- ...

1- ...
 2- ...
 3- ...
 4- ...

5- ...

1- ...
 2- ...
 3- ...

...

CP

...

...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...

BELGE NO. 59 (1)

1991

Akşehir
6/8/38

Birinci Ordu Kumandanlığına İkinci Ordu Kumandanlığına

1- Trakya'da vâsi' istihzârât ve teşkilât-ı askeriyye yapmakda bulunan düşmanın yeni teşkilât-ı askeriyyesini Anadolu'ya getirmeğe vakit kalmazdan evvel müsta'celen harekât-ı taarruziyyeye teşebbüs etmeğümüz bir mecbûriyyet hâlinde tezâhür etmektedir. Cebhe Kumandanlığı tedkikat ve mülâhazât-ı esâsiyye netîcesinde kuvâ-yi asliyye ile Birinci Ordu mıntikasında Akarçay ile Ahur Dağları arasından taarruz etmek üzere kat'î ve serîf' istihzârâtda bulunmak kararını vermiştir. Taarruzun hedefi Afyon-Ahur Dağı ve imtidâdında başlayarak inkişâf edecek umûmî meydân muhârebesi netîcesinde düşman kısm-ı küllîsini mağlûben şimâle atmakdır.

2- Birinci Ordu; daha bidâyetden i'tibâren büyük kuvvetle işe girişerek Dördüncü ve Birinci düşman firkalarını kat'iyyen mağlûb edecek ve mevzilerini zabt edecek sûrette harekâta başlayacaktır. Hâlen kısm-ı küllîsi ile Banaz, Susuzköy mıntikasında bulunan İkinci Yunan Fırkasını ve daha garbden meydân muhârebesine iştirâk etmek üzere şarka hareket edecek düşman kuvvetlerini ilk devirde tevkif etmek lâzımdır.

Dördüncü Kolordu, Beşinci Kolordu ve İkinci Kolordu tahaşşüdün safahât-ı muhtelifesinde Birinci Ordu emrine verileceklerdir.

Birinci Ordunun istihzârât projesine Cebhe'den yazılan cevâb-nâme bir ta'lîmât mâhiyyetinde olduğundan bunun bir sûreti İkinci Orduya da berây-i ma'lûmât takdîm kılınmıştır.

3- İkinci Ordu; evvelâ Üçüncü ve Altıncı Kolordularla Birinci Ordu mıntikasında yapılaca(k) ve takrîben beş gün devâm edecek olan tahaşşüdü setr ve te'mîn edecek ve sâniyen taarruz-ı umûmî esnâsında karşısında mümkün olduğu kadar fazla düşman kuvveti tesbît eyleyecektir.

Bununçün İkinci Ordunun vaktinde ileri mevzilere yanaşması ve Birinci Ordu taarruzundan daha evvel ve bi-l-hâssa düşmanın Afyon Grubunun şimâl cenâhına karşı fa'âliyyet-i taarruziyyeye geçmesi îcâb edecektir. Düşman bizim Afyon cenûb mıntikasından aslî taarruzumuza Porsuk ile Akarçay arasından şarka doğru mukabil harekâtle cevâb vermeğe kıyâm ederse bizim taarruz-i aslîmiz netîce-i kat'iyye verinceye kadar İkinci Ordu mevâzi'-ı müteâkîbede zamân kazanacak ve bu esnâda bi-l-hâssa Birinci Ordunun sağ cenâhını Akarçay şimâli yakınında te'mîn edecektir.

4- Birinci, İkinci Orduların sûret-i tahaşşüdü ile taarruz mıntikasına tarz-ı teveccühleri merbût krokide gösterilmiştir.

5- Kocaeli Grubuna esâsen taarruzî hareketlerle lâ-akall karşısındaki On Birinci Fırkayı tesbît etmek vazîfesi teveccüh eder.

6- Son zamâna kadar ya'nî taarruz mıntıkasında tahaşşüdümüzün hitâmına kadar maksadımızı düşmandan gizlemek plânımızın esâsıdır. Ancak bu sûretle zaîf düşman kuvvetlerini basmak sûretiyle maddî ve ma'nevî bir tefevvuk ile meydân muhârebesine başlamış oluru. Bunun için harekete geçinceye kadar taarruz maksad ve niyyetimizi kendi kıtaâtımıza karşı gizlemek ve bütün tedâbiri yakında vuku' bulması muhtemel görülen düşman taarruzunu ileri mevzilerde kabûl için ittihâzı muktezî tertîbât şeklinde göstermek lâzımdır.

Düşmana karşı da bir düşman taarruzunu beklemekte olduğumuz propaganda edilmelidir. Maksadımızı gizlemek için ordular her dürlü tedâbiri i'tinâ-yı mahsûsla ta'kîb ve tatbîk etdireceklerdir.

Her hâlde şimdiden yapılacak müsta'cel tedbîr olmak üzere İkinci Kolordu kıtaâtının Aziziye etrâfında tahaşşüdü müsâraaten te'mîn olunmalıdır.

7- Ordular menzil hidemâtını aldıkları vazîfeye göre müstakillen ihzâr ve ikmâl edecekler ve pey-der-pey Cebhe'ye de ma'lûmât vereceklerdir.

Birinci Orduya Akşehir Menzil Hattı vesâiti verilmiştir.

Bundan mâ-adâ İkinci, Dördüncü Kolordularla berâber İkinci Ordu Menziline üç yüz tonluk menzil vesâiti de Birinci Ordu emrine verilecektir.

Birinci derecede erzâk ve ceb-hâne iddihârâtına ve ahâlî kollarının tanzîm ve teşkiline ehemmiyet verilmelidir. Erzâk nakliyyâtı için vâsi' mikyâsda ahâlî vesâitinden istifâde zarûrîdir. Cem'an 300 ton kabiliyyetinde kabûl olunan yüz kadar serî' otomobil ihzâr ve teşkîl edilmektedir. Hitâmında Birinci Orduya verilecektir.

Zâta mahsûs olarak Birinci ve İkinci Ordulara 6 Ağustos/38 târih ve 1991 numro ile yazılmıştır.

Garb Cebhesi K.
İsmet

۱- مبلغ ۱۰۰۰۰ ریال از طرف سازمان تامین اجتماعی -
 ۲- مبلغ ۱۰۰۰۰ ریال از طرف سازمان تامین اجتماعی -
 ۳- مبلغ ۱۰۰۰۰ ریال از طرف سازمان تامین اجتماعی -
 ۴- مبلغ ۱۰۰۰۰ ریال از طرف سازمان تامین اجتماعی -
 ۵- مبلغ ۱۰۰۰۰ ریال از طرف سازمان تامین اجتماعی -
 ۶- مبلغ ۱۰۰۰۰ ریال از طرف سازمان تامین اجتماعی -
 ۷- مبلغ ۱۰۰۰۰ ریال از طرف سازمان تامین اجتماعی -
 ۸- مبلغ ۱۰۰۰۰ ریال از طرف سازمان تامین اجتماعی -
 ۹- مبلغ ۱۰۰۰۰ ریال از طرف سازمان تامین اجتماعی -
 ۱۰- مبلغ ۱۰۰۰۰ ریال از طرف سازمان تامین اجتماعی -

تاریخ: ۱۳۹۱/۰۸/۰۸
 مکان: تهران
 امضاء:

سازمان تامین اجتماعی
 اداره امور مالیاتی

شماره سند: ۱۳۹۱/۰۸/۰۸
 تاریخ: ۱۳۹۱/۰۸/۰۸

مهر: سازمان تامین اجتماعی
 اداره امور مالیاتی

BELGE NO. 60 (1-2)

Garb Cebhesi
2. Ordu Kumandanlığı
Erkân-ı Harbiyye Harekât
Numro
1932

Bolvadin
8/Ağustos/38

Gayet mahrem ve zâta mahsûsdur.

Garb Cebhesi Kumandanlığına [Berây-i Ma'lûmât]

8/Ağustos/38 târih ve (7) numrolu Ordu Emri'ne zeyldir:

1- Taarruz-ı aslî mıntikasındaki tahaşşüdümüzün hitâmına kadar maksadımızı düşmandan gizlemek muvaffakiyyetin esâsını teşkîl edecektir. Bunun için harekete geçilinceye kadar taarruz maksad ve niyyetinin kendi kıtaâtımıza karşı dahi gizlemek ve düşmanın nazarlarını dîger istikametlere çekmek kat'iyen lâzımdır. Bu maksad ve gaye ile tedâbir-i âtiye ittihâz olunacaktır:

a)- Bir düşman taarruzunu beklemekte olduğumuz ve taarruz niyyetinde bulunmadığımız propaganda edilmelidir. Bu propaganda bütûn zâbitân ve efrâd ve âhâliye kadar neşr edilmelidir. Ya'nî her icrâât için bu maksadın esâs olduğu ileri sürülerek ve maksadın bu olduğu ümerâ ve zâbitâna söylenecek ve efrâd, âhâliye dahi işitirilmeğe çalışılacaktır.

b)- Gerek ordu emrine ve gerek bu ta'lîmâta nazaran verilecek emirlerle ve yapılacak tertîbât ve harekât ve icrââta, düşman taarruzlarını ileri mevzilerde kabûl için ittihâzı muktezî tedâbîr şekli ve sÛsÛ verilecektir. Ya'nî bu maksad dâimâ zikr ve beyân olunacaktır.

c)- Düşmanın bir taarruzunun yakın olması ihtimâlinin galib bulunması mütâlâa ve endîşesiyle ileri mevzâımızın ilerisindeki âhâlî ekinlerinin bir an evvel toplatılıb kaldırılması teşvîk olunacak ve bu maksadla emniyyet hattı ilerisinde kalmış âhâliye düşman yakında taarruz edeceğinden hasâd ve sâir işlerini bir an evvel bitirmeleri söylenecek ve işâa edilecektir.

ç)- Dördüncü Kolordu erkân, ümerâ ve zâbitânından ba'zı aksâm muhtelif zamânlarda düşmanın bir taarruzu hâlinde Üçüncü ve Altıncı Kolorduyu takviye etmenin tarzını tesbît etmek ve arâziyi bir düşman taarruzuna karşı müdâfaa eylemek niyyet-i zâhiresiyle Şaphane, Kilise, Kayı ve Bardakçı mıntıklarını keşf ve tedkik eyleyeceklerdir. Aynı tedkikata Birinci Kolordunun dahi iştirâki Birinci Ordudan ricâ olunur.

İkinci ve Üçüncü Kolordular erkân, ümerâ ve zâbitânından müteşekkil grublar da aynı sÛret ve maksadla tedkikat ve keşfiyyâtda bulunacaklardır.

d)- Emniyyet hutûtumuzda bir müdâfaayı te'mîn ve teshîl etmek maksad-ı alenîsi ile Üçüncü, İkinci ve Altıncı Kolordular mıntıklarında ileri

mevâzıa giden ve düşman tarafından görülebilecek olan ve fakat bizim de işimize yarayan yollar ta'mîr olunacaktır.

e)- Üçüncü, İkinci ve Altıncı Kolorduların ileri emniyet hatlarının düşman tarafından görülecek sûretde tahkîmine çalışılacaktır.

f)- Düşmanın bir taarruz ihtimâline karşı ileri mevâzıdaki ba'zı toplarla ve endâhtları düşman tarafından görülecek sûretde bir iki mermî endâhtı sûretiyle mâni' âteşi için istikametler ve mesâfeler tesbît olunacak ve emniyet hattındaki toplar geceleri en tehlikeli istikametleri âteş altına alacak sûretde ihzâr ve tesbît edilecektir.

g)- Düşmanın bir taarruzu hâlinde ileri mevâzıdaki kuvvetleri gerideki ihtiyât kuvvetleriyle derhâl takviye için tatbikatlar ve tecrübeler yapılacaktır.

ğ)- Ba'zı geceler, düşmanın bir gece baskın ve taarruzundan şüheleniliyormuş gibi emniyet kademelerinde kolordudan verilecek emri mahsûslarla işâret veya tenvîr fişenklere endâht olunacaktır.

h)- İleri mevâzıdan ve bunun da ilerisindeki nikat-ı mürtefiadan, düşman tarafından görülecek sûretde muhtelif kumanda grublarıyla ve dūr-bînlerle tarassudâtda bulunulacaktır.

2- Düşmanı iğfâle ma'tûf olan iş bu tedâbîr ve icrâât kolordulardan fırkalara ve fırkalardan kıtaâta teblîg olunurken bunların düşmanı iğfâl için yapıldıkları kat'iyyen söylenmeyecek ve sezdirilmeyecek ve fi-l-hakika düşmanın beklenen ciddî bir taarruzuna karşı ittihâz edilmekte olan tertîbât şeklinde yapılacaklar ve öylece emr olunacaklardır.

Bu tertîbâtın müfîd olması ya'nî düşmanın kulağına arzumuz dâhilinde varması için kolordu kumandanları esâsât-ı mesrûde dâiresinde yapacakları ve emr edecekleri bütûn husûsâtın programını bi-z-zât yaparak pey-der-pey ve sırası düşdükçe tatbîk ve teblîg eyleyecekler ve fakat gayet mahrem olan maksad-ı aslîyi ifşâ' etmeyeceklerdir.

İkinci Ordu Kumandanı
Mîr-livâ
Şevkî

Tarz-ı Teblîg:

2. Ko., 3. Ko., 4. Ko., 6. Ko. Kumandanlıklarına (zâta mahsûs olarak)

Birinci Kolordu Kumandanlığına icâbı teblîg buyurulmak üzere Birinci Ordu Kumandanlığına (zâta mahsûs)

Garb Cebhesi Kumandanlığına (zâta mahsûs ve berây-i ma'lûmât)

Aslına mutâbıktır./9/Ağustos/38
2. Ordu Harekât Şu'besinde
Binbaşı Mehmed Kemâleddîn

صیغه - ۴

4-3426
11
2-1

۴- در پروتکل در آنجا اما در مذاکرات بعد از آن مختلف مواردی در میان
حاکم و قاضی و قاضی اولی و دومی تقاضای اجتناب از طریقی است این است واضح
بوده که نظر به آنکه مقصد این بوده است تا از هر دو طرف شایسته حکماً
قانونی و با قاضی مشورتی کنند و نتیجه علیه حکم شود. بجهت تحقیقات
برای قاضی اولی در دادگاه استانی برقیما بوده است. (باید بود).

۵- پروتکل در پروتکل در روز ۱۵-۱۵-۱۵ اما در مذاکراته خانگی خود بوده و صورت
و متعدد تحقیقات و گفتنی است که چگونه باشد.

۶- اینست که در مورد بر مبنای تأمین و سایر موارد مقتضای علی بن ابی طالب
و این پروتکل در روز شنبه ۱۵-۱۵-۱۵ این موضوع دیده و در آن طرفه کوه پدید
اولی و گفتنی است که این پروتکل با این پروتکل اولی است.

۷- اولی و این پروتکل در روز ۱۵-۱۵-۱۵ این پروتکل در آن طرفه
کوردلی است که در آنجا حکم شده است.

۸- و در آنجا بر مبنای حکم دادنی این موضوع است که بعضی مواردی از آن
در آن طرفه کوردلی است که در آنجا حکم شده است و این پروتکل در آن
ایچون استقامت و صافترین اولی است و این پروتکل در آنجا حکم
اولی است که در آنجا حکم شده است و این پروتکل در آنجا حکم شده است.

۹- و در آنجا بر مبنای حکم دادنی این موضوع است که بعضی مواردی از آن
در آن طرفه کوردلی است که در آنجا حکم شده است و این پروتکل در آن
ایچون استقامت و صافترین اولی است و این پروتکل در آنجا حکم
اولی است که در آنجا حکم شده است و این پروتکل در آنجا حکم شده است.

۱۰- و در آنجا بر مبنای حکم دادنی این موضوع است که بعضی مواردی از آن
در آن طرفه کوردلی است که در آنجا حکم شده است و این پروتکل در آن
ایچون استقامت و صافترین اولی است و این پروتکل در آنجا حکم
اولی است که در آنجا حکم شده است و این پروتکل در آنجا حکم شده است.

۱۱- و در آنجا بر مبنای حکم دادنی این موضوع است که بعضی مواردی از آن
در آن طرفه کوردلی است که در آنجا حکم شده است و این پروتکل در آن
ایچون استقامت و صافترین اولی است و این پروتکل در آنجا حکم
اولی است که در آنجا حکم شده است و این پروتکل در آنجا حکم شده است.

BELGE NO. 61

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Riyâsetine
Müdâfaa-i Milliyye Vekâletine Şifre-Makine Başında

1- Şimdiye kadar bataryalar nezdinde ancak top başına yüz mermî nakl edecek vesâit vardı. Bu mikdâr pek az görüldüğünden şimdilik üç kolordu ve üç müstakill fırkada top başına yüz elli mermî taşımak üzere at arabaları tedârikine çalışılmaktadır. Bundan mâ-adâ topçu ceb-hânesi nakl eden at arabalarının mühim bir kısmı devâmlı harekâta gayr-ı mütehammil bir hâlde olub kemâl-i fa'âliyyetle ta'mîr edilmektedir.

2- Hâl-i hâzır teşkilâtına nazaran Cebhe kıtaâtının dört bin sekiz yüz hayvân ve fırka ve kolordu kollarının ise doksan tonluk vesâit-i nakliyye noksânı vardır. Bu ihtiyâca Üçüncü ve Altıncı Kolorduların henüz ikmâl ve tertîb edilmeyen haff ceb-hâne kolları dâhil değildir. Menzil ihtiyâcı ise bin tonu mütecâvizdir. Fırkalara dördüncü bataryaların ilâvesi hâlinde beher fırka da ikinci tabu(r) karâr-gâhının teşkîli lâzım olduğu gibi yeni bataryaların iâşe ve ceb-hâneleri için fırka ve kolordu kollarının da tezyîdi iktizâ eder. Bu sûretle dördüncü bataryaların teşkîli dolayısıyla batarya teşkilâtı ve kollar için cem'an 2.072 hayvân ve 200 ton vesâit-i nakliyyeye ihtiyâc hâsıl olur ki bu mikdârın umûmî ihtiyâca zammı lâzımdır. Bataryalar öküzle koşulsa bile diğer vesâit te'mîn edilmedikçe bataryaların her dürlü seyyâr harekâta iştirâkleri hiçbir fâide te'mîn etmez. Bund(an) mâ-adâ vebâ-yi bakarî dolayısıyla bataryaların öküzle koşulması mahzûrdan sâlim değildir.

3- Hâlen fırka topçularından üç İngiliz namlusunun ve Dördüncü Fırkadan bir sahrâ' topunun tebdîli lâzım olub henüz Müdâfaa-i Milliyyece tebdil olunamamıştır. Bundan mâ-adâ topların hiçbir yedek malzemesi yoktur. Gayr-i kabil-i istihdâm topların hemen tebdîli ve kâfi mikdârda yedek malzemesi tedâriki âcil bir ihtiyâcdır. Krup cebel toplarından da bir şikâyet varsa da ceb-hânelerinin çokluğundan şimdilik muhafazalarında mecbûriyyet vardır.

Bâlâda arz ve tafsîl kılınan umûmî ihtiyâca nazaran dördüncü bataryaların teşkilinden şimdilik sarf-ı nazar edilmesi ve Müdâfaa-i Milliyye emrinde bulunan on bataryalık sahrâ' ve cebel toplarının malzeme ihtiyâtı olarak hâzır bulundurulması daha münâsib olacağını arz ederim.

4- Cevâben Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Riyâsetine ve berây-i ma'lûmât Müdâfaa-i Milliyye Vekâletine arz edilmiştir.

9 Ağustos 38

Garb Cebhesi Kumandanı

BELGE NO. 62

1-Ordu
10/8/38

Garb Cebhesi Kumandanlığına

Afyon cenûbunda mutasavver harekât esnâsında taarruz edecek kolordu ve fırkaların süvâri bölükleri için, ilk günlerde sâha-i fa'âliyyet olmayacaktır. Bu bölükleri İkinci Ordudan iktisâd edilecek süvâri bölükleriyle müretteb bir livâ veya fırka hâlinde Kumrallı-Efesultan mıntikasında mestûren ve muvakkat bir emr ve kumanda tahtında toplayıp düşmanın geri harekâtı müşâhede edilirse bunlarla ova kısmından şiddetli ta'kîb yaptırmağı ve bu sûretle düşmanın ma'neviyyâtında pek büyük te'sîrler icrâsını muvâfık buluyorum. Tensîb-i devletlerine iktirân ederse İkinci Ordudan iktisâd edilecek süvâri bölüklerinin şimdiden muvakkat bir emr ve kumandaya tâbi' bulundurulması ve bu sûretle toplanacak süvâri kuvvetlerine de kumanda etmek üzere münâsib bir zâtın intihâb buyurulması menût-ı re'y-i devletleridir efendim.

Harekât 4375 n.

Birinci Ordu K.
Nüreddîn

Açdım. 10 minh/ 5.15 sonra
(İmza)

Kısım 2

Şu'be 1/ 10/8/38

Her yazılan şifreli telgrafda mutasavver harekât ifşâ edilmektedir.

BELGE NO. 63

Cebhe Emri Numro 87

Zâta mahsûsdur.

13/8/38

Sûret

1- Düşmanın 55, 56, 57 ve 28'inci Âlâyalarının Trakya'ya geçirildiği tahakkuk etmiştir. Menderes mıntıkasından 58'inci Âlâyla Dokuzuncu Firkadan bir âlâyın da Trakya'ya naklinden bahs edilmiş ise de muhtâc-ı tevsîkdir. Düşman vaz'-ül-ceyşinde esâslı bir tebeddül haber alınmamıştır. Bununla berâber Afyon cenûb cebhesinde daha hassâs davrandığı müşâhede kılınmaktadır.

2- Cebhe Kumandanlığının 6/Ağustos/38 târih ve 1991 numarolu zâta mahsûs tahrîrâtla ordulara tebliğ edilen karâr ve tasmiâtı muhtelif Cebhe emirleriyle tatbîk-i icrâ olunacaktır. İkinci Ordu Kumandanlığının yedi numarolu Ordu Emri'ne zeyl olarak ta'mîm ettiği 8/8/38 târih ve 1932 numarolu Mahrem Ta'lîmât'ın mevâdını kemâl-i ciddiyet ve fa'âliyyetle tatbîk etmesini ve netîcesinden ma'lûmât i'tâsını ricâ ederim.

3- Birinci Ordu Kumandanlığı 14/Ağustos/38 akşamından i'tibâren On Beşinci Fırkayı Çay garbına geçirecek ve buna mukabil İkinci Ordu Dördüncü Kolordudan bir fırkayı On Beşinci Fırka mıntıkasına yerleştirecektir. Dördüncü Kolordu bu sûretle kâmilen Emir Dağı cenûbunda ve iki fırkası şimâlde olmak üzere Akarçay tarafeyninde bulunacaktır.

Harekât geceleyn ve büyük bir sükûn dâhilinde yapılmalı ve gündüzleri mu'tâd hâricinde kollar ve ağırlıklar harekâtı görülmemelidir. İşbu vaz'-ül-ceyş tebeddülâtının 14/Ağustos/38 akşamından 16/Ağustos/38 sabâhına kadar tadrîcen icrâsı câizdir.

4- Birinci Ordu ikamet mıntıkasının şark hudûdu Eber Gölü garb ucu-Mandıra-Gedil şarkından Sultan Dağları'na müntehî olacak sûretde ta'dîl edilmiştir. Mevâki' Birinci Orduya âiddir. Ağır Topçu Birinci Taburun Çay etrafında ikamesi Birinci Ordu tarafından te'mîn olunacaktır.

86 numarolu Cebhe Emri'nde Birinci ve İkinci Ordular arasında ta'yîn olunan hatt-ı fâsıl Beşinci Kolordu ile İkinci Ordu arasında bâkidir.

5- 87 numarolu Cebhe Emri Birinci ve İkinci Ordulara ve Beşinci Kolorduya zâta mahsûs olarak yazıldı.

Garb Cebhesi Kumandanı
(İsmet)

Aslına mutâbıktır. Berây-i ma'lûmât Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Riyâset-i Celîlesine takdîm olundu. 14/8/38

Garb Cebhesi Erkân-ı Harbiyye Reîsi
Âsım

BELGE NO. 64

Zâta mahsûsdur.

Ankara
15/Ağustos/38

Garb Cebhesi Kumandanı İsmet Paşa Hazretlerine

1- Yapılabilen işlerin derecesi Müdâfaa-i Milliyye Vekâletinden arz edilmektedir. Ben emrimde bulunan altı yüz kûsûr bin lirayı ihtiyâc-ı mübreme-i askeriyeye için Mâliye Vekîlinin emrine verdim.

2- Daha büyük istihzârâtın beş on gün zarfında intâcına intizâr bî-sûddur.

3- Bir iki güne kadar Konya tarafıyla Cebhe'ye hareket niyyetindeyim. Oraya muvâsalatımda hemen harekâta mübâşeret olunacaktır.

4- Garb Cebhesi Kumandanlığına ve Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Vekâletine arz edilmiştir.

Açdım./15 minh
(İmza)

Başkumandan
Mustafa Kemâl

ATAGE
 ARSIVI
 73

A 4478
 H.
 73

اتف
 ۱۸/۱۶/۱۰

غیبی قیادت عہدہ

۱- باید یہ اسٹک رجسٹرڈ ہو وگرنہ عہدہ ایلگدہ۔ بہ اربہ
 پوائنٹ آئوٹسورسٹ لراہ اجناس مرد حکم ایجوہ باب وکینٹ اربہ
 ویرم

۲- دھوپ اسٹانٹ بہ اربہ کوہ کرنٹ اناخہ انتظام بیورد۔
 ۳- برابہ کوہ قدر فوہ فریفہ جوہ کلت بندہ ہم اوراہ مواظفہ ہماہ
 کوہہ باشت اور حقہ۔
 ۴- غیبی قیادت واکہ جہ عہدہ وگرنہ عہدہ ایلگدہ۔

آجیم ۱۵
 ضو

بستہ قیادت
 علف

BELGE NO. 65 (1)

Akşehir

17/8/38 Sâat 12.15 nısf-ül-leyl

İkinci Ordu Kumandanlığına

1- İkinci Orduya tevdi' kılınan vazîfeye göre emr-i devletlerindeki kıtaâtın sevk ve idâre ve geri hidemâtına âid istihzârâtı mütâlaa kılındı.

Cebhe Kumandanlığının mütâlaât ve tasnîmâtı ber-vech-i âtîdir:

a- Sevk ve idâreye âid:

Bidâyetden itibâren Kocaeli Grubundan bir kuvvet celbi musammem değıldir.

Düşmanın Sakarya kısm-ı ulyâsı ile Porsuk arasından Sivrihisar istikametinde tevcîh edeceğı taarruzlar düşman için askerî bir menfaat te'mîn etmez ve bizim için bi-l-hâssa ilk zamânlarda tehlikeli değıldir. Bil-akis düşmanın Seyidgazi mıntıkasından cenûb ve cenûb-i şarkî istikametinde bir taarruzu İkinci Ordunun taarruz grubunu çabuk müteessir eder. Binâen aleyh Birinci Fırkanın kısm-ı küllîsi ile Sakarya kısm-ı ulyâsı cenûbunda tahşîdi lâzımdır. Düşmanın Eskişehir Grubu aleyhine göstereceğimiz taarruzî bir fa'âliyyet için de müsâiddir. Bununçün Porsuk şimâlinde asgarî bir kuvvet bırakılarak mütebâkisi cenûba alınmalıdır.

Ve bu sûretle Müretteb Suvâri Fırkası da daha ziyâde Döğer istikametinde olmak üzere gedikden içeri dalarak fa'âliyyete geçirilmelidir.

Taarruz grubunun kuvvet ve harekâtı hakkındaki tasavvurât-ı devletleri muvâfıkdır. Harekât arâzîsi ârızalı ve ormanlıklı olduğundan kıtaâtın elden çıkmaması için büyük bir zabt ü rabt te'mînine ve tertîbât ve tedâbir-i mahsûsaya lüzûm vardır.

Harekât esnâsında nüfûz-ı devletlerinin kıtaâta yakından hiss etdirilmesi esbâb-ı muvâffakiyyetdendir. Binâen aleyh harekât-ı mutasavverenin orduca Şaphane'den idâre edilebileceğı tahmîn edilmektedir. 26 Ağustos'da harekât-ı taarruziyyeye ibtidâr olunabileceğini hesâb ediyoruz.

Ordu topçu taburunun on beşlik ağır obüs bataryası ile berâber Birinci Ordu mıntikasına alınması mukarrerdir. Ona göre ihzârâtda bulunulmasını ricâ ederim.

- Geri hidemâtına müteallik:

Birkaç gün zarfında taleb buyurulan mikdârda muhâbere malzemesinin verilmesine imkân yokdur. Mevcûdun hüsn-i isti'mâliyle maksadın istihsâl kılınacağına eminim.

Ceb-hâne ihzârât ve tertîbâtı 12/8/38 târih ve 2011 numro ile arz kılınmışdı. İâşe ve menzil hidemâtını elimizdeki vesâit-i nakliyye ile mümkün

olduğu kadar hüsn-i icrâya ve mevcûdumuzu kuvve-i umûmiyye ve orduların vezâifine göre tevzîne mecbûruz. Noksânı iddihârât ile ve ahâlf vesâitiyle kapatmağa çalışmalıyız. Bu sûretle Birinci Orduya vesâit ifrâzına imkân husûlü me'mûldür.

17/8/38

Garb Cebhesi K.
İsmet

۱۱
 تاریخ: ... ۱۳۱۲
 شماره: ...

اینجانب در تاریخ ... از ... دریافت نمودم که ...
 و در تاریخ ... از ... دریافت نمودم که ...
 و در تاریخ ... از ... دریافت نمودم که ...

A	۷۹۲۲
B	۱
F	۲۹

و در تاریخ ... از ... دریافت نمودم که ...
 و در تاریخ ... از ... دریافت نمودم که ...
 و در تاریخ ... از ... دریافت نمودم که ...

و در تاریخ ... از ... دریافت نمودم که ...
 و در تاریخ ... از ... دریافت نمودم که ...
 و در تاریخ ... از ... دریافت نمودم که ...

کری خدایانه بسم الله :
 بر قانع و دلخواه طلب بود و در تمامه و در تمامه و در تمامه
 بود. معروضه است به استحضار معضلتان که احتمال قریباً
 حیات اخصایان و فرزندان ۶۸/۸/۱۴ تا ۱۵ و ۱۶ و ۱۷ و ۱۸ و ۱۹
 انعام و منزلت خدای تعالی الهی و سائنظیر این مکرر الهی است - حسابات و صورت
 قریباً و در تمامه و در تمامه و در تمامه و در تمامه و در تمامه
 و احاطه سائنظیر قریباً و در تمامه و در تمامه و در تمامه و در تمامه
 صورتی ناموله . . . ۶۸/۸/۱۷
 عزیز کرم
 دعوت

A	4-4728
D	1
F	29-1

BELGE NO. 66

Konya-Menzil
20/8/38

E. H. U. Riyâsetine

Başkumandan Paşa Hazret(lerinin) bugün 20/8/38 sâ. 10'da Konya'dan hareket sâ. 16.5'de Akşehir'e muvâsalat buyuracakları ma'rûzdur. 2681 numroludur.

Umûm Askerî Hatt Komiseri
Lûtfî

قونیه - قزل
۲۸/۱/۱۰

~~Red stamp~~

۲۰۱ - ۲ - ۸ - ۱

با سه قضا نهاده ایات هفتاد و نه بود
۲۸/۱/۱۰ یا ده قونیه ده ولت
۱۶/۵ ده آقشده مواصتت بیوره صفره
در صند - ۱۱۱۱ ندر ولت

محمد عمره صفره
رعی

A	4-4478
1	1
F	66

BELGE NO. 67 (1)

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Riyâseti
İstihbârât Şu'besi
Aded

Akşehir
21/8/38

1

E.H.U. Birinci Şu'be Müdüriyetine

Herhangi bir hareket-i taarruziyyemizin ân ve vaktini, maksad ve hedefini setr için muayyen propagandalara devâm olunmaktadır. Ancak harekât-ı askeriyyenin maddede-i setri ile düşmana yanlış fikirler ilkası için husûsât-ı âtiyeyi mütâlaa eylemekte bulunduğumu hâtıra kabîlinden arz eylerim:

Evvelâ: Taarruz-ı kat'î mahallinin düşmanca yanlış olarak telâkkisi için nümâyîş taarruzlara evvelce başlanması o kadar kaide hükmüne girmiştir ki artık herkesin bildiği bu usûl bayatlamış ve be-heme-hâl ilk yapılan taarruzların nümâyîş olduğunu kabûl edirecek mâhiyete girmiştir. Binâen aleyh bütün Cebhe'de hakikî ve nümâyîşî taarruzlar oldukça kuvvetli ve müsâvî derecede kollarla aynı zamânda başlamalı ve fakat taarruz-ı aslî mintikası add olunan mintikada bil'âhire kesâfet peydâ etmelidir.

Sâniyen: Nümâyîş kısmında fazla tayyâre fa'aliyyetleri ve hakikî taarruz mintikasında fazla tahkîmât fa'aliyyetleri, tel örgü te'sîsi ve gündüz mevâzıdan ehemmiyetli (...) geriye gidişler ve nümâyîş kısmında ileri yavaşlar yapılmalı.

Sâlisen: Sûvâri Kolordusu ilk günü kat'iyyen taarruz-i aslî mintika(sına) sokulmamalıdır. Çünkü ne kadar istense hiçbir maske ve hiçbir setre (...). Manevra cenâhımızı bulmak için düşman Sûvâri Kolordusunu tayyâreleriyle be-heme-hâl arayacak ve ta'kîb (...). Hatta Aziziye mintikasına fuzûlî bir yürüyüş dahi bu kolordu için göze alabilir.

Râbian: Nümâyîş cebhesinde büyük araba ve nakliyye kıtaâtı parkları düşman nazarına gösterilmeli ve hemen bütün evlerin bacalarından kesif dumanlar çıkartılmalıdır. Gece fazla sahte ordu-gâh âteşleri yakılmalı ve tenvîr tabancaları atılmalıdır.

Hâmisen: İlk günkü harekât-ı askeriyye evâmirinde kıtaât-ı askeriyye kumandanlarına nümâyîşî taarruz yapacaklarını katiyen emr etmemeli (firka kumandanları dâhil) yâhûd da emr olunursa bu emri tahrîrî olarak vermemelidir ki: O gün sû-i tesâdüf eseri olarak düşman eline geçerse bütün plân meydâna çıkmasın ve taarruz gevşeklik göstermesin.

Sâdisen: Nümâyîşî taarruzlar ale-s-sabâh başlamamalıdır. Çünkü bu mevsimde gündüzler oldukça uzun olduğu için akşama kadar maksadın nümâyîşî taarruz olduğu meydâna çıkarsa ertesi gün için düşman vaz'iyetini geceden ıslah edebilir. Binâen aleyh öğleden sonra nümâyîşî taarruzlar

(başlamalı) geceye kadar düşman oyalanmalı ve maksadımızı anlatmadan ertesi gün dahi taarruz ileri götürülmelidir. Zaten iki gün kazanır ve düşmanı hakikî maksadımız hakkında oyalayabilirsek muvaffakiyyet emniyetle tetevvüc edecektir.

(...) olan aksâmının kâffeten şu'bemizden yapılmakda olduğunu tekrâren arz eylerim efendim.

E.H.U.
İstihbârât Şu'besi Müdîri
(İmza)

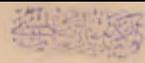
Aksâm-ı mühimmesi nazar-ı i'tibâra
alınmak üzere Cebhe Harekât Şu'besi
Müdîriyyetine okutdurulmuştur.

(İmza)

آینه
۷۸۱۴۹

۹۰۹۱ ریحی شعبه سیدیه

هنگامی حرکت نمودیم آن وقت نصفه و نصفی سرچشمه منور شد و آنرا در آن وقت
آینه در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت
آینه در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت

اول :
نصفه قطع شد و در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت
آینه در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت
ما بعد از آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت
فردی در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت

آینه :
نصفه قطع شد و در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت
آینه در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت
آینه در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت

A	۱۹-۱۲۹
D	۱
P	۱

آینه :
نصفه قطع شد و در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت
آینه در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت
آینه در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت

آینه :
نصفه قطع شد و در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت
آینه در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت
آینه در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت

آینه :
نصفه قطع شد و در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت
آینه در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت
آینه در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت در آن وقت

BELGE NO. 68

(Garb) Cebhesi Kumandanlığı

Erkân-ı Harbiyesi

1. Şu'be

22/23 Ağustos 38 için Cebhe Emri

Numro-90

1- Mukarrer olan istihzârât ve tahaşşüdâta devâm olunacaktır. Tahaşşüd esnâsında vukû' bulacak bir düşman taarruzuna karşı muhârebe-i kat'iyye ileri hatlarda kabûl edilecektir.

2- İkinci Ordu mukarrer olduğu vechle zaîf kuvvetlerle Porsuk tarafeyninde ve iki fırka ile Sakarya kısm-ı ulyâsı cenûbunda tahaşşüde devâm edecek ve aksâm-ı sâiresi ile Afyon şark cebhesiyle şimâline karşı taarruz edecek sûretde hazırlanacaktır.

3- İkinci Kolordu 22/23 Ağustos'da ber-vech-i âtî ya'nî Üçüncü Fırka Kumrallı ve garbindaki Değirmendere'de ve Doğanlar mıntıkasına:

Dördüncü Fırka Akarım, Karacaören, Pazarağaç:

Yedinci Fırka Gedil, Çay, Çiftlikler mıntıkasına nakl etmiş bulunacaktır.

Kolordu 23/8/38'de Birinci Ordu emrine verilmiştir. Bununla berâber ta'biyece istihdâm husûsunda şimdilik Cebhe Kumandanlığına merbûtdur.

4- Birinci Ordu da 22-23/8/38'de Işıklar, Efesultan, Ağzıkara, Çakırözü, Burnu, Sinirköy hattının cenûbu Birinci ve Dördüncü Kolordu kitaâtından half olmalıdır.

Ordu sol cenâhı aleyhine Ceviz Boğazı umûmî istikametinden gelecek bir taarruza karşı Altıncı Fırkanın mümkün olan kuvvetlerini şimdiden toplaması münâsibdir.

5- Beşinci Kolordu 22/23 Ağustos 38'de

Birinci Fırka Selçuk, Mengene;

On Dördüncü Fırka Haydarlı, Kumullu;

İkinci Fırka Oynayan, Karadilli mıntıkasına nakl edecektir. Beşinci Kolordu 23 Ağustos 38 sabâhı Birinci Ordu emrine girecektir.

6- 23 Ağustos 38 zevâline kadar orduların vaz'-ül-ceyşleri ve o zamâna kadar yapılmış olan istihzârâtı ve ağır topçuların hâzırlıkları hakkında Cebhe Kumandanlığına rapor verilmiş bulunacaktır.

7- Birinci, İkinci Ordu Kumandanlıklarına, Beşinci Kolorduya
22/Ağustos/38 sâat 10 evvelde yazıldı.

Aslına mutâbıktır.

22/8/38

Erkân-ı Harbiyye Reîsi

Âsım

Garb Cebhesi Kumandanı

İsmet

BELGE NO. 69 (1-2)

23-24/Ağustos/38 için Cebhe Emri Numro 91

1- Düşmanın Döğer havâlfisindeki ihtiyât grubunun vaz'iyet ve (...) hakkında üç günden beri tayyâre keşfi olamamıştır. (...) tayyâre keşfine bağlanmayarak işbu ihtiyât grubunun vaz'iyeti hakkında yeni ma'lûmât tedârikine ve hareketi hakkında der-akab ma'lûmât ahzına ehemmiyet verilmelidir.

Kocaeli mıntıkasında trenle Bilecik'den cenûba nakliyyât icrâ' olunduğu hakkında az şâyân-ı i'timâd bir haber vardır. Şâyân-ı ehemmiyet olan bu haber müsâraaten tahkik olunmalıdır. Düşmanın Eskişehir Grubu ve Afyon şark mıntıkasındaki (...) hakkında hiçbir ma'lûmât ve mahsûsât yoktur. Bu husûsda sür'atle ma'lûmât tedârik edilmelidir.

Afyon cenûb cebhesinde yapılan nâkis tayyâre keşiflerinden bu cebhede düşmanın kuvveti arttığı hiss olunmuştur. Ancak bu tezâyüdün vüs'at ve mâhiyyeti hakkında bir fikir edilememiştir ve (...) umûmiyesiyle bizim için vâzih add olunamayacak olan düşman vaz'-ül-ceyş tebeddülâtı hakkında ma'lûmât istihsâline bütün büyük kumandanlar ehemmiyet-i esâsiyye atf etmelidirler. Muhtelif cebhelerden esîrler alınması vaz'iyeti tenvîr edecek müsta'cel bir tedbîrdir.

2- Kocaeli Grubu 24/Ağustos/38 sabâhı fecrle Vezîrhân'da evvelce mukarrer olduğu vechle münferid bir taarruz icrâ' edecektir. Bu münferid taarruzu müteâkıb Grub bütün kuvvetiyle tekrâr taarruza hâzır bulunacaktır.

İkinci taarruz için tarafımdan ayrıca emir verilecektir.

3- Birinci, İkinci Ordular mukarrer olan plân dâhilinde hâzırlıklarına devâm edeceklerdir.

Beşinci Kolordu 23/24 Ağustos 38 gecesi dahi Sandıklı ve şimâline yürüyüşüne devâm etdirilmelidir.

4- Dördüncü Kolordu 23/24 Ağustos 38 gecesi ber-vech-i âtf vaz'iyeti alacaktır:

Üçüncü Fırka Mahmudköy, Akin, Hallac, Bazlar;

Dördüncü Fırka İsalı, Sedevir, Çoban (...)

Yedinci Fırka Üçüncü Fırkanın mıntikasına (...).

İkinci Kolordu topçu taburundaki on beşlik obüs bataryası Birinci Ordu emrine verilmiştir.

5- Düşmanın hava ve kara tarassudlarına karşı tahaffuza fevk-al-âde takyîd olunmalıdır.

6- 24 Ağustos 38 zevâline kadar orduların vaz'-ül-ceyşleri ve o zamâna kadar yapılmış olan istihzârâtı ve ağır topçuların hâzırlıkları hakkında Cebhe Kumandanlığına rapor verilmiş olmalıdır.

7- Cebhe harb karâr-gâhı 24/8/38 akşamı Şuhûd'da bulunacaktır.

8- Birinci, İkinci Ordu Kumandanlıklarına ve Kocaeli Grubu Kumandanlıklarına 23/8/38 sâ. 7.30 sonrada yazılmışdır.

Garb Cebhesi K.
İsmet

BELGE NO. 70 (1)

Cebhe Emri - 93

1- Düşman vaz'iyet-i umûmiyyesinde 25/Ağustos/38 sabâhına kadar esâslı tebeddül keşf olunmamıştır. Buna nazaran düşman kısm-ı küllîsi ile İkinci Ordu karşısında bulunmaktadır.

2- 26/Ağustos/38 sabâhleyin düşmana umûmî taarruz icrâ olunacaktır.

3- Birinci Ordu 26/Ağustos fecrle Afyon cenûb ve garbında bulunan düşman kuvvetlerini imhâ edecek sûrette taarruz edecektir. Düşman mevzileri zabt olunduktan sonra umûmî harekât Cebhe'den ayrıca tanzim olunacaktır. Beşinci Kolordu esâs olarak evvelen Birinci Kolordu karşısındaki düşmanın gerilerine düşecek sûrette tevcîh ve tavzîf olunacaktır. Bu kolordu düşmanın ihtiyât grubu ve Uşak Grubuna karşı keşif ve emniyet hizmetlerini de îfâ edecektir. Ordunun sol cenâhı Toklusivrisi ve İslamköy'e karşı Altıncı Fırka ile te'mîn ve yine Altıncı Fırka tarafından dahi düşmanın İslamköy'ünde bulunan Grubunun harekâtı keşf olunmalıdır. Sandıklı'dan garba doğru bütün Cebhe'de ordu tarafından takarrür ve ihzâr edilen taarruzî fa'âliyyetler tatbîk olunacak, bi-l-hâssa 3'üncü Süvâri Fırkasının Uşak istikamet-i umûmiyyesinde taarruzu icrâ edilecektir.

İkinci Kolordu (26/Ağustos/38) sabâhı Üçüncü Fırkasıyla Sandıklı şimâlinde Kızık, Karacaören, Dördüncü Fırkasıyla Dadak civârında, Yedinci Fırkasıyla, toplanmış olarak Efesultan ve garbında hâzır bulunacaktır. Bu kolordu karâr-gâhıyla ve firkalarıyla Birinci Ordu her ân sür'at ve emniyetle muhâbere edebilmelidir.

4- İkinci Ordunun 26/Ağustos/38 günü için vazîfe-i asliyesi Afyon şark cebhesindeki düşmanın On İki ve Beşinci Fırkalarıyla düşman ihtiyât grubunu taarruz harekâtıyla tesbît ve işgal etmektedir.

5- Kocaeli Grubu karşısındaki düşmanı tesbît etmek üzere ayrıca takarrür etdirildiği vechle bi-l-hâssa Göksu ile Karasu vâdîleri arasında taarruzî fa'âliyyetde bulunacaktır.

6- Cebhe Karâr-gâhı 25/Ağustos/38 akşamından i'tibâren Kocatepe cenûbunda bulunacaktır.

7- 93 numrolu işbu Cebhe Emri (25/Ağustos/38) sâat 12.30 sonrada Birinci Ordu Kumandanlığına tahrîren, İkinci Ordu Kumandanlığına, Bolvadin'de mezkûr Ordu Reîs-i sânisî Alî Rızâ Bey vâsitasıyla telefonla ve Kocaeli Grubuna şifre ile yazılmıştır. [Numro-54]

Garb Cebhesi Kumandanı
İsmet

عنا د.ج ایستہ :

A	4/4474
B	59/2190
F	7551-52

جھ اری - ۹۲

(6)

۱- دتہ دضیت عورتیہ ۳۸/۳۶/۵۰ صاحبہ قدر اساسی تبدل
کتہ اولو نامند . بکا بقدا دتہ رقم کتہ اید اکتیہ اردو قاسین

بولتتہ د

۲- ۳۸/۳۶/۵۱ صاحبہ دتہ عمدہ قدر اید اولو نامند .

۳- بچا اردو ۳۶/۵۱ نمبر اکتیہ ضیت و غریب بولوانہ دتہ قاسین
ایا ایدہ کتہ صورت قدر ایدہ کتہ . دتہ موضعلی ضیت

اولو نامند مول عمدہ کتہ ۳۶/۵۱ جھ دتہ اری بچہ بولوانہ
کتہ قول اردو اساس اولو نامند اوتی بچہ قول اردو کتہ قاسین کی کتہ

کرتیہ دتہ کتہ صورت ترجیہ و قرض اولو نامند .

بقول اردو دتہ احتیاط غریب چتہ غریب قاسین کتہ

وانتہ خدمت دتہ ایا ایدہ کتہ . اردو کتہ مول جتہ

اکتہ بولوانہ و اسدوم کتہ قاسین اکتیہ قوت اید تاملہ دتہ

اکتہ قوت قرضتہ دتہ دتہ اسدوم کتہ بولوانہ غریب

کتہ اولو نامند .

